

Deklen Hjuz

Pogrešna
krvna grupa

Deklen Hjuž

POGREŠNA KRVNA

GRUPA

Naslov originala: Declan Hughes The Wrong Kind of Blood

S engleskog prevele
Bojana Kovačević i Staša Mijić

Krv.

Prošli put, svaki od njih je zabo naoštreni vrh svog noža u jagodicu palca, pomešali su krv i jedan drugom je razmazali po elu, stvaraju i utisak tinjaju eg žara. Postali su bra a po krvi, vezani vrsto poput ro ene bra e. Ali žar se pretvara u pepeo, a krv se ne ra una uvek.

A pogledajte ih sada. Jedan je još uvek živ, ali jedva; drugi bi najviše voleo da se nikad nije ni rodio. Planiranje ubistva ne garantuje izostanak krvi, mada može da pomogne. Ali kad se to jednostavno desi, u naletu besa i s raspoloživim sredstvima, kao što je francuski klju , kojim mogu da se polome zubi, rascepa oko, razbije jagodi na kost, ili šrafciğer, kojim mogu da se probiju hrskavica i nerv, probuši jetra i slezina, oslobodi itav mlaz krvi iz grkljana - kada se ubistvo jednostavno desi - ne biste verovali koliko krvi tu može biti.

Forenzi ari razlikuju šest vrsta krvnih otisaka: kapi, mrlje, mlazeve, tragove, fleke i lokve. Sve je tu: kapi na betonu, mrlje po zidovima, mlazevi po svetiljkama i tavanici, tragovi koji ukazuju na to da je žrtva pokušala da pobegne ubici, fleke na haubi automobila i vratima garaže i kona no tamna lokva krvi u boji vina koja se razliva pod telom mrtvog oveka.

Ubica pla e i zapomaže, svestan šta je u inio: suze same teku, telo se gr i, ali ne od griže savesti ve od šoka, olakšanja i ushi enja zbog vrlog, novog sveta koji je stvorio, sveta s jednom osobom manje. Nadlanicom briše suze, znoj s ela i sline koje mu cure iz nosa.

Pokušava da do e do daha, nižu i oštne, drhtave udisaje poput jecaja. Spušta se na kolena, zabacuje glavu i zatvara o i.

Pogledajte ga sada. Pogledajte mu lice: rub kose, obrve i brkovi umrljani krvlju; krv u prevojima na vratu i u ušima; krv koja ga proglašava izabranim, prvim ubicom, ubicom brata svojega. Pogledajte sre nog divljaka koji je otkrio kobnu grešku u Božjoj tvorevini - ako se Kain digao protiv Avelja i ubio ga, šta je to što e zaustaviti nas, obi ne smrtnike?

I

Šta u ini! Glas krvi brata tvojega vi e sa zemlje k meni!

Knjiga postanja 4.10

1.

Već e nakon majine sahrane Linda Doson mi je plakala na ramenu, ugurala mi jezik u usta i zamolila da joj pronađem muža. Sada je ležala mrtva na podu u svojoj dnevnoj sobi, dok je zvuk policijskih sirena odzvanjao po okolnim brdima. Linda je bila zadavljena: penušava krv preivala se preko ivice njenih usana, dok su joj krvave oči bile iskolačene. Jedva vidljivi ožiljci na vratu ukazivali su na to da je ubijena šalom ili svilenom kravatom. Usled cijanoze, njena već modra koža poprimila je još plavlju nijansu, naročito u predelu usana, ušiju i prstiju na rukama, koji su, zgrčeni u malu pesnicu, nepomično ležali u njenom krilu. Pogled joj je bio uperen u nebesko prostranstvo, od kojeg ju je delio samo stakleni zid; njen leš je izgledao kao groteskna parodija umetnosti nekog pogrebnika.

Zvuk sirene dostigao je zaglušujuć i krešendo, a zatim utihnuo. Za uložila se lupanje vratima automobila, topot izlazi iz ulicu i buka na ulaznim vratima, a ja sam za to vreme pogledom odlutao od Lindinog tela, preko sivog jutarnjeg neba, niz liticu, kroz šumarke omorika i borova, velelepne džordžijanske kule, viktorijanske zamkove i moderne vile Kaslhila, pa sve do mesta gde je pre nepunih nedelju dana sve počelo.

*

Stajali smo na terasi hotela *Bejvju* i posmatrali naduti stari mesec kako se polako izdiže nad morem. U daljini su se nazirali

Dablinski zaliv i maglom obavijena svetla grada. Pažnju mi je privuklo crveno signalno svetlo na usamljenoj zgradi železničke stanice prekoputa hotela, okruženoj liticama obraslim štipavcem i šljunkovitom plažom prošaranom šipražjem. Svi koji su bili na sahrani razišli su se kućama, i rekao sam da Linda ispije svoje piće kako bih je odvezao kući. Ali Linda nije htela da ide kući. Rasplela je kosu i protresla je, sklonivši je potom s lica. Skupila je tamne oči, namrštila obrve i blago napučila crvene usne, kao da se, kad se sve uzme u obzir, potpuno slaže s onim što tek namerava da izgovori.

- Ne mogu to da podnesem - reče ona. - Ne mogu izdržati još jednu noć sama u toj kući.

Verovatno ju je nešto u mom pogledu upozorilo da nije najbolji trenutak da me opterećuje svojim problemima.

- O Ede, izvini - re e ona. - Ovo je poslednje što ti treba ve eras. - Najednom je briznula u pla , poput izgubljenog deteta previše tužnog da bi se uspani ilo. Zagrlio sam je i pružio joj rame za plakanje. Srebrnosivo more blistalo je na mese ini poput vlažnog granita. Signalno svetio na železni koj stanici poprimilo je tamnožutu boju. Blagi povetarac doneo je svež dah eukaliptusa iz bašte hotela. Osetio sam Lindin hladan obraz na vratu, a zatim njene vrele usne na mojima: ljubila me je. Uzvratio sam poljubac, obrazom joj pomilovao lice i zaustavio je. Na as se skamenila, zatim me dvaput potapšala po le ima, poput rva a spremnog da preda me . Udaljili smo se, ispila je pi e, obrisala o i i zapalila cigaretu.

- Izvini.

- Nema potrebe da se izvinjavaš.

- Samo... zaista se brinem za Pitera.

Piter Dason je Lindin muž. Išao sam u školu s Lindom; njen suprug je bio trogodišnje dete kad sam otišao iz Irske. Nijedno od njih nisam video više od dvadeset godina. Ljubljenje drugog muškarca nije baš uobi ajen na in da se iskaže zabrinutost za svog supruga, ali Linda je oduvek bila poznata po tome da radi baš ono što joj se prohte, i na osnovu njenog stava i izraza lica bilo je o igledno da se bar po tom pitanju ništa nije promenilo.

- Rekla si da je oputovao poslom.

- Ne znam gde je. Otišao je pre etiri dana. Nije se javljao, ni meni ni kolegama s posla.

- Jesi li zvala policiju?

- Ne, mi... Nisam želela.

- Zašto?

- Verovatno... verovatno zato što bi susret s policijom u inio to nekako stvarnim. A ja napola o ekujem da e se Piter pojaviti na vratima kao da se ništa nije dogodilo.

U Lindinim rukama najednom se stvorilo novo pi e; o igledno je pozvala konobaricu a da ja to nisam ni primetio - ili shvatio. Popustio sam, naru io kod devojke dupli *džejmison* i pripalio jednu od Lindinih cigareta.

- Kažeš kao da se to i pre dešavalo. Da li je Piter i ranije znao ovako da nestane?

- Ne na etiri dana. Ali povremeno... pa, sva amo se povremeno. A Piter to rešava tako što izjuri iz ku e. Znaš kako to ide u braku. Znaš li? Odavno se nismo videli, ne znam da li si... Ne znam skoro ništa o tebi, Edvarde Loje.

- Bio sam oženjen.

- I?

- Nije potrajalo.

- Imate li dece?

- Devojicu.

- Pretpostavljam da je s majkom. Mora da ti nedostaje. Naravno da ti nedostaje, baš sam rekla glupost.

Brzi voz je izbio iz tunela u litici i projurio kroz stanicu. Vagoni su bili jarko osvetljeni, i prepuni putnika. Poželeo sam da sam jedan od njih, i da sam sada u tom vozu, koji hrli u noć.

Stigao mi je viski. Dolio sam malo vode i iz cuga popio pola šalice.

Linda je i dalje prišla.

- Tomi Owens je prišao da te je posetio tamo.

- Nikad ne bih rekao da si u kontaktu s Tomijem Owensom.

- Jedno vreme smo se sreli kod *Henesija*. I ne, ne idem tamo često, samo kad se osećam... bespomoćnijom nego obično.

- *Henesi*. Je li i dalje onakva rupa?

- Kod *Henesija* možeš da dobiješ sve što poželiš. Samo bog zna kako ga još nisu zatvorili.

- Nekada smo mislili da *Henesi* ima prijatelja na visokom položaju u policiji.

- Ako uopšte ima prijatelje. U svakom slučaju, Tomi mi je rekao da tražiš nestala lica i da si pomogao jednom braćunom paru da pronađe svoju ženu.

- Radio sam za čoveka koji se bavi pronalaženjem nestalih lica.

- Pa, mislila sam... Znam da si u haosu zbog svega što ti se dogodilo s mamom, ali bila bih ti zahvalna, Ede, zaista zahvalna, kad bi bar razmislio o tome.

Za slučaj da nisam shvatio kako bi mi iskazala zahvalnost, Linda je oblizala usne, blago naborala prsasti nos i zagrlila me oko struka. Iz usta joj je izbijao primamljiv, sladak zadah, dok joj je telo odisalo mešavinom grejpfruta, dima i letnjeg znoja. Poželeo sam ponovo da je poljubim, i već sam krenuo, kad joj je glava s pištolom iskliznula iz ruke i razbila se. Na popločnoj terasi ostala je svetlucava neravnina. Sa šarmom starog alkoholičara, Linda se u pravom trenutku okrenula, uhvatila konobara i pogledala, uz usiljen pokajnički osmeh, naručila novo piće. Ubrzo sam i sam dao znak za novu turu i poželio da ubeđujem Lindu da je krajnje vreme da se ide kući. Pokušala je da me zadrži, tvrdeći da je

i dalje veoma žedna, pa sam morao da je podsetim daje moja majka tog jutra sahranjena.

Ponovo je zaplakala i poela da se izvinjava, ali sam uspeo nekako da je izvedem iz hotela. Kora ali smo šljunkovitom stazom oivi enom drvoredima palmi i juka, eukaliptusima koji su se nadvijali s obe strane i travnjacima obraslim bujnim grozdovima sviba. Nije bilo doma eg drveta na vidiku. Linda je sela na suvoza ko mesto mog iznajmljenog automobila, i u tišini smo se odvezli priobalnim putem pored sela Bejvju. Topli pono ni vazduh odisao je mirisom štipavca s aromom kokosovog oraha, koji je podse ao na tamjan, pa ne udi što su mi kroz glavu prolazile slike toga jutra, crkva, kadionica s užarenim ugljenom koji ispušta dim, kov eg, krst i tih lica u crkvenim klupama, lica kojih sam se jedva se ao ali sam znao da ih sigurno znam.

Menja se i propada sve što vidim oko sebe;

O ti, koji se ne menjaš, ostani sa mnom.

Skrenuo sam kod tornja Martelo prema unutrašnjosti kopna, prepre io kroz staru borovu šumu i po eo da se uspinjem uz Kaslhil. Nedaleko od vrha, Linda se oglasila.

- Na slede em skretanju levo, Ede.

Neposredno pred ulazak u selo Kaslhil, skrenuo sam na sporedni put opasan granitnim zidovima i zaustavio se ispred niza crnih sigurnosnih kapija. Linda je otvorila prozor i pritisnula nekoliko brojki na maloj tastaturi koju je izvadila iz torbe. Kada se kapija otvorila, uperila je prstom prema najudaljenijoj od ukupno pet novih zasebnih ku a u stambenom naselju. Parkirao sam se ispred gra evine u art deko stilu, zaobljenih spoljašnjih zidova, s nadstrešnicom za automobile, prostranom baštom iza ku e i predivnim pogledom na zaliv.

Rešetkasta kapija polako se zatvorila za nama.

- Lepo - rekoh.

- Sagradio ih je Piterov otac.

- Mora da se ose ate bezbedno ovde gore.

- Ponekad se pitam da li te kapije služe da zadrže uljeze napolju, ili da zadrže nas unutra.

- Nije lako biti bogat.

Linda se nasmešila. - Nisam se žalila. Ali poslednje kako se ovde ose aš jeste bezbedno.

Osmeh je ubrzo išezao s njenog lica, ne stigavši da zahvati oči. Delovala je uplašeno, a mesecina koja je obasjavala vetrobransko staklo isticala je bore na njenom umornom licu.

- Što se ti kaže Pitera... a znam da nije pravi trenutak, Ede...

- Reci mi zbog čega si toliko zabrinuta za njega? Šta misliš da je moglo da se desi?

- Ne znam. Ja... Hoćeš li da svratiš na piće? Ili kafu.

- Ne, hvala. Reci mi nešto o svom mužu.

Srebrnosiva persijska maska izronila je iz mraka i poela da se šunja od kuće do kuće, aktivirajući automatsko paljenje svetla na ulaznim vratima. Kao da je to radila namerno, iz iste obesti.

- Piter je već duže vreme u nevolji. Mislim da ga neko ucenjuje.

- Zbog čega?

- Ne znam.

- Da nema ljubavnicu?

Linda je odmahнула glavom.

- Gotovo sam sigurna da su u pitanju pare. Nešto u vezi s poslom.

- Kako mu ide posao?

- Šališ se? Nisi uoči za procvat tržišta nekretnina?

- Nešto malo. Cene su skočile, zar ne?

-I dalje skaču. Vrednost ovih kuća se udvostručila za pet godina, od izgradnje. To je ludilo.

Jedva da je prošlo četrdeset osam sati od mog dolaska u Dublin, od kojih sam nekoliko proveo u pogrebnom preduzeću i crkvi, a Linda je sigurno bila petnaesta osoba po redu koja me je uveravala o živosti lokalnog tržišta nekretnina.

Povremeno mi se činilo kao da sam došao na konferenciju agenata za nekretnine. Međutim, svi su se trudili da ne zvuče previše slavaljubivo - o procvatu se govorilo kao o neočekivanom ali dobrodošlom blagoslovu, poput iznenadnog perioda lepog vremena. Ali hvalisanje je hvalisanje, ma kako ga uvijali. Linda je bar imala izgovor, budući da je njen svekar, Džon Doson, jedan od najvećih građevinskih preduzimača u gradu. Dizalice s njegovim prezimenom mogle su se videti širom Bejvjua i Sifilda - samo s mesta na kome smo sedeli videle su se tri. Prvo što sam ugledao prilikom sletanja u Dublin nisu bili ni obala niti zelena polja severnog Dablina, već četiri ogromne Dosonove

dizalice nadvijene nad prostranim ovalnim gradilištem površine Partenona, gde su se postavljali temelji za još jedan tržišni centar.

- Piter radi kao računovođa?

- To se kod njih zove finansijski kontrolor. Nema razlike.

- Ako posao cveta, u čemu je problem? Kockanje? Droga?

- Rekla bih da je kockanje. Droga povremeno. Ali iz iste zabave. Ništa više od bilo kog našeg poznanika. Nije zavisnik. Verovatno dosta pije. Ali o tome nemam prava da sudim.

- Za šta mu je bio potreban novac?

- Pominjao je da "treba da bude spreman za svaku priliku koja mu se ukaže". Ne znam na šta je tačno mislio.

- Da li je imao druge poslovne interese?

- Nekoliko stanova širom grada. Poreske olakšice na određena ulaganja, koja idu preko agencije za nekretnine. Gomilu akcija ili hartija od vrednosti, kako se to već zove. Mada ih je možda već unovčio. U poslednje vreme ga je hvatala panika, kontrolisana panika.

- Kontrolisana panika?

- Znam, zar ne hvata sve nas? Znam da čudno zvuči, ali...

Slegnula je ramenima, ne dovršivši rečenicu.

- Kada je poslednji put viđen?

- Obišao je radove Skupštine okruga na renoviranju u Sifildu prošlog petka. Trebalo je da pregleda budžet s menadžerom projekta, a onda da se nađe samom u *Haj tajdu*. Budući da sam kasnila dvadesetak minuta, Piter je već bio otišao. Otad ga nisam videla.

- Da li ima mobilni telefon?

- Mobilni? Zvoni, ali niko se ne javlja.

Podbuli, tamnopusi, plavokosi muškarac u belom bade-mantilu pojavio se na vratima svoje kuće, mašući debelom rukom, pokušao da otera srebrnosivuma ku, koja ga je ignorisala. Odgegao se do kraja staze, prekrstio zdepaste ruke preko stomaka i namrgoeno pogledao u pravcu mog automobila. Kada je spazio Lindu, okrenuo se i povukao u kuću, sav rumeni i zadihan od noćnih aktivnosti.

- Prokleta njuškalo. Otkad su na njegov zahtev postavljene kapije, dovoljno je da liska padne s grane da on proviri kroz zavesu ili izađe na stazu ispred kuće. Samo čekaj, svaki nepoznati automobil prijavljuje policiji.

- Kako stoje stvari između Pitera i njegovog oca, Linda? Da li se dobro slažu?

- Ne viđaju se često. Džon Doson se više ne bavi svakodnevnim poslovima. U javnosti se pojavljuje samo na konjičkim trkama. Barbara i on se, poput pustinjaka, vrzmaju po ogromnoj kući na vrhu Kaslhila.

- Zna li ne postoji uobičajeno rivalstvo između oca i sina?

- Ne postoji. Nije da Barbara nije pokušala da ga stvori. Oduvek je govorila da Piter treba da pronađe svoj put, da je njegov otac krenuo od nule i sve sam stekao, da je Piter sve dobio na tacni. Oduvek sam želela da joj odgovorim da njegov otac bar nije morao da se bavi s takvom majkom.

- Video sam Barbaru na sahrani. Dobro izgleda za svoje godine.

- Otkrila je tajnu večne mladosti. Svakog leta posećuje jednu kliniku u Sjedinjenim Američkim Državama i vraća se pet godina mlađom.

- Da li je Piter primao k srcu to što mu je majka govorila?

- Mislim da jeste. Znam da ga je bolela svaka njena reč. Možda... Mislim, kupovina stanova i stvari, to je tek odnedavno... možda je to pokušaj da se sam izbori za sebe. Možda su to njegove "prilike". Ali zaboga, ima samo dvadeset pet godina, treba mu pružiti šansu!

- Možeš li još nekoga da se prisetiš?

- Pa, tog petka je trebalo da se sastanemo kako bismo... razgovarali o nekim stvarima, znaš?

- O razvodu?

- Zaboga, ne. Možda o... privremenom razdvajanju, zar nismo to tako zvali? Kad smo bili mladi i kada nas za to nije bilo briga. Ali Piter je i dalje mlad. Što je u neku ruku odlično - reče i požudno se osmehnu, stavljajući mi do znanja šta pod tim podrazumeva.

- Ali izvan spavaće sobe? - upitao sam.

- Izvan spavaće sobe nemamo šta da kažemo jedno drugom.

Srebrnosiva mačka se udobno smestila na Lindinom tremu i poela da mijauče. Linda se najednom okrenula i zgrabila me za ruku.

- Možeš li da pronađeš Pitera?

- Ne znam. Kao prvo, potrebni su mi izveštaji o bankovnim transakcijama i lista poziva s mobilnog telefona, kao i gomila drugih stvari. Ali Piter najverovatnije ne želi da bude pronađen.

- To ne možeš da znaš.

- Ne znam. Ali odrasla osoba najčešće nestane zato što to želi. Veoma je teško pronaći nekoga ko ne želi da bude pronađen. Ali razmisli o tome. Važi?

Linda se nagnula, poljubila me u obraz i nabacila osmeh na lice, kao da želi da mi pokaže koliko je hrabra. Nakon što smo ugovorili susret za naredno jutro, izašla je iz automobila i krenula prema svojoj kući. Mačka je poskočila i privila se uz njene vitke listove, koji su se nazirali ispod crnih arapa. Uperila je daljinski prema kapiji, okrenuo sam se i zaputio ka sporednom putu. U retrovizoru sam video Lindu kako stoji na ulaznim vratima i puši cigaretu. Pred skretanje za glavni put, još jednom sam bacio pogled u retrovizor - stajala je na istom mestu, bledega lica obasjanog mesečinom i svetle kose obavijene kolotovima dima. Osećao sam sladak miris njene kože i rezak ukus njenih usana, i shvatio koliko sam je itavo više želio i koliko je još uvek želim. Šepao sam volan, pritisnuo papučicu gasa i nastavio bez osvrtnja.

2.

Moja majka je živela u duplex ku i od opeke na samom kraju Kvori fildsa, puta oivi enog drve em na pola puta izme u Bejvjua i Sifilda. Kad sam ja bio dete, za Kvori filds se nije moglo re i da je naselje. Stambena etvrt Somerton nalazila se odmah iza ugla, dok su se Faganove vile, gde su moji roditelji odgojeni, ili ispušteni, što bi oni rekli, izdizale s druge strane glavnog puta.

etvrti Somerton odavno nema, etvoroto kaši su zauzeli svaki pedalj trotoara oko Faganovih vila, a ku a u Kvori fildsu vredi više nego što bih ikada mogao pomisliti, bar su se pojedini ožaloš eni trudili da me u to ubede.

Mnogo toga se promenilo, ali ulice su i dalje delovale poznato, kao da nikad nisam ni odlazio. Sve mi se inilo ujedno blisko i strano: vozio sam se nazad maj inoj ku i, u kojoj majke više nije bilo; bila je to prva no koju provodi sama u sveže iskopanoj raci na kamenoj plaži u Bejvjuu, gde me je kao dete esto vodila. Dok su spuštali kov eg, gledao sam u more i prise ao se njenog prvog dolaska u Los An eles: kako sam je odveo na plažu Zuma pored Malibua, kako se smeškala dok je udisala miris okeana i kako mi je stiskala ruku od uzbu enja, kako smo zajedno plivali i kako se to više nikada ne e ponoviti.

Parkirao sam iznajmljeni automobil ispred dvorišta i otvorio zar alu, crnu kapiju. Ušao sam u baštu obraslu travom i opasanu neposlušnom živom ogradom od zelenike, tise i empresa, sa zapuštenim bokorima ruža, koji su se protezali do samog puta. Trošna opeka i trula drvenarija i crepovi koji nedostaju govorili su sami za sebe - ku a je postala preveliki zalogaj za moju majku mnogo pre njene smrti. Po ko zna koji put toga dana, pomislio sam kako je trebalo da do em ranije; po ko zna koji put sam pocrveneo, svestan podrugljive uzaludnosti svojih misli.

Pokušavaju i da otklju am tremom natkrivena vrata, za uo sam korake na šljunkovitoj stazi iza svojih le a. Na staklenom delu vrata, primetio sam pokret neke senke. Preko levog ramena, odsjaj ne ega na mese ini. Provla e i klju eve kroz prste leve ruke, svom snagom sam gurnuo desni lakat u samo središte te senke. Istovremeno, zamahnuo sam klju evima u pravcu u kome je po mojoj proceni trebalo da bude njena ruka.

Za uo se tup uzdah, bolni jecaj i udar metala o beton. Okrenuo sam se i ugledao Tomija Ovensa na kolenima, kako povra a na bokor ruža. Leva ruka mu je bila oblivena krvlju, a poluautomatski pištolj ležao je u leji no nih frajli uz zajedni ki zid ku e.

*

Nakon što me je proglasio fašistom i psihopatom, o istio i previo rane, isprao usta antibakterijskim sredstvom i odbio da prizna da ima i eg lakomislenog u mahanju pištoljem pored mog uveta, Tomi Owens je zaseo u dnevnu sobu ispijaju i neocarinjani *lafroig*.

Na stolu pored viskija nalazio se zdepasti komad crnog metala marke glock 17, pored koga je ležao magacin s deset metaka kalibra 9 mm. Za razliku od flaše viskija, magacin je bio pun.

- Gde si nabavio pištolj, Tomi? - upitao sam po ko zna koji put.

- Ma nije to ništa. Jebeš ovakav život, ove e. Ništa se nije promenilo još otkako sam radio za tvog matorog, kad beše, pre dvadeset godina? I više.

- Kako ništa, Tomi? To je pištolj.

- Mislim, tvoja stara je imala neki novac, zar ne? Arnotovi je sigurno nisu loše pla ali. Sigurno je imala i popust za osoblje. Tepisi, zavese, to ti do e kao preno ište i doru ak iz pakla. A ovi radijatori, bez uvrede, ali kladim se da zvu e kao jebeni usisiva kad ih uklju iš.

Tomi je iskapio viski i potegao za flašom. Preduhitrio sam ga. Dosta mi je bilo alkoholi ara za taj dan.

- Daj ove e, u šoku sam, i to tvom krivicom.

Posle toliko godina ponovo sam uo nenaglašeno " ove e", na dablinski na in.

- Tomi, reci mi šta e ti taj pištolj? Ili u pozvati Dejva Donelija i proveriti da li imaš dozvolu za njega.

Tomijevo lice se podrugljivo iskrivi, i s tim sitnim o ima i retkom jare om bradicom, još je više podse ao na lasicu.

- Video sam te danas u crkvenom dvorištu kako nonšalantno razgovaraš s pandurima, uklju uju i detektiva-narednika Donelija.

- Izjavio mi je sau eš e, Tomi. Za razliku od tebe.

- Ne idem ti ja u crkvu, ove e, ne znam ti ja te crkvene obi aje. Bio sam u blizini, znaš, posmatrao sam te posle. Obišao sam grob po podne.

- Zaista? Zašto nisi svratio u *Bejvu*?

- U hotel? Ne idem ti ja u hotele, ove e. U crkve, hotele... nema šanse.

Tomi je oduvek bio takav. Nikada nije radio ono što je uobi ajeno, ništa rezervisano za ljude koje Tomi verovatno i danas naziva "strejt", a bilo kom javnom mestu koje, ma koliko implicitno, potvr uje na in na koji svet funkcioniše Tomi ne bi prišao ni blizu. To je isklju ivalo ne samo hotele i crkve

ve i supermarkete, no ne klubove, restorane, pabove (s jedinim izuzetkom *Henesija*) i kafi e. Kada je, nakon razvoda, došao kod mene u Los Angeles, nije želeo da ide nigde osim u šibin, ilegalni no ni klub u Kalver Sitiju vredan pomena jer: 1) tamo smo bili jedini belci, i 2) u prvih devet nedelja njegovog postojanja dogodilo se pet ubistava. Za koja sam uo.

- Mnogo mi je žao, Ede. Zbog tvoje stare. Bila je prava dama.

- A pištolj, Tomi?

- A da. Svakako bih ti rekao, ove e. Jer nadao sam se da bi mogao, ono, da mi ga pri uvaš.

- Šta bih mogao? Jesi li ti pri sebi, jebote?

- Samo treba da ga sakriješ na nekoliko nedelja, dok se ne stiša bura.

- Kakva bura? Tomi. Gde. Si. Nabavio. Pištolj?

- Samo sam... obavljao neke posli e... za Haliganove. Znam, znam, ali nije to ništa bilo, samo neka vrsta... isporuke, može se tako nazvati, podizanje paketa u Birmingemu i dopremanje ku i, takve stvari.

Ima jedna izreka koje se se am još iz detinjstva. Zapravo, verovatno sam je prvi put uo, poput mnogih drugih, baš od Tomija Ovensa. Glasila je: "Možda jesam tup, ali nisam jebeno glup." Sedeo sam tu i posmatrao Tomija kako podiže flašu i doliva viski i, dok ga je gutao, pitao sam se koliko glup mora biti kad se petlja s Haliganovima.

- Nisu više tako loši, ove e. Mislim, Leo jeste, Leo je i dalje životinja ko što je i bio, ali on leži u zatvoru i svi se, ak i njegova bra a, nadaju da e tamo da istrune. Podž kao Podž, znaš sve. Ali Džordž je razuman, kapiraš?

- Džordž Haligan razuman? Isti onaj Džordž Haligan koji ti je nogom smrskao lanak?

- To je bilo pre sto godina. Još smo bili deca. Ukrao sam mu bicikl, jebiga. U svakom slu aju, droga je samo posao. Mislim, ako ljudi 'o e da koriste koku, eks ili nešto tre e, radi e to, srednja klasa - (dok je izgovarao re i "srednja klasa", u Tomijevom glasu mogla se osetiti neverovatna zloba) - ko god, sve je stvar ponude i potražnje, to ti je isto ko da radiš u... u fabrici pi a.

- Osim što ljudi zaposleni u fabrici pi a ne bivaju osaka eni ni ubijeni.

Tomi je ispraznio ašu, složio grimasu i rekao: - Znam, u tome i jeste jebeni problem, zato treba da mi pri uvaš pištolj.

Ponovo sam prisvojio flašu viskija, rekavši Tomiju da je bife zatvoren i da e se otvoriti tek kad ujem celu pri u. Nakon o ekivanog gun anja i psovanja, Tomi je kona no objasnio da njegova invalidska penzija više nije dovoljna, da

njegova bivša žena zahteva ve u alimentaciju i preti da e mu, ukoliko joj to ne obezbedi, zabraniti da vi a erku, bez obzira na sudsku odluku. Pokušao je da se vrati na posao, ali to je potrajalo samo dan i po. Nije da više ne može da radi s automobilima, posao i dalje drži u malom prstu, nego je previše spor da bi ga bilo koji auto-mehani ar zaposlio. Jedno popodne je otišao u *Henesi* da unov i ek, ali tamo nije bilo pravog barmena, pa kad je njegova bivša došla po lov, a on je nije imao, po ela je da urla na njega pred svima, nazivaju i ga gubitnikom i zabušantom i sve tako, i pred erkom, mislim, jebote bog, i Džordž Haligan mu je prišao: "Pare koje ti dugujem, Tomi", pa su, poput starih drugara, produžili do šanka. Petsto funti. To je u utkalo njegovu bivšu. Pa je Tomi pitao Podža Haligana kako da im se oduži, i usledila su putovanja u Birmingham, prosto i jednostavno, svaki put razli ito mesto, preuzimanje paketa, let ku i s razli itih aerodroma, u Manchesteru, Liverpulu, bilo gde. Isporuka robe, isplata, svi zadovoljni.

- A pištolj, Tomi?

- Do i u i do njega, u redu? U svakom slu aju, sino kad sam se vratio iz Birminghama, zove me Podž da do em kod njega, u jednu od onih novih ku a s druge strane Kaslhila.

- U blizini golf kluba?

- Da, u blizini starog golf kluba. Velike gra evine od opeke s bazenom, džakuzijem... Neka pi ka iz boj-benda ima tamo ku u, a Džordž i Podž Haligan su prve komšije. Pukli su više od milion funti. Nikad me ranije nisu zvali, pa reših da odem. Ogromni, uštogljeni momak u trenerci uvede me u predvorje, rekavši da su svi na zabavi kod Džordža. Zatim ode u susednu ku u da dovede Podža, ja se unervozim, kontam nešto se dešava, nešto nije kako treba.

- Jesi li im maznuo nešto preko dogovorenog?

- Ne toliko da može da se primeti, Ede, uvek sam dodavao talk ili šta god. Tek za nekoliko posli a u *Henesiju*.

- U *Henesiju*? Mislio si da Haliganovi ne e saznati? ak i kad su živeli u Somertonu, *Henesi* im je bio kao druga ku a.

- Ne znam šta sam mislio. Ali kažem ti, u tom trenutku mi je palo na pamet da šmugnem kroz kuhinju, iza em na sporedna vrata, presko im zid i preko golf kluba iza em na Kaslhil roud. Ali nisam, ekao sam, i onda u e Podž, sav pretvoren u osmeh, pomalo nadržkan, š'a ima, Tomi, dobro došao ku i, dobri ove e, sve tako. Dade mi šekele, otvori fioku, izvadi platnenu maslinastozelenu vojni ku torbu i re e kako dobro obavljam posao i kako je vreme da budem

unapre en. Onako pomalo nadržano, poput pravog bosa, znaš? Ništa nisam rekao, a on namignu, lupnu se prstom po nosu, rekavši: "Bi emo u kontaktu, Tomo", i ode.

- A pištolj je bio u torbi?

- Pištolj i rezervni okvir.

- Rezervni okvir?

Podigao sam glok kako bih procenio njegovu težinu. Bio je pun. Izvadio sam magacin. Nedostajala su dva metka.

- Imaš li ideju za šta su iskoristiš ena?

- Niko nije upucan. Bar niko za koga znam. Možda emo uskoro saznati. Možda su ispaljeni u lovu na ze eve.

- A možda su ti smestili.

- U tome i jeste stvar. Zbog toga sam ovde, u slu aju da se pojavi leš a pandurima stigne dojava.

- A to nema logike. Ako policija uhvati tebe, pada i Podž Haligan, s obzirom na to šta sve znaš o njemu.

- Osim ako je leš neki civil. U tom slu aju, policija ima mene, ima pištolj koji se uklapa, i zaboravi na Haliganove.

- Ili je možda stvarno mislio ono što je rekao, da eš biti unapre en, pa e ti za koji dan narediti da nekoga ubiješ.

Tomi je odmahnuo glavom i usiljeno se nasmešio. Delovao je uplašeno.

- Ne znam da li je gore, Ede, da ti nameste ubistvo, ili da te nateraju da ga izvršiš. Mislim, nisam ja... ne bih mogao ni da ispalim hitac. Jebote bog.

- U slu aju da je nameštaljka, ho eš da ti ga ja pri uvam? - rekoh.

- Tako je. Zato što ti možeš da otkucaš Podža Haligana policiji, ali šta e biti s mojom starom? Mojom sestrom? Detetom? Ako ne budu mogli da se dokopaju mene u zatvoru, dokopa e se moje porodice. A tako e kona no sti i i do mene, Ede. Ne, panduri ništa ne e izvu i iz mene. A ako pištolj bude kod tebe, ima e samo dojavu bez pokri a, i na konju smo.

- Osim ako Podž Haligan ne krene za tobom. Možda zna da ga potkradaš, pa ho e da te dokraj i.

Tomi je sko io na noge, previše uzbu en da bi sedeo na jednom mestu.

- Zašto me jednostavno nije upucao? Mogao je, kad god je hteo, ništa ne bih mogao. Tako da zajebi to, ne u da, šta, da zbrišem, odem u Englesku ili gde god, da više nikad ne vidim erku, osim u nemogu em slu aju da... Mislim, ako

ho e to, uradi e to. Možda ništa ne zna. Možda nema plan. On je običan diler droge i preprodava , a ne... a ne jebeni Napoleon, znaš?

Posmatrao sam Tomija kako tabana po sobi, naglašeno hramlju i i dalje zbog lanka koji mu je bio smrskan. Prošlo je dvadeset pet godina, a Haliganovi ga još uvek nisu ostavili na miru.

- Drža eš se plana, Ede? Vide emo šta e biti.

- Šta ako želi da ubiješ nekoga?

- Možda možemo da upozorimo metu, da ga maknemo. A ja u re i kako ne mogu da je prona em.

Duž zida u dnevnoj sobi prostirao se kredenac s dva ormari a i redom fioka, po kome su bili naredani ukrasni tanjiri, inije, tegle, sve njaci i lampe. Otvorio sam ormari , izvadio gomilu tanjira, gurnuo pištolj i dva magacina, vratio tanjire na mesto i zatvorio vratanca.

- Šta se desilo s torbom, Tomi?

- Kojom torbom?

- Maslinastozelenom platnenom torbom u kojoj je bio pištolj.

- A da. Otarasio sam je se. Previše je upadljivo mlatarati torbom po ulici.

- Za razliku od mlataranja pištoljem pored moje glave.

- To je bila šala, ove e.

Tomijevo lice se razvuklo u osmeh.

- Slušaj, hvala za ovo, a naro ito što je ispalo baš danas, i sve to.

- Ho eš re i ju e. Sada je tri ujutru.

Tomi je žudno posmatrao flašu viskija, a onda odmahnuo glavom, kao da je pomislio kako to nije dobra ideja.

- Ostaješ li ovde, Ede?

- Treba da vidim šta u s ku om.

- Vra aš li se u Ameriku?

- Aha, najverovatnije. Nisam imao vremena da razmišljam o tome, Tomi.

Dan sam proveo na sahrani, ve e s Lindom Doson, a sad si ti tu.

- Lindom Doson? Šta je htela?

- Ne mogu da ti kažem.

- Nemoj da te navu e. Kloni se nevolje, ove e. Jadna mala bogatašica, bolje re i crna udovica.

- Umem da vodim ra una o sebi.

- U redu. Prijateljski savet odbijen, nemoj posle mene da kriviš. Još nešto. Pokaži mi garažu, ove e.

U tom trenutku je bilo lakše uraditi ono što Tomi želi nego ga pitati zašto to želi. Prošao sam kroz kuhinju, otključao zadnja vrata, spustio se kroz prolaz i povukao rezu na vratima garaže.

U garaži je stajao automobil pokriven prašnjavom ceradom. Tomi je poeo da vuče teško, staro platno, i zajedno smo ga skinuli.

Ispod je bila stara limuzina zaobljenih linija u trkačkoj zelenoj boji, s perajima, sav u žutosmeđoj koži.

- Znao sam da je ovde - rekao je s pobeđničkim prizvukom u glasu. - Sve je isto kao što je i bilo, pa zašto ne bi i ovo?

- Šta je ovo? - upitao sam.

- Amazon 122 S. Volvo, iz onih dana kada nije pravljen za mame da potrpaju decu, kućne i idu u kupovinu, i to. Iz 1965. - rekao mi se. Srećivao sam ga s tvojim motorom.

- Divan automobil.

- Tvoj motor nije bio anđeo, ali je umeo s motorima.

Kada je Tomi Owens pao na završnom ispitu, moj otac ga je uzeo za šegrtu u svojoj garaži. Dok smo mi ostali gulili školu, Tomi je zarađivao novac, nosio kožnu jaknu i vozio motor i šetao devojke. Ali onda je moj otac zapao u probleme s parama, i morao je da zatvori garažu. Zatim je jedne večeri napustio kuću i više se nikad nije vratio. Ubrzo nakon toga, otkrio sam da se majka viđa s drugim ovekom, i tada sam i ja otišao. Najpre sam se ukrcao na avion za London, pa za Los Angeles, i tamo ostao do danas. Konačno, platilo sam majci da dođe u posetu, i rekla mi je da je to prosto uobičajena stvar, a ja sam odgovorio da me to ne zanima, a ona je rekla da je, uzimajući u obzir na koga koji ju je moj otac napustio, imala pravo da sebi nađe bilo kakvu utehu, i da je to sada ionako bilo pa prošlo, a ja sam se složio s njom, izvinio se, i tu je bio kraj svakoj priči. Ali više nikada nisam otišao kući. Svake godine sam organizovao njen dolazak. Prisustvovala je mom venčanju, krštenju moje sestre Lili, kao i njenoj sahrani. Lili, koja je imala zamršene, plave lokne i pogrešnu krvnu grupu umrla je dve nedelje pre svog drugog rođendana. Nakon toga mi se raspao brak, kao i ja sam, i prvi sledeći put kad sam video majku bilo je prekid, a ona je ležala u sanduku u kapeli. Skinuo sam burmu s njene ledene ruke i pogledao unutrašnju stranu. Bilo je ugravirano oboje ime, Ejmon. Vratio sam prsten. Dok sam joj ljubio čelo, imao sam osećaj kao da ljubim kamen.

Odjednom me je skolao umor. Tomi je nešto mrmljao za sebe ispod haube. Rekoh mu: - Tomi, moram malo da odspavam.

Tomi je rekao: - U izvanrednom je stanju. Hoće li da ga sredim za vožnju?

- Naravno. Ako to zna i da u moći da se oslobodim iznajmljenog automobila, samo napred.

Zatvorio sam garažu i ispratio Tomija. Obećao je da će sledećeg jutra prvo doći i ovde kako bi nastavio radove na volvu, te sam mu dao ključ. Nisam bio siguran šta podrazumeva pod "jutrom", ali ako zaista dođe rano, nisam želeo da mu se mešam u posao. Zaključao sam vrata, pogasio svetla i krenuo uz stepenice, kad se začulo zvono na vratima.

Jebiga. Šta god da je Tomi zaboravio, može da sačekam do ujutru. Popeo sam se uz stepenice i otišao u kupatilo da operem zube. Ali zvonjava ne da nije prestajala već je ubrzo bila upotpunjena lupnjavom na vrata. Sišao sam, upalio svetlo u hodniku i otvorio vrata, spreman da ga zadavim. Na vratima sam, meću tim, umesto Tomija zatekao Lindu Doson. Kosa joj se presijavala na mesečini, smeđe oči blistale.

- Izvini, Ede - rekla je grubim, promuklim glasom: - ali rekla sam ti da ne mogu da provedem još jednu noć sama.

Ispostavilo se da ne mogu ni ja. Uhvatio sam je za ruku i uvukao u kuću. Zatvorio sam vrata za njom i ugasio svetlo.

Priljubili smo se jedno uz drugo u mraku. U jednom trenutku, dok sam razmišljao o svemu što se dogodilo u proteklih nekoliko dana, oči su mi ispunile tople suze. Linda me je čvrsto grlila dok suze nisu prošle, i dok nisam utonuo u san.

*

Probudio sam se pred zoru. Sedela je na stolici u uglu sobe, gola, puše i cigaretu i zureći u mesec. Okrenula se ka meni, osmehnula i rekla: - Nastavi da spavaš. - Poslušao sam je.

3.

Kada sam se sledećeg jutra probudio, Linda je već bila otišla. Umio sam se, obrijao i obukao isto crno odelo koje sam nosio prethodna tri dana i poslednju istu belu košulju koju sam imao. Pozvao sam aerodromsku službu kako bih saznao šta se dogodilo s mojim prtljagom. Nakon što sam više puta stavljen na ekanje i tri puta upućen na različite službenike, konačno sam saznao da mi je prtljag pronađen i da će mi biti dostavljen u toku dana, kao i to da je greškom vraćen u Los Angeles i da osoba zadužena za takve služajevе dolazi kasnije, pa treba ponovo da se javim. Irska se ipak nije toliko promenila. Skuvao sam čaj i napravio tost i odlučio da sednem u dvorištu iza kuće, pod krošnjama muškog i ženskog jabukovog stabla. Oni pružaju grane jedno prema drugom, ali se ne dodiruju. Tu su otkad znam za sebe.

Ušao sam u kuću i osvrnuo se oko sebe. Ništa se nije promenilo još od detinjstva, samo što je sada sve bilo pocepano, pohabano, okrnjeno i isflekano, na sve strane se osejala vlaga i miris plesni i buđi, sve je ukazivalo na zapaštenost i trulež. Tomi je bio u pravu kada je u pitanju stanje u kom se kuća nalazi. Seo sam na stepenik i pogledao u stari crni bakelitni telefon s braon žicom, koja liči na vrsto upletenu pertlu. Pored telefona, na jeftinom stolu od borovine, stajali su vaza s karanfilima i imenik. Sladunjav, oštar miris karanfila podsetio me je na neka davna leta, i na majku. Imenik je bio otvoren na strani s mojim imenom. Gospođica Falon, majčina prva komšinica, pronašla je majku na tremu u besvesnom stanju i pozvala hitnu pomoć. Zatim je u imeniku potražila prezime Loj, i okrenula moj broj u Los Angelesu. Dok sam ja bio obavešten i pozvao bolnicu *Sent Vinsent*, majka je bila mrtva. Na osnovu stanja ovih soba, stekao sam utisak da je već dugo, dugo čekala da ta smrt dođe.

Zazvonio je telefon.

- Zvala sam te i ranije, ali bilo je zauzeto. Nisam želela da pomisliš kako sam se iskrala - rekla je Linda. Glas joj je bio promukao, ton malo previše razdragan.

- Suviše je rano da pomislim bilo šta - rekao sam.

- Znam šta hoćeš da kažeš. Nabavila sam papire koje si tražio. Znaš, listu poziva s Piterovog telefona i tako to. Hoćeš li da dođeš da ih uzmeš?

Rekao sam joj da ćemo se videti kasnije i spustio slušalicu. Ali nisam želeo da je vidim kasnije. Nije mi bilo žao što sam spavao s njom, daleko od toga, ali znao sam da ćemo, budem li krenuo u potragu za mužem žene s kojom sam

delio krevet protekle noći, vrlo brzo oboje zažaliti. Pored toga, trebalo je da stignem na voz.

*

DART - brza dablinska železnica, kako je niko ne zove - sastoji se od pedesetak kilometara železničke pruge duž istočne obale Irske, od luke Rosslare na jugu do Belfasta na severu. Sišao sam na stanici *Pirs*, prešao ulicu *Vestland Road* i pridružio se hordi službenika koji su se tiskali kroz sporednu kapiju *Trinity* koledža. Prolazak kroz kampus ne garantuje brži dolazak do centra grada, ali šetnja stazama me u elizabetanskim gradovima nije loša na in da se započne dan. Prolaze i kroz *Koledž park*, pored *Stare biblioteke* i *Kildrimsionom* ulicom prema *Prednjoj kapiji*, razmišljao sam o tome kako bi moj život izgledao da sam pre toliko godina tu studirao medicinu, kao što je i trebalo. Put kojim ne krenuh.

Na *Koledž* grinu sam skrenuo prema jugu, prošao pored dekanata *Trinity* koledža s adresom iz snova (*Grafton Street* br. 1) i prošetao kroz glavnu dablinsku šoping zonu. Sada je odisala uglom i izrazitom samouverenošću, što nije bio slučaj u Irskoj dvadeset godina ranije. Na svakom ulazu stajao je poneki beskućnik: većina radnji još nije bila otvorena, ali kako je obezbeđeno po ulicu da patrolira, tako su se beskućnici bacili na prikupljanje kartonskih kutija i legala, spremni za još jedan dan ispunjen imenima godišine kada nemaju kuda da odu niti šta da rade jednom kada tamo stignu.

Otkrivao sam da u na uglu *Saut King Street* i *Stivens Green* ugledati *Sinots*, pub u kome smo se *Tomi Ovens* i ja često opijali i o kome sam godinama maštao, ali zatekao sam velebnu, beli tržni centar s kitnjastim ukrasima oko prozora i krova, koji podseća na džinovsku svadbenu tortu. *Sinots* se preselio nešto niže, preobrazivši se na tom putu iz starog viktorijanskog paba s dugim, mramornim šankom i tim šmekom u tipičan američki sportski kafe.

Prošao sam pored uglom tramvaja od brušenog hroma i stakla parkiranog na uglu *Grina*, preprečio do *Lizon* strita, proverio adresu s vizitkarte koju sam dobio na sahrani, i popeo se uz stepenice jedne u nizu istovetnih džordžijanskih kuća. Bilo je samo jedno zvono, za *Doji* i *Makarti*, advokati, i pritisnuo sam ga.

Nakon kratkog zadržavanja u kabinici, popeo sam se liftom na drugi sprat, gde me je dočekao visok, vitak muškarac u teget odelu po imenu *Dejvid Makarti*.

- Edvarde Loje, dobro jutro - obratio mi se vrstnim prijatnim glasom. Ušli smo u veliku salu za sastanke i seli jedan preko puta drugog za duga ak, ugla an sto. Zraci svetlosti probijali su se kroz velike prozore na dizanje, odbijaju i se o uramljene diplome i sertifikate koji su visili na suprotnom zidu.

- Drago mi je što te vidim ovog lepog jutra - otegnuo je Dejvid, vade i *mon blan* penkalo iz unutrašnjeg džepa sakoa i spuštaju i ga na papir A4 formata s linijama. - Ako sam te dobro razumeo, ho eš da sredim stvar oko tvoje stare ku e?

Nil, stariji brat Dejvida Makartija, išao je sa mnom u srednju školu, i obojica su se pojavila na sahrani. Nil radi kao ra unovo a, a Dejvid kao advokat u o evoj advokatskoj kancelariji. Obojica poseduju tipi ne osobine poslovnog oveka Južnog okruga Dablina, a to su opsednutost ragbijem i golfom, preplanuli ten tokom cele godine, potpuno odsustvo mašte i sklonost da svaku drugu imenicu ukrase pridevom "stari".

- Dobro si razumeo, Dejvide - rekao sam. - Ho u sve da prodam i da se što pre vratim u Sjedinjene Ameri ke Države.

- Dobro. Potrudi emo se onda da ti to završimo što pre. Bez obzira na to što su oba roditelja umrla ne ostavivši testament, zakon predvi a pra enje jednostavnog lanca: majka je nasledila ku u od oca, a ti si je nasledio od nje; zapravo si imao pravo na jednu tre inu otkad ti je otac umro.

- U tome i jeste stvar. Moj otac nije mrtav. Ili da budem precizniji, može biti da nije.

- Pojasni mi, molim te.

- Nestao je. Ni on ni njegovo telo nikada nisu prona eni.

- Ali to je bilo davno?

- Pre više od dvadeset godina.

- Dobro. Sedam godina je dovoljno. Bi e ti potreban njegov izvod iz mati ne knjige umrlih. Zna i, prvo treba proglasiti tvog oca mrtvim.

Zanemeo sam na trenutak. Ustao sam sa stolice, prošetao do prozora i pogledao na ulicu.

- Ede? Jesi li dobro?

- Dejvide, ja... nisam siguran da sam spreman na taj korak.

- Potpuno te razumem. Prošao je samo jedan dan od maj ine sahrane, previše si osetljiv, nije vreme za donošenje velikih odluka na brzinu.

- Možda bih mogao da svratim za nekoliko dana.

- Naravno. Samo polako. Ako ikako mogu da pomognem u me uvremenu...

Dejvid se pridizao sa stolice kao da je sastanak završen. Vratio sam se na svoje mesto, što je i on sam ubrzo uinio.

- Pa, postoji problem zbog koga delimično... trenutno nisam pri parama, pa sam mislio da mi daš neka dokumenta na osnovu kojih bih u banci mogao da pozajmim novac u vrednosti koju želim. Naravno, samo privremeno.

Dejvid se nakašlja da prođe isti grlo i pogleda dole u svoj *mon blan*. Tapkao je njim nežno po papirnoj podlozi.

- Dobro. Pa, mogu da dostavim banci svoje mišljenje u vezi s tvojom verodostojnošću. Ali samo u ličnom svojstvu. Kad je u pitanju naša dokumentacija, neophodno je da započneš postupak, i tek onda bi *Doji i Makarti* bili u mogućnosti da podnesu realnu procenu koliko će vremena trebati da dođu do poseda svojih dobara.

- A banka zahteva to pismo?

- Ne mogu da govorim u ime svakog menadžera banke. Prema dosadašnjem iskustvu, samo na osnovu takve procene bili bi spremni da daju, hm, novac unapred.

U glasu mu se osetila hladnoća i napetost, kao da jeste nekad čuo za fenomen da nekome treba novac, ali žali što s takvim slučajem mora direktno da se suočiti. Odvrnuo je poklopac penkala i ponovo ga zavrnuo. Ustao sam, s osmehom, kao da hoću da ga uverim da nije tako strašno biti švorc.

- Bez brige. Nego čuj, Dejvide, hvala ti u svakom slučaju, a verovatno će uskoro ponovo svratiti.

Dejvid me je ispratio do lifta.

- Hvala vama, gospodine - reče Dejvid. - Vidimo se u starom kraju.

Rukovali smo se, pre nego što su se vrata lifta zatvorila. Vratio sam se istim putem kojim sam i došao, ali ovoga puta pognute glave, besan i osramoćen. Nikada mi nije palo na pamet da će mi trebati odevni izvod iz knjige umrlih. Kada sam otišao u Los Anđeles, jednostavno sam ga izbacio iz glave, živog ili mrtvog. Los Anđeles baš tome i služi - da zaboraviš svoju prošlost. Ali kad sam se vratio u Dublin, pomišljao sam da ću ga ugledati na svakom uglu. Očekivao sam da bude na sahrani. Nisam bio spreman da ga proglasim mrtvim, ne još. Ne dok ne dobijem makar najmanji nagoveštaj šta se desilo s njim. Budući da sam morao da pozajmim novac za kartu do Dablina, za početak mi je bio potreban posao.

Prošao sam Vestmorland stritom i zaustavio se na mostu O'Konel, zagledavši se u zelenu površinu reke Lifi. Više nije smrdelo - kad sam bio mali, jedino kad bi njen, inilo se ve iti smrad uminuo bilo je kada bi ga zamenio vonj spaljenog hmelja iz obližnje pivare *Ginis* u Džejms stritu, obavijaju i grad toplim omamljuju im dimom. Ni Severni kejevci nisu što su nekad bili: nekada je tu bilo mnoštvo napuštenih i razrušenih građevina s kojima su Staza neženja i kejevci Ormod podse ali na usta puna pokvarenih zuba; sada je itav niz novih, otmenih restorana i izloga svedoio o tome da je kozmetika stomatologija, bez sumnje, konačno stigla u Dublin. Na ovim ulicama oigledno ima novca, a oni koji ga poseduju nose ga na leima, oko ruku nog zgloba ili vrata - pa zašto ne i u ustima? emu bogatstvo, ako niko ne zna da ga imate? Irci predugo znaju kako izgleda nemati ni prebijene pare; niko se ne usuuje ni da pomisli na ta vremena, a ako to podrazumeva karneval razmetljive vulgarnosti i pohlepe, pa zar nismo ve dovoljno dugo ekali na to? Zar to nije ono što zaslužujemo? Zar nismo dokazali da smo dobri kao i svi ostali? Samo neko vrlo uskogrud može da kaže drugačije.

Prošetao se kejevci Burg pored reke i stigao do mosta Bat s koga se pruža pogled na sivu kupolu zgrade Carinarnice od pešara i Meunarodni finansijski centar, simbol ekonomskog procvata, bleštava kombinacija plavog stakla i sivog elika. Bilo je to sedište mo i bankara, brokera i svih drugih proizvođača novca, i inilo je da Dublin nalikuje bilo kom drugom gradu. Pretpostavljam da je upravo to bio cilj: u jednom razdoblju naše istorije, svim silama smo se trudili da oduvamo jedinstven irski identitet, izoluju i se od ostatka sveta. Jedino što smo uinili jeste da polovina populacije emigrira. Danas radije izbegavamo isticanje nacionalnih vrednosti bilo koje vrste. Baš kao što smo se nekada grevito dokazivali da Irska nije kolonija zvana Zapadna Britanija, tako se danas puni nade mirimo s ponovnom kolonizacijom, prepuštaju i se sudbini pedeset prve države SAD-a.

Buka u pozadini nagnala me je da se okrenem. Oko mene su se stvorile tri utvare mra nog lica i balavih noseva u prljavim, teget-belim trenerkama. Da ih nisam uo od saobraćajne buke, možda bi me ve napali, ali ovako su samo stajali pognute glave. U rukama su nosili plastične aše iz restorana brze hrane s napitkom žute boje, koji podseća na limunadu, ali je zapravo metadon. Žena je laktom gurkala višeg muškarca, koji je nepomično zurio u pod. Niži je klimao glavom i odsutno mi se kežio. Imao je kraste na obrvama i ispod donje usne, nastale od infekcije pirsingom.

Izvadio sam paklu cigareta iz džepa i rekao: - Jeste li za dim? - Uzeli su po dve, klimnuo sam glavom u znak odobravanja i nastavio da hodam prema stanici u Tara stritu.

- Jebeno velika stvar. Misliš da si faca, a? - vikala je žena iza mojih leđa.

- O da, sad misli da je faca, jebote - složio se jedan od muškaraca.

Dablin, u kome ljubaznost ne prolazi nekažnjeno.

Vratio sam se kući i brzom dablinskom železnicom. Nije mi bilo prijatno da držim pištolj Podža Haligana u svojoj kući, bila Tomijeva priča istinita ili ne. Izvadio sam glock 17 i municiju iz kredenca, zamotao ih u stari peškir i stavio u izlizanu kožnu torbu, koju sam uspeo da zaštitim od eljusti avio-kompanije. Izlaze i iz kuće, uo sam Tomija kako majstoriše u garaži. Zaključao sam pištolj u prtljažnik iznajmljenog automobila i zaputio se ka Kaslhilu.

Podovi od svetlog tvrdog drveta i goli beli zidovi činili su prostrano prizemlje kuće Linde Doson veći i praznijim nego što zaista jeste, nalik umetničkoj galeriji koja je bila izložba. Kroz zaobljeni spoljašnji zid od stakla pružao se pogled na polovinu okruga, od planinskih vrhova do morske obale, preko itavog Bejvjuja pa sve do luke Sifild i samog Dablinskog zaliva.

Mokre kose i ozarenog lica, u kratkoj crnoj svilenj haljini, Linda je stajala za granitnim šankom, pored frižidera s dvoje vrata od nerđajućeg čelika. Kristalna tegla s listićima mente i flaša *stoli na je* bili su joj nadohvat ruke; na ekseru iznad šanka visio je svežanj ključeva s malim znakom na kome je pisalo: "ključevi od automobila, idiote". Linda je u visoku čašu ubacila kocke leda, listićima mente i sok od grejpfruta.

- Ja sam sebi napravila piće. Koktel od grejpfruta i votke. Jesi li zainteresovan? Ili ti je suviše rano?

- Zainteresovan sam. Ali sada je pola jedanaest ujutru. Samo onima koji sede u dovratku s posekotinama na glavi nije rano za tako nešto.

- Znaš li to da ili ne? Imam sveže skuvanu kafu.

-Ja bih kafu, molim te. S mlekom, bez šećera.

Linda je usula sebi u čašu dobar gutljaj votke, a meni donela šolju kafe. Sela je na sofu krem boje, koja se prostirala duž staklenog zida, sklupčala svoje gole noge i nasmešila mi se. Njen pomalo neusredsređen pogled mogao je da zna i sledeće: ili joj to nije bilo prvo piće tog jutra, ili se nagutala lekova za smirenje, ili možda oboje. Njena crna haljina sigurno je imala mnoštvo funkcija, ali prikrivanje njenog glatkog preplanulog tela zasigurno nije bila jedna od njih.

- Reci mi, Ede, šta hoćeš od mene?

- Ne, ti meni reci šta hoćeš od mene. Jesi li sigurna da želiš da ti pronađem muža? - upitao sam, bezuspešno pokušavajući i da je gledam u oči.

- Rekla sam ti sinoć. Naravno da želim - opet se nasmešila, svesna onoga što radi. - Mada nije da želim samo to.

- Ni ja ne želim samo to. Ali budući da ću raditi za tebe, bojim se da će morati tako da bude. Postoje velike šanse da izgubim želju da pronađem nekog ovekako, ako spavam s njegovom ženom. Dakle, mogla bi prvo da se obuče, pa ćemo onda razgovarati o Piteru.

Lindin osmeh je u sekundi nestao. Pocrvenela je i trgnula se, kao da ju je neko ošamario. Ustala je i napustila prostoriju bez reči. Na trenutak sam poželeo da sam ipak uzem piće.

Tamo u zalivu, morem se raštrkalo prvih nekoliko jedrilica. Belasale su se kao biseri u plavi astoj jutarnjoj izmaglici. Morski galebovi su se strmoglavo spuštali niz litice i nastavljali igru, ovlaš dodirujuć i uskomešane talase. Sve je ukazivalo na još jedan veliki anstven dan.

Linda se vratila u crnom kompletu s pantalonama. Ponovo je sela na kauč i rekla: - Nadam se da je ovo dovoljno ozbiljno. Sve tamne stvari su mi na hemijskom išetanju.

Otpila je veliki gutljaj votke. Ponovo je delovala uplašeno, samo što se ovoga puta mogao primetiti prkos na njenim crvenim usnama i besu oima. Započela je priču o novcu pre nego što mi se uopšte ukazala prilika da to pomenem.

- S obzirom na to da ćeš ubuduće raditi za mene, treba da se pozabavimo tehničkim detaljima. Kako kažu u filmovima, dvadeset pet dolara na dan plus troškovi?

- Pretpostavljam da govoriš o nemim filmovima. Za poslednji posao sam dobijao hiljadu dolara na dan.

- Hiljadu dolara? Zar nisi rekao da si majmun koji nastupa s uličnim sviračem orgulja?

- Tako sam počeo.

- Šta se onda desilo?

- Svirač orgulja je umro, a majmun je zauzeo njegovo mesto.

Linda se uhvatila za vrat i iskolačila oči od zaprepastenja.

- To mi nisi rekao. Kako ti je gazda umro?

- Ubijen je.

- Jesi li uhvatio tipa koji ga je ubio?

- Njegova žena ga je ubila.

- Njegova žena?

- Gotovo uvek je to žena. I da, uhvatio sam je.

Linda je ispila pi e i zapalila cigaretu. Ruke su joj se tresle. Smirila ih je.

- Zar nismo pri ali o novcu? - rekao sam.

- Kako ti zvu i sedamsto pedest dolara na dan?

- Zvu i dobro. Dogovoreno. Jesi li nabavila ona dokumenta?

- Nestala su - re e Linda. - Jutros sam proverila njegovu radnu sobu.

Ra uni, prepiska, li ne fotografije, sve je odneto.

- Zar nisi rekla da su ovde?

- Mislila sam da jesu - uperila je prstom prema gomili fascikli na kuhinjskom stolu. - Kod Pitera je sve u vidu službenog zapisa, po ev od izvoda iz mati ne knjige ro enih. Ali te registratore je neko po istio.

Bacio sam pogled na etiri registratora. Svaki je bio jasno obeležen: Banka - izjave/ ekovne knjižice, Airkom/Vodafon, imovina, akcije. I sve su bile prazne.

- Nema tragova provale, pa...

Odmahnula je rukom i slegnula ramenima, što je moglo da se protuma i kako je to misterija, ili da ih je sam Piter odneo sa sobom, ili da je ona ve izvan svih tokova, pa je i ne zanima šta se zapravo dogodilo. Klimnula je glavom pokušavaju i da se pribere, zatim je sela uspravno, i zagledala se u pod, drže i stisnute pesnice u krilu. Bilo je naporno posmatrati njene promene raspoloženja na svakih trideset sekundi i nemogu e znati da li je re o krivici, strahu, ili samo bezazlenim izlivima jednog pijanca.

- Mogu li da pogledam njegovu radnu sobu?

- Na spratu, poslednja vrata.

Spiralno stepenište na kraju belog hodnika vodilo je na sprat. Stigavši do kraja odmorišta, otvorio sam vrata kancelarije Pitera Dosona. Budu i da su drvene roletne bile spuštene, morao sam da upalim svetio. Police krcate registratorima, koji su pokrivali svaki aspekt Piterovog života, zauzimale su svaki milimetar zida. Bilo ih je tu u vezi sa školom, univerzitetom i poslom; ozna enih kao "Plivanje", "Tenis" i "Jedrenje"; ak i registratora posve enih kolekcijama maraka, kartica fudbalera i izvi a ima, i dva registratora ozna ena kao "Album - pop" i "Album - sport". Linda je bila u pravu: itav Piterov život bio je ovde arhiviran. Pregledao sam svaki registrator pojedina no, proveravaju i da li sadržaj odgovara etiketi. Jedini registratori koji su bili prazni,

mimo nekoliko neobebeženih, bila su dva pod nazivom "Porodica 1", "Porodica 2", i jedan obebežen s "Golf klub".

Na svetlom, hrastovom radnom stolu bez fioka nalazio se kompjuter *mek G4* sa zaobljenom osnovom i pokretnim monitorom, bespogovorno poslednja re tehnike. Dok sam e kao da se kompjuter uklju i, razgledao sam kancelariju. Na jednom zidu visila su dva godišnja planera, na kojima je bilo ubebeženo nešto poput "Argus Vejl - 64 stana, gradske ku e - septembar 2006. godine" i "Glenkort društveni centar - osamnaest meseci". Me u knjigama na polici uglavnom su se mogle prona i biografije sportista i poslovnih ljudi, kao i nekoliko priru nika za jedrenje.

Na Piterovom radnom stolu stajala je fotografija dva oveka s trka kim konjem. Puna ki, preplanuli gospodin s vetrovkom i kapom od tvida delovao je prili no zadovoljno sobom. Nisam mogao da se setim njegovog imena, ali je šezdesetih godina obrnuo veliki novac bave i se nekretninama i u novinama su ga nazivali "prvim irskim milionerom". Drugi gospodin, sitnih, hladnih o iju, koji je na slici izgledao nešto mršavije nego poslednji put kada sam ga video, sumnji avo je virio ispod oboda crnog šešira. Bio je to Džon Doson, Piterov otac.

Seo sam za radni sto i na brzinu pregledao kompjuter, shvativši da su gotovo svi fajlovi vezani za posao: unakrsne tabele, izveštaji o dobitku i gubitku i sl. Ukoliko je tajna Piterovog nestanka zakopana me u tim podacima, mora u da prona em stru njaka da ih detaljno pregleda. Otvorio sam *vord* i izabrao opciju *nedavno koriš ena dokumenta*. Ve inu njih - sa uvanih pod nazivima poput "hhhh" ili "11111" - neko je o igledno izbrisao, ostavljaju i samo dijalog prozor: "Dokument imena 'hhhh' ne može biti otvoren jer program ne može da ga prona e." Najskorije koriš eni dokument, upam en kao "okbz", zapravo je bio prazna strana. Pitao sam se da li je Piter zapamtio stranicu ne stigavši ništa da uradi, ili je neko drugi izbrisao njen sadržaj. Prebacio sam je u folder s dokumentima i proverio datum otvaranja: petak, 16. jul, 13.27, datum izmene: utorak, 20. jul, 12.05. Ju e oko podneva neko je obrisao ono što je napisano, ali nije bacio dokument u virtuelnu korpu za otpatke.

Spustio sam se na pod kako bih pronašao neki zanimljiv otpadak, ali sve je bilo uredno kao da je baš tog dana iš eno, a u kanti za otpatke od ner aju eg elika nije bilo ni ega osim fosilizovane kore od jabuke.

Na brzinu sam pregledao ostale prostorije na spratu: ogromno kupatilo s belim plo icama, dve oskudno, bezli no nameštene spava e sobe o igledno

namenjene gostima, tre u spava u sobu punu knjiga o umetnosti, sa srebrnim *ep*laptopom, uljanim bojama, blokovima za crtanje i slikarskim platnima na drvenom stalku, i glavnu spava u sobu, koja je imala podjednako zadivljuju i pogled kao i dnevna soba i na ijem je zidu visila ogromna apstraktna slika. Dva snažna, blistava zamaha etkicom u crvenoj i narandžastoj boji simbolizovala su mra ne, nekontrolisane strasti, istovremeno divlje i melanholi ne. Da nisam znao da ju je najverovatnije naslikala Linda za jedno popodne, pomislio bih da stojim ispred dela genijalnog Rotka. Još dok smo išli u školu, Linda je pristojno zara ivala izra uju i kopije slika starih majstora i prodaju i ih ljudima koji su mislili da e se ka enjem Renoara i Monea iznad kamina rešiti malogra anštine.

Dole, Linda je jela bananu i ispijala kafu, pauziraju i s alkoholom. Pogled joj se razbistrio.

-Jesi li pronašao nešto? Je li neko provalio?

- Ne znam. Evo još tri prazne fascikle.

Stavio sam ih na sto. - Dve su ozna ene kao porodica...

- Piter je u njima držao sve svoje fotografije. Slike iz detinjstva, s maminog i tatinog ven anja... i one su nestale?

- Šta je s "Golfklubom"?

- Ne znam o emu se radi. Piter nije bio lan nijednog golf kluba. Uopšte nije igrao golf.

-Jesi li sigurna da nije po eo?

- Sigurna sam. I dalje smo... nismo se pretvorili u potpune strance. Bar još ne.

Sasvim nesvesno sam je upitao: - Da li ste se ti i Piter odlu ili da nemate dece?

Linda je porumenela i zagledala se u šolju kafe. Odmahnula je glavom i napetim, oštrim tonom izgovorila: - Ne, jednostavno se nije desilo. Mojom krivicom. Možda sam predugo ekala. A sada sam... neplodna? Bolje re i, jalova. Jalova žena. I... pretpostavljam da je naš brak izgubio draž kada smo to saznali. Ponudila sam Piteru razvod, ali je on odbio. Trebalo je da prihvati, jer od tada... naš brak odumire.

- U petak je trebalo da razgovarate o razdvajanju? Je li Piter znao šta je na dnevnom redu?

- Sigurna sam da jeste. Mora da je znao. Zar je to važno?

- Možda je to razlog Piterovog odlaska. Da izbegne razgovor, a dok se vrati...

- Ona će to sama rešiti. To bi ti uradio?

- To radi većina muškaraca. Pritaj se dok ne prođe oluja.

- Spadaš li ti u tu većinu?

- Ja uglavnom idem glavom kroz zid. Ali ne govorimo o meni.

- Petiri dana. Ne. Nazvao bi. Ostavio bi poruku. Ne bi dozvolio da ovoliko brinem. Veoma je uvičan. To mu je utuвила ona njegova odvratna majka.

- Šta je s Piterovim roditeljima? Jesi li razgovarala s njima?

- Mislile da preterujem. Barbara misli da mu je potreban odmor od mene. "Znaš kakvi su muškarci." Rekla je da će zamoliti Džona da pozove policijskog komesara, kad već toliko brinem. Šta god to značilo.

- Ima li Doseon običaj da tako nestane?

- U tome i jeste stvar, nekada je imao. Tako je sklopio svoj prvi veliki ugovor za izgradnju kuća na Ratdaun roudu 1977. godine. Prijatelji na visokom položaju, podmićivanje pravih ljudi. Ti dani su odavno prošli. Barbara i dalje misli da imaju uticaja, ali sumnjam. Što manje znaju to bolje.

- Brzo će saznati, ako poćnem da se raspitujem.

- Možda. Iznenadićeš se koliko su se osamili.

- Jesi li ikada koristila Piterov kompjuter?

- Imam svoj laptop.

- Neko ga je ukljućivao juće oko podneva i izmenio, to jest obrisao, dokument pod nazivom "pp", ako je uopšte imalo šta da se obriše.

- U podne sam bila na sahrani tvoje majke. Izgledalo je kao da je optućujem. Možda i jesam.

- Da li još neko ima kljuć?

- Agnes. Spremaćica. Ali ona je došla danas.

- Gde odlaće smeće?

Linda se osmehnula: - "Smeće." Možda jesi izgubio naglasak, ali te pojedine reći odaju. Ovamo.

Izašli smo na glavna vrata i prošli pored kuće. Linda je uperila prstom prema sivom kontejneru na toćkiće, koji se nalazio u maloj drvenoj šupi pored mladog stabla bukve.

- Šta traćiš?

- Bilo šta što je moglo biti u Piterovoj kancelariji, u kanti za otpatke ili na podu.

Na vrhu kontejnera nalazila se gomila starih novina. Raćirio sam *Ajriš tajms* po podu i istresao prvu kesu s ćubretom.

- Prepusti u to tebi - rekla je Linda, naboravši nos, i vratila se u kuću.

Pretražio sam dve manje kese prepune zgužvanih tetrapaka od usa i mleka, plasti nih flaša od tonika i kora od limuna i jabuke. I odvratio mnogo opušaka od cigareta, pepela i prašine iz usisivača.

U trećem džaku bili su kolonjska voda *džo malon* s mirisom grejpfruta, kutija hidratantne kreme *dr hauška kvins* i stara četkica za zube - bar smo prešli na prvi sprat. Prošao sam kroz iskorišene štapiće za uši i kesice čaja od nane i konačno izvukao tri računa i dve zgužvane kataloške kartice. Pogledavši prema nadstrešnici, gde su bila parkirana dva audi kabrioleta u crvenoj i crnoj boji, u punom sjaju, kao da su tek izašla iz fabrike, kroz glavu mi je prošlo nekoliko pakosnih misli o ljudima koji imaju previše novca. Pokucao sam na vrata.

Kada sam oprao ruke i umio se, pokazao sam Lindi plen. Dva račununa bila su njena; za kupovinu slikarskog materijala u prodavnici u Harkort stritu.

- Lepo što i dalje slikaš - reko.

- Slikam samo nedeljom, Ede. Predajem umetnost na Univerzitetu Svetog srca u Kaslhilu.

- Zaista? Pa to je...

- Da, zar nije? Razo arana profesorka-alkoholika. Tipičan malograđanski kliše, eto šta je to. Ovaj je iz *Ebrila*, prodavnice kancelarijskog materijala u Sifildu. Tu su koverta, dva risa belog papira A4 formata, etikete, nalepnice za adrese. Veoma uzbudljivo.

Linda je otišla do frižidera, pokupila sok od grejpfruta i votku i donela ih na sto. Napravila je veoma jako piće i u cugu ispila pola čaše.

- *Živeli* - reče i nasmeši se u stilu samouverene loše devojke.

Poredao sam kataloške kartice po stolu i ispravio ih. Obe su bile spiskovi. Jedna je sadržala četiri stavke:

Dag

T

L

DŽV

Na drugoj je bilo etnaest imena.

- Prepoznaješ li neko od njih? - pitao sam Lindu.

- Rori Dag je menadžer projekta u *Doson izgradnji*. Niko mi više ne zvuči poznato.

- Rekla si da je Piter obilazio radove na renoviranju Gradske skupštine u Sifildu prošlog petka. Je li Rori Dag bio na gradilištu?

- Mogao je da bude.

- U tom sluaju bi ovo L moglo da označava tebe. Ovo bi mogao da bude spisak ljudi s kojima je Piter trebalo da se sastane tog popodneva.

Pogledao sam drugi spisak: Brajan Džojs, Leo Maksvini, Džejms Kerni, Anela Makej, Meri Raferti, Seosem Maklijam, Konor Gogan, Noel Lavel, Ejmon Makdonald, Kristina Keli, Brendan Harvi, Tom Fareli, Etna Vol, Džon O'Driskol.

T bi mogao da bude Tom Fareli, a L možda Leo Maksvini. Ali ko su ti ljudi? Da nemaju neke veze s golf klubom u koji Piter Doson nije bio u članjen?

Linda je odmahнула glavom. Pogled joj je ponovo odlutao, izgubljen u alkoholnoj izmaglici. Razmišljao sam da joj se pridružim. Inilo se bezbedno tamo; jedno ali bezbedno.

- Ima li još nešto? Njegov automobil?

- U garaži je. Ima iamac.

- Jedri? U nekom klubu?

- *Royal Sifild.*

- Jesi li tamo proverila?

- Ne jedri više tako često. Nekada je upravljao jedrilicom za druge ljude. Mislim da je to što mu je otac kupioamac u inilo da prestane da ga koristi. Ali usidren je ispred prostorija kluba celo leto. Dosonovi su i dalje veoma cenjeni u jahting klubu.

- Valjalo bi da ga pogledam. Kako se zove?

Linda se pravila da nijeula pitanje. - Šta? - upita.

- Kako se zoveamac?

Odmahnula je glavom, i nasmešila se zagledavši se u ašu.

- Zaista je glupo. Nazvao ga je po užasnoj pesmi BiBojsa, koju sam... koju smo oboje nekad voleli. *Ledi Linda.*

Najednom me je pogledala, kao da je tek došla sebi, užasnuta onim što je upravo otkrila. Osmeh joj je išezao, pocrvenela je, okrenula se i briznula u plaču, snažno jecaju i ovoga puta. Nisam bio siguran da li se prisetila koliko ga je nekada volela, ili ju je bio stid što je to osećanje davno nestalo, kao ni koliko je alkohol bio zaslužan za toliku emotivnost, ali odavno nisam video nekog tako uplašenog, usamljenog i izgubljenog.

4.

Jahting klub *Royal Sifild*, veli anstveno jednospratno zdanje na vodi, u samom srcu luke Sifild, sagrađeno u uzvišenom stilu tridesetih godina 19. veka, omogućilo je novopecnim bogatašima da na odgovaraju i na in uživaju.

Visoke tavanice sa izraćenim svodovima i gipsanim radom u sredini, vise i lusteri i klasični stubovi činili su i njegovu unutrašnjost impresivnom.

Osoblje nije nesvesno toga, stoga i ne čudi što sam dvadeset pet minuta sedeo u predvorju, proučavaju i brošure koje veličaju ponudu kluba i posmatraju i povorku muškaraca u teget sakoima sa zlatnom dugmadi i žena u teget džemperima protkanim zlatnim nitima kako se u laganim, brodskim cipelama šetkaju, kako mi se činilo, od trpezarije, preko formalnog bara, sale za sastanke, neformalnog bara, kapetanove kancelarije, sale za bilijar, pa sve do platoa ispred ulaza. Sekretar kluba Siril Lampkin, čije sam ime saznao iz brošure, sve to vreme je razmatrao moj zahtev da pogledam amca Pitera Dosona. Linda je telefonom najavila moj dolazak, a ja sam poneo Piterovu člansku kartu i rezervne ključeve od kabine amca, ali Siril Lampkin je neumorno proučavao dokaze.

Siril Lampkin, momak od oko trideset pet godina, izgledao je veoma neobično. Nosio je bordo sako i u tonu s njim leptir-mašnu s bordo i tirkiznom kašmirskom šarom. Ulepljene ruke i vlasi, oči sjajne u obliku naopako okrenutog upitnika, pokrivale su njegov pegavi, ružičasti potiljak. Imao je rupice na mekim, ružičastim obrazima, podvaljak i svetložute brkove na pola puta između nosa i gornje usne. Radio je kao zamena na recepciji, kako mi je rekao, jer je devojka koja bi trebalo da bude tu otišla u bolnicu da se porodi, svojim tonom jasno stavljaju i do znanja da ga ne zanimaju ni bebe niti ljudi koji ih imaju. Svako pitanje i telefonski poziv, većinom o igledno od članova kluba, isprva je počelo simfonijom od kolutanja oči, uzdisanja i coktanja. Da mi nije stajao na putu, verovatno bih uživao posmatraju i Sirila u akciji, ako ni zbog čega drugog onda bar kako bih dokupio šta on to uopšte misli da radi.

- Naravno, bilo bi mnogo jednostavnije da ste član kluba, gospodine Loj - rekao je, sa sažaljivim osmehom na svom sjajnom licu.

Kako je upravo obavestio dva člana kluba koja su pokušavala da zakažu večeru za to veče da je rezervaciju moguće napraviti samo telefonom tako od pet i petnaest u trpezariji, i da ne, on ne može da prenese zahtev za rezervaciju, i

to je sve, želim vam ugodno poslepodne, sumnjao sam da bi moje članstvo baš toliko pomoglo.

- Pošto vidim da uvekati, možda bih mogao da uzmem sendvič i šolju kafe u, hm, Neformalnom baru - rekao sam, pokušavaju i da zvuče im što smernije.

- Bojim se da ne možete, gospodine Loj. Kao prvo, niste član kluba. Kao drugo, ne nosite kravatu.

- Ovde ima mnogo ljudi koji ne nose kravatu - rekao.

- Članova kluba, gospodine Loje. Da ste upoznati s pravilnikom kluba, znali biste da pravila odevanja za sredu do pola pet glasi: ležerno za članove kluba, polusvečano za goste članova kluba...

-I strogo svečano za Sirila Lampkina - dovršio sam, pokazujući na njegovo bordo vešernje odelo.

-Ja sam doma in izložbe antikviteta, koja počinje u 2.45 u Kapetanovoj sobi - rekao je Siril oholo. - Što se tiče amca gospodina Dosona, bojim se da je ovih dana veoma zauzet, a ne bih voleo da ometam naše jedriličare u obavljanju svakodnevnih dužnosti. Možda krajem sezone, i to ako dođete s gospodinom Dosonom. Ako je to sve, gospodine Loj, zaista imam posla.

Siril je bio na samoj granici izmeću zabavnog spadala i nepodnošljivog dosadnjakovića. Tu granicu je upravo prešao. Tresnuo sam rukama o pult, umeću se u lice i povisio ton.

- Dobro me slušaj, Sirile. Linda, supruga Pitera Dosona, zabrinuta je za svog muža. Dala mi je ovlašćenje da pretresem njegov amac. Oboje želimo da resimo ovaj slučaj ne uznemiravajući njenog svekra, koji je, kao što znaš, odan i velikodušan prijatelj *Royal Sifilda*. Ukoliko nastaviš da me ometaš, obavesti u Džona Dosona. Siguran sam da bi Kapetanu bilo drago da porazgovara s gospodinom Dosonom o tome. Ili ćeš amđžiji reći da me odvede do Piterovog amca, Sirile, ili ću morati da se skinem i sam otplivam do njega.

Pošteno je reći da sam na kraju svog kratkog izlaganja vikao. Osvrnuo sam se oko sebe i primetio manju grupu ljudi kako nas posmatra. Bilo mi je drago zbog toga. Meću teget blejzerima i džemperima našao se i kontingent mladih ljudi, to jest mladića u ragbi majicama i devojaka u prugastim, teget-belim bluzama. Izgleda da se uniforma kluba razlikovala u zavisnosti od starosne dobi. Meću utim, nisam razmišljao ni o njima, ni o Sirilu Lampkinu, koji je zurio u mene iskola enih oiju i obešene vilice, podsećajući na veliku zelenu žabu, ni ovisokom, žilavom, tamnokosom momku u šortsu i prsluku za spasavanje koji

se najednom stvorio pored mene i koji je delovao kao da može da mi oteža posao ako to želi.

Pomislio sam kako posle dužeg vremena ponovo obavljam svoj posao. Prošlo je osamnaest meseci od mog poslednjeg slušanja, osamnaest meseci tokom kojih sam izgubio ženu, stan i posao. Završio sam uslužuju i mušterije u jednoj rupi na plaži Venecija, spavaju i na podu u stanu jednog prijatelja, propijaju i svaku zarađenu paru, razmišljaju i malo i osećaju i još manje, pokušavaju i da povežem događaje koji se ne mogu povezati niti ikada moći. Nikada ne mogu uspeti da pronađem smisao u tome zašto je moja žena morala da umre. Verovatno nikada ne mogu otkriti šta se dogodilo s mojim ocem. Ali imao sam dobre šanse da pronađem Pitera Dosona, a ako uspem, to će značiti zatvaranje prekinutog kruga, ponovno uspostavljanje prekinute veze. čak i ako ne uspem, dovoljno je to što ponovo osećam kako mi krv ponovo kola venama.

Siril Lampkin reče: - Nemam drugog izbora, gospodine Loj; moraš u da pozovem Kapetana.

Setio sam se kako su nas u školi plašili direktorom, i nasmejao se. Osetio sam neko ruku na ramenu.

- U redu je, Sirile, ja ću se za sve pobrinuti. Dođite, gospodine Loj, ja ću vas odvesti do Dosonovog oca.

Bio je to visoki, tamnoputi momak s pojasem za spasavanje.

Siril Lampkin reče: - Kolme, zaista, pa, Kolme, nisam želeo da te ometam, ali ako misliš da je u redu da neko ko nije član, ah, dobije ovlašćenje...

Sirilov glas počeo je da se gubi u daljini. Kolm me je sproveo kroz salu za sastanke, niz dva reda stepenica i izveo na dok. Seli smo u motorni čam i boje vina, upalio je motor i krenuli smo kroz luku. Prošli smo pored mnoštva sidrišta naredanih ispred zgrade kluba, sve dok nismo stigli do oca srednje veličine. Slovo L je otpalo, pa je na prednjem delu stajao naziv *ejdi Linda*.

- Evo nas - reče Kolm, široko se osmehnuvši. - Bilo nam je zabavno, zar ne?

- Nadam se da nećeš imati problema sa šefom zbog mene - rekoh.

Kolm se prezrivo nasmejao. - Lampkijem? Lampki nije ni moj šef. On je samo klupski drkadžija. Njegova mama je zaveštala klubu ogromnu sumu novca, pod uslovom da joj zaposle sina, i on samo tumara okolo, zabadaju i nos u tu i stvari. To uglavnom nije problem, budući da se ne meša u poslove oko jedrenja, a svi oni u blejzerima u klubu tako će su drkadžije, i zaslužuju da im

neko kao što je Lampki govori kada da stave kravatu i kojom rukom da brišu dupe.

- Mislio sam da je u interesu kluba da zadrži Džona Dosona.

- Jeste, i te kako. Ali Lampkiju se nikako ne dopada ideja da svako ko ima novac može da ima uticaja. Osim ako to nije on, jer su Lampkinovi članovi *Royal Sifilda* još od vremena kraljice Viktorije.

Kolm se ponovo nasmejao i odmahnuo glavom.

- Ah, te drkadžije vole sve to, portreti na zidovima, slavna istorija, sva ta šarena laža. Redovno plaćaju članarinu, a polovina njih nikad ne jedri, samo dolazi da jede i pije, što više to bolje ako ćemo pravo. Kad hoću da popijem pivo, uvek odem do grada, jer je pivo u klubu užasno. Da ne spominjem dupeglave matorce i drkadžije u ragbi majicama koji ti njušu u uvo.

Nasmejao sam se. - Zna li klub se deli na drkadžije i mornare, zar ne?

- Tako se čitav svet deli, bar što se mene tiče. Kad smo već kod toga, da li uopšte planiraš da pogledaš amac? Lampki je bio u pravu kad je rekao da je danas velika gužva.

Tutnuo sam Kolmu dvadeseticu u ruku i obećao da ću završiti za pet minuta. Budući da je nekoliko sekundi gledao u novac, pomislio sam da ne bi hteti da ga prihvati.

Klimnuo je glavom u znak odobravanja i rekao: - U pitanju je *hanter 23* sa četiri ležaja, duga čak sedam metara. Celo leto čekao da ga neko provoza. Nisam vernik, ali pravi je greh posedovati ovakav brod a ne koristiti ga.

- Kakav je Piter mornar?

- Dobro se snalazi na brodu. Tih momak, ne priča mnogo. Ali se prilično dobro snalazi, uvek zauzima dobra mesta na takmičenjima. Bar je tako bilo ranije, budući da ga odavno nema.

- Je li neko drugi koristio amac u skorije vreme?

- Neko drugi? Koliko ja znam, nije. Ako hoćeš mogu da pitam ostale momke.

Zamolio sam ga da to uradi, popeo se na palubu, a zatim spustio u kabinu. U prednjem delu amca, odmah iza kućišta sidra, nalazila su se četiri braon kaučeva sa sedištima koja su se dizala i stvarala prostor za odlaganje stvari. Između njih je stajao salonski sto i . Ormarići, kupatilice i četiri reda polica od borovine, koja su se protezala celom dužinom amca, bila su smeštena s leve strane, ispred kućišta motora. S desne strane se nalazio šporet, a na krmi kabina s dva ležaja. Na brodu nije bilo više ni čega: ni posuđa, ni pribora za jelo, ni

kabanica, ni džempera, ni ebadi, ni posteljine, ni knjiga, ni mapa, ni kompasa, ni navigacionih instrumenata, ni sata, ni radija. Nije bilo čak ni prašine. Prešao sam prstom preko stola. Mirisao je na amonijak i borovinu. Neko je sve ispraznio, a zatim pažljivo po istio za sobom, plaše i se da nešto ne ostane za njim. Tragovi se nikad ne mogu u potpunosti ukloniti. Ljudski trag uvek ostane. Samo ga treba pronaći.

Pregledao sam kućišta motora i sidra i proverio da li ima zastora i zadžepaka u sanducima ispod ležajeva. Podigao sam dušeke u kabini na krmi i pregledao ormare u spava oji sobi u potrazi za lažnim zidom. Proverio sam vise ormara na levoj strani amca, kao i ogromni orman okrenut prema krmi, koji se protezao od poda do tavanice, i u slobodnom prostoru između ormara i zida uočio nešto zanimljivo. Nekoliko komada plavog najlona bilo je zadenuto u ugao ormara, u visini grudi. Još nekoliko istovetnih komada ležalo je na podu. Izgledalo je kao da je neko istrkao najlonsku kesu sabijenu iza ormara. Dublje u prorezu moglo se primetiti još delića. Pokušao sam da gurnem ruku, ali bezuspešno.

Popeo sam se na palubu i upitao Kolma ima li alat, ali njegovi šrafcižeri i francuski ključevi bili su previše glomazni da bi mi bili od koristi. Pozajmio sam baterijsku lampu, spustio se u potpalublje i snop svetlosti uperio iza ormara.

Pored delića plavog najlona, primetio sam nešto što je bilo na par centimetara sjajnog papira.

Skinuo sam nov, prilično krut kožni kaiš, presavio ga i, poput štapa, zavukao nekoliko puta iza ormara. Pojavilo se još delića plavog najlona, malo prašine i par centimetara papira.

Bio je to deo stare fotografije, na kojoj je poleđini crvenim slovima pisalo: *ma Kortni 3459.*

Fotografija je prikazivala grupu doteranih mladih ljudi, dva muškarca i četiri žene. Podsetila me je na fotografije s venčanja, koje obično nastaju kada fotograf završi svoj posao i kada se svi naguraju oko mlade i mladoženje ne bi li upali u kadar. Nisam znao o kome je venčanje reč, niti ko su žene sa slike, ali sam prepoznao dva muškarca. Neko je crvenim flomasterom zaokružio njihove glave. Jedan muškarac je podsećao na Džona Dosona. Drugi je bio Ejmon Loj, moj otac.

5.

Gradska skupština nalazi se na kraju glavne ulice u Sifildu. Možete je videti iz luke, a ukoliko po nete da se penjete prema njoj, posta e vam jasno kako se grad razvijao. To je veli anstveno granitno zdanje s kraja devetnaestog veka s tornjem sa satom, salama za sednice i prostorijama za prijem gra anstva. Bar je nekada sve to bilo tamo. Danas je tu *Mekdonalds*. Stajao sam ispred zgrade krajnje zaprepaš en, kao Džordž Bejli u Potersvilu. Srce mi je lupalo otkad sam pronašao fotografiju svog oca i Džona Dosona; kapljice znoja su mi se slivale niz lice i le a, grlo mi je bilo suvo kao barut.

Starac u pojasom vrsto stegnutoj teget kabanici i s crnom beretkom na glavi delimi no je prozreo razlog moje zbunjenosti, iskazao svoje saose anje i usmerio me prema "novoj" gradskoj skupštini, koja je prema njegovim re ima stara više od dvadeset godina. Zahvalio sam mu se i sledio njegova upustva do najbližeg paba. Zavu eno u sporednu ulicu, *Sidro* nije nudilo hranu, ak ni najobi nije sendvi e; konobar se nije trudio da uhvati pogled gostiju; iscrpljeni muškarci sedeli su u tišini nad svojim kriglama, bacili bi pogled na vas i okrenuli glavu. Naru io sam dupli *džejmison*, prelio ga vodom i ispio ga u tri- etiri gutljaja. U prostoriji su se uli samo šuštanje novina i otkucaji starog sata. Kada sam ponovo izašao na ulicu, ruke mi se više nisu tresle.

Ostalo mi je još vremena do ugovorenog susreta s Rorijem Dagom, menadžerom projekta u *Doson izgradnji* zaduženim za rekonstrukciju gradske skupštine. Svratio sam u prodavnicu na glavnoj ulici, kupio mobilni telefon s karticom na dopunu i uplatio kredit. Nazvao sam Lindu, Kolma iz jahting kluba i Tomija Ovensa, kako bih im ostavio svoj broj telefona. Spustio sam se do Sifront plaze i u jednom od mnogobrojnih kafi a kupio pe enu govedinu i kajzericu s renom. Seo sam za aluminijumski sto s dve Kineskinje i po eo da zalivam hranu crvenim pivom *Dablinske pivare* pod nazivom *revolušn*. Sunce je sijalo, pa je šetalište obilovalo posetiocima: pregladnelim kancelarijskim službenicima koji su proždirali svoj ru ak, mladim mamama s kolicima koje su uživale u šolji kafe late ili aši ledenog aja, turistima koji su piljili u mape ili pisali razglednice. Shvatio sam i zašto: itav prizor me je više podse ao na Santa Moniku, grad u zapadnom delu losan eleskog okruga u Kaliforniji, nego na Irsku koju sam ostavio. Samo mi je odrpani par s bebom u kolicima i deten- cetom koje je tr karalo pored njih delovao zaista irski. Nije im bilo više od dvadeset godina: momak sivog tena i izba enih jagodi nih kostiju zavisnika od

heroina, primicao je cigaretu ustima, podižu i celu ruku kao da diže tegove; devojka bakarnocrvene kose žmirkala je od dima cigarete koju je držala u ustima. Beba je plakala, a detence cvilelo, dok je momak uzvikivao najrazli itije verzije re enice "jebote nema ga da se javi" u mobilni telefon, a devojka je pognute glave pokušavala da umiri detence ije je cviljenje s vremenom preraslo u pravu kuknjavu, dok su se probijali kroz uspešne ljude svetskog ranga, guraju i tu a kolica, teturaju i se izme u stolova, pljuju i i psuju i, i pomislio sam kako to uopšte ne podse a na Kaliforniju. U Kaliforniji bi imali angažovano obezbe enje koje bi se postaralo da ljudi koji imaju novca nikad ne moraju da vide one koji ga nemaju. Nisam mogao da se setim je li bolje nikada ne videti takve ljudi, ili ih videti ali se praviti da nisu tu.

Seo sam i pogledao u dve fotografije koje sam uspeo da nabavim. Linda mi je dala sliku Pitera Dosona, lica naduvenog i sjajnog. Tamnoplave o i bile su mu zakrvavljene, obrazi s crvenim pe atima, a vlažne ote ene usne uznemireno napu ene. Uprkos vidnom uticaju alkohola, izgledao je poput uplašenog de aka, kao da je izgubio kontrolu nad sopstvenim životom i nema pojma kako da je povrati.

Deo slike koji sam pronašao na Piterovom amcu verovatno je poticao iz jedne od praznih porodi nih fascikli. Mladi, vitki i bezbrižni, moj otac i Džon Doson držali su krigele tamnog piva visoko u vazduhu, dok su im o i blistale a usta bila otvorena usred pesme ili zdravice. Pažljivo sam posmatrao fotografiju i premotavao film, pokušavaju i da se prisetim vremena kada sam video da su ocu o i tako blistale. Nisam uspeo.

Ispio sam pivo i spustio se do parkinga u blizini jahting kluba. Došao sam do iznajmljenog automobila, ubacio nov i u automat za parkiranje, izvukao letak s natpisom "Spasimo naš bazen" ispod brisa a i stavio ga u džep. Vratio sam se uzbrdo i skrenuo u sporednu ulicu prema Skupštini okruga i Civilnoj službi, skupu od tri sedmospratna bunkera od betona i stakla poredana paralelno sa sifildskom glavnom ulicom, ali nevidljiva iz nje. Pored središnjeg bunkera stajale su dve dizalice i tabla s obaveštenjem da rekonstrukciju zgrade obavlja *Doson izgradnja*, uz pomo Gra evinskog fonda Evropske unije i Nacionalnog razvojnog plana, i da je Rori Dag menadžer projekta, a sprejom je dodato "Anto puši velike kite".

Dalje nisam mogao. Plavo-bela policijska traka zavezana za oba nogara gra evinske table okruživala je itavu zgradu, ispred su bila parkirana policijska vozila, a pored znaka je stajalo uniformisano lice.

- Šta se dešava? - pitao sam.

- Policijska posla - odgovorio je policajac, navukavši tanke usne preko zuba.

- Imam sastanak s Rorijem Dagom, menadžerom projekta - rekoh.

- Policijska posla - ponovi policajac, dok su mu se tanke usne gubile u ustima. Izgledao je kao da se plaši da e mu neko ukrasti zube. - Zabranjen pristup za javnost.

- Imam sastanak s Rorijem Dagom - ponovio sam. Policajac nije imao nameru da mi odgovori. Nisam ga krivio. Neko vreme smo stajali u tišini, a onda su se vrata gradske skupštine otvorila i izašla su dva oveka. Obojica su imali šlemove na glavi. Jedan je nosio fluorescentno-žutu terensku jaknu preko somotskog kaputa krem boje i zeleno-teget karirane košulje, žu kastosme e pantalone i svetlobraon *timberlen* cipele. Drugi je bio detektiv-narednik Dejv Doneli. Dejv je prišao im me je ugledao.

- Ed Loj, glavom i bradom. Pretpostavljam da treba da se na eš s Rorijem Dagom. Je li to u vezi s istragom koju vodiš?

Dejv me je pogledao ispitiva ki, a na njegovom širokom, otvorenom licu pokazalo se nešto izme u zabavljenosti i profesionalne sumnji avosti.

- Tako je, detektive - odgovorih.

Dejv mi je pokazao da pro em ispod policijske trake. Odveo me je do automobila za koji sam pretpostavio da je njegov, neobeležene plave limuzine, no na kojoj je isto tako preko celih kola moglo zlatnim sprejom da piše "pandur". Naslonio se na krov, zapalio cigaretu i široko se osmehnuo.

- ime se, jebote, ti to baviš, Ede? - rekao je prijateljskim, ali odse nim tonom. - Kakve su to privatne pandurske budalaštine?

Slegnuo sam ramenima. - Time se bavim u Los An elesu. Nestalim licima, tragovima papira, razvodima, li nim obezbe enjem. Od svega pomalo. U po etku sam radio za drugog, a sada imam svoju firmu.

- A sad si to po eo da radiš ovde. Dag kaže da si mu ti rekao da je Piter Doson nestao. Zašto Linda Doson nije došla kod nas?

- To sam joj i ja rekao da uradi. Ali znaš i sam, Dejve, odrastao ovek je nestao pre nekih pet dana, a takav slu aj policija ne bi ni pogledala, zar ne?

- Kako si se ti upetljao u tu pri u?

- Posle sahrane, u Bejvjuu. Svi su otišli svojim ku ama. Linda se zadržala i napila. Morao je neko da povede ra una o njoj. Preklinjala me je da potražim Pitera. Bila je veoma uzrujana. Na kraju sam pristao.

- Samo ti je još to ju e falilo.

- Ništa mi ne pri aj.

Usledila je tišina. Obojica smo pogledali nizbrdo, prema moru, u trajekt koji je žustro napuštao luku, šalju i ogromne talase prema sifildskom Šetalištu.

- Ovde nemaš dozvolu da radiš kao privatni detektiv, Ede.

- Nisam ni znao da mi je potrebna. Slušaj, ako želiš da kažem Lindi da si me odvratio od cele pri e, u redu. Prežive u bez svega ovoga - rekao sam.

Dejv me je ponovo pogledao. Provukao je prste kroz kratko ošišanu, prosedu kosu. - Moram priznati da bi imalo šta tu da se radi. Prvo se odmori od sahrane i svega ostalog.

- Sve je to sre eno.

-Jesi li imao kakve koristi od toga? Mislím, u Los An elesu?

- Od toga živim.

- I preda eš mi sve što prona eš?

- Sam ne mogu nikoga da uhapsim.

- Ukoliko nekom drugom policajcu staneš na žulj, ne poznajem te.

- Ni ja tebe, Dejve.

Dejva Donelija sam poznavao itav život. Išli smo zajedno u osnovnu školu, i da ste ceo razred tada pitali kako e ko završiti, za Dejva bi se svi složili da e uspeti u životu. Nije bio ni najpametniji, ni najzanimljiviji, ni najbolji u fudbalu, ali posedovao je taj tihi autoritet, sve osobine pravog vo e, pa ne udi što smo svi žudeli za njegovim priznanjem.

Dejv se nasmejao, uvukao poslednji dim i bacio cigaretu.

- Hajde da u emo da ti pokažem nešto, Ede. Svide e ti se.

Krenuo sam za njim prema vratima gradske skupštine, daju i signal Roriju Dagu da emo se na i za minut. Budu i da je u tom trenutku pri ao na mobilni telefon, Dag mi je samo mahnuo.

Pozdravljaju i policajca na dužnosti u predvorju, Dejv mi je dao šlem i uveo me u lift. Vrata su se otvorila i Dejv je zakora io na nose u metalnu konstrukciju, deo isprepletane mreže prolaza koja je pokrivala itav podrum. Kako su svi zidovi i pregrade bili srušeni, našli smo se usred ogromne prostorije. Veliki eli ni nosa i podupirali su gornji sprat. - Trenutno se vrši iskopavanje. Ukopavanje temelja - re e Dejv. - Ili su plafoni ovde dole previše niski, ili je neko ošte enje, ili nešto sli no. Pogledaj šta je prona eno prilikom razbijanja betona.

U središtu prostorije, na oko dva i po metra ispod nas, medicinski tim policije, okupljen oko elije nosiljke, pažljivo je skidao komade betona s delimično otkrivenog leša. Policijski fotograf je pravio snimke, tim forenzičarima posipao prah i uzimao uzorke, ali njihovo prisustvo delovalo je potpuno neprikladno. Prostor je više ličio na arheološko nalazište, nego na mesto zločina.

- Muška osoba - reče Dejve. - Zakopana u temelju 1981. ili 1982. godine. Možda i ranije. Našli smo ga netaknutog u ogromnoj kamenoj plohi, poput fosila. Odeća mu je oduvana. To je sve što znamo...

- Zubni karton?

- Ili veštački zubi. Treba da proverimo ko se nalazio na listi nestalih lica u to vreme. Šanse su nam jedan prema milion da saznamo ko je u pitanju. Očekuje nas veliki pritisak javnosti. Novinari vole ovakva sranja.

Ponovo sam pogledao u telo, dronjavo strašilo pokriveno sivom prašinom i šljunkom. Još jedno nestalo lice. Možda je u pitanju moj otac. Datum odgovara. Da sam dovoljno dugo gledao u njega, možda bi mi odao svoje tajne. A možda je to samo još jedna gomila starih, osušenih kostiju.

- Zanima me da li je Doseon ucestvovao u prvobitnoj izgradnji - upitao sam.

- Nije. Nisam siguran ko jeste, ali onaj tvoj Dag je trabunjao nešto o prvobitnom poslu. Kaže da je sve urađeno na divlje.

- Sranje, Rori Dag. Treba da razgovaram s njim. Hvala ti što si mi ovo pokazao, Dejve.

- U redu je, Ede. Sad se malo opusti.

Pustio sam Dejva da se spusti niz merdevine i pridruži policijskom timu okupljenom oko tela, ne bi li smanjio verovatnoću od milion prema jedan.

Rori Dag je stajao napolju, šaljući i poruku preko mobilnog telefona. Kada me je ugledao, pokupio je srebrnosivi laptop i providnu, plastičnu kutiju cevastog oblika s arhitektonskim projektima i krenuo prema glavnoj kapiji.

- Izvinjavam se što sam vas zadržao, gospodine Dag - rekao sam.

- Pratite me - reče usporeno i tihim glasom, u opuštenom ali delotvornom maniru. - Treba da obiđem još jedno gradilište, a zbog svega ovoga kasnim. Doneli vam nije spomenuo kada će da završe?

- Nije. Ali ne verujem da će potrajati. Dvadeset godina provedenih u betonskom bloku ne ostavlja mnogo posla forenzičarima - bezbrižno sam rekao, misleći na tek iskopano telo, iako se nisam osećao tako.

Krenuli smo glavnom ulicom prema staroj gradskoj skupštini, to jest *Mekdonaldu*. Čuvši zvuk signala, Dag je izvadio telefon i počeo da čita poruku

u hod. Imao je preko etrdeset godina, vretenasto telo pliva a i crvenilo pijanca; prosedu, kovrdžavu kosu nosio je kratko ošišanu. Podse ao je na gra evinskog inženjera ili univerzitetskog profesora; zapravo, rekao mi je da je oboje, ali da je s procvatom tržišta nekretnina po eo da se bavi projektnim menadžmentom, zato što se tu vrti novac a on "zna posao". - Moj otac je pre mnogo godina radio kao poslovo a kod Dosonovih.

- Sada je u penziji? - upitao sam.

- Nije živ ve deset godina. Je l' vi radite za policiju, gospodine Loj?

- Može se re i. Istražujem nestanak Pitera Dosona, u ime njegove supruge Linde.

Dag je podigao pogled s poruke koju je pisao.

- Nisam znao da je nestao. Video sam ga prekju e.

- Posle sastanka s vama, Piter je trebalo da se na e sa svojom suprugom u *Haj tajdu*. Vi ste jedna od poslednjih osoba koja ga je videla. Kakva ste posla imali?

Dag je poslao poruku, vratio telefon u džep jakne i slegnuo ramenima.

- Uobi ajena, pretpostavljam. Došao je na gradilište i, kao i uvek, raspitivao se za prekora enje budžeta i nepredvi ene troškove. Svaki nadzornik je rekao šta je imao. Zatim je izvadio gomilu ra una kako bi obra unao zaradu honorarnim rudnicima. Prošle nedelje smo morali da pozovemo nekoliko dolara, budu i da je neki genije bušilicom probio kutiju za osigura e i prouzrokovao snažno varni enje. Obra unao je nezvani ne, vanredne bonuse, proverio bezbednost gradilišta. Mislim da je to sve.

- Da li je to bilo uobi ajeno? Mislim, zvui kao previše posla za finansijskog kontrolora.

- Da. Da budem iskren, Piter Doson nije finasijski kontrolor. Posao zapravo obavlja firma *Henli Bojl*, koja je od samog osnivanja Dosonove kompanije zadužena za ra unovodstvo. Piterova funkcija u stvari je po asna - znate ve , zato što je gazdin sin.

- Mora da je to za njega ponižavaju e.

- Ne bih rekao da je bilo na po etku. Laka zarada, besplatna ku a, brod, predivna žena: eh, kada bi nas sve tako ponižavali. Ali poslednjih nekoliko meseci, delovao je sve manje zadovoljno.

- Jeste li приметili nešto neobi no tog dana?

Dag je isturio bradu i zamislio se.

- Bio je zapravo prilično... usredsređen, zaokupljen neim. Pun energije. Kao da je uzbuđen zbog nečega. Kad smo završili, otišao je svojim poslom.

- Kako je bio obučen?

- Krem pantalone od kepera, bela košulja i teget sportska jakna. To je njegova uniforma.

Dagu je zazvonio telefon. Pronašao ga je i pogledao broj koji se pojavio na ekranu. - Izvinite, moram da se javim - rekao je i zalaja na telefon. - Rekao sam da sediš ispred njegove kancelarije, a ne da zoveš njegovu kancelariju... zato što su lazovi, rekli su da su dozvole poslate, ali nikad nisu... u redu, još jednom ponavljam: **IDI U SKUPŠTINU OKRUGA, SEDI ISPRED KANCELARIJE DŽIMA KERNIJA, NE VRAĆAJ SE DOK NE DOBIJEŠ DOZVOLE.**

Dag me je pogledao, još uvek besan, izdigao obrve, prevrnuo oči i široko se osmehnuo. Stigli smo do njegovog automobila, crnog volvo estejta iz 1994. godine, parkiranog u ulici koja vodi do stare četvrti s malim kućicama od opeke.

- Znam - rekao je - trebalo bi da vozim najnoviji s pogonom na sva četiri spojlerima i svim ostalim. Ali nemogu ih je uparkirati. I u njima deluješ kao pravi seronja.

Stavio je stvari na zadnje sedišta, a zatim me pogledao preko krova automobila. - Ne volim iskvarenu bogatašku decu, gospodine Loj. Možda ne svojom krivicom, ali Piter je zasigurno jedan od njih. Ne razume ni posao, ni novac, niti odgovornost. Za njega je život igra. Nikada mi ne može biti jasno kako uspeva da zadrži suprugu.

- Zvuči kao da biste sami želeli da zadržite Lindu Doson - rekao sam bezbrižnim tonom.

- Oženjen sam i imam troje dece - uzvratio je Dag, ne nagoveštavajući da li je to razlog da bude ili ne bude zainteresovan za Lindu. Nije zvučao kao zadovoljan porodično ovek.

Dag je pogledao u sat.

- Zaista moram da idem - rekao je.

- Još samo nešto. Kada je u pitanju renoviranje gradske skupštine, da li znate ko je prvobitno radio na njenoj izgradnji?

- Ko god da je, treba da bude u zatvoru. Delimično smo zbog toga ovde, postoje napukline u samoj strukturi... bitavo mesto je moglo da se sruši do sada.

- Možete li da se setite izvođača radova?

- Ne ovako napamet. Ali imam projekte u kancelariji, pa mogu da proverim.

Razmenili smo brojeve mobilnih telefona, peške sam se spustio nizbrdo. Ušao sam u sporednu ulicu, koja vodi prema gradskoj skupštini, i jedva izbegao neobeleženi, plavi automobil s Dejvom Donelijem za volanom. Nalegao je na sirenu i uključio se u saobraćaj, naglo skrenuvši prema Bejvjuu.

6.

Šanker iz *Haj tajda* rekao mi je da nije radio prošlog petka, ali da devojka koja jeste stiže za dvadesetak minuta. Naru io sam pivo i popio ga za šankom. *Haj tajd*, bar ure en u pristojnom, modernom stilu s velikim, apstraktnim slikama na mat zidovima, udobnim, kožnim nameštajem u zemljanim tonovima i ugla anim granitnim elementima, nalazio se na drugom spratu zgrade iznad Sifront plaze. U sredu u etiri po podne, tu su bili trojica brbljivih, pro elavih muškaraca u odelima i ispijali su vinjak, dve previše doterane etrdesetogodišnjakinje s flašom belog vina i gomilom firmiranih kesa, i grupa dvadesetogodišnjakinja s kriglama svetlog piva i flašama osvežavaju ih alkoholnih pi a koje su pravile nepodnošljivu buku. Kada su po deveti put otpevale "Sre an ro endan", ubacuju i mnoštvo nepristojnih re i, barmen je prišao njihovom stolu da ih opomene, i nakon što su otpevale to još pet puta, oteturale su se napolje u oblaku urnebesnog smeha, lupkanja štikli i zvonjave mobilnih telefona, a njihova galama odbijala se od metalno stepenište kako su izlazile na ulicu.

uvši posmrtna crkvena zvona, prišao sam prozoru i pogledao u Crkvu Svetog Antonija. Pogrebno vozilo je ulazilo u crkveno dvorište, a masa ljudi se razdvojila ne bi li im omogu ila prolaz. Zapitao sam se da li e betonski leš iz gradske skupštine biti ikada odnesen u crkvu, imenovan i blagosiljan pre nego što ponovo bude vra en u zemlju.

Spremao sam se da naru im *džejmison*, ali me je niska devojka bujnih oblina s plavim pramenovima i previše narandžaste šminke na lepom licu, koja se predstavila kao Dženi, preduhitрила rekavši da ju je barmen obavestio da želim da razgovaram s njom. Pokazao sam joj fotografiju Pitera Dosona i pitao je da li ga je ikada videla.

- Ne bih rekla - odgovori Dženi. - U petak u šest popodne? Mislim, u to vreme je ovde prili no mra no.

Ponovo je pogledala fotografiju i odmahнула glavom. Naru io sam dupli *džejmison* i vodu. Kada je donela porudžbinu, rekla je: - Nije bio s ovekome koji hramlje?

- Možda. Kako taj ovekome koji hramlje izgleda? - upitao sam.

- Da budem iskrena, prili no neuredno. Nosio je prljavu, prili no otrcanu vojni ku jaknu, nije u pitanju nikakva marka. Imao je dugu kosu i jare u bradicu. Nešto izme u prosjaka i narkosa.

- A opanje?

- To je bilo žalosno, jadni momak. Jedan od onih za koga bi ovek na prvi pogled rekao da se pretvara, kapiraš?

Tomi Ovens. T na spisku. Iskapio sam pola aše istog viskija, koji mi je spržio grlo i ispunio nozdrve sladunjavim mirisom.

- Bio je s ovekom sa slike? - upitao sam.

- Ne bih mogla da se zakunem. Ali bio je s otmenim, polovnim ovekom. S velikom glavom i kovrdžave kose. Se am se da sam pomislila kako su udan par. Da nisu ro aci, ili homoseksualci?

- Ro aci nisu sigurno. Šta se onda desilo?

- Ne znam, kao što sam rekla, bilo je mra no, jurcala sam oko stolova kao muva bez glave. Primetila sam da je tip s fotografije otišao, a da je odrpanko ostao s nekom ženom, ijoj ligi on svakako nije pripadao.

- Kako je žena izgledala?

- Visoko podignute kose boje meda, skupa crna garderoba. Mislim, bila je stara, imala je najmanje etrdeset godina, ali je dobro izgledala. Diskretno. Ukusno. Ovdašnji bogataši se razme u svojim novcem, kapiraš?

Linda.

- Jesu li se dugo zadržali?

- Nisam ih više videla. U sedam imam puša ku pauzu, kada sam se vratila ve su bili otišli. Bar je ona otišla. Nju sam tražila. Htela sam da je pitam gde se frizira.

Izvadio sam deseticu za *džejmison*, popio ostatak razblažen vodom i ostavio kursor kao napojnicu. Izlaze i na Sifront plazu, pogledao sam preko mora, u pravcu Bejvu pointa. Na šetalištu je vladao pravi metež, mnoštvo prolaznika i raznobojna svetala. Krenuo sam u tom pravcu, a onda preprio preko trave, zaobilaze i sportiste rekreativce, šeta e pasa i ljude koji uživaju u sladoledu na toplom letnjem danu. itava horda turista okupila se oko paviljona za orkestar, opasanog drugom po redu plavo-belom policijskom trakom koju sam tog dana video. Dva uniformisana lica nadgledala su situaciju. Jedan je delovao kao da uzima izjave od na desetine znatiželjnih posmatra a. Drugog sam prepoznao. Bio je to moj brbljivi prijatelj iz gradske skupštine, policajac bez usana. Zaputio sam se pravo ka njemu, premeštaju i mobilni telefon iz ruke u ruku.

- Detektiv-narednik Doneli - rekoh, zna ajno klimaju i glavom.

Okrenuo se, zabrinuto me pogledao, klimnuo glavom i podigao traku da pro em. Centralni deo šetališta, s kamenim stepeništem koje se spušta do samog mora, bio je ograničen trakom. Ispod šetališta, niže se protezala staza koja bi za vreme plime potopili talasi. Plima je nadolazila, a kršna pojava Dejva Donelija stajala je na toj nižoj stazi i ispitivala ljudsko telo, raskvašeno i naduto od morske vode. Negde na polovini stepeništa, zaustavila me je žena u mrkosivom odelu koja se pojavila s druge strane staze i onemogućila mi prolaz.

- Gospodine, ovo je mesto zločina, nemate šta da tražite ovde, molim vas da napustite ovaj prostor - uzviknula je.

Imala je oko pedeset pet godina, kratku crvenu kosu i prodorne zelene oči a telo joj je bilo vitko ali je delovalo snažno, poput tela teniserke. Dejav Doneli se okrenuo.

- Popnite se uz stepenice, gospodine, odmah. Odmah!

Uradio sam kako mi je rečeno. Dejav nam se pridružio na gornjem šetalištu s izrazom neverice na licu.

- Loj? Šta ti radiš ovde? - upitao je Dejav.

Na pamet mi nije palo ništa drugo osim istine.

- Policajac na dužnosti me je pustio, pa sam sišao da vidim šta se dešava. Telo je upravo izbačeno na obalu?

Žena crvene kose nepomično me je posmatrala, a zatim se okrenula prema Dejvu s podrugljivim osmehom na licu.

- Poznajete ovog klovna, narednika?

- Poznao sam ga - odgovori Dejav.

Žena crvene kose zapravo je bila detektiv-inspektor Fiona Rid. Dejav me je ukratko predstavio. Fiona Rid nije delovala oduševljeno.

- Da li ste svesni da ste mogli da izazovete kontaminaciju mesta zločina? Ako ve imate toliko iskustva, kao što detektiv-narednik Doneli kaže, trebalo bi to da znate - rekla je.

- Telo izgleda kao da je bačeno u vodu pre nekoliko dana - rekao sam. - Otad je na hiljade ljudi prošetalo gornjim i donjim šetalištem, imaju i u vidu kakvo je vreme bilo. Nema ništa od forenzičkih nalaza, osim na samom telu.

Dejav Doneli je kolutao oči ma izasle a Ridove.

Ridova me je stegnula za podlakticu. Imala je jak stisak.

- Nemoj da se praviš pametan, Loje. Posebno sada kada znaš da si se poneo kao budala. I nemoj misliti da ćeš moći da se šlepaš uz Dejva zato što ste se nekada družili.

Stegnula mi je ruku još jače, a zatim je pustila. Dejev je pokušavao da prikrije osmeh. Nije se baš previše trudio.

- Sad se gubi odavde i pusti prave detektive da obavljaju svoj posao.

Dao sam sve od sebe da delujem posteno. Nije bilo teško. Ruka mi je izgledala kao da je neko preko nje zatvorio vrata.

- Isprati u ga do trake, detektivko Rid - rekao je Dejev. Najpre je pogledala u njega, zatim u mene, odmahнула glavom i otišla. Dejev je krenuo prema policajcu bez usana. Pratio sam ga.

- Ti si jebeni idiot, Ede - rekao je Dejev. - Veruj mi da ne želiš Fionu Rid za neprijatelja.

- Znam da ne želim - rekao sam.

- Upravo si ga dobio - uzvratio je Dejev.

- Jeste li pronašli ličnu kartu uz telo, Dejve? - upitao sam.

- U svakom slučaju, nije Piter Doson.

- To znači da znaš ko je?

Stigli smo do policijske trake. Policajac bez usana nije me voleo ništa više od Ridove, ali bar je držao ruke k sebi. Policijski fotograf je stigao zajedno s forenzičkim timom, koji sam video u gradskoj skupštini. Za njima su išle policajka i žena crne kose u crnoj haljini i s tamnim naočarima. Kako se približavala šetalištu tako je počela da posrće, pridržavajući se policajki za ruku.

- To je gospođa Vilijamson. Bolje da se vratim - rekao je Dejev, spremajući se da krene.

- Dejve? Da li bi vredelo ako bih te zamolio?

Okrenuo se i rekao: - Ti si valjda detektiv. Radi sam za sebe. I nemoj više ovako da se poigravaš, Ede.

Krenuo je za gospođom Vilijamson.

Kad sam stigao do automobila, proverio sam kartice koje sam pronašao u Dosonovoj kanti za otpatke. Na spisku nije bilo prezimena Vilijamson.

Spisak je izgledao ovako:

Dag

T

L

DŽV

T je Tomi Ovens. L je Linda. Ali pre nego što je Linda stigla, Piter je otišao - da se sastane sa DŽV? Možda - samo ko je DŽV? Možda je V za Vilijamson?

Izvadio sam fotografije iz džepa, a zajedno s njima i letak koji sam pronašao na vetrobranskom staklu. Letak je ukazivao na neuspeh Okružnog ve a Sifilda da o uva javni bazen i upozoravao na opasnost koja pretila ukoliko se to javno dobro proda privatnim preduzetnicima. Tako e je pozivao na javno okupljanje kod paviljona za orkestar na sifildskom Šetalištu i protestnu šetnju do bazena. Tekst se završavao re imama: "Izdalo za potrebe kampanje 'Sa uvajmo naš bazen' Noela Lavela i Brendana Harvija, odbornika Laburisti ke partije u Okružnom ve u Sifilda". Imena su mi zvu ala poznata.

Ponovo sam pregledao spisak od etrnaest imena: Brajan Džojns, Leo Maksvini, Džejms Kerni, An ela Makej, Meri Raverti, Seosem Maklijam, Konor Gogan, Noel Lavel, Ejinon Makonald, Kristina Keli, Brendan Harvi, Tom Fareli, Etna Vol, Džon O'Driskol. Bio je tu i dvojac laburista. Šta je sa ostalima? Da li su svi oni lokalni odbornici? Još jedno ime sa spiska mi se u inilo poznato: Džejms Kerni. Pozvao sam Rorija Daga na mobilni telefon kako bih se raspitao za Kemija, ispred ije kancelarije moraš da sediš kako bi dobio gra evinsku dozvolu.

- Da, to je Džim Kerni, šta s njim? - upitao je Dag. U pozadini se ulo avrljanje de ice.

- Je li on lokalni odbornik?

- Nije, ali radi u ve u. On je službenik za planiranje.

- Možeš li... ako ti pro itam spisak imena, možeš li mi re i da li neko od njih ima veze s Okružnim ve em Sifilda?

- Zavisi od dužine spiska. Sam sam ovde s troje dece mlade od pet godina.

Pro itao sam mu spisak, isklju uju i Harvija i Lavela.

- Uglavnom su to odbornici ili službenici.

- Šta je Seosem Maklijam?

- Smara epskih razmera, eto šta je. Protivnik razvoja, protivnik gradnje, jebeni protivnik svega što nije sagra eno pre dvesta godina. Svi bismo mi živeli pored puta, da je bilo do istog tog gospodina Vilijamsona. Samo što on ne bi dozvolio ni puteve.

S druge strane žice za uo se tresak, pa prodoran vrisak i de ja kuknjava.

- Moram da idem - promumlao je Dag i prekinuo vezu.

Gospodin Vilijamson? Seosem Maklijam. Pa naravno:

Maklijam, ili "sin Lijamov", irski je oblik prezimena Vilijamson. A Seosem je irski Džozef. Toliko sam davno otišao da sam zaboravio da Irska ima

sopstveni jezik, iako ve ina Iraca nije voljna da ga koristi. A njegova supruga, novope ena udovica Vilijamson, došla je da identifikuje telo.

Džozef Vilijamson.

DŽV.

Nestanak Pitera Dosona i odbornikova smrt o igledno su bili povezani. Došlo je vreme za razgovor s Tomijem Ovensom.

Dok sam vozio sifildskim Šetalištem, video sam kako nosila s telom Maklijama/Vilijamsona unose u policijsko ambulantno vozilo. Prolaze i pored televizijske ekipe RTE-ja, koja je sve vreme snimala, video sam kako Fiona Rid odguruje reporterov mikrofon od lica. Skrenuo sam u Aveniju Eden - vile iz dvadesetih i tridesetih godina, skrivene u senci javora, jasena i divljeg kestena, ije su se zelene grane kupale u zracima kasnog popodnevnog sunca. Prošao sam pored klinaca koji su vozili skejtbord u Kvori fildsu, i na prilazu ku i koju još nisam po eo da zovem svojom, ugledao Tomija Ovensa kako glanca volvo iz 1965. godine, obu en u stare, poderane vojni ke pantalone i majicu iz perioda "Give 'Em Enough Rope" grupe Kleš.

Kada me je ugledao, prišao je i po eo da pri a tihim, zabrinutim glasom.

- Ede, pištolj je nestao. Pogledao sam u kredenac...

- U redu je, Tomi, ja sam ga uzeo.

- Poneo si ga sa sobom? Ili...

- Vodim ra una o njemu. Ništa ne brini.

Tomi je podigao pogled, naboravši elo. Namignuo sam mu i okrenuo se prema automobilu.

- Isuse, Tomi, ve si gotov? - uzviknuo sam. - Dobro obavljen posao.

- Sve je sre eno još pre dvadeset godina - re e i ponosno se osmehnu. Usledilo je beskrajno izlaganje o klipovima, polugama i karikama, bregastim osovinama, karburatorima, ležištima i zaštitnim aurama, zaptiva ima i ko nicama. Klimao sam glavom kao da razumem o emu pri a, a on je na to rekao: - Nemaš pojma o emu govorim, zar ne?

- Ne - odgovorio sam. - Ali ako mi daš klju eve, bi e mi drago da ga vozim.

- Potrebno mu je redovno održavanje, Ede. Pošto ti nemaš pojma o tome, sigurno e te opelješiti. U svakom servisu e pomisliti - evo još jedne bogate peder ine koja automobil vozi iz hobija. Hajde da mu pošteno naplatimo.

- Kasnije u misliti o tome, Tomi.

- Potrudi se da to i uradiš. U svakom slučaju, eto ga.

- Hvala.

Ušao sam u kuću, pokupio flašu *lafroiga*, aše i kutiju ledom i izneo ih napolje. Tomi je na tremu zavijao džoint, upaljačem zagrevao smesu i mrvio ivice, prave i cigaretu. Seo sam pored njega i sipao nekoliko pića zaredom. Žena od tridesetak godina izašla je s dvoje male dece iz kuće prekoputa. Stigavši do kapije, pogledala je u našem pravcu. Osmehnuo sam joj se i mahnuo, ali ona je samo okrenula glavu i poela da požuruje decu kako bi ih što pre udaljila od nas. Pretpostavljam da dva sredovekova koja piju viski i zavijaju džoint na tremu ne dodaju na vrednosti komšijskom okruženju.

Kada je popušio otprilike polovinu džointa, Tomijeve oči su postale krvave i vodnjikave, a osmeh mu je sam pronalazio put do lica. Ponudio mi je ostatak, odmahnuo sam rukom, pa ga je on dovršio. Klimnuo je glavom, nasmejao se i uzeo gutljaj pića.

- Pa, Ede, šta si radio danas? Plivao, sunčao se?

- Proveo sam dan ispitujući ljude, Tomi. Tražim Pitera Dosona.

- Pitera Dosona? Zašto, šta mu se desilo?

- Njegova žena kaže da je nestao.

- Njegova žena? I šta? Tebe je angažovala da ga pronađeš? Upozorio sam te na Lindu Doson, Ede...

- Ali mi nisi rekao da si bio s njom u *Haj tajdu* prošlog petka.

Tomijev osmeh ostade samo maska. - Jesam li? Ne mogu da se setim.

- A samo koji minut ranije ispijao si piće s Piterom Dosonom. To znači da si poslednja osoba koja ga je videla pre nego što je nestao.

- Ako ti tako kažeš, oke. Svaki dan naletim na gomilu ljudi. Možda bi trebalo da vodim evidenciju, beležim ko je šta rekao, u slučaju da neko od njih nestane i ja budem jedini koji može da ponovi njihove poslednje reči. Samo treba u startu da ih upozorim da mi ne pričaju svakakva sranja.

- Tomi, šta si radio s Piterom Dosonom?

- Samo sam... naleteo na njega na ulici, znaš već. Odlučili smo se za pokrik na brzinu.

- U *Haj tajdu*? Ne seri, Tomi, mora da je postojao veoma dobar razlog da ti odeš u takav pab.

Tomi je zabacio glavu i napravi grimasu. - Znam, Isuse, to ti je kao da piješ u jebenom frizerskom salonu.

- I? Koji je to veoma dobar razlog?

Tomi je otpio malo viskija, duboko udahnuo i polako ispustio vazduh.

- Piter mi je dugovao novac. Sastao sam se s njim kako bi mi ga vratio.

Prasnulo sam u smeh.

- Izvini, sin milionera ti duguje novac? Koliko je pozajmio? Dvadeset funti?

Tomi se namrštio, pokušavaju i da povrati dostojanstvo, zatim se i sam nasmejao.

- U redu, ove e, ho eš istinu? Vikend pogodba za gospodina D.: pola marihuana, pola kokain.

- Aha? Zna i tako podvaljuješ Haliganovima, skidaš kajmak s njihovih zaliha? Ili se time baviš, Tomi? Radiš kao diler za Podža?

- Šta i da radim?

- Kao diler droge. Za kriminalca. To si?

- Nije to kao... Mislím, to su samo trava, koka, eks: samo za punoletne. Ne visim oko de jeg igrališta uvaljuju i heroin školarcima.

- Šta ste pri ali?

- Ništa posebno. Želeo sam što pre da se izvu em odande.

- Ali nisi, zar ne? Ostao si.

Tomi me je brzo pogledao, kao da se dvoumi koju laž da izgovori, a onda je spustio pogled ka zemlji.

- Piter je bio... uznemiren. Znaš, uzbu en. Kao da nešto važno treba da se desi.

- Šta? Da nije i sam planirao da u e u posao s drogom?

- Ne znam. Nije droga. U svakom slu aju, neko ga je zvao na mobilni. Ko god bio, želeo je da se vidi s njim pre ugovorenog vremena. Zamolio me je da sa ekam Lindu i prenesem joj da e je pozvati kasnije.

- Zna i video si se s Lindom te ve eri? Nije mi to pomenula.

- Ne bi ti ona to ni rekla - ozloje eno re e Tomi.

- Kako si je pronašao? - upitao sam.

- Kao i uvek. Pojavila se s izrazom lica u stilu "ledi Linda razgovara s malim ljudima", kao da se plašila da e je neko videti sa mnom.

- Je li bila pijana?

- Nikad nisam video Lindu Doson pijanu.

- Zaista?

- Ne kažem da ne pije sve vreme. Ali dobro se drži. Kada bismo je pratili u pi u, obojica bismo završili ispod stola. To je korisna stvar u njenoj predstavi, uostalom.

- Kakvoj predstavi?

- Taj njen komad "ja sam osetljiva duša na ivici nerava". Red jecanja, pa red iskazivanja hrabrosti, ona je tako usamljena, ne može više da izdrži. Bar jednom mese no ga izvodi u *Henesiju*. Onda ode ku i s nekom naiv inom koja joj pruži rame za plakanje. To je tako jadno.

- Zvu i kao da je nešto li no, Tomi - rekoh.

Tomi mi je uputio hladan pogled pun besa, zatim je ispraznio ašu i spustio glavu, teško dišu i kroz nos.

- Reci mi koja je fora s tim brakom? Kako je najlepša devojka u Bejvjuu završila s naduvenim bogatim kincem kao što je Piter Doson?

Tomi je podigao levu ruku i protrljao palac o kažiprst i srednji prst.

- To pokre e svet - re e. - Linda se u svojim dvadesetim bavila umetnoš u. Pokušavala je da se probije kao slikar, izlazila je s ekscentri nim, bradatim tipovima, živela po jazbinama, patila zbog svoje umetnosti. Nije uspela. Nakon deset godina, shvatila je da je vreme da proda svoj san. I bila je vrsto rešila da ga dobro unov i. Ulovila je Pitera Dosona.

- Sigurno je imala ve i izbor. Bogataši se otimaju za takve žene.

- Da, ali ona je htela da bude sigurna, znaš?

- Sigurna u šta?

- Sigurna da se ne e zaljubiti. A s Piterom je to bilo zagantovano, bar kada je ona u pitanju.

- Kakva je to žena koja teži braku bez ljubavi?

- Žena koja nema ni trunke ljubavi u sebi - ogor eno je rekao Tomi. - Žena s kojom ne bi trebalo da se petljaš, Ede. Drži se podalje od nje, ove e.

Pokazalo se da su marihuana i viski loša kombinacija za Tomijeve nerve: udarao je stopalom o stopalo i klimao glavom, kao da su mu aritmi ne vibracije iz prošlosti strujale kostima. Bio je opsednut Lindom i Piterom iz meni nepoznatih razloga, ali nije bilo svrhe postaviti mu direktno pitanje: Tomi je uvek pre govorio laž nego istinu, što iz navike, što s namerom. Najbolje je baciti udicu i ekati da se sam upeca.

- Tomi, poznaješ li lokalnog odbornika Seosema Maklijuma? - upitao sam.

Tomi se zamislio, preturaju i po marihuanom zbrkanom se anju ili namerno odugovla e i.

- Danas su ga izvadili iz mora.

To je upalilo. Tomi je izgledao kao popišan.

- Džoi Vilijamson je mrtav?

- Mislim da je Piter Doson trebalo da se na e s njim onog dana kada je nestao. Verovatno ga je Vilijamson nazvao na mobilni kad je bio s tobom u *Haj tajdu*.

- Isuse. Ne verujem.

- Jesi li ga poznavao, Tomi?

- Njega su svi znali, bio je... pa, iako je bio odbornik, bio je veoma razuman. Suprostavljao se gra evinskim preduzima ima, organizovao je proteste zbog planirane izgradnje na starom vikinškom nalazištu u Kaslhilu. Zalagao se i za legalizaciju marihuane.

- Kakve je veze Piter Doson imao s njim? Koliko sam uo, nije bio baš popularan u gra evinskom biznisu.

- Ne znam.

- Nisi otišao u *Haj tajd* s namerom da prodaš drogu Piteru Dosonu, zar ne? Zbog ega ste se sastali, Tomi?

Ustao je i, vuku i unakaženu nogu, stigao do polovine dvorišta. Nebo su prekrili oblaci. U vazduhu se ose ala vlaga, komarci su po eli da ujedaju. Znoj je blistao poput šljokica na mra nom licu Tomija Ovensa.

- Šta je ovo, gospodine Privatni Jebeni Seronjo? Misliš da znam gde je Piter? emu sva ova jebena pitanja?

Psovke su odzvanjale kao prete a zvona u toploj ve eri u predgra u.

- Spusti ton. Samo pokušavam da prikupim injenice.

- Ne moraš da me isle uješ dok to radiš - mrzovoljno je uzvratio Tomi. - Jebena gestapovska taktika. - Durio se poput de aka kome su se svi planovi izjalovili, a ja sam se na sve to nasmejao.

- Još ti nisam iš upao nokte, zar ne?

- Samo je pitanje vremena - Tomi re e, ali se i on nasmejao, zabacivši glavu poput psa, kao da pokušava da otera loše raspoloženje.

Zazvonio mu je mobilni telefon - za ulo se jedanaest tonova "*Whiskey in the Jar*" Tin Lizi, koju smo kao srednjoškolci svirali do iznemoglosti, ponosni na prvi irski bend koji se našao na samom vrhu britanske top liste - i on odšepa ak do kapije da bi se javio. Kada se vratio, na njegovom licu više nije bilo osmeha.

- Bio je to Podž Haligan - rekao je. - Ho e da se na emo ve eras u *Henesiju*. I da ponesem pištolj.

- Da li je rekao zašto?

- "A mi preuzimamo odatle." To je sve što je rekao.

- Imaš li ideju šta je mislio? Ili želi da isproba tvoju lojalnost, ili želi da upotrebiš pištolj?

- Možda oboje - re e Tomi. U njegovim sitnim o ima nazirao se strah. - Ja to ne mogu da uradim, Ede, ne mogu... šta da radim?

Zvu ao je ko da e svakog trenutka zaplakati. Obuzeo me je bes zbog slabosti Tomija Owensa, njegove nesposobnosti ili odbijanja da sam sebi pomogne, njegove nekriti ne pretpostavke da e, koju god laž da izrekne, koli inu droge proda ili sitno krivi no delo u ini sve biti u redu - uprkos gomili dokaza za suprotno.

Tamnozeleni volvo blistao je na suncu. Obišao sam oko njega, prelaze i rukom preko karoserije, lupkaju i u prozore i otvaraju i i zatvaraju i haubu, poput potencijalnog kupca koji pokušava da mu na e manu. ak i da ih je bilo, ja ne bih bio u stanju da primetim ništa osim bušne gume. Moj otac se o igledno ponosio ovim automobilom, pa sam se i sam trudio da osetim taj ponos, treptaj, slab odjek oveka kakav je on sam bio. Bezuspešno. Nisam znao dovoljno o svom ocu, i nisam sam znao ništa o automobilima, pa ne samo da sam bio besan ve sam se ose ao glupo, poput nekoga ko pokušava da deluje kao da zna šta radi i ne uspeva u tome. Kapljice znoja izbiše mi po elu i korenu kose.

- Moram da idem - rekao sam. - Imaš li klju eve?

- Ho eš li sada da ga provozaš? - upita Tomi.

- Ne, ho u da ga smestim u muzej i napla ujem ulaz. Imaš li klju eve?

- U automobilu su.

Naravno da su bili u automobilu. Besan ovek se ponaša kao budala, a ak ni to saznanje ga ne spre ava da nastavi u tom pravcu. Ušao sam u volvo i upalio motor. Tomi je prišao prozoru automobila izvijenih obrva i zabrinutog lica.

- Ako ho eš, mogu da se na em s Podžom Haliganom umesto tebe - reko.

- Bože, ove e, da li bi to u inio za mene?

Suze su se zaista pojavile u njegovim o ima, provukao je ruku kroz prozor i vrsto me stegao.

- Samo ako mi kažeš istinu: zašto si se sastao s Piterom

Dosonom u petak?

Tomi je polako izdahnuo.

- Da mu dam novac.

- Tomi, zaboga...

- Ne moj novac.

- Onda iji?

Tomi se osvrnuo oko sebe, a zatim nagnuo kroz prozor i šapnuo mi u uvo.

- Džordža Haligana - rekao je.

7.

Kva ilo volva bilo je pomalo tvrdo, motor je urlao i klepetao je kad sam ubrzavao, ali vožnja od 60 km na sat priobalnim putem pored Bejvju bila je veoma ugodna. Sunce je zašlo i za brda, a svež povetarac je donosio miris soli s mese inom obasjanog mora. Prošao sam pored železni ke stanice i uklju io se na put prema hotelu *Bejvju*. Otmeno ven anje bilo je u punom jeku, begunci s plesnog podijuma, muškarci u razdrljenim odelima, žene u ugajl-crnim i tamnoljubi astim dvodelnim kompletima u odli nom stanju, raštrkali su se po terasi i prizemlju, puše i. Parkirao sam automobil i otišao do recepcije. Na televiziji su govorili o smrti Seosema Maklijama.

Pred polazak, Tomi Ovens mi je rekao da pretpostavlja da u Haliganovi novcem - "vre om para", kako je rekao - na neki na in hteli da podmite Pitera Dosona - ali nije znao o emu se ta no radi. Haliganovi su se zakonito bavili obezbe ivanjem gradilišta duž itave južne obale, pa je možda re o tenderu za novi posao, ili mito da im pomogne da produže ugovore. Nije želeo da uzima reket u ime Džordža Haligana, i rekao je daje to poslednji put daje obavio takav posao. Složili smo se da je najbolje da to ve e ostane u Kvori fildsu.

Uzeo sam telefonski imenik, udobno se smestio pod krošnjom starog eukalptusa u bašti iza hotela, naru io kriglu *ginisa* od konobarice koja je tuda prolazila i po eo da pregledam listu odbornika i njihovih službenika. Potrajalo je, budu i da je za ve inu imena bilo po nekoliko stavki. Lea Maksvinija,

An ele Makej i službenika za planiranje Džejmsa Kernija nije bilo na spisku. Brajan Džojns i Meri Raferti nisu bili kod ku e, ali dobio sam njihove brojeve telefona u kancelariji da pozovem ujutru.

Isklju uju i Maklijama/Vilijamsona, ostalo mi je da obavim osam poziva. Lokalni političari širom sveta besni su zbog toga što nacionalni mediji ne prenose njihova mišljenja i aktivnosti onoliko detaljno koliko zaslužuju, pa sam se predstavio kao Šon O'Brajen iz *Ajriš tajmsa* i objasnio da me zanima njihovo mišljenje o smrti odbornika Seosema Maklijama. U prvih šest poziva reakcije su bile sli ne: šok, zaprepaš enje i odavanje po asti, ija je sadržajnost zavisila od političkog ube enja govornika. Svakoga ponaosob sam pitao da li je Maklijamova bliska veza s Piterom Dosonom iz *Doson izgradnje* neuobi ajena za kandidata koji se protivio izgradnji; Noel Lavel, Konor Gogan, Kristina Keli, Tom Fareli, Ejmon Makdonald i Brendan Harvi su izjavili kako ne znaju ni za kakvu vezu izme u njih dvojice, a Lavel i Harvi su dodali da ne mogu da veruju

da je to istina, budu i da su zajedno s Maklijamom podigli mnoštvo optužbi u vezi s planiranjem i preure enjem prostora, i nedavno pokrenuli kampanju za o uvanje bazena; Lavel je rekao da je Maklijam "po definiciji"¹ bio protivnik izgradnje, što me je podsetilo na re i Rorija Daga.

Kad sam pozvao Etnu Vol, shvatio sam da me je neko preduhitrio. Pozvala je *Ajriš tajms* i dobila informaciju da kod njih ne radi reporter pod imenom Son O'Brajen. Rekla je da ima moj broj u telefonu i da e ga predati policiji. Na vreme sam sakrio broj, ali sam svakako prekinuo vezu. Bar jedan od prvih šest odbornika s kojima sam razgovarao ima šta da izgubi. Morao sam da do em do poslednjeg oveka sa svog spiska, pre nego što nešto posumnja.

Džon O'Driskol je govorio precizno i formalno, s kolebljivim, pomalo teatralnim dablinskim naglaskom, kao da diktira svojoj sekretarici. Zvu ao je nervozno, pa sam pokušao da doku im šta je razlog tome.

- Son O'Brajen iz *Ajriš tajmsa* kraj telefona, odborni e O'Driskol. Zanima nas zašto se, nakon ubistva odbornika Maklijama, vaše ime neprekidno dovodi u vezu s Piterom Dosonom iz *Doson izgradnje*?

Usledila je duga pauza.

- Odborni e O'Driskol?

- Kada je u pitanju planiranje i izgradnja, uvek sam se trudio da donosim odluke od javnog interesa i da svojim radom doprinosim zajedni kom dobru, što se može videti u slu aju bazena u Sifildu, Golf kluba Kaslhil, ili bilo kog drugog predloženog projekta.

U kancelariji Pitera Dosona pronašao sam praznu fasciklu ozna enu kao "Golf klub". Pitao sam O'Driskola zašto je spomenuo Golf klub Kaslhil, ali on je nastavio svoju pri u.

- Nemam nikakve posebne veze s Piterom Dosonom. Niti sam imao s odbornikom Maklijamom, ija je tragi na smrt udarac za sve nas. U mislima sam s njegovom suprugom i decom u ovom tužnom trenutku.

Pokušao sam ponovo.

- Odborni e, možete li nam re i nešto više o Golf klubu Kaslhil?

Ali O'Driskol je spustio slušalicu.

*

Karmel Doneli, devoja ko O'Rork, zagrlila me je, odmerila od glave do pete, široko se osmehnula i rekla: - Bože, Ede Loje, izgledaš kao govno. - Korpulentna žena krupnih, lukavih o iju i punih usana. Lice joj je sad imalo

nekoliko bora, a sme a kose poneku sedu vlas, a ode a joj je bila isflekana mlekom i de jom hranom, ali njen prepredeni osmeh uz borice oko o iju i na in na koji bi pogledala oveka, svakoga bi navele da pomisli kakvu je šansu propustio. Karmel i Dejv su bili zajedno od šesnaeste godine; bila je to jedna od onih stvari nu enih da budu takve, kao i to da e Dejv postati policajac.

- Žao mi je zbog tvoje majke, Ede. Moja je umrla prošlog aprila. Niko me nije upozorio koliko e biti teško, bez obzira na moje godine. Godinu dana sam se budila usred no i i plakala do svitanja. Dejv to više nije mogao da podnese, pa je spavao u prizemlju.

O i su joj bile pune suza. Podigla je dlanove, odmahнула glavom i nasmejala se. Na zidovima su visili de ji crteži i uramljene fotografije s godišnjih odmora, dok su na stolu ležali ostaci hrane. Kod svih razvoda na kojima sam radio, supružnici su govorili o "domu" i gotovo uvek lagali; roditelji nisu imali dovoljno ljubavi, sre e, petlje ili ega god što je neophodno da se stvori dom. Dejv i Karmel su pak uspevali u tome. Pogledao sam fotografije dece: tri de aka od otprilike etiri, šest i osam godina, i devoj ice gustih upavih plavih kovrdža.

- Koliko je stara devoj ica?

- Sadi ima samo dve godine. Ti nisi još došao u iskušenje?

Slegnuo sam ramenima i uputio joj osmeh, koji je trebalo da izgleda ežnjivo.

- Za muškarca nikad nije kasno - re e Karmel. - Mada je mnogo teže kad za eš u godine.

Na spratu se za uo tresak, pra en uzvicima oduševljenja i bolnim jaucima.

- Doduše, ne bih to uvek preporu ila. Dejv je napolju, iza ku e. Nadam se da mu donosiš dobre vesti; rekao mi je da se ponašaš kao budala.

Karmel je odjurila na sprat kako bi smirila novonastali kaos. Izašao sam u dvorište iza ku e i ugledao Dejva kako se sva a sa stablom ruže visokim dva i po metra. Dok sam prilazio, Dejv je upao poslednji koren, podigao busen i zavrlija io ga prema meni. Brzo sam se sagnuo, nakon što sam se nabo na trnje ružinog busena, ostao da ležim ispod njega.

- To je zato što si danas napravio klovna od mene, seronjo.

-Jesi li sad sre an? - uzviknuo sam.

- Ne - re e Dejv. - Ali bar ne izgledam tako jebeno glupo kao ti.

Skinuo je ogromni busen ruža s mene i pružio mi ruku. Ustao sam bez njegove pomo i i stresao sa sebe latice i liš e. Krv mi je curila iz ogrebotina po

rukama. Daleko od toga da je Dejev bio glup, ali je u tom trenutku imao neverovatno glup kež na svom širokom otvorenom licu.

- Fiona Rid se razbesnela, zar ne? - rekoše.

Dejev je momentalno skočio na mene, zgrabio me ogromnim šakama za revere i privukao k sebi. Vrsto sam se držao za njegove ruke ne zglobove.

- Nemoj da se igraš sa mnom, Ede. Radim u policiji još od srednje škole. Već pet godina sam detektiv-narednik, a uskoro bi trebalo da budem unapređen u inspektora. To sam postigao isključivo radom i dobrim rezultatima, a ne politikom vezama. Želim da budem poznat kao dobar policajac, a ne kao kancelarijski moljac. Ne valja kad me brukaš pred višim službenikom i kada dovodiš u opasnost mesto zločina, pritom se ponašaju i kao da si dobio moje odobrenje. Možeš da se nosiš u Sjedinjene Američke Države i radiš šta god hoćeš, ali ovo ovde je moj život, zato nemoj da praviš sprdnju od njega. Jasno?

-Jasno. A sad skini te jebene ruke s mene.

Dejev me je pustio, odgurnuo sam ga i krenuo prema kući. Karmel nas je posmatrala kroz kuhinjski prozor. Usiljeno sam joj se nasmešio, i okrenuvši se prema Dejevu video da je i on to učinio isto. Nije nam prošlo. Drugi put tog dana, žena je prevrnula oči na leđa, odmahнула glavom i ostavila nas da sami rešavamo problem. Dejev se namrštiio poput buldoga.

- Šta hoćeš, Ede?

-Je li Seosem Maklijam ubijen? Kad je prijavljen njegov nestanak?

- To je posao za policiju.

- Kao i ovo što ti sad rekoše. Mislim da je odbornik Maklijam poslednja osoba koju je Piter Doson video pre nego što je nestao. Znam da je u to vreme Doson nosio sa sobom mnogo novca koji potiče direktno od Džordža Haligana. Mislim da je najmanje jedan, verovatno i više odbornika okružnog vešanja a Sifilda petljalo s Piterom Dosonom. I mislim da cela priča ima veze s Golf klubom Kaslhil.

- To je sve? - rekao je Dejev, teško dišući.

- Za sada.

- Ima tu mnogo jebenog materijala za razmišljanje i još koješta.

Dejev mi je okrenuo leđa i krenuo prema kući. Karmel nas ipak nije ostavila same; donela je dve flaše piva i stavila ih na baštenski sto. Rekla je nešto Dejevu i vratila se u kuću. Dejev je seo za sto i zgrabio flašu. Pridružio sam mu se, primakavši drugu flašu ustima.

- Karmel kaže da treba da imam strpljenja kad si ti u pitanju, budu i da si upravo izgubio majku - promrmljao je Dejav.

- Ne tražim nikakvu uslugu - rekoh.

- Ipak tražiš.

Dejav je ponovo podigao flašu i uzeo veliki gutljaj hladnog i veoma jakog eškog piva *staropramen*. Nadlanicom svoje široke šake obrisao je penu s usta.

- Karmel tako e misli da nemam nijednog prijatelja.

- Zašto to misli?

- Zato što i nemam.

Nije morao dalje da objašnjava. Policajci retko imaju prijatelje. Imaju pleme drugih policajaca, koji ih razumeju, imaju bra nog partnera, i misle da je to dovoljno, a uglavnom nije. Neko vreme smo pili u tišini.

- Iznesi mi injenice, Ede - rekao je Dejav, tonom koji uopšte nisam o ekivao.

- Pouzdano znam da je Haligan dao novac Dostonu.

- Haliganovi godinama obezbe uju Dostonova gradilišta. Sve je potpuno legalno.

- Šta, Haliganovi su postali poštenja ine?

- Ne baš, ali neki njihovi poslovi jesu legalni. Svaki cent od trgovine drogom biva opran neverovatnom brzinom - stanovi za izdavanje, taksi službe, frizerski saloni, pab. ak ni Služba za borbu protiv organizovanog kriminala nije mogla da pipne Džordža Haligana.

- I dalje diluju drogu?

- To bi trebalo da znaš. Zar nije tvoj stari drugar Tomi Ovens njihova "mula"?

- A vi ih puštate da rade?

- Pripadnici Nacionalne jedinice za suzbijanje narkotika (NDU) isto su to rekli pre nekoliko godina. Višem policijskom inspektoru Kejsiju bio je cilj da o uva relativan mir, ali se NDU umešao zahtevaju i "nultu toleranciju i sklanjanje droge s ulica", kako bi ispunila politiku kvotu za taj mesec. Nekoliko dilera je dobilo dve do tri godine zatvora, Podž je zaglavio pet godina zbog posedovanja oružja, i šta se dešava? Dileri iz itavog grada primete rupu na tržištu i po nu da njuškaju po teritoriji Haliganovih. Pojavljuju se dileri iz Blan ardstauna, Blek krosa, Klondalkina, arnvuda, pokušavaju i da preuzmu tržište. Rezultat? Totalni kaos. Petnaest ubistava u dve godine. Naravno, jebeni NDU je otperjao da ini dobro negde drugde, znaš ve , velika uzbudljiva vest o

zapleni kokaina vrednog pola miliona evra, ah dobro, zna i problem droge rešen je zauvek, hvala momci. U me uvremenu, mi moramo da ekamo da Podž iza e iz zatvora. Kad iza e, doveš e stvari u red. Nemoj pogrešno da me shvatiš, Podž Haligan je jebeni ološ i ne mogu da do ekam da ga vidim kako trune u grobu, ali dok ne dobijemo sredstva - i zakone - koji e nam omogu iti da rešimo problem droge, moramo da se snalazimo. Što podrazumeva mnogo gledanja kroz prste. Što je, kad se sve sabere i oduzme, ono što javnost želi - ko uostalom kupuje sav taj kokain i ekstazi? Srednja klasa. Ukoliko zaustavimo nabavku, izbi e prava pobuna.

- Šta je s heroinom?

- Haliganovi ne rade s heroinom. U tom slu aju pri a bi bila druga ija.

- Zvu iš podjednako cini no kao Tomi Ovens.

- Maloumnik. Nije on dovoljno bistar za te stvari, bolje mu je da batali to.

Reci mu da sam to rekao.

- Šta je s Golf klubom Kaslhil?

Dejv je slegnuo ramenima.

- Prodat je firmi pod nazivom *Kortni nekretnine*, zajedno s okolnim zemljištem. Kažu da ukupno ima oko etrdeset ari. Podneli su prijavu za promenu namene zemljišta kako bi po eli s izgradnjom naselja.

- Šta se tamo trenutno nalazi?

- Poljoprivredno zemljište. Ako sve bude išlo po planu, *Kortni nekretnine* e zaraditi oko sto osamdeset miliona.

- Lepo. A ko su ti sre nici Kortniji?

- Sre nih gra evinskih preduzima a u Irskoj danas ima na pretek.

- Ima li onih koji stoje na putu njihovoj sre i?

- Naravno. Zeleni, laburisti, dežurni krivci. Ali pre svih Maklijam. Možeš odmah da zaboraviš pri u da ga je Piter Doson podmi ivao. Jedini Maklijamov dogovor bio je "nema izgradnje"; bio je miljenik dobrostoje ih konformista. Vuneni džemperi, tradicionalna muzika, pomalo gejlskog irskog. A njegovo zalaganje za legalizaciju marihuane uklapalo se u njihovu sliku bivših hipika. Nema šanse da bi to rizikovao.

- Možda mu je bio potreban novac.

- Njegova supruga je devojka s poverila kim fondom. Se aš li se Džeka Parlанда? "Prvog irskog milionera"?

Ozareni gospodin u vetrovci i s kapom od tvida.

- Na Piterovom radnom stolu nalazi se fotografija njega i Džona Dosona - rekoh.

- On je ne samo Dosonov ve i sva iji heroj. Svako ko je želeo da zaradi na nekretninama na najbrži mogu i na in obratio bi se Parlandu. Sada je prisutan u svim sferama -bankama, avio-kompanijama, novinama. U svakom slu aju, Ejlin je Parlandova najmla a erka. Maklijamu nije trebao novac.

- Da li je Maklijam bio mrtav pre nego što je ba en u more?

-Još nije ura ena autopsija. Sav je u modricama, što je posledica batina a ne morskih stena. Nije utvr eno ni vreme smrti. Šta si još saznao? - Rekao sam mu za dokumenta ukradena iz kancelarije Pitera Dosona, uklju uju i praznu fasciklu obeleženu sa "Golf klub", i za direktnu povezanost Seosema Maklijama i Pitera Dosona na planu izgradnje Golf kluba Kaslhil, za koju sam saznao od Džona O'Driskola. Zvu i pomalo neuverljivo kad se prepri a, i Dejv je bio vrlo skepti an.

- Prazna fascikla?

- Svi njegovi bankarski i telefonski izveštaji su nestali. Linda mi je rekla da Piter Doson ne igra golf.

- esto sam ga vi ao u Golf klubu Bejvju - re e Dejv.

Ne kažem da lokalni odbornici nisu prljavi, ali u poslednje vreme je bilo toliko skandala u vezi s kupovinom glasova i slu ajeva korupcije u vezi s urbanisti kim planovima da mnoštvo odbornika širom Dablina juri za pokri em. Ne bih tekao da je glavno podmi ivanje u Sifildu - Dejv je slegnuo ramenima. - Još uvek nemamo dovoljno, Ede.

- U koje vreme je prijavljen nestanak Seosema Maklijama?

- Nije ni prijavljen. Ali nije došao ku i u petak uve e. Njegova žena otad nije ula ništa o njemu.

Iste ve eri kad i Piter Doson. Ima tu ne eg više od puke slu ajnosti. Nije da verujem u slu ajnost.

Dok sam izlazio, Karmel mi re e da moram uskoro da do em na ve eru. Dejv se nije preterano oduševljeno složio. Na spratu se onda za uo glasan tresak, pra en usklikima i vriskom.

- Ako ove seronje probude Sadi... - re e Dejv i ulete u ku u.

- "Mala Sadi" - nasmeja se Karmel. - Vrtila ga oko malog prsta. Ta devoj ica e mu slomiti srce.

Promrmljao sam nešto o ženama koje nose pantalone, i uputio joj tobože znala ki osmeh, ali mora da me je pogled izdao.

- Ede? Jesi li dobro?

- Ah, znaš - rekoh. - Sve je to zbog sahrane.

Okrenuo sam se, mahnuo i stigao do automobila pre nego što je Karmel mogla da mi postavi još koje pitanje. Jer nije me mučila inače sahrana, već sahrana moje dvogodišnje sestre Lili osamnaest meseci ranije: mali, beli kovčeg, skamenjeno lice moje žene, pepeo koji nestaje u dubinama okeana i ništa što bi moglo to da popravi, baš ništa.

Ta devojica je mu slomiti srce.

*

Polako se smrkavalo dok sam vozio prema Bejvjuu. Iz Strand strita sam skrenuo levo, suprotno od katoličke crkve, i parkirao se ispred *Henesija*. Ušetao sam u pub na sporedni ulaz i odmah naručio dupli *džejmison* i vodu od šankera obrijane glave, s metalnim alkama u nosu, na obrazu, obrvi i jeziku, koji je nosio crnu majicu s natpisom *Nirvana*. U *Henesiju* sam poslednji put bio kao školarac koji planira da upiše fakultet i postane doktor, tek spoznaje ženski svet, u i da pije, priča i živi, ima oba roditelja, i mada se ne slaže s jednim od njih, bilo je to nešto što se dalo rešiti i preživeti. Radovao sam se životu. Otad se sve promenilo. *Henesi* je, me utim, ostao prilično isti: izlizani, pohabani tepisi, iscepane, isflepane braon stolice od veštačke kože iz kojih izlazi punjenje, i džuboks na kome i dalje svira pesma "Hotel California"¹. U vazduhu su se preplitali mirisi ulja pa ulija, jeftinih parfema i znoja. Uprkos zabrani pušenja u pabovima, miris duvana i marihuane lepio se za zidove. Pospani ljudi u kariranim košuljama i kožnim bajkerskim jaknama zamišljeno su ispijali svoja pića, kao da čekaju da se nešto dogodi. Dve žene mutnog pogleda, s tetovažama na mukama, pile su jabukovaču i neprekidno nešto šaputale, dok su se tri prljava deteta valjala po raspadnutom tepihu ispod njihovih nogu. Grupa tinejdžera s gotskim zelenim šarama na belim licima, sve sa jež frizurama, crnim somotom, ipkom i vraninim perjem, cuclala je isto lepljivo piće boje burgunca najverovatnije mešavinu ruma i crne ribizle - i tamanila francuske cigarete iz svetloplave pakle. Niti su pričali niti su se gledali.

Šanker mi je doneo viski. Dolio sam vodu, ispio polovinu i piće i naručio kriglu *ginisa*. Pivo mi je stiglo baš kad sam završio s *džejmisonom*, pa sam naručio još jedan.

-Još jedan dupli? - upitao je šanker, gledajući me pravo u oči.

- Da, molim vas - odgovorio sam.

- Pijete da zaboravite? - upitao je.

- Ne mogu da se setim - rekoh.

Odlu no sam sasuo drugi viski niz grlo, shvativši da nesvesno klimam glavom i pljeskam rukama. Alkohol me je uzimao pod svoje, ose ao sam nalet adrenalina u grudnom košu, obavijaju i mi mozak kristalnim nitima. Nakratko sam bio baš tamo gde želim: na barskoj stolici u salonu *Henesija*, obavijen oblakom opojnog dima, na uo lživom mestu a potpuno nevidljiv.

Henesi je oduvek važio za malu tajnu Bejvjua. Mimo droge maloletnika koji piju, *Henesi* je prosto bio mesto na koje dolaze neprilago eni. Tu nikada nije kro ıla tatina mala princeza, ali njena sestra jeste, i to s namerom da nešto dokaže. Bilo je to jedino mesto gde se ne mogu uti pri e o ragbiju, golfu ili bilo kom drugom takmi arskom sportu, niti sresti ljudi koji se time bave. *Henesijeva* klijentela bila je ambivalentna i spram osnovnog funkcionisanja, a kamoli takmi enja bilo koje vrste. Sada kada se Bejvju preobrazio u tematsko selo agenata nekretnina, preskupih restorana, umetni kih galerija, prodavnica koje nude okolade poznatih svetskih proizvo a a, vina iz Novog sveta, francuski nameštaj i italijanske cipele, *Henesi* je više nego ikad služio kao protivotrov neukusnoj ugla enosti svega toga.

S mesta na kome sam stajao, preko šanka sam mogao da vidim *Javni bar*, kako smo ga pre mnogo godina zvali. Jedva nešto više od širokog hodnika, bar u *Henesiju* je inio da šank izgleda kao *Holidej in*. Bila je to samo donekle i klasna stvar. Kada se moj matori iselio iz radni kog doma u Faganovim vilama i kupio svoju vlastitu ku u, tvrdio je da ga više niko nikad ne e videti u *Henesiju*. Da sve to ostavlja iza sebe. Ali to nije bila klasna stvar. Bar je oduvek imao lošu reputaciju. Odrasli smo slušaju i kako je to mesto puno ljudi spremnih da vas izbodu samo što ih pogledate. Se am se mrzovoljnih, isprebijanih, pokvarenih ljudi, lica crvenih i izobli enih od alkohola, cigareta i beznadežnog života. Malo se toga promenilo. Neveseli smeh odzvanjao je šankom u naletima. ovek koga sam tražio bio mi je okrenut le ima, okružen ulizicama koje su se neprekidno smejujile. Široka ramena, debeo vrat i razvijeni le ni miši i nazirali su se ispod uske bele majice s kratkim rukavima. Nosio je belu bejzbol kapu, a svaki vidljivi deo njegove preplanule kože bio je pokriven keltskim simbolima, koji su podse ali na mrežu crnih metalnih trozubaca.

Primitivši da piljim u njega, jedan od njegovih pajtosa ga gurnu laktom. Okrenuo se i pogledao me. Odavno nisam video to lice: te svinjske o i, pr asti nos, ogromna usta, crte lica sastavljene tako da ine jednu ogromnu, okruglu,

podrugljivu facu. Uperio je zdepasti prst prema meni, naglas izgovorio moje ime, skinuo kapu, stavio je na grudi i pognuo glavu u znak pozdrava. Zatim se okrenuo i nešto promrmljao, na šta su njegovi verni pratioci prasnuli u ružan smeh.

Menja se i propada sve sto oko sebe vidim...

Samo je Podž Haligan zauvek ostati krelac. Bio je krupniji od svih nas, ali sav u salu; važio je za jedinog Haligana koga svako može da prebije. Njegova braća se nisu ni trudila da ga osvete. I sami su ga tukli, smatraju i da to zaslužuje. Pa je tako Podž visio s decom tri do četiri godine mlađom od sebe, i tukao njih. Uskoro je osnovao sopstvenu malu bandu. Lovina su im bili ili veoma mladi ili veoma stari. Kada je imao petnaest godina, Podž je zajedno s dva dvanaestogodišnjaka napao starca od sedamdeset šest godina kako bi mu oteo penziju. Samo što je ovek bio veterana Drugog svetskog rata, dvanaestogodišnjaci su se razbežali, a starac je Podžu slomio desnu ruku i tri rebra. Kada mu je Leo iz zabave polomio levu ruku, Haliganovi su rešili da Podža uzmu pod svoje. Iako im je verovatno više odmagao nego pomagao, bar su mogli da prištede sebi bruku drža i ga na oku.

Ispijao sam još jedan dupli *džejmison*, koji mi je donela mršava devojka s crvenim pletenicama, i gledao Podža Haligana pravo u leđa. Obišao sam salon i prošao kroz vrata koja vode prema baru. Cipele su mi kuckale po starom popločanom podu. Korakao sam prema Podžu Haliganu, ispršivši se, dovoljno sporo da može da ustane s barske stolice i probije se kroz obrub svojih razbojnika kako bi me pozdravio.

- Ede Loje, dobro izgledaš, ovek je - rekao je piskavim glasom, koji je bio previše visok za njegovu glomaznu pojavu.

- Pa, Podže. I ti dobro izgledaš. Sigurno vežbaš. Nisi više debela pička kao nekad. Što zna i da si sad samo pička, zar ne?

Podž je bio toliko zapanjen da je pokušao da se smeje.

- Jebote, Ede. Lepo je videti te, i to.

Podž je ustuknuo, a njegovi momci pokušali su da se muvuju između nas. Pokušao sam da ih zadržim po strani.

- Ovde sam zbog Tomija - rekao sam.

- Koga?

- Tomija Owensa. Zvao si ga da dođe. Ja sam došao umesto njega.

Podž je stegnuo mišice na rukama i istegao svoj debeli vrat.

- Poranio si, Ede. To je zato što nisi bogaljasti krelac poput Tomija. Što zna i da si samo krelac, zar ne?

Podžove ulizice vrištale su od smeha. Podžovo lice je poprimilo bordo boju od glupavog oduševljenja. Osetio sam vrelinu viskija u grudima. O i su me pekle. Ponovo sam zakoračio prema Podžu.

- Ovo je upozorenje, Podže. Ne zajebavaj se s Tomijem Ovensom. Kapiraš? Ako planiraš da mu nešto smestiš, ne e ti uspeti, jasno?

Podž je i dalje bio ozaren.

- Da mu smestim? Šta to? Znam momke koji mogu da ga udese kao zveku, je li to?

Zgrabio sam Podža za majicu i osetio kako se materijal cepa.

- Tomi više nema pištolj. Zaboravi na to, u redu?

Podž je prestao da se smeje. Okrenuo se i rekao: - Noele -barmenu, krupnom pedesetogodišnjaku u tesnom sivom džemperu. - Noel je nestao u salonu, zalupivši vrata šanka za sobom.

Prvi udarac je došao od oveka s plavom bejzbol kapom s moje desne strane, ali morao sam da primim kako bih prvo zaustavio visokog momka s alkom u nosu s moje leve strane. Dva puta gurnuvši lakat u Adamovu jabučicu oveka S Alkom u nosu i primivši dva udarca u bradu od oveka S Plavom Kapom, prišao sam trećem tipu i raspalio ga celom u lice. Zgrabio sam ga za uši i ponovo udario glavom. Čuo sam da je nešto puklo, osetio nagnjeenje hrskavice i topao mlaz krvi na čelu i u kosi. Gurnuo sam ga na pod i odmakao se. Ovek s alkom u nosu držao se za vrat, pokušavajući da dođe do daha. Ostala su još trojica, ali Podž izađe ispred njih. Snažno me je udario u stomak, presamitio sam se i pao na kolena, izgubivši dah. Osetio sam kako mi se viski penje u grlo, i pre nego što je Podž stigao da me šutne u glavu, počeo je da mi se preliva preko usana i sliva na hladan, popločan pod. Pivo ga je pratilo u stopu, sve dok se nije pojavio žuto-zeleni žubor.

- O, Isuse, vidi moje jebene *najke*, pišako unerećena - uzviknuo je Podž.

- Hajde da ga izvedemo na parking i tamo ga dokrajčimo rećena ovek S Plavom Kapom.

- Ostavite ga na miru i prestanite da se ponašate kao gomila jebelih divljaka - čuo se odsećan glas. Ugledao sam vitkog, tamnokosog oveka s brkima i ima, u crnom odelu s belim prugama, plavoj košulji s belom kragmom i crvenom kravatom s iglom od dragog kamenja.

- Edvarde Loje, ti si užasan ovek. Nemoj mi re i da si pojeo kesicu pokvarenog kikirikija. Objasnio sam Noelu šta treba da radi kad istekne rok upotrebe - re e Džordž Haligan.

Noel se pojavio iza šanka im je uo da Džordž pominje njegovo ime. Podž Haligan se nagnuo prema Džordžu i šapnuo mu nešto na uvo. Džordž je slegnuo ramenima, podigao ruku ispred bratovljevih grudi, šapatom mu dao uputstva, a zatim mahnuo rukom u pravcu momaka. Džordž je izvadio vizitkartu iz džepa i napisao nešto na pole ini. Pridigao sam se na noge, ose aju i ukus žu i u ustima. Podž mi je prišao.

- Vide emo se, Ede, u redu? - rekao je, prelaze i jezikom preko svoje pune donje usne, s izrazom lica negde izme u besa i požude. Podž je uzeo vizitkartu od Džordža i, u pratnji svojih momaka, ne ujnim korakom izašao na parking.

- U mom poslu nikad ništa ne treba zapisivati - re e Džordž, vra aju i penkalo u prednji džep: - ali problem s Podžom je u tome što živi u stalnoj sadašnjosti, razumeš šta ho u da kažem? im pro e kroz vrata, zaboravi ono što mu je re eno. Nije ni trebalo da u i da ita, jebiga, onda bi morao da pamti. Ali svako od nas se nalazi bar jedan nivo iznad sopstvenih sposobnosti, zar ne, Ede? Noele, *remi* s ledom, i donesi ovom oveku pivo, da do e sebi. I dovedi nekog malog barskog potr ka da pokupi ovo govno.

Džordž Haligan je prešao rukom preko mog revera, a zatim pogledao u etiketu.

- Lep komad ode e. Šta je to? *Bos*? O, da, Nemci, s njihovi >m ode om nema greške, za razliku od automobila; ako ne možeš sebi da priuštiš kroja a, *bos* je savršeno prikladan. Lepo bi išlo s kravatom, Ede. Ne svi a mi se to sranje s razdrljenom košuljom, to je samo prolazna moda. Ponovo su aktuelne kravate razumne širine, pa nema izgovora da se ne nose.

Prošli smo kroz vrata i smestili se za manji sto. Seo sam i naslonio se na zid, ali ubrzo sam se ponovo ispravio. Vrtelo mi se u glavi.

- Plašiš se da eš povratiti? - upitao je Džordž. - To je najgore, zar ne? Bi eš ti dobro. Kao prvo, žao mi je zbog tvoje majke. Mislim da ti je malo rano za ban enje, mozak ume da se poigrava tobom kad ti stara umre. Nema potrebe da praviš budalu od sebe, *Henesi* nije u tvom stilu, Ede, ostavi ga Podžu i njegovim drugarima. Sre a da sam došao, ina e bi te sjebali.

Noel je doneo kriglu *ginisa* za mene i vinjak s ledom za Džordža Haligana. Miris vinjaka izazvao mi je mu ninu. Kapljice znoja žarile su mi o i. Primakao sam hladnu kriglu ustima i sru io tre inu sadržaja u grlo.

- Borba na život i smrt, Ede, borba na život i smrt jedini je na in da opstaneš, jebote. Dobri ove e. E sad, Podž re e da si došao kako bi zaštitio Tomija Ovensa. Razumem, i sam sam tom istom Tomiju pokušao da pomognem. Ali obojica dobro znamo da Tomi ne laže samo kad spava, i da ga je gotovo nemogu e uhvatiti u laži, budu i da ni sam nije siguran kad govori istinu.

- Nije lagao u vezi s pištoljem. Li no sam video glock 17.

- Ali otkud znaš od koga ga je dobio? Podž kaže da ne zna ništa o tome.

- A Podž uvek govori istinu? - rekoh. - Mogu misliti.

Džordž Haligan se tobože bolno štreću.

- U pravu si. Nažalost, ja nisam uvar brata svoga. Ali mene uglavnom ne laže. Barem ne namerno. U slu aju da Podž želi da ispali metak u nekoga, što sigurno nije nešto što bih odobrio, Tomi Ovens je poslednja osoba na svetu koju bi pokušao da iskoristi.

Zato i mislimo da pokušava da mu smesti ubistvo. Neko bi pronašao telo, pozvao policiju, a pištolj kojim je ubistvo izvršeno bio bi kod Tomija.

Otpio sam još malo piva. Džordž mi se približio i spusti glas.

- Zvu i previše složeno za Podža. I ne zaboravi, ja sam uveo Tomija u posao. Sažalio sam se na tog jebenog momka zbog njegove erke i itave situacije. Iako su mu ukinuli invalidsku penziju jer više nije invalid, on je i dalje jedna obi na len uga koja ne želi da radi za život. Može se re i da je Tomi pod mojom zaštitom.

- Da li još uvek ose aš krivicu što si ga obogaljio?

Džordž je iznenada izdahnuo. Živahni plamen u njegovim o ima iznenada utrnu, i delovao je umorno i iznervirano.

- Slušaj - re e, uperivši mi prst u grudi - da mu nisam to onda uradio, sad bi bio mrtav.

- Zašto? Zato što ti je ukrao bicikl? Veliki zlo in, nema šta.

- Nije ukrao moj, ukrao je Leov bicikl. Leo je bio zalu en noževima u to vreme, se aš li se da je nekoliko nedelja kasnili nožem izbo Dorana mla eg? Tražio je Tomija, i iš upao bi mu srce iz grudi da ga je pronašao. Potrudio sam se da prvi do em do njega. Moralo je da bude svirepo, ina e bi se Leo umešao bez obzira na sve. Kako sam mogao da znam da mu kosti ne e pravilno srasti?

Džordž Haligan je delovao uzrujanije nego što bih ikada mogao da zamislim.

- Zna i ipak ose aš krivicu - zaključio sam.

- Oduvek sam voleo Tomija - re e Džordž. - I nikad me nije omrznuo, zbog toga s lankom. Što sam uvek cenio. Pa sam se trudio da pripazim na njega, znaš, kad god sam mogao.

Džordž Haligan je iskapio vinjak, podigao obrve, ponizno se osmehnuo i kažiprstom i palcem zagladio brkove. U pore enju s njegovom bra om, Džordž je bio najbliži oli enju ljudskog bi a, ali ništa više od toga. Bacio sam pogled na njegovu svetloplavu košulju s belom kragnom i francuskim manžetnama. Samo dve vrste ljudi nose takve košulje: izvršni direktori i gangsteri. Imao sam dovoljno zajedni kog s Tomijem Ovensom da ne mogu da se odlu im koje od njih više mrzim.

- Kako je Piter Doson? - upitao sam.

Džordž je skupio o i. Nakon duže pauze, upitao je: - Ko?

- Piter Doson - rekoh. - Znaš, iz *Doson izgradnje*?

Džordž je klimnuo glavom.

- Naravno. Ali ja ne radim...

- Radiš na obezbe enju Dosonovih gradilišta, zar ne?

- Imam interese u kompaniji *Imjunikejt*, koja je za to zadužena. Ali kao što rekoh, ne bavim se time svakodnevno.

Možda ne. Ali to što se pravio da nikada nije uo za Pitera Dosona delovalo je prili no sumnjivo.

Položaj glave, telo nagnuto napred, laktovi na stolu i šake skupljene u pesnicu ukazivali su na to da me Džordž pažljivo sluša i o ekuje slede e pitanje.

- Nema veze - rekoh. - Vidimo se.

- Radujem se tome - re e Džordž, dižu i se na noge. - Slede i put astim ru ak. Porazgovara emo o jednom posli u. Treba gledati u budu nost. Zaista to mislim, Ede.

Okrenuo sam mu le a i krenuo ka vratima, i prvi put te ve eri primetio da u prostoriji ima još ljudi: nekoliko starijih muškaraca s kapama sedelo je za šankom, dok je itava gomila ljudi bila smeštena levo od ulaza. Podigao sam ruku u znak pozdrava i izrazom lica potvrdio sopstveni doprinos njihovoj celove ernjoj zabavi. Dvojica mladi a u trenerkama su uskliknula, nešto izme u podsmeha i podrške. Niko se više nije ni nasmešio. Nekoliko tih likova mi je delovalo poznato, ali taj ose aj se u prethodnih nekoliko dana toliko esto javljao da sam gotovo prestao da obra am pažnju na njega. im sam otišao, Džordž Haligan je prišao da ih pozdravi, i bio je do ekan žamorom strahopoštovanja, poput feudalnog vladara.

8.

Parkirao sam se u prošaranj hladovini velikog javora, stotinak metara od skretanja za Lindinu ku u. Sunce je nestajalo iza brda na zapadu, zapljuskuju i nebo ruži astom bojom grejpfruta. Nakon pola sata ekanja, ugledao sam crni mercedes kabriolet kako ulazi na sporedni put. Izbrojao sam do deset, upalio motor i po eo da ga pratim, provla e i se kroz kapiju koja se upravo otvarala. Nisam želeo da Linda zna da dolazim. Bio sam sit njenih laži. Ovog puta sam želeo da je uhvatim nespremnu, kako ne bi imala vremena da izmisli novi paket laži kojima bi objasnila one prve.

Kad sam izašao iz automobila, voza mercedesa - sportski gra ena plavuša koja je izgledala kao da ima trideset pet, ali je verovatno imala oko pedeset godina - zastala je na putu posmatraju i me. Uperio sam prstom prema Lindinim vratima, a ona se odmah okrenula i ušla u svoju ku u. Osvrnuo sam se oko sebe. Nije bilo znakova života u ku i zdepastog komšije, niti automobila na prilazu. Upalila su se sigurnosna svetla, ali mogao sam se kladiti da ih persijska ma ka toliko esto aktivira da Linda više i ne obra a pažnju. Došunjao sam se do ostave pored bukovog drveta i pogledao u prozore a strane. Budu i da je svetlo bilo veoma slabo, zaključio sam da dolazi s drugog kraja ku e. Obišao sam okolo, tamo gde se ku a oslanjala na potporni stub nad vise im vrtom, što joj je davalo otvoren pogled na zaliv, i zaronio u zapušteno grmlje kantariona. Linda je stajala pored bele sofe u dnevnoj sobi, puše i cigaretu i zure i u more. Nosila je dekoltiranu, ljubi astu svilenu bluzu, kratak crni džemper na zakop avanje, usku crnu suknju do iznad kolena, crne arape i crne visoke potpetice. Zlatna kosa joj je bila visoko podignuta, a usne namazane istom crvenom bojom kao i nokti na rukama. Mirno ve e kod ku e o igledno joj nije bilo ni na kraj pameti.

Tomi Ovens je rekao da bi nas Linda Dason u pi u bacila pod sto, i da je to korisni deo njene uloge. Pokušao sam da posložim to, nju kako izgleda to ve e, spremna za akciju, i Lindu koju sam nedavno video: pijanu, uplakanu, izgubljenu i usamljenu dušu na izmaku snage. Kada je ustala i prošetala prostorijom da bi se javila na telefon, morao sam da okrenem glavu kako bih povratio dah, budu i da mi je njihanje njenih kukova pomutilo pamet. No je bila zagušljivo vlažna. S druge strane zaliva, ležao je mra an i tajnovit grad prošaran treperavim svetlima, velika katedrala osvetljena samo sve ama.

Otišao sam do prednjeg dela ku e i pokucao na vrata. Kuckanje štikli po tvrdom podu propra eno je Lindinim glasom: - Samo trenutak.

Otklju ala je vrata i nije bila nimalo iznena ena što me vidi; kao da je osetila olakšanje.

- Hej, Ede, vidi ti njega. Kako si prošao kroz kapiju?

- Išao sam na foru "prati komšinicu". Nije joj smetalo što se nepoznati muškarac pojavljuje na tvojim vratima nepozvan.

- Šta ho eš da kažeš?

- Šta misliš? Ne bih rekao da si baš obu ena za crkvu.

- Šta? Ho eš da kažeš da sam laka riba, da su kod mene nepoznati muškarci uvek dobrodošli?

- Jesi li?

-I da jesam, to se tebe ne ti e. Angažovala sam te da mi prona eš muža, a ne da istražuješ moj moral.

- Ljubomornom ljubavniku bi možda odgovaralo da tvoj muž nestane - zauvek.

Plami ak straha pojavio se na Lindinom licu.

- Nemam nikakvog... ne postoji niko ko se uklapa u taj opis.

-Jesi li sigurna?

- Naravno - oblizala je svoje so ne crvene usne i nasmešila se. - S druge strane, ini mi se da si sino sproveo prili no ozbiljnu istragu u vezi s mojim moralom. I kako ti se ini, Ede Loje? Da li si dobio ono što si tražio?

Osmehu na njenim usnama pridružio se izazovni pogled. Najednom sam se ose ao više kao ljubomorni ljubavnik, rob glupavog muškog instinkta, nego kao detektiv.

- Da, hvala - rekoh. - A ti?

- Uvek dobijam ono što želim - re e Linda, široko se osmehnuvši. - A onda otkrijem da to zapravo nije ono što želim. Da sam sve vreme želela samo... pi e.

Stajala je na nekoliko centimetara od mene. Ose ao sam miris, a skoro da sam mogao da osetim i ukus njene šminke, parfema s aromom grejpfruta, njenog daha.

- Šta ti se dogodilo s usnom? - upita.

- Ugrizao sam se - rekoh.

Hladnom rukom mi je dodirnula obraz, zatim krenula nazad u ku u.

Našao sam je u kuhinji, sipala je sok od limete i rum u ašu i vra ala gran ice mente u iniju.

- Mohito - upita Linda. - Može jedan?

- Naravno - odgovorio sam. - Dok ga praviš, mogla bi da popuniš neke rupe u pri i koju si mi ispri ala.

- Kakve rupe? - upita Linda.

- Kako si, neposredno po Piterovom odlasku, srela Tomija Ovensa u *Haj tajdu*. Kako ti je sigurno rekao da je Piteru predao vre u novca u ime Džordža Haligana. Kako znaš mnogo više o tom događaju i svemu ostalom. Kako ćeš mi reći i sve što znaš ako ti je zaista stalo da pronađeš muža.

Linda je mešala listiće mente sa šećerom i vodom. Zastala je, pognula glavu i kao da je zajecala.

-I možeš da izostaviš suze, Linda. Nisam siguran da im više verujem.

Podigla je glavu i prostrelila me pogledom, suve oči su joj sevale.

- Zašto mi nisi rekla da si se to već videla s Tomijem?

Linda je skrenula pogled i odmahнула glavom.

- Zašto je Džordž Haligan dao Piteru novac?

- Ne znam.

- Da li je Piter pokušavao da gradi nešto u blizini? Golf klub Kaslhil, na primer?

- Može biti. I ako jeste, ništa mi nije rekao o tome.

- Koliko dobro poznaješ Džordža Haligana?

- Uopšte ga ne poznajem. Znam ko je u pitanju, kao i svi ostali.

- Ne možeš da se setiš nijednog razloga što bi Piteru dao toliki novac?

-Jesi li siguran u to? Ako su reći Tomija Ovensa jedino što imaš o tome, ne bih se previše oslanjala na to.

Linda je ušau sipala mentu i sirup od šećera, dodala kiselu vodu i led i sve to izmešala dugačkom kašikom.

- O čemu ste ti i Tomi Ovens razgovarali? Zbog čega te toliko mrzi?

- Zato što smo nekad davno, pre mogla za vreme njegovog braka, spavali - samo jednom, posle ili možda za vreme pijanke, više se i ne sećam. To je jedna od onih grešaka koje svi pravimo, bar je za mene bila, ali je Tomi mislio da je bilo iskreno, pa je otišao kući i sve ispričao ženi, a dete im je u to vreme imalo samo godinu dana, i žena je izbacila Tomija iz kuće, pa je pošlo da me uhodi i progoni, sve dok nisam postala stvarno okrutna kako bih ga se otarasila, a žena ga više nikad nije primila nazad, i eto zašto me mrzi.

Linda je pripremila dva mohita, ukrasila ih granicama mente i jedan dala meni.

- Čudi me da ti to nije ispričao. Ili muškarci ne pričaju o tome?

- Ne muškarci kao što smo Tomi i ja - rekao sam.

- Živeli - re e, podižu i ašu. Oboje smo ispili po gutljaj. Mohito je osvežavao, i dobro udarao. Uzela je ašu i otišla u dnevnu sobu. Krenuo sam za njom. Njen miris je bio toliko snažan i privlačan da sam osetio kao da je pratim po njemu.

- Za koga si se tako spremila, Linda?

- Za tebe, Ede. Sreća da si došao.

Dopunila mi je ašu i potapšala me po ramenu. Zabrinuto je gledala prema ulaznim vratima, pitao sam se u čemu je stvar: da li je neko trebalo da dođe, ili je ona trebalo negde da ode.

- Šta još želiš da čuješ? - upitala je.

- Reci mi šta znaš o Seosemu Maklijamu.

- Misliš na onog odbornika koji se udavio? Bože, to je strašno. Ostavio je tri sina.

- Jesu li Piter i on bili bliski?

- Koliko znam nisu.

- Da li je novac Džordža Haligana trebalo da bude iskorišćen za podmićivanje Maklijama?

- Kao što rekoh, ne znam.

- Izgleda da ne znaš ništa o Piteru, zar ne? Kao da živite potpuno odvojene živote.

- Nisi daleko od istine. Konačno smo skupili hrabrost da to i priznamo.

- Tomi kaže da nikad nisi ni volela Pitera. Sve što si želela bio je njegov novac.

- Tomi je mislio da ne mogu da volim nikog drugog, zato što, u dubini duše, volim njega i da je, u dubini duše, on jedini koji to zna.

- To nije poricanje.

- Jesam li na sušnju?

- Znaš i ne poznaješ ni Seosema Maklijama?

- Ponavljam, čula sam za njega.

- Piter je planirao da se, posle susreta s tobom, nađe sa osobom čiji su inicijali DŽV. DŽV - Džozef Vilijamson - to je engleska verzija imena Seosem Maklijam. Da li si znala nešto o tom susretu?

- Ne. Reka. Rekao je da će možda morati da se iskrađe na pet minuta, kako bi rešio neki problem u vezi s gradilištem. Ali da neće potrajati više od pet minuta. Nije mi rekao šta je u pitanju.

Pet minuta. Sasvim dovoljno da preda vre u novca nepodmitljivom odborniku i ubedi ga da promeni svoju odluku o terenu na kome se nalazi Golf klub Kaslhil - odluku koja će uništiti Maklijamovu reputaciju i politiku podršku, stevenu ženidbom s veoma bogatom ženom. Zatim je obavio telefonski razgovor i nestao u noć. To nije imalo nikakvog smisla.

Ustao sam i prošetao do prozora. Mesec je bio toliko naduven da se činilo kao da će svakog časa da pukne. Osećao sam bolove u stomaku od pesnice Podžala Haligana i pulsiranje u glavi od udarca čoveka S Plavom Kapom. Ispio sam piće. Linda mi se približila sledeći i spustila ruke na moja ramena.

- Ništa ne mogu da uradim bez tvoje pomoći. Moraš mi reći sve što znaš - rekoh.

- Ne mogu da ti kažem sve, Ede. Nisam sigurna ni da sama znam. Ono što mislim da se dogodilo... što se plašim da se dogodilo... moraš sam da otkriješ. *Želim* da ti to otkriješ.

Okrenuo sam se i potražio joj oči. Ne znam šta sam želeo da vidim u njima: poverenje, iskrenost, najmanji nagoveštaj da govori istinu. Video sam samo hladan odsjaj straha.

Uputio sam se ka ulaznim vratima. Linda je krenula za mnom, zaustavila se kod ormara a u hodniku i poela da pretura po fiokama sve dok nije pronašla daljinski za sigurnosnu kapiju.

- Znaš da ne bi trebalo da voziš - zabrinuto je rekla.

- Vožnja upijanom bila je nacionalni sport kad sam odlazio - rekoh. - Šta se dogodilo? Da nije izbila epidemija uljudnosti?

- Zapravo ne. Možda samo njen nagoveštaj.

Kad sam izašao na vazduh, gotovo sam izgubio tlo pod nogama. Polako. Vozi s otvorenim prozorima, i sve će biti u redu. Linda je krenula sa mnom niz stazu, zviždukom dozivajuć me ku. Kada je ugledala volvo, prišla je kako bi iskazala divljenje.

- O čev - rekao sam. - Znaš da je nekad držao servis s Džonom Dosonom. Zajedno su odrasli.

Zrak svetlosti pojavio se u Lindinim očima.

- Piter je imao običaj da kaže: "Sve je pošlo u Faganovim vilama." Znaš li šta bi to moglo da znači?

Odmahnuo sam glavom.

- Ko zna da li je i on sam znao - dodala je.

Linda je otvorila kapiju. Krenuo sam se prema sporednom putu. Zaustavio sam volvo ispod javora na Kaslhil roudu i zapalio cigaretu.

"Sve je po elo u Faganovim vilama." Tu su odrasli moji i otac i majka, kao i Džon i Barbara Doson. Družili su se kao deca, pre pedesetak godina. Tamo je sve po elo. Ali šta? Šta jc po elo? Telo prona eno u betonskom bloku u Gradskoj skupštini u Sifildu? Fotografija moga oca i Džona Dosona? injenica da su nestale sve fotografije iz dve porodi ne fascikle koje bi ta dva oveka mogle da dovedu u vezu? Pušio sam cigaretu i e kao.

Nakon pola sata, tamnosivi leksus sa zatamnjenim staklima sjurio se niz Kaslhil i skrenuo prema Lindinoj ku i. Nakon petnaest minuta, izašao sam iz automobila i prošetao sporednim putem do sigurnosne kapije. Leksus je bio parkiran ispred zamra ene Lindine ku e. Zabeležio sam broj registarskih tablica. Tako e sam zabeležio naziv firme koja je vodila ra una o bezbednosti ove male zajednice. Kapija je bila ukrašena natpisom *Imjunikejt*.

*

Policajska patrola me je zaustavila na kraju Kaslhil rouda. Dva uniformisana lica prišla su automobilu. Osmotрили su automobil, zatim je jedan od njih pokucao na prozor. Otvorio sam ga.

- Lep automobil, gospodine. - Njegove svetloplave o i i tanke usne delovale su toliko nadmeno i podrugljivo da je malo falilo da ga ošamarim.

- Hvala - rekao sam.

- Da li znate da niste platili ni porez ni osiguranje?

- Da. Automobil je danas popravljen. Nisam mogao da izdržim da ga ne provozam.

- Pretpostavljam da nemate ni voza ku dozvolu.

- Naravno da imam voza ku dozvolu - rekao sam. - Samo trenutno nije kod mene. Moje ime je Edvard Loj. Zbog sahrane sam došao iz Amerike. Sve se odigralo na brzinu... znate...

- Da. Jeste li pili šta ve eras, gospodine?

- Popio sam jedno do dva pi a - rekoh. - Možda i tri.

- Molim vas, gospodine, iza ite iz automobila.

Razmislio sam o tome, i shvatio da ne želim da iza em iz automobila. U nekoliko sekundi, koliko sam imao dok se podrugljivi policajac odmicao kako bi mi omogu io da iza em, mogao sam da okrenem klju , upalim motor i skrenem desno kako bih izbegao drugog policajca, koji je otr ao do službenog

automobila i uključio rotaciju, dok sam ja projurio pored Bejvjua, zatim Sifild roudom pored Faganovih vila, i skrenuo u Kvori filds.

Parkirao sam se ispred kuće, kako bih im olakšao posao, a zatim utrao u kuću i manje-više istovremeno zapazio nekoliko neobičnih detalja:

1. Neko je izvrnuo kuću u naglavačke. Svaki ormar je bio ispražnjen, svaki kauč i fotelja okrenuti naopačke, svaki stol i stolica polomljeni. Pod je bio pokriven polupanom escajgom, iscepanim knjigama i poderanim tapacirungom.

2. Parkirao sam se na mesto gde je stajao iznajmljeni automobil, što znači da iznajmljenog automobila više nije bilo.

Iznajmljenog automobila s glockom i municijom, koje sam čuvao za Tomija Ovensa u prtljažniku.

3. Nije bilo ni traga od Tomija Ovensa.

4. Rotacija se sve jasnije ulara. Ujutro, policija će me uhapsiti, a onda u provesti noć iza rešetaka u policijskoj stanici u Sifildu.

Izašao sam napolje i seo na trem. Tomi je ostavio nešto *lafroiga* na dnu flaše. Ispijao sam viski na mesečini, čekajući da stigne policija.

9.

Uhvatio sam taksi na aerodromu i odvezao se ku i. Bašta je bila lepo sre ena, s crvenim i žutim ružama i pažljivo potkresanim žbunjem. Otišao sam do ulaznih vrata i pozvonio. Pojavio se moj otac, onakav kakav je bio u dvadesetim godinama, kad se tek oženio. Ljubazno me je pogledao, ali me nije prepoznao. Majka mu se pridružila na vratima. Tako e je bila u dvadesetim godinama, i trudna. Neko vreme su stajali tu zajedno, kao da poziraju fotografu. Majka se u po etku smejala, ali osmeh joj je ubrzo izbledeo, i što sam duže tu stajao, ona je izgledala sve uplašenije. Zatim je delovala starije, sede kose i kože poput krepa. Otac je stao ispred nje i saopštio mi da treba da idem. Po eo je da vi e i da me gura niz put. Zatim je i on ostario, i u svom tom besu, kosti lica su po ele da se naziru kroz njegovu sjajnu kožu. O i su mu pocrnele i utonule u duplje. Otac je nestao, majka mi je zalupila vrata pred nosom, a ja sam ostao da stojim u Kvori fildsu, ne znaju i ko sam, gde da idem, niti šta da radim.

Ujutru su mi dali šolju aja i poslali me u sobu za ispitivanje sa zidovima ija je boja i tekstura podse ala na bajatu ovsenu kašu, tamnosivim tepih-stazama i stolicama i stolom tipičnim za mesne zajednice. U pola devet je ušao detektiv-narednik Dejv Doneli i ostavio otvorena vrata za sobom.

- Kako ti je glava jutros, Ede? - upitao je promuklim glasom, bez ikakvog izraza na svom širokom licu. Nosio je žu kastosme e pantalone na crtju, belu košulju kratkih rukava, oko vrata otkop anu a na razbacanim grudima jedva zakop anu, i labavo vezanu sivu kravatu od antilopske kože sa svežim flekama od žumanceta. Stavio je sivu jaknu oko stolice, seo prekoputa mene, laktove spustio na sto i šake skupio u pesnice, masivnim podlacticama obrazuju i trougao.

- Nije loše, Dejve - odgovorio sam. - Ali verovatno zato što sam još uvek pijan.

Dejv se usiljeno osmehnuo, ne rekavši ni re . Neko vreme smo sedeli u tišini. Zatim se pojavila detektiv-inspektor Fiona Rid i zatvorila vrata za sobom. Dejv je zaronio ruku u džep od jakne, izvadio kasetu i stavio u veliki kasetofon, koji jc visio na zidu iznad stola.

- Ostavimo traku za kasnije - re e Ridova.

Ridova je gledala u mene. Ja sam gledao u svoje ruke. Iz nekog razloga, prsti su mi bili crni od prljavštine. Tada se Ridova okrenula prema Dejvu, on se obrušio na mene.

- Ju e si imao buran dan, Ede. Po ev od neovlaš enog dolaska na mesto zlo ina pa sve do opijanja s poznatim dilerom droge Tomijem Ovensom, kavge s lokalnim siledžijom Podžom Haliganom i njegovim bandom u *Henesiju* i ugodnim i askanjem s Džordžom Haliganom - rekao bih da je to sve kada je u pitanju kriminalni milje Sifilda. Da zaokružimo vožnjom s pet puta ve om koli inom alkohola u krvi od dozvoljene, bez poreza, osiguranja ili voza ke dozvole, opiranjem hapšenju i napadom na službeno lice - reci mi, da ti kojim slu ajem nije bio ro endan?

- Puna mi je glava, detektive. Ne se am se napada...

- Gurnuo si policajca Nolana u bokor ruža. Izgleda kao da ga je ma ka izgrebala po licu. Ma ka koja je pobjegla iz zoološkog vrta.

- Policajca Nolana? Onog s podrugljivim izrazom lica?

- Jutros ga sigurno nema. Šta si, do avola, hteo da postigneš? Mislim, znam da si upravo sahranio majku, ali... zaboga, ove e, ne možeš jurcati naokolo i praviti takve budalaštine. A povrh svega, voziti pijan ko ep.

Najpre sam pomislio da se opravdam time što sam, umesto prepuštanja bolu zbog maj ine smrti, proveo dan pokušavaju i da rešim probleme drugih ljudi, ali nisam to u inio. Se am se da sam jednom uhvatio tipa koji je pregazio ženu i njenog trogodišnjeg sina i pobjegao s lica mesta. Rekao je da je pio zbog godišnjice smrti svoje supruge. Žrtve je pregazio vra aju i se s groblja ku i. Kad sam pozvao policiju, po eo je da pla e, ali ni zbog žene, ni njenog trogodišnjeg deteta, niti svoje pokojne supruge, ve zbog sebe, zbog svog jasnog života, samosažaljivog pijanca. Isto tako sam se ja ponašao nakon erkine smrti. Prvo sam se opijao da bih ublažio bol, zatim sam se opijao da bih sa uvao bol, a posle nekog vremena bol mi je bio izgovor da se opijam, pa sam prestao da ose am i bol i sve ostalo.

- U pravu si - rekoh. - Nema nikakvog opravdanja. Pretpostavljam da u se još ovo prepodne na i pred sudijom?

Fiona Rid je piljila u mene kao u udo koje je izbacila poplava. Dejv se naslonio na zid pored kasetofona, prelaze i dlanom preko svoje kratko ošišane, prosede kose. Lice mu je delovalo ispijeno, o i krvave. Izgledao je baš onako kako sam se ja ose ao.

Ridova se okrenula prema njemu i rekla: - Može sada.

Dejvid je podesio kasetofon na snimanje.

- Soba za ispitivanja br. 2, policijska stanica u Sifildu, 22. jul; prisutni detektiv-inspektor Fiona Rid, detektiv-narednik Dejv Doneli; razgovor s Edvardom Lojem po eo u 9.45 - kazao je Dejv.

- Nikoga nisam udario, zar ne? - upitao sam, gotovo siguran da nisam, kako bih bar malo povratio kontrolu nad situacijom.

Dejv je seo i ponovo spustio laktove na sto. Najpre je prislonio usta, a zatim spustio bradu na dlanove skupljene u pesnicu. Po eo je da pri a, a onda je zastao i pogledao u Ridovu, koja je klimala glavom.

- Detektiv-narednik Doneli ispituje gospodina Loja. Možete li da nam ispri ate gde ste otišli kada ste napustili *Henesijev pab* prethodne ve eri?

- Otišao sam u ku u Linde Doson na Kaslhilu. Tamo sam bio oko pola sata, možda i duže.

- Kakva je priroda vašeg odnosa s gospo om Doson?

Gospo a Doson.

- Angažovala me je da joj prona em supruga.

- U kom svojstvu vas je angažovala?

- U svojstvu privatnog detektiva.

- Imate li dozvolu da radite kao privatni detektiv u ovoj jurisdikciji?

- Ne.

- Ali ste se predstavili gospo i Doson u tom svojstvu.

- Ve je znala da sam radio kao privatni detektiv u Sjedinjenim Ameri kim Državama.

- Zna i, opisali biste vašu vezu s gospo om Doson kao isto poslovnu.

- emu sva ova pri a? Je li Linda dobro?

- Molim vas, odgovarajte na pitanja.

- Pretpostavljam.

- Što zna i da niste sigurni?

- Što zna i da sam je prvi put posle dvadeset godina video pre dva dana, na sahrani svoje majke. Prerano je pri ati o "odnosu". Je li Linda dobro? Jer ako...

- A kad ste napustili ku u gospo e Doson?

- Krenuo sam niz brdo i naleteo na policijsku patrolu.

Fiona Rid je napu ila usta; zelene o i su joj bile krvave i crvene; vatrenocrvena kosa nakostrešena. Podigla je prst i uperila ga u mene.

- Telo Pitera Dosona prona eno je sino u njegovom amcu. Primio je najmanje dva metka. Glok 17 je prona en na mestu zlo ina - rekla je Ridova.

Kada osoba nestane, uglavnom se zna ima li nade da bude pronađena, ali se to znanje potiskuje kako ne bi uticalo na istragu. Mislim da sam znao da je Piter Doson mrtav onog trenutka kad me je Linda zamolila da ga pronađem.

- Gospodin Loj ne daje nikakav odgovor - rekao je Dejev u svrhu snimanja.

- Vaši otisci su svuda po brodu i pištolju - rekla je Ridova.

Moji otisci? Sad mi je jasno odakle crne fleke na mojim prstima. Mora da su mi poslednji gutljaji *lafroiga* potpuno pomutili pamet.

- Ju e sam pretražio svaki ošak amca - rekao sam. -Kao što sam vam rekao, tražio sam Pitera Dosona.

- Vaši otisci su na oružju kojim je izvršeno ubistvo.

- Pretpostavljate da je tim oružjem izvršeno ubistvo. Sigurno niste stigli da obavite balističke analize.

- Razgovarali smo s amđijom.

- Kolmom? Zna i tu smo.

- Rekao je da ste se popeli na palubu i tražili alat. Kaže da ste se vratili u kabinu i zadržali dovoljno dugo...

- Dovoljno dugo za šta? Da upucam Pitera Dosona dva puta, dok svedok stoji na udaljenosti od pet metara?

- Mogli ste da upotrebite prigušivača.

- I šta onda? Ostavio sam pištolj kako bih sam sebe optužio, ali sam prigušivača poneo sa sobom, zbog njegove sentimentalne vrednosti?

Sinula mi je ideja. Među likovima kod *Henesija*, koji su ustali da pozdrave Džordža Haligana, bio je Kolm amđija. Isti Kolm koji dolazi u grad kad hoće da popije kriglu piva.

- Otkud vaši otisci na pištolju?

Ridova, i taj prst ponovo uperen u moje lice.

-Je li bilo krvi? - upitao sam.

Dejev je spustio pogled.

- Odgovorite na pitanje, gospodine Loj...

- Jeste li pronašli aure?

Dejev je skrenuo pogled. Ridova je napuštala usne.

- Kladam se da niste. To zna i da nije ubijen na amcu. A vreme smrti? Verovatno još niste dobili rezultate autopsije.

Ridova nije skidala svoje zelene naočice sa mene; taj njen pogled je bio uznemirujući, ali nisam hteo to da joj pokažem.

- Pa emu sve ovo? - upitao sam. - Da li zaista mislite da sam ja ubio Pitera Dosona?

Dejv je ustao i prevrnuo stolicu, vrte i svojim ogromnim ramenima dok je hodao.

- Tvoji otisci su po itavom gloku, bio si na mestu zlo ina pre nego što je telo otkriveno, šta treba da radimo? Da kažemo višem policijskom inspektoru Kejsiju da nema razloga za brigu, zajedno smo išli u školu? Otkud tvoji otisci na pištolju?

- Zaista ne mogu da vam kažem.

Dejv je tresnuo svojim ogromnim šakama o sto i po eo da mi urla u lice: - Ne trabunjaj, Ede, nego mi odgovori kad te lepo pitam. Ili emo ti i ja imati problema.

Dejv je seo i kratko mi se nasmešio. Delimi no u ime Ridove, ali ne samo zbog toga. Razmišljao sam šta sve mogu da im ispri am a da ne upli em Tomija Ovensa u pri u. Verovao sam da Tomi nije sposoban za ubistvo, me utim nisam mislio ni da bi mogao da trguje drogom. Shvatio sam da više ni u šta nisam siguran kada je Tomi u pitanju, ali to ne zna i da ni ga pružiti policajcima na tacni.

- Mislim da pištolj pripada Podžu Haliganu - po eo sam.

Neko je zakucao na vrata sobe za ispitivanje. Ridova je podigla svoj uveni prst i ušnula Dejva. - Sa ekaj malo -re e Dejv i iza e.

- Ispitivanje se prekida dok se detektiv-narednik Doneli ne vrati u sobu, 10.07 - rekla je Ridova, pritiskaju i dugme za pauzu na kasetofonu.

U toploj, zagušljivoj prostoriji kao da nije bilo vazduha, i osetio sam kako iz mene isparava otrovni oblak alkohola, znoja i dima. Imao sam ose aj kao da mi insekti mile po koži, želeo sam da je izribam izbeljiva em i ži anom etkom. Umesto da se koncentrišem na opasnost u kojoj se nalazim, pitao sam se da li e Linda osetiti nemir ili olakšanje kada sazna za smrt svog muža. I da li e se iznenaditi. I da li to zna i da više nikad ne u spavati s njom. Fiona Rid je piljila u mene kao da sam upravo izmileo iz kanalizacije. Dok sam se pitao kako sam uspeo da izazovem toliko neprijateljstvo s njene strane za tako kratko vreme, Dejv se vratio s dva lista papira, od kojih je jedan prosledio svom šefu.

- Detektiv-narednik Doneli se vra a u sobu, razdeljuje kopije preliminarnih rezultata autopsije, ispitivanje se nastavlja, 10.11 - izgovorila je Ridova nakon što je otko ila dugme za pauzu.

- Period mrtva ke uko enosti je prošao i telo Pitera Dosona po elo je da trune, što zna i da je smrt nastupila pre najmanje pet dana, ako ne i više - rekao je Dejv.

- Poslednji put je vi en u petak oko šest popodne - dodao sam.

- A sad je etvrtak ujutru - re e Ridova. - Kad si došao iz Los An elesa?

- U nedelju oko 17.30. Dakle ne samo da nisam to uradio ve o igledno nisam ni mogao to da uradim.

- Samo što nisi - breknula se Ridova.

Nakon ovog ispada, usledila je tišina. Nasmeljao sam se. Ridova je klimnula glavom prema Doneliju.

- U redu. Iz tela su izva ena dva parabelum metka kalibra 9 milimetara. Glock 17 je predvi en za parabelum metak kalibra 9 mm. U magacinu za deset metaka nedostaju dva metka. Još nismo dobili izveštaj balisti ara, ali možemo zaklju iti da meci poti u iz ovog pištolja. Pa - gospodine Loj - još jednom - otkud vaši otisci na pištolju kojim je izvršeno ubistvo?

Detektiv-inspektor Fiona Rid obrušila se na mene.

- Nije u pitanju samo otisak na okida u, gospodine Loje, kao što i sami znate. Mislite da pištolj pripada Podžu Haliganu. Šta pokušavate da nam kažete, da ste u pauzama maj ine sahrane preprodavali oružje za Haliganovoj bandi?

- U redu. iji su još otisci na pištolju? - upitao sam.

- iji još otisci? To vi recite nama - rekla je Ridova.

- Pokušavam da vam kažem da je u pitanju nameštaljka Haliganovih. Pokušavaju da mu smeste, baš kao i meni.

- Kome, Ede? Reci nam njegovo ime - upitao je Dejv.

Bili su kivni na mene, i ne krivim ih zbog toga, ali Dejv je od samog po etka bio otvoren. Dejv e Tomiju pružiti priliku da se brani - ali ako je zaista ubio Pitera Dosona, ne postoji ništa što bih mogao ili želeo da uradim kako bih ga zaštitio. Nisam bio tako optimisti an kada je Ridova u pitanju, ali Dejv e imati problema zbog poznanstva sa mnom ako im ne dam nikakvu informaciju. Ispriao sam im o neo ekivanom Tomovom dolasku u moju ku u u utorak uve e, njegovu pri u o tome kako je došao do gloka i sve ostalo, završavaju i i injenicom da je pištolj ukraden prethodne ve eri zajedno s iznajmljenim automobilom, dok sam ja uživao u alkoholnim manevrima.

- Hajde da razjasnimo: Podž Haligan ili jedan od njegovih momaka ubio je Pitera Dosona, dao oružje Tomiju Ovensu, a on ga doneo tebi? Zašto? - upitala je Ridova.

- Zašto ga je doneo meni? Uplašio se da će mu biti namešteno ubistvo. Izgleda da je bio u pravu.

- Ili je Tomi ubio Dosona, doneo ti pištolj...

- Zašto bi to uradio? Zašto ne bi jednostavno bacio oružje, ako su na njemu bili njegovi otisci? Ili ga obrisao pre nego što mi ga je predao?

- Možda pištolj ima određeni značaj... ko god bio njegov vlasnik... - poeo je Dejv.

- Isto sumnjam da iko ima dozvolu za ovaj pištolj - rekla je Ridova. - Verovatno je u pitanju prepravljeno komad.

- Treća mogućnost je da je Tomi uzeo pištolj od Podža

Haligana bez njegovog znanja - rekao sam. - Našao sam Podža i rekao mu da ga uvažavam za Tomija. Od petka su prikrivali telo Pitera Dosona, pokušavajući da smisle kada i gde da ga bace. Dok sam sedeo s Džordžom u *Henesiju*, oni su otišli u Kvori filds, demolirali mi kuću, pronašli glock u prtljaku iznajmljenog automobila.

- Onda ga je Podž uzeo i ostavio u amac zajedno s Dosonovim telom? Kako su uspeali da uđu u *Royal Sifilds*? Isto sumnjam da su članovi, Ede - rekao je Dejv.

Slegnuo sam ramenima. Hteo sam lično da proverim Kolmanovu amdžiju.

- Samo znam da nije bilo ni pištolja niti tela kad sam, u vreme ručaka, proveravao amac. Bio je potpuno oriban.

- Jesi li si išta pronašao?

Samo fotografiju mog oca i Džona Dosona.

- Ništa - odgovorio sam.

- Imaš li ideju gde bi tvoj drugar Tomi Ovens sada mogao da bude? - upitala je Ridova.

- Bili ste kod njegove majke?

- Nije došao kući sinoć.

- On nije ubica, inspektorko Rid.

- Dokazi govore suprotno, i ništa ne ukazuje na Haliganove.

- To se zove dobra zavera.

- Zašto bismo sumnjali u to?

- Pronađi u ga. I dokazati da on to nije uradio - rekao je.

Ridova žustro izdahnu, u neujnom, neveselom smehu.

Ponovo je tim svojim prstom mahnula prema Dejvu.

- Ispitivanje završeno, 10.35 - rekao je Dejv. Nagnuo se i isključio kasetofon.

- Ne zaboravite, protiv vas su podnete brojne tužbe, gospodine Loj. Možda nećete biti u poziciji da bilo koga tražite - rekla je Ridova.

- Zar ne bi trebalo da se pojavim pred sudijom ovog jutra, da odgovaram za svoje grehe?

- Svakako bi trebalo.

Ridova me je posmatrala neko vreme, zatim je napušta usne i uputila se ka vratima.

- Nažalost, ništa od tužbi - rekao je Dejv, tužno odmahujući glavom.

- Šta?

- Procedura nije pravilno sprovedena.

- Kako to misliš?

- Policajac Nolan je na zahtev za hapšenje upisao pogrešan datum - rekao je Dejv. - Biće upozoren i slobodan si.

- Šta će biti s policajcem Nolanom?

- Policajac Nolan će morati da nauči i kako da obavlja svoj posao. Plati porez i osiguranje za kola, Ede. I nemoj da piješ kao devojčica, čak i ako to radiš, nemoj da voziš kao pička.

-Je li to moje zvanično upozorenje?

Ridova se okrenula prema meni.

- Ne, nego ovo - rekla je. - Slušaj Pitera Dosona sada je u rukama policije. Razmotri samo sve njegove aspekte, uključujući i pronalaženje Tomija Ovensa. Držite se podalje od toga, gospodine Loj. Neću da čujem ni "ako" ni "ali", pomoć sa strane nije ni potrebna niti dobrodošla: samo se držite podalje. Jeste li razumeli?

Pogledao sam u nju pa u Dejva. Nije bilo ni "ako", ni "ali", ni klimanja glavom, ni namigivanja; ovog puta su me ozbiljno upozorili.

- Razumem - rekao sam.

Uvek sam bio dobar lažov.

10.

Kupio sam kafu za poneti i seo na klupu na sifildskom Molu, posmatraju i galebove kako kidišu na plen i kri e, brodove kako šire jedra dok uplovljavaju u luku i isplovljavaju iz nje. Skuše su grizle, i dva oveka u zelenom ribarskom am i u daleko u zalivu izgledala su kao da ih rukama izvla e iz mora. Jedinica za mesto zlo ina napustila je Šetalište, ali je jahting klub *Royal Sifild* i dalje vrveo od policije.

Pozvao sam Lindu, ali nije se javljala na telefon; ostavio sam poruku sau eš a na njenom ku nom i mobilnom telefonu, i zamolio je da mi se javi kad bude bila spremna. Trudio sam se da govorim odse nim, poslovnim tonom, ali nisam uspeo da zavaram sebe; nadao sam se da ne u ni nju.

Pozvao sam majku Tomija Ovensa, i rekla mi je da nije videla Tomija dva dana, ali nije zvu ala preterano uznemireno. Pozvao sam onda njegovu bivšu ženu, Polu, koja je rekla da nije videla Tomija dve nedelje, da joj duguje novac i da je obi an zabušant i neupotrebljiva mrcina. Jedino preostalo mesto gde sam mislio da bi Tomi mogao da bude bio je *Henesi*; me utim kad sam tamo pozvao, šanker mi je rekao da je Tomiju zabranjen pristup. Rekao sam da sam zapanjen time, i upitao da li je ikome ikada bio zabranjen ulaz. Rekao je da nije, da tamo radi ve dvanaest godina i da ne zna šta ovek treba da uradi da bi mu bio zabranjen ulaz, ali šta god da je u pitanju, mora da je Tomi to uradio: nare enje je došlo direktno od Noela Starijeg, a Noel Stariji sigurno ne drži *Henesi* u poslu ve pedeset godina govore i svakom svoje razloge.

Obišao sam ceo Sifild dok nisam pronašao prodavnicu muške ode e. Kupio sam još jedno crno odelo, pet belih košulja i gomilu arapa i donjeg veša. U supermarketu sam se snabdeo mladim krompirima, graškom u ljusci, limunom, ovsenom kašom, peršunom i rolnom crnih kesa za ubre. Sišao sam do Mola i na tezgi na kojoj se prodavala riba upecana tog jutra kupio dve skuše. Uzeo sam i tuce novina na kiosku. Onda sam odšetao natrag u Kvori filds.

Kad sam stigao ku i, po eo sam da punim kese za ubre kršom ostalim posle provale. Kako sam koju kesu napunio, tako sam je iznosio napolje i bacao u garažu. Nameštaj u prizemlju nije bio u najboljem stanju; sad je bio potpuno neupotrebljiv. Nabacao sam polomljene okvire stolica i noge od stolova preko kesa za ubre. Trebalo je da iznajmim kamion kako bih se otarasio sveg tog ubreta, ali nisam bio raspoložen za to. Pisa i sto u sobi tako e je bio smrskan u komade, i tek kad sam raš istio ostatke, setio sam se da su se u njemu nalazile

porodi ne fotografije. Više ih nije bilo. Ono što sam pronašao na amcu Pitera Dosona bila je jedina o eva fotografija koja mi je ostala. Neko je o igledno pokušavao da ukloni sve tragove moje prošlosti, baš kao što je uklonio sve tragove njegove.

*

Seo sam na pod u dnevnoj sobi i po eo da listam novine. Ju erašnji dan prevazišao je njihova o ekivanja, i ko bi mogao da ih krivi? SMRTONOSNI TROUGAO blesnulo je na naslovnoj strani *Dejli stara*, krcatog tekstovima o "omiljenom odborniku¹ Seosemu Makilijamu, Dosonu i "zabetoniranom lešu" prona enom u gradskoj skupštini. Gotovo da sam zaboravio na to, ak sam se pribojavao da e interesovanje za njega opasti. Ako je toliko dugo mrtav (i zakopan), može još malo da pri eka na zadovoljenje pravde. NEVOLJE U RAJU najavljiavao je *Ajriš independent*, nude i mnoštvo kratkih lanaka o luksuznom Bejvju-Kaslhil "bogataškom primorskom naselju", ekskluzivnoj enklavi u kojoj žive irske rok zvezde, filmski reditelji, advokati i izvršni direktori, a koja je, prema navodima izvešta a, poznata kao "Bel Er". *Ajriš san* se bavio temom: CRNI DAN U BEL ERU, tvrde i da je, prema "izvorima bliskim policiji", Seosem Maklijam bio mrtav pre nego što je ba en u vodu, i detaljno opisuju i neverovatan procvat gra evinskih aktivnosti Džona Dosona. *Ajriš tajms*, nacionalne "novine od ugleda", ograni ile su svoje izveštavanje na kratak lanak na etvrtoj strani, koji je bio napisan tako skrupulozno, verovatno da bi poštedeo porodice žrtava, ili i itaoce, i tako o igledno na oprezu da se ne prejudicira nikakvo krivi no gonjenje koje bi moglo da usledi, daje nakon itanja teksta ostalo nejasno je li iko ubijen, je li iko umro i da li se uopšte išta dogodilo. *Tajms* je, doduše, pomenuo da Džon Doson spada u grupu poslovnih ljudi koji su se sedamdesetih i osamdesetih godina okupljali oko Džeka Parlанда, svekra Seosema Maklijama.

Ve ina novina naga ala je da paralelne istrage ubistava predstavljaju preveliki zalogaj za policiju Sifilda, da e sedište istrage biti u policijskoj stanici u Sifildu, i da e gotovo sigurno biti zatražena pomo od Nacionalnog kriminalisti kog biroa. Pitao sam se da li e Dejv prihvatiti pomo . Ja ne bih na njegovom mestu; imao bih utisak da se neko gura i krade moj slu aj. Ali to je sada bio njegov slu aj, i ja nisam imao ništa s tim.

Na podu mi je postalo prili no neudobno, pa sam legao kako bi mi bilo bar malo prijatnije. Probudio sam se na istom mestu, na zvuk zvona na vratima.

Jedna strana tela mi je bila utrnula. Kad sam kona no uspeo da se osovim na noge, zateturao sam se jer mi je krv naglo jurnula u glavu. Sunce je zašlo, ali još nije pao mrak; prašnjavu ku u ispunile su nejasne senke. Ponovo se za ulo zvono na vratima, ali ovoga puta nije prestalo. Prošao sam rukom kroz kosu, protrljao o i kako bih ih naterao da ostanu otvorene, otvorio ulazna vrata i ugledao Barbaru, majku Pitera Dosona.

Neko je nekada rekao Barbari Doson da li i na Elizabet Tejlor, i ona je to bukvalno shvatila. Bujni uvojci njene zlatno-sme e, stepenasto ošišane kose izbijali su iz labavo vezane, ljubi aste ešarpe. Na licu su joj se isticale krupne, sme e o i i široke, puna ke ljubi aste usne; bronzana koža, zategnuta oko o iju i brade, blistala je bisernim sjajem. Nosila je crno odelo pantalonama, a ispod lanenog sakoa nazirala se bluza koja je otkrivala crni ipkani dekolte. Imala je štikle od deset centimetara i zra ila seksualnoš u koja prili i trideset godina mladoj ženi. Barbara Doson, s ljubi astim šalom oko vrata, u tonu, imala je šezdeset etiri godine, godinu više od moje pokojne majke; o i su joj zasuzile kad me je zagrlila.

- Žao mi je zbog Pitera, Barbara - rekao sam, svestan da i dalje smrdim na alkohol, dim i znoj.

- Strašna tragedija - rekla je, tapkaju i o i malom, svilenom maramicom koja se uklapala s šalom. - Moja porodica je zahvalna za sve što si u inio, Edvarde.

- Bojim se da nisam u inio mnogo - rekoh.

- U inio si koliko si mogao, dete. Kao i svi mi. Bojim se da su naše mogu nosti ograni ene.

Vedro se nasmejala, stežu i usne i zube i klimnuvši glavom, kao da ho e da kaže kako moramo biti hrabri. I ja sam klimnuo glavom, iako ništa nisam razumeo. Barbara je pri ala kao da je Piter upravo podlegao dugoj bolesti, kao da se njegova smrt mesecima o ekivala.

Držala je maramicu ispred nosa i gledala oko sebe, dižu i i spuštaju i preterano našminkane kapke. Hteo sam da se izvinim zbog nereda, ali me je Barbara preduhitrila, izgovorivši užasnim, tipi nim dablinskom naglaskom: - Dafni se zaista trudila da ku a bude uredna i živopisna. - Pogledao sam je kako bih se uverio da li me namerno provocira, ali i dalje smo stajali u hodniku, pogled joj je bio usmeren ka odvaljenim drvenim gelenderima, pa sam shvatio sam da je pokušavala da bude ljubazna, u emu nije bila mnogo vešta.

- Zapravo, baš su nam provalili u ku u, Barbara - rekao sam, uvode i je u kuhinju. Nemo je stajala navratima. Ponudio sam je ajem, ili nekim pi em, ali odmahнула je glavom. Nisam znao šta slede e da uradim, pa sam izvadio skušu iz frižidera, otpakovao je i stavio na dasku pored sudopere.

- Uništili su sav nameštaj, pa ne mogu da vam ponudim stolicu - rekao sam, pokušavaju i da prekinem tišinu. - Uzeli su samo album s porodi nim fotografijama. Svaku fotografiju moje majke i oca. S ven anja i još ranije. Zar to nije udno, Barbara?

Barbara Doson je stezala malu, crnu, kožnu tašnu svojim negovanim rukama, na kojima su se isticali besprekorno manikiranim noktima, s ljubim astim lakom. Prekrila je usta šakom, kao da je uznemirena, a zatim stegla svoju usku bradu.

- To je varvarski, Edvarde - rekla je. - Da ostaneš bez ijedne uspomene na majku. Varvarski, eto šta je.

Uznemireno je treptala, posmatraju i skušu kao da je još živa i kao da e je svakog trena zasko iti.

- Sveža, današnja - rekoh. - Gotovo da su same uskakale u ribarski amac.

Barbara Doson se stresla. -Tvoja majka, bog da joj dušu prosti, njen i moj otac su bili ribari. Odrasla sam u ku i koja je neprestano smrdela na prženu ribu: haringa, skuša, raža, bože spasi nas, ali taj vonj nam je bio u kosi i pod noktima, nikad dovoljno vru e vode da ga istera. Zaklela sam se kad budem imala svoju ku u više nikada ne u ispržiti ribu, niti izesti ikak'u više. Pojesti ikakvu više - brzo se ispravila. Njen govor je na trenutak skliznuo nazad u Faganove vile, gde su moja majka i ona rasle kao prve komšinice. Ponovo se stresla, ali ovoga puta izra enim pokretima, celo telo u gr u, jedna ruka na grudima, a druga pod nosom, kao da tera zamišljeni smrad ribe tek izva ene iz mora. Se am se da je majka zajedljivo govorila: "Ona je ro ena za pozornicu. Ali samo za velika pozorišta, znaš, gde možeš da sedneš što dalje pozadi."

- Ovo je sve što imam - rekao sam, pokazuju i joj pocepanu fotografiju koju sam pronašao na Piterovom brodu. - Pogledajte, moj otac Ejmon Loj i Džon Doson.

Barbarino lice kao da je ostalo bez kapi krvi. Delovala je kao da je videla duha.

-Jeste li dobro? - upitao sam. - Nisam hteo da vas uplašim.

- U redu je, dete - rekla je, glasom odjednom tihim i promišljenim. - Samo je tako šokantno, videti tvog sirotog oca, posle toliko godina.

- Rekao bih da je ovo od pre trideset pet, etrdeset godina - rekao sam. -
Možda s ne ijeg ven anja?

Ali Barbara je skrenula pogled i zagledala se kroz prozor. U samom središtu zapuštene bašte iza ku e stajalo je muško i žensko jabukovo drvo, s grubim, zelenim plodovima koji još nisu pokazivali znake zrelosti.

- Nešto piše na pole ini - rekao sam, okre u i fotografiju naopako kako bih joj pokazao. - Vidite:

ma Kortni

3459.

- Ne znate šta bi to moglo da zna i, Barbara? Neko po imenu Kortni? Iz starih dana?

Barbara je odmahнула glavom i napu ila usta.

- Odbacila sam prošlost što sam više mogla, Edvarde -rekla je. - Nisam zadržala ni fotografiju. Ne volim da vidim ništa što me podse a na prošlost. Život ra unam od one godine kada je Džon sagradio bungalove na Ratdaun roudu, a mi se preselili gore na Bejvju hajts.

Moja majka je po etak o evog propadanja povezivala s preseljenjem Dasonovih na Bejvju hajts: Džon Dason ga je iznenada nadmašio. Bejvju hajts je bio nešto sasvim drugo od Kvori fildsa, a posao *Doson izgradnje* je rastao i rastao, sve dok, kao krunu svog uspeha, Džon i Barbara nisu kupili viktorijansku vilu na ogromnom imanju na vrhu Kaslhila. Kada je Džon Dason uložio novac kako bi moj otac otvorio servis, na to se gledalo kao na gest lojalnosti, odavanje pošte sredini iz koje su potekli. Moj otac je godinama gadno pio, a samo povremeno radio, i da nije bilo majke, koja je radila na kasi u parfimeriji *Arnots*, porodica bi propala. Taj servis je mom ocu bio poslednja šansa, ali kao što obi no biva s ljudima kojima je potrebna poslednja šansa, verovatno je nije zaslužio, sasvim sigurno nije bio spreman za nju, i uništio ju je potpuno i, izgleda, svojom voljom. Vratio sam fotografiju u džep.

Barbara je preturala po tašni. Izvadila je sme i koverat i ušnula mi ga u ruke.

- U znak zahvalnosti od moje porodice - rekla je, o iju punih suza - i zahvalnost od mene.

Uzeo sam ga. Bio je pun nov anica od sto evra.

- emu ovo? Ne mogu to da uzmem - rekoh.

- Za sve što si uradio, Edvarde - rekla je Barbara. - Mnogo si pomogao Lindi.

- Ništa nisam uradio. Nisam pronašao Pitera. Ne znam ko ga je ubio.

- Ako je uopšte ubijen.

- Ako je ubijen? Upucan je dva puta, Barbara. Šta priate?

- Policija kaže da je možda u pitanju samoubistvo.

- Policija kaže šta? Detektiv Doneli je rekao da samoubica može da puca u sebe dva puta? - uzviknuo sam.

- Viši policijski inspektor Kejsi je rekao da je to savršeno moguće. Prst naokida u se zgrabi. Tekstu izveštaj patologa kako bi završili autopsiju.

- A kako je njegovo telo dospelo na tarmac? Juče nije bilo tamo, lično sam se uverio. Neko je morao da ga premesti nakon smrti.

Barbara je odmahнула glavom, podigla oči u nebesa, kao da je u pitanju jedna od onih misterija čije rešenje samo bog zna.

- Zašto bi Piter izvršio samoubistvo?

- Živeo je u senci velikog oveka kao što je njegov otac - rekla je Barbara drhtavim, sve anim, žalostivim glasom. - Sa svakim danom, taj momak se osećao sve beznačajnijim u poređenju s njim. I naravno, sirota Linda ne može da ima dece. Sve u svemu...

Sve u svemu šta? To je ono što je želeo? Ovako je bolje? Barbara je zvučala kao da priča o tuđem sinu, kao crkveni zloduh koji neku komšijsku tragediju uvija u prevarantsku psihološku oblandu. Možda je u pitanju šok, ili bol okovan čeličnom samokontrolom, ili ona jeste doživljavala svog sina kao inferiornu verziju njegovog oca, za koga je bolje da se sam ubio. Šta god da je u pitanju, njeno ponašanje me je prestravilo.

- Nisam upoznat s detaljima autopsije, Barbara - rekao sam. - Ali kad sam razgovarao s detektivom narednikom Donelijem i detektiv-inspektorkom Fionom Rid, oni su to i te kako tretirali kao ubistvo.

Barbara se popustljivo nasmejala.

- Da pa, viši inspektor Kejsi... - poela je umiljato, kao da je viši čin odlučujući faktor. - Naravno, možda nikada nećemo ni saznati šta se ta no dogodilo. Možda je tome prethodilo mnogo banalnosti i prljavih radnji. Ali nema veze. Verujem da je moj siroti dečak sam sebi oduzeo život.

Tragično je klimnula glavom, zgrabila tašnu obema rukama i izašla u hodnik.

Ispratio sam je do ulaznih vrata i pokušao da joj vratim novac koji mi je dala.

- Barbara, ne mogu da uzmem novac - rekao sam. - Ovo je previše. Pored toga, Linda mi je već platila za posao koji sam obavio.

- To je samo novac - rekla je, izgovorivši omiljenu uzrečicu u onih koji o njemu ne moraju da brinu. Bacila je pogled na stare, ubužale zidove, mračne tapete, okrnjena i trula prozorska okna, pohabane tepihe, a zatim se iznenada okrenula prema meni, iznenada se ne trudeći i da prikrije prezir.

- Naravno, trebalo je sve nas da preištaš, zar ne? - dodala je Barbara, s nagoveštajem pakosti u nasmejanom oči. - Da postaneš doktor, zar ne?

Klimnuo sam glavom.

- Doktor, zaista. A pogledaj ga sada. Vidi na šta li iš! Mogao si da u iniš Dafni ponosnom, bog da joj dušu prosti. I da pošalješ koji šiling da se kuća upristoji. Sve se raspadalo oko nje, živela je u ruševinama.

Osmeh koji joj je otkrio zube bio je divljačina, poput maske, a vitko elegantno telo zadrhtalo je u naletu strasti.

- Sve nas da preištaš, zar ne? A pogledaj ga sada! Pa, ne sumnjam da ćeš nekako iskoristiti taj novac. Samo mi je žao što ga nisam dala Dafni. Normalno, ne bi ga primila. Previše ponosna, znaš. Ponos, da, ponos.

Glas joj utihnu. Prinela je ljubičastu maramicu pognutom licu i zastala na do vratku jecajući. Nisam znao da li se Barbara pretvara ili ne, ali njene reči su zabolele; onog trenutka kad sam ugledao majčinu kuću, obuzeo me je stid; trebalo je da joj pomognem, a nisam.

Barbara je obrisala lice. Nešto je promrmljala ispod glasa; imalo je ritam molitve ali bez smiraja; uprkos uvežbanoj staloženosti i izraženoj gestikulaciji, svaki njen dah bio je ispunjen bolom. A kako i ne bi?

- Kako je Linda? - upitao sam.

- U užasnom je stanju, to siroto dete. Neko vreme će boraviti kod nas. Svašta je preživela, naravno, veoma je ranjiva - rekla je Barbara. - Više je nego očajno da je bila iskorišćena. Naročito u poslednje vreme.

Pošto me izrazito hladno pogledala, Barbarino lice je smekšalo; obema šakama mi je obuhvatila lice i privukla me sebi, poljubila me u usta, ponadala se da će nas bog blagosiljati, spasti nas i *oprostiti* svima nama, i onda izletela iz kuće. Dok je silazila stazom i prelazila preko travnjaka prema svom automobilu, saplela se na betonsku ploču i najednom se preobrazila u staru damu, povijenu i krhku. Sačekala je da joj šofer u crnom odelu otvori vrata automobila; povrativši

nešto od svog držanja, ušla je u automobil i nestala iza zatamnjenih stakala. Dok je tamnosivi leksus nestajao u daljini, izašao sam do kapije kako bih proverio broj registarskih tablica. Bio je to isti onaj automobil koji sam video prethodno i dok sam stajao parkiran ispred Lindine kuće.

*

Baštom se širio snažan miris noćnih frajli. Neko vreme sam sedeo na tremu, pokušavajući i da složim detalje slušajući, ali bilo je nemoguće napraviti bilo kakav red ili tok događaja. Za oko mi je zapala hrpa reklamnog materijala u poštanskom sandučetu, izvadio sam ga i pregledao: flajeri s reklamama za dostavu pice, održavanje bašte, večernju školu, lokalnu igraonicu i sl. Zgužvao sam ih u lopticu i otišao u kuhinju da ih bacim. Videvši skupe na dasci pored sudopere, shvatio sam da istav dan ništa nisam jeo. Stavio sam krompire da se kuvaju, oistio sam ribu, uvaljao je u ovseno brašno i ispržio na puteru. Oistio sam grašak i sipao u šerpu s krompirom nekoliko minuta pred kraj kuvanja, zatim sam prosuo vodu. Izvadio sam lopticu oglasnog materijala iz ubreta i pregledao sve iz početka dok sam večerao.

Reklama za novog agenta za nekretnine glasio je ovako: "ONOME KO BUDE ZAINTERESOVAN - ukoliko ste vlasnik kuće, ova reklama se odnosi baš na vas. Dobićete NAJBOLJU CENU na tržištu za svoju kuću. mi obavljamo sav posao; vi dobijate sav NOVAC."

Nastavljalo se u tom delirijoznom tonu, ali pažnju mi je privukao najobitniji mogući uvod: ONOME KO BUDE ZAINTERESOVAN. Ako se prebaci u mala slova, dobija se "onome ko bude zainteresovan". Ukoliko bi se taj uvod koristio kao naziv dokumenta, niko se ne bi muio da svaki put piše ceo tekst, već bi verovatno koristio početna slova svake reči: "okbz".

Tako se zvao dokument na kompjuteru Pitera Dosona, koji je obrisan u utorak dok je Linda bila na sahrani: okbz: onome ko bude zainteresovan. Na račun iz prodavnice kancelarijskog materijala *Ebril* u Sifildu vidi se da je Piter kupio kovertu, papir za pisanje i nalepnice za adrese. Te dve činjenice zajedno mogu imati mnoštvo značenja. Jedno od njih bi svakako moglo biti da je Piter nameravao da se ubije, da je napisao oproštajno pismo i da ga je poslao nekome, ili na nekoliko adresa.

Možda to i jeste cilj. Nije bitno podmićivanje odbornika u vezi s građevinskim planovima, nije bitna veza Pitera Dosona sa smrću Seosema Maklijama, nije bitan organizovani kriminal u liku bande Haliganovih, ni zašto

su ukradene sve fotografije Pitera Dosona i moje porodice, ili ko je premestio Piterovo telo na njegov brod; samo označi to kao samoubistvo, zataškaj, i idemo dalje. To je ono što Barbara Doson želi, i što izgleda i viši policijski inspektor Kejsi želi. Za razliku od Linde. Možda me je Linda baš zbog toga unajmila: zato što predose a šta se dešava, ali želi da dođe do istine - želi istinu, ali se i plaši te istine. Pa, baš šteta. Muž joj je pronađen, i tu je kraj. Ako želiš da saznaš istinu, možda je privatni detektiv poslednja osoba kojoj treba da se obratiš.

Naglo se smrkavalo. Natrpao sam sudove u sudoperu, zaključao ulazna vrata, legao u krevet i spavao osam sati, ne sanjajući ništa. Kad sam se probudio, iz plavosivih oblaka lila je kiša. Ali bilo je to mnogo više od obične kiše. Bila je to ona vrsta irskog letnjeg jutra kakvog se dobro sećam. Činilo mi se kao da sam prethodnih nekoliko dana proveo u bunilu, grozničavom snu koji je usledio posle sahrane. Popio sam šolju čaja i tačno sam znao šta treba da uradim. Sve je bilo vrlo jednostavno: treba da proglasim oca mrtvim i ovlastim advokatsku kancelariju *Dojl i Makarti* da preuzme brigu o kući. Oni mogu da organizuju prodaju, uzmu nesumnjivo veliki procenat i pošalju mi ostatak. U Kaliforniju. Jer tamo idem prvim letom. Završio sam s Dublinom, gradom u kome je svako svačiji brat, rođak ili bivša devojka, u kome vam niko ne daje jasne odgovore, u kome tvoj otac zna mog oca, i tvoji znaju moje, i u kome prošlost teka na svakom uglu da vas zaskoči. "Sve je pošlo u Faganovim vilama." E pa, nemam nameru da se tamo vratim. Idem tamo kuda se odlazi kad vam je dosta prošlosti, dosta porodice, dosta istorije, tamo gde možeš da kreneš iz početka, budeš šta god želiš. Srećno siroću u zemlji u kojoj mi niko ni ime ne zna.

Krv.

Ne može da se ispere. Topla voda samo u vrš uje fleku, a od izbeljiva a postaje zelena. Hladna voda ispira vidljivost fleke, ali ona je i dalje tu, zalepljena za pod, za zidove, zavese, na kaminu. Možete išmirglati daske i promeniti zavese, izgitovati i prekre iti zidove, uvek e vam proma i kapljica, mlaz, bara. To više nije isti kamin, isti onaj ispred koga je stajao kad su ga upucali. "Upucali" je prava re . On je ispalio prvi metak, ona je uradila sve ostalo. On je trebalo da odradi sav posao. Ona je bila tu samo da gleda. Ali znate kako to biva, kad imaš posla s krvlju, stvari nikad ne idu baš onako kako želiš.

Rekla je da e biti istije ako upotrebe pištolj. To je ta no samo ako znate kako da upotrebite pištolj, a on to nije znao. Ruka mu je drhtala, a izraz zaprepaš enja, neverice, a potom i straha na licu njegovog starog prijatelja samo je pogoršao situaciju. Urlala je na njega da puca, i za trenutak je poželeo da puca u nju, a onda se umirio, i zatvorio o i, i povukao oroz. Metak je pogodio njenog muža u prepone i prosvirao mu arteriju. Najednom je bilo toliko krvi kao da je neko zaklao svinju. Njenom ljubavniku je pištolj ispao iz ruku i zazve ao na podu. Njen ljubavnik je pogledao u svog starog prijatelja, koji je bio na kolenima, zavijaju i od bolova, i ispovra ao se. Žena je pokupila pištolj s poda i uperila ga u muža. Bilo je teško razaznati šta on govori, i da li uopšte izgovara re i, ali može se re i da ju je preklinjao, molio za život. Prekasno. Pod njim se širila tamna lokva krvi. Osvrnula se oko sebe. Njen ljubavnik je prestao da povra a; sad je jecao. Pogledala ga je, ne prezrivo, ve rezignirano, pogledom koji je govorio da je trebalo da zna da e na kraju ona morati da odradi najgori deo.

Nosila je sandale otvorenih prstiju, i osetila je krv izme u nožnih prstiju. Istog trenutka se setila kad je bila dete, kad se mokrih nogu po kiši vra ala ku i. Zatim je pomislila na more. A onda je upucala muža dvaput u le a. Prestao je da vrišti, ali se i dalje ulo kako diše. Nadlaktica i rame su je zboleli od trzaja pištolja. Okida je bio tvrd, nije bila sigurna ima li snage da ga ponovo povu e. Zvuk jecanja joj je govorio da bi joj bolje bilo da to uradi. Uхватила je dršku pištolja s obe ruke i upucala muža dvaput u glavu.

Ispustila je pištolj u lokvu krvi u koju su popadale aure, i po ela da njiše ljubavnika u naru ju, brišu i mu suze i ljube i mu obraze. Sada, pomislila je. Sada, kona no, njen život može da po ne.

II

Kako ovek stari, ukoliko zna šta je dobro za njega, stare i žene koje mu se dopadaju. Problem je u tome što je ve ina njih udata.

Ros Makdonald, Pogrebna kola zebrinih šara

11.

Dok sam se spremao da pozovem Dejvida Makartija i pokrenem postupak za utvrđivanje nasljedstva, zazvonio mi je telefon. Možda Makarti zove mene, pomislio sam, kao da naslućuje moj plan. Naravno, nisam bio u pravu.

- Da li sam dobila Edvarda Loja?

- Jeste.

- Gospodine Loj, ovde Ejlin Vilijamson. Koliko shvatam, vi ste privatni detektiv.

Evo ga opet, stari grozni avi san. Shvatate da sam privatni detektiv, zar ne? Pa, možete li to da mi pojasnite?

- Gospodine Loj?

- Tu sam. Šta mogu da učinim za vas, gospođo Vilijamson?

- Znao sam, zar ne?

- Da. Žao mi je zbog smrti vašeg muža.

- Ubistva mog muža.

- Je li policija slučaj okarakterisala kao ubistvo?

- Da li bismo mogli da se vidimo?

- Nisam siguran koliko je to dobro, gospođo Vilijamson. Vidite, ako je u pitanju istraga o ubistvu, vodi je policija. Policija Sifilda me je otvoreno upozorila da se držim po strani.

- Nije u pitanju istraga ubistva. A trebalo bi da bude.

- I dalje ne vidim...

- Primila sam anonimni poziv. Od jedne žene. Rekla mi je da tragate za Piterom Dosonom, sinom građevinskog preduzimača. Rekla mi je da je njegova smrt povezana sa smrću mog muža, ali da neko podriva policijsku istragu kada su slučajevi mog muža i Pitera Dosona u pitanju.

- Ko?

- Viši zvaničnici, u strahu da ne uvrede pojedince.

Viši policijski inspektor Kejsi? Uprkos onome što je Linda rekla, da li Džon Doson i dalje ima mogućnost da utiče na policijsku istragu? I zašto su oni i Barbara toliko odlučni u tome da Piterovu smrt okarakterišu kao samoubistvo?

- Kakve to veze ima sa mnom? - upitao sam.

- Ta žena mi je rekla da vas uopšte ne zanima da li ćete uvrediti pojedince. Zapravo, shvatila je da uživata u tome. Ako je to tačno, gospodine Loj, želela bih da vas unajmim da otkrijete ko je i zbog čega ubio mog muža.

Grozni avi san. Bunilo.

- Ko je žena koja vas je pozvala?

- Kao što sam rekla, poziv je bio anonimn.

- Nemate ideju ko bi to mogao da bude? Naglasak, na in govora?

- Ona poznaje vas, a ne mene. Zvu ala je sasvim obi no, govorila je s mekim dablinskim naglaskom. Prijateljski. Pomalo nervozno.

- Još nešto?

- Imam njen broj telefona.

- Zaista? Kako ste to uspjeli da izvedete?

- Džozef je instalirao ure aj koji memoriše pozive.

- Džozef ili Seosem?

- Niko ko ga je znao nije ga zvao Seosem. Mislim da je to bio mali ustupak bira kom telu koje govori irskim jezikom. Policajci su ga posavetovali da nabavi identifikator poziva kako bi se izborio s udnim, neprijatnim i uznemiruju im pozivima. Kojih je bilo mnogo.

Ukazala mi se prilika da pobegnem, sednem na avion i više se nikad ne vratim.

O igledno nisam želeo da je iskoristim.

- Gospodine Loj?

- Recite mi vašu adresu, dolazim za sat vremena.

Ejlin Vilijamson mi je izdiktirala svoju adresu. Dala mi je i telefonski broj s kog joj je stigao anonimni poziv. Okrenuo sam ga, s druge strane žice za uo se umoran, razborit ženski glas.

- Zdravo Karmel - rekao sam. - Ovde Ed Loj.

- Ede, drago mi je da te ujem.

- Zaista?

- Veoma.

- Pretpostavljam da tvoj ku ni broj nije u imeniku.

- Naravno da nije. Kao ni brojevi ostalih policajaca.

- Zar te ne zanima kako sam ga nabavio?

- Možda ti ga je Dejv dao.

- Znaš da nije.

- Pa. Ti si detektiv, zar ne? Pretpostavljam da si... ga otkrio.

- Znaš da ne možeš da sakriješ broj od ljudi koji imaju identifikator poziva.

- Znaš da ta spravica može da se uklju i i isklju i.

- Pa ako si htela da neko otkrije tvoj broj...

- Da, ako sam htela.

Usledila je duga tišina. Karmel ju je prekinula.

- Dejv je uznemiren zbog svega ovoga, Ede. Ne kažem da mi je rekao da pozovem Ejlin Vilijamson... niti da će biti u stanju da te zaštiti u slučaju da zabrljaš stvar.

- Zar nisi htela da kažeš kad zabrljam?

- Volim muškarce. Uvek govore ono što mi žene mislimo.

- Da li Dejv misli da neko nešto prikriva?

- Dejv bi voleo da ima priliku da to otkrije. Sklonjen je s Dosonovog slušanja.

- Zašto?

- Operativna logistika, tako mu je rečeno. Zato što veruje u policijski posao, eto zašto. Tu nešto smrdi. Ali on nema nameru da odustane. Hoće li mu pomoći?

- Biće mi potrebni podaci kojima samo policija raspolaže: detalji forenzičkih analiza, balistički izveštaji.

- Dobiće ih.

- Sigurna si da će Dejv pristati na to, Karmel?

- Već sam razgovarala s njim. Bili ste u kontaktu. Samo se uvaj, Ede.

Karmel je prekinula vezu. Neko vreme sam sedeo i osluškivao. Tišina na telefonskoj liniji zvučala je kao glas mrtvih. I da znaju nešto, ne mogu da pričaju.

*

Ejlin Vilijamson je živela u Bolsbridžu, u širokoj ulici s tri trake obojane viktorijanskim i edvardijanskim stilom. Bilo je tu pet-šest ambasada i poneka advokatska kancelarija i zubarska ordinacija; ostalo su bile privatne kuće. Većina ih je svedočila o nedavnim građevinskim radovima: nadogradnja s ukusom ili novi granitni zid, sveže ofarbani ili obojeni kamen i cigla. Automobili su bili skupi ali diskretni, kao što su audi i volvo, a ne merdže i jaguari: bili su to stari dablinski bogataši, koji ne moraju da skreću pažnju na sebe. Nisam mogao ni da zamislim koliko jedna takva kuća košta; pretpostavljam daje to kao u vrlo luksuznim radnjama u kojima nikad nema cene na robu; ako moraš da pitaš, ne možeš to sebi da priuštiti.

Kiša nije bila ništa više nego vrelinom izmožden oblak nakratko zaustavljen; vazduh je bio toliko vlažan a zemlja toliko vrela da na njoj nije ostalo ni traga vlage; plavetnilo i belina rascepali su grafitnosivo nebo.

Vilijamsonovi su živeli u vili od opeke s duplim pro eljem, s prizemljem i tri sprata. Prilaz je pokrivalo krckavo svetlo sitno kamenje, od kojih cipele postaju sive. Granitne stepenice vodile su do ulaznih vrata ukrašenih vitražom i izra enim arhitravom. Služavka Filipinka u crno-beloi uniformi uputila me je okolo prema zadnjem delu ku e. Jedan baštovan je postavljao beli jasmin na baštenski stalak za cve e; drugi je plevio zemlju oko prekrasne magnolije. Razgovarali su na nekom srednjoevropskom jeziku, zvu ao je poput rumunskog. U dnu bašte nalazilo se izdignuto drveno postolje s duga kim javorovim stolom i stolicama.

Ponekad mi se inilo kao da se itava jedna generacija žena obla i skoro potpuno u crno: jedna je bila Linda Dason, a druga Ejlin Vilijamson. Sedela je u elu stola, u dugoi crnoj somotskoj suknji i crnoj svilenoi bluzi. Srebrno raspe e visilo je oko njenog dugoi vrata. Ravna ugali-crna kosa padala joj je do struka; na bledom, ovalnom licu bez i malo šminke blistale su plave o i. Bele šake držala je na gomili dnevnih novina. Zanemarljivim pokretom krhkog ru nog zgloba, dala mi je znak da sednem; bez re i je gurnula gomilu novina prema meni.

Tabloid na vrhu je pisao: DUBOKI DŽEPOVI POLITI ARA KOJI SE UTOPIO. U daljem tekstu navodi se da je, prema "policijskim izvorima", za Maklijamovo telo bila zalepljena kesa za ubre s velikom koli inom keša, da je "vrlo mogu e da je u pitanju mito" (nije naveden nijedan dokaz) i da je, prema tome, znatno ugrožena Maklijamova reputacija nepodmitljivog "odbornika kome je stalo". Naslov u slede em tabloidu glasio je DROGA TAJNA MRTVOG POLITI ARA?. Prema izvoru "bliskom višim policijskim službenicima", koli ina heroína u krvi ukazuje na to da se Maklijam predozirao. Ostale novine nudile su razli ite verzije jedne od ove dve pri e. Gledao sam u Ejlin Vilijamson, ekaju i njenu reakciju. Pogledala me je u o i, kao da me odmerava, a zatim nepokolebljivo zapo ela pri u.

- Džozef je bio sklon zavisnosti, gospodine Loj. Ljudi taj izraz uglavnom koriste kao izgovor za slabost. Ali Džozef nije bio slabi . Kada sam ga upoznala, bio je alkoholi ar i strastveni kockar. Ali pobedio je te zavisnosti. Ven ali smo se, osnovali porodicu. Uz moju podršku, po eo je da se bavi politikom. Stidela sam se onoga što je nekada bio, ali se i lako ponosila onim što

je u me uvremenu postao. Ponos je nadmašio stid. Znate, verovala sam u njega. I dalje verujem.

Nervozno se osmehnula, kao da je tražila oprost za svoj ponos. Pitao sam se da li su problemi njenog muža, pre nego što je nju upoznao, zaista bili toliko ozbiljni kao što ona tvrdi. Suo eni s tako intenzivnim i ispitiva kim pogledom svojih supruga, mnogi muževi e preduzeti korake, krišom ili ne, kako bi dokazali da nisu vredni toga.

Filipinka je spustila poslužavnik s kafom i kola i ima na sto. Ejlin Vilijamson joj je osmehom dala voljno i sipala mi kafu. Kola i e sam odbio; sebi je sipala pola šolje kafe i nastavila pri u.

- Sasvim je mogu e da je Džozef posrnuo. Na kraju krajeva, ipak smo mi samo ljudska bi a - zvu ala je kao da govori o žalosnom ali prolaznom stanju stvari. - Ono što ne mogu i ne želim da podnesem jeste bilo kakva pretpostavka da je mogao da primi mito. To je za mene sasvim neprihvatljivo.

A da, erka Džeka Parlanda. estitost bogataša, ednost novca. Svi muškarci su slabi i - Džek Parland je bio s tre om po redu ženom još pre dvadeset godina, kada mu je erka imala dvadesetak godina - ali novac ima snagu i zahteva snagu za uzvrat.

- Mislite li da možemo da poverujemo u tu pri u o predoziranju, gospodine Loj?

- Mogu da proverim - odgovorio sam. - Mislite li da je uverljiva? Nije neuobi ajeno za sredove nog porodi nog oveka da koristi drogu, ali teško da bi heroin bio njegov izbor.

- Džozef... ubrzo nakon ro enja našeg tre eg deteta, Džozef je bio u stanju... pa, moglo bi se re i da je doživeo neku vrstu nervnog sloma. Pokušala sam da ga izvu em, ali znao je da bude neverovatno tvrdoglav. Zato sam mu organizovala jednogodišnje odsustvo. Budu i da se prikupljam novac za jednu katoli ku dobrotvornu organizaciju, poslala sam Džozefa u jednu od njihovih misija u jugoisto noj Aziji.

- Jugoisto noj Aziji.

- Kambodža, Laos, Vijetnam, Tajland.

- Mislite da je postao zavisnik dok je bio tamo?

- Odbijala sam da poverujem u to. Ali nekako se... opustio. Prvo sam mislila da je re o novoste enom duševnom miru. Upleo se u lokalnu politiku - rekao je da želi nešto da promeni - i prividno je sve ponovo bilo normalno. Bolje od normalnog.

-Ali?

- Ali nešto u njemu - pogled, stav, kao da mu nije bilo ni do čega. Kao da je duboko u sebi osjećao kako je život jedna velika sprdnja.

- S obzirom na to da ih svakodnevno gnjave oko gluposti kao što su odlaganje otpada ili razbijeni lampioni, mislio sam da lokalni odbornici moraju da imaju smisla za humor.

- To je ozbiljan posao, gospodine Loj. Lokalni političari u direktna veza naroda s vlašću - posebno onih ljudi koji se ne mogu pohvaliti bogatstvom i položajem u društvu. Džozef ga je ozbiljno shvatao.

- Pa ipak, sumnjali ste da uzima heroin?

- Znala sam da ne pije. Majka mi je bila alkoholičarka, i razvijete ululo da to prepoznate kod drugih ljudi. Ali plašila sam se da jeste zavisnik od *ne čega*. A znala sam i to da heroinska zavisnost, ako se ne živi na ivici siromaštva, može da potraje godinama.

- Šta je s kockanjem?

- Nije imao novca. Plata odbornika je mizerna, šest ili sedam hiljada godišnje. Naravno, davala sam Džozefu džeparac, ali to nije bilo dovoljno za kockanje, bar ne na nivou na koji je on navikao.

- Možda mu je bilo muka od činjenice da mora da uzima *džeparac* od žene. Možda je želeo da ima svoj novac. Moram vam reći i da je vaš muž gotovo sigurno bio meta građevinskih preduzimača...

- A ja vama kažem da je i najmanji nagoveštaj korupcije jednostavno nezamisliv kad je moj suprug u pitanju.

Njen stalozneni ton prerastao je u viku. Skupila je ruke i pognula glavu. Nisam bio siguran da li se moli ili plače. Kada je podigla pogled, oči su joj bile vlažne.

- Moj otac je razvio posao - sagradio carstvo, kako neki kažu - ni iz čega. Ali sve vreme se šušalo da je podmazivao prave ljude, daje s jedne strane uzimao a s druge davao mito. Da je izbegavao plaćanje poreza i petljao s troškovima. Da je čak opelješio deonikare. Iako ništa od toga nikada nije dokazano - jer nije tačno - ipak je uhvatilo korena. Ljudi ga i dalje povezuju s momcima iz šezdesetih i sedamdesetih godina, otmenim ljudima u odelima od mohera, gomilom lopuža koje su opelješile narod svojim tajnim zemljišnim ugovorima...

Setio sam se fotografije Džona Dosona i Džeka Parlанда. U to vreme nije bilo mnogo novca u Irskoj, pa svako ko je uspeo da ga zaradi uživao je

poštovanje i prezir istovremeno, i to naj eš e istih ljudi. Jednom sam video momka na šetalištu plaže Venecija kako prodaje majice kratkih rukava s natpisom "Bogati se razlikuju od nas - oni se izvuku". Niko ih nije kupovao. Šta ako se jednog dana i sami obogate? Ko zna iz ega e tada morati da se izvla e? Ima e vremena da morališu o novcu kada ga budu imali. A možda ak ni tada.

- Trebalo bi da znate da sam sav novac koji imam uložila u fondove koje je odobrila Crkva - rekla je. - A ve i deo dividende, izuzev novca rezervisanog za školovanje naših de aka, veliki deo naših prihoda ide u dobrotvorne svrhe.

Uprkos tvrdnjama da je Džek Parland pošteno stekao bogatstvo, njegova erka je i dalje ose ala potrebu da ve inu njegovog novca razdeli - a da ostatak opere, duhovno govore i. I da sve to preda mnom opravda. I da svog mrtvog muža oslobodi one vrste optužbi kakve su ljudi smatrali istinom kad je njen otac u pitanju.

Ejlin Vilijamson je gledala u sto.

- Verovatno vam je udno to što bi jedna žena više volela da joj je muž heroinski zavisnik nego da je primio mito - tiho je izgovorila.

- Mislim da vas razumem - rekao sam.

- Ali ne odobravate?

- Nije moje da odobravam ili ne, gospo o Vilijamson. Dovoljno je teško razumeti, zar ne?

- Važno je mo i verovati u ljude, gospodine Loj.

- Ali važno je ne verovati im previše. Ipak su to samo ljudi.

Dodirnula je raspe e koje joj je visilo oko vrata, protrljala ga izme u prstiju i palca.

- Vi niste religiozni, gospodine Loj - re e.

- Trenutno ne - dodao sam. - Ali kada bi mi trebalo da verujem u nešto, izabrao bih u boga.

- Pa, rekla bih da je to po etak.

- Uostalom, nešto što ne postoji ne može te ni izneveriti.

Odmahnula je glavom i skrenula pogled, zatim me je ponovo pogledala kao da me vidi prvi put. Najednom je postala sva poslovna.

- Treba e vam ovo - rekla je i gurnula svežanj klju eva preko stola. - Klju evi od Džozefovog stana.

- Nije živeo ovde?

- Naravno da jeste. Ali bio mu je potreban smeštaj u oblast i pod nadležnoš u Okružnog ve a Sifilda. Kupila sam mu stan u staroj ku i na

Viktorija terasu. Policija ga je već pretresla, ali ne znam da li su uspeli išta da pronađu. Niti da li su uopšte znali šta traže.

- Da li je vaš muž ikad pomenuo Pitera Dosona?

- Pominjao je *Doson izgradnju*.

- Nije ih voleo.

- Džozef se protivio gradnji. Generalno nije voleo građevinske preduzimatele.

- Gde bi onda ljudi trebalo da žive?

- Svi tako razmišljaju. Džozef je bio idealista. Želeo je da sve što se izgradi bude prelepo. Držao se svojih principa. Bio je na svoju ruku.

Podizala mu je mauzolej. Prekinuo sam njen hvalospev zatraživši ček. Ustuknula je pred cenom i pokušala da je spusti. Nisam hteo da se cenjkam, pa je na kraju popustila. Bogataši nisu drugačiji, bar ne jedni od drugih.

- Još nešto - rekao sam. - Koliko sam upućen, vaš otac je vlasnik novina.

- On poseduje, to jest kontroliše, polovinu štamparije u ovoj zemlji - rekla je, ne bez prizvuka ponosa.

- Ne razumem onda - zar ne možete da ga zamolite da kaže svojim urednicima da malo olade, da ne daju priključak i na značajku, da vas ostave na miru?

- Džek Parland nije stigao tu gde jeste tako što je ostavljao ljude na miru.

- Šta ako je rekao o njegovoj porodici?

- Naročito kada je rekao o porodici. Ja sam jedina od ukupno sedmoro dece koja živi u ovoj zemlji, ostali ne mogu da podnesu da budu u njegovoj blizini. Povrh svega, nije voleo Džozefa. Zapravo, nikad mi nije oprostio što sam se udala za njega. Trebalo je da ostanem uz njega. Da očitavog života budem najbolja tatina devojčica.

Usne joj se iskriviše u bleđi osmeh, koji je obojio njene blede obraze; blistave, plave oči sijale su nekim pomalo divljim osvetljenjem koje nisam mogao sasvim da razaznam; bilo je to nešto između stida i ponosa, ljutnje i bola; šta god da je bilo, nije imalo nikakve veze sa smehom.

Kad sam izašao na ulicu, Dejv Doneli me je pozvao na mobilni.

- Šta ti treba, Ede?

- Za sada bankovni izveštaj i spisak telefonskih poziva Pitera Dosona.

- Dobićeš ih.

- I sve balističke izveštaje i forenzičke analize koje ti stignu.

- Da ih sve od sebe. Ne dostavljaju ih meni, ali... imam svoje izvore.

- Da nije detektiv-inspektor Fiona Rid...

- Ridova vodi politiku s višim policijskim inspektorom Kejsijem. Ridova ne želi da rizikuje.

- Objasni mi nešto, Dejve. Tomi Owens mi je rekao da mu je Podž Haligan dao pištolj nakon što su meci ispaljeni. To ipak uvodi Haliganove u celu priču?

- Kejsi će uraditi sve kako bi izbegao povezivanje Dosona i Haliganovih u istu priču... To se jednostavno neće dogoditi. Pored toga, pištolj je praktično nestao.

- Pištolj je šta?! Glock 17?

- Negde u Tehni kom birou u Feniks parku. Nakon što su urađene balističke analize, upakovan je i etiketiran. A onda je jednostavno ispario.

Usledila je tišina. Dejv je konačno zagrmio promuklim, grlatim glasom.

- Jednostavno ne mogu samo da okrenem glavu, Ede. Ako to uradim... biću podjednako loš kao i oni.

12.

- Pomeri se i mrtav si.

Godinama niko nije potegao nož na mene, ali je zato bilo sasvim dovoljno druge zabave u me uvremenu. Samo što sam ušao u stan Džozefa Vilijamsona i zatvorio vrata za sobom, osetio sam vrh oštrice kako uranja u levu stranu mog grla.

- Ko si ti, jebote?

Piskav, nazalni dablinski naglasak. Nisam odgovorio.

- Maca ti je pojela jezik? Jebote ko si ti, družo?

Stajao je s moje leve strane, pored zida, s ispruženom rukom. Ruka kojom je držao nož mu je podrhtavala. Zup asta ivica mi se usecala u Adamovu jabuicu. Zatim je ostavila trag ispod brade. Osetio sam kako mi se krv skuplja u šupljini iznad ključne kosti. Kaputi oka eni na vratima grebali su me po ušima i zadnjem delu vrata.

- Brija u te sve dublje i dublje. Hoćeš da odgovoriš? Ili bi više voleo da ti tu lepu belu košulju umrljam krvlju?

Govorio je napetim, gotovo histeričnim glasom. Smejao se, ispuštajući i visoke, škripave tonove poput testere za metal. Okrenuo sam se malo udesno i bacio pogled na njega - nejasna pojava u teget trenerci, s kratko očišanom, masnom kosom i sivom kožom. Trgnuo se unazad kao da ga je obuzeo strah, a zatim oštricu ponovo primakao mom grlu. Ruka mu je bila skroz ispružena. Oslonio sam se na vrata iza leđa, nestao me u kaputima, i dok mi je nož leteo pored glave, zgrabio sam ga za ruku u zglob i lakat i nabio mu podlakticu najjače što sam mogao u glomazni, mesingani čiviluk. Vrisnuo je od bola i pokušao da gurne nož prema meni, ali sam ga preduhitrio bacivši se ulevo, zavrnuvši mu ruku i ponovo je žestoko udarivši o čiviluk. Pucanje nalik lomljenju drveta bilo je proprateno još jednim, otegnutim jaukom, i skakutanjem noža po pločicama. Uzeo sam nož, stavio ga u džep i okrenuo se da vidim u kakvom je stanju njegov vlasnik. Mislio sam da je čiviluk ispao iz ležišta, međutim i dalje se vrsto držao na starim vratima; zvuk nalik lomljenju drveta zapravo je bio prelom kosti; momak se srušio na pod, pridržavajući levom i rukom desnu i cvileći od bola. Nisam mogao da se setim koja je palana a koja lakatna kost, ali polomljeni kraj jedne od njih izbijao je iz podlaktice probijene kukom.

- Polomio si mi jebenu ruku! Polomio si mi jebenu ruku!

Mokra a je curila ispod njega jasno se šire i u baru po crno-belim ploicama. Suze su se kotrljale niz izbaene jagodice heroinskog zavisnika, krv mu se skupljala u tamnosivim brkovima, bale su mu svetlucale na bradi. Da li sam ga video ranije ili mi je samo liio na jednog od deset hiljada dablinskih zavisnika i sitnih propalica?

- Nije bilo potrebe da mi polomiš jebenu ruku. Ne bih te isekao.

- Zapravo, isekao si me.

Prešao sam nadlanicom preko grla. Bila je umazana krvlju.

- Samo ogrebotina, ove e. Više se sam pose eš kad se briješ.

Bio je u pravu. Nije planirao da me ubode. Ali i da jeste, pa, tipi na odbrana džankija, nije on ništa mislio. Dogod je navu en, i ne e.

- Preplašio si me. Samo sam hteo da ti saznam ime.

- Zovem se Edvard Loj - rekao sam.

Izraz prepoznavanja polako mu se uvlaio u krvave i suzne o i.

- Znam ja tebe. Ti si pametnjakovi koji je napao Podža, zar ne? I završio na kolenima povraaju i. Tad nisi izgledao tako uglaeno.

Prepoznao sam i ja njega; doduše ne iz *Henesija*, mada mora da je bio tamo, ve sa Sifront plaze u Sifildu, kad je šetao s porodicom, uzvikuju i prostote u mobilni telefon.

- Podjednako uglaeno kao ti sada. Šta radiš ovde? Ti si jedan od pajtosa Podža Haligana?

- Moram u bolnicu - rekao je. Kapljice znoja vlažile su mu elo, po eo je da drhti.

- Opusti se. Samo si u šoku - rekoh.

- Naravno da sam u šoku, polomio si mi jebenu ruku.

- Nisi izgubio nimalo krvi. Bi eš odli no.

Zaključao sam vrata i skinuo plavo-belu policijsku traku s dovratka. U nuo sam pored njega, uzeo mu svežanj ključeva i izdvojio ključeve od stana. U njegovom novaniku sam pronašao vozačku dozvolu i zdravstvenu knjižicu, koje su ga identifikovale kao Desija Delejnika, s prebivalištem u naselju Džejms Konoli gardens. U novaniku je bilo i oko osamdeset evra u kešu, razglednica sa slikom grkog ostrva za koje nikad nisam uo i slika njegove dece sa zabave u *Mekdonaldu*.

Ku e na Viktorija terasu sagraene su tridesetih godina 19. veka u prostranom džordžijanskom stilu. Ogromni hodnik vodio je do prili no velike brodske kuhinje; vrata svih kuhinjskih elemenata, rerne, ak i frižidera bila su

otvorena, a tegle i kutije ispražnjene na zelenu, mermernu radnu površinu. Teška vrata ukrašena vitražom vodila su iz hodnika u veliku dnevnu sobu s visokom tavanicom. Kredenci i police bili su rastureni, a jastuci na stolicama i kau ima ispreturani. Spava a/radna soba bila je u još ve em haosu: sve stvari iz dva ormara s fiokama bile su razbacane po podu, posteljina podignuta, a dušeci okrenuti naopa ke. Sadržaj ormari a u kupatilu ležao je u kadi. U jednom od ormara s fiokama stajala je dopola popijena flaša votke. Uzeo sam ašu iz kuhinje, sipao pristojnu koli inu alkohola i odneo Desiju Delejnuju, koji je i dalje sedeo u sopstvenoj mokra i na podu u hodniku, tiho stenju i.

- Uzmi, popij ovo - rekao sam.

- Moram u bolnicu, ove e. U agoniji sam. Pogledaj u kakvom sam stanju, jebote.

Desna ruka mu je bila ote ena i upaljena na mestu preloma. Zabrinuto ju je grlio levom rukom, poput nervoznog oca koji drži sasvim malu bebu.

- Prvo moraš da mi odgovoriš na nekoliko pitanja. Popij.

Nagnuo sam se preko barice mokra e i prislonio mu ašu votke na usta. Iz cuga ju je popio i izdahnuo vazduh u nekoliko kratkih intervala, kao da mu je srce ponovo oživelo. U odre enoj meri mu se vratio i ose aj stida; polako se podigao na noge i pomerio se s mesta koje je isprskao; na obrazima mu izbiše crvene fleke. Šljapkao je u belim *najk* patikama po plo icama.

- Jebote bog - gun ao je. - Jebeš ovo!

- Šta tražiš, Desi? - upitao sam. - Odakle ti klju evi?

- Ne moram ništa da ti kažem! A sad otvori vrata, ili u, ili u pozvati policiju i re i da si me kidnapovao.

Posmatrao sam ga nekoliko sekundi kako bih video da li se nasmejao. Nije.

- Samo napred - rekao sam. - Siguran sam da e im biti veoma zanimljivo da uju zašto si preturao po stanu mrtvog oveka.

- A šta ti radiš ovde?

- Istražujem ubistvo odbornika Maklijama, Desi. Kada bih sada pozvao detektiva-narednika Donelija, šta misliš šta bi pomislio? Izgleda kao da si odborniku dao preveliku dozu heroina, uzeo mu klju eve, bacio ga u okean i onda, kad se bura stišala, došao ovamo da vidiš šta bi mogao da ukradeš. Zašto bi Dejv Doneli pomislio nešto drugo?

- Nisam ga ubio. Nisam... nije bilo *potrebe* da uzimam njegove klju eve, on, on mi je sam dao ovaj svežanj.

- Dao ti je? Zašto, zato što si mu bio najbolji prijatelj? Možda njegov li ni asistent, koji tri puta nedeljno uradi neki knjigovodstveni posli , i malu provalu?

- Zašto bih ti bilo šta objašnjavao? Svakako eš pozvati policiju, pozovi ih i da završimo s tim.

- Zavisi šta mi kažeš. Potrebne su mi informacije, Desi. Ako ih dobijem, i ako me ne budeš lagao, onda emo videti.

- Vide emo? To se govori deci kad za Boži ne možeš da im priuštiš ono što žele. Vide emo zna i: jebi se.

Dvadesettrogodišnji Desi Delejni još uvek je bio dete. Napravio je grimasu i uputio mi kratak, mole iv pogled, ukazuju i na to da možda mogu da mu pomognem. Možda sam i mogao, ali nisam hteo da mu to stavim do znanja.

- Trenutno, "vide emo" zna i "vide emo". Ako ho eš da reskiraš s policijom, samo izvoli.

Delejni je spustio pogled i promumlao nešto u vezi s ljudima koji misle da su veoma pametni i koji idu okolo lome i drugim ljudima ruke. Onda je po eo da pri a.

- Obavio sam nekoliko posli a za Podža Haligana, u redu? Nisam spadao u pajtose koji ga svuda prate, bar ne u po etku, znao sam neke od njih i oni su bili u fazonu: Desi, jesi li u pri i, ove e?

- Koju vrstu posla?

- Uglavnom vožnja. Uradili su nekoliko bankomata, znaš, plja kanje kamiona za isporuku. Nekoliko pošti u zemlji. Nikad nisam nosio pištolj i to. Pi ke lu a ke, neke od tih pi ki u stanju su da ubiju samo ako ih pogledaš. Imao si sre e onaj dan u *Henesiju* što je došao Džordž Haligan, ina e bi te skroz sjebali. U svakom slu aju, Podž je svratio kod mene jedne no i da mi ponudi posao, ta jebena politi ka pi ka koju poznaje je na heroinu i teško mu je da nabavi svoju redovnu dozu jer bi moro da obilazi mesta ne baš bajna za jednu politi ku pi ku. Tako sam dobio gažu, i postao Maklijamov li ni diler, kapiraš?

- Kako bi mogao da ga uzimaš i za sebe?

- Tad ga nisam koristio, ove e. Kunem se. Eks i trava, ali ne heroin. Stvar je u tome što ga ni Podž tada nije dilovao. Znao je da treba da do e kod mene.

- Zbog ega?

- Brat moje devojke je nekada dilovao heroin u arnvudu. Podž je znao da tamo imam pristup.

Delejni je izbacio bradu napred, dok su mu bezizražajne o i zasijale glupim ponosom.

- Zašto se brat tvoje devojke više ne bavi time?

- Zato što su ga ove pi ke iz Drimnaga bacile s krova skladišta. Polomio je ki mu i ostao paralizovan od vrata nadole. Ubrzo nakon toga je umro. Glavni dileri iz arnvuda ponašaju se razumno ako te poznaju, bili su voljni da mi pomognu zbog svega što se desilo, da mi ponude pristojnu cenu. Samo što su mi svaki put kada bih došao da pokupim robu dali da pušim heroin, kako bi proslavili dil, i svaki put bih se ufiksao a da ne bih ni ukapirao da jesam.

- Kako si stupio u kontakt s odbornikom?

Delejni se usiljeno nasmeja.

- Otišao sam u jednu od njegovih klinika. Ne znam zašto ih tako zovu, krcate matorcima koji se žale na komšijske pse koji im seru po travnjaku, u svakom slu aju, otišao sam pravo tamo i rekao da sam uo kako ima problem da nabavi šta mu treba. Dao mi je tada i tamo ovu ovde adresu, pa sam nekoliko sati kasnije isporučio robu. Ista pri a jednom nedeljno, a onda nekoliko puta nije bio kod ku e, pa mi je dao svežanj ključeva i rekao da mogu slobodno da u em, popijem pi e, gledam TV, šta god, i ostavim robu.

-Je li Podž tražio od tebe da napla uješ više nego što roba vredi?

- Ne, ne, u tome i jeste stvar, Podž mi je davao keš da kupim heroin, ali smo ga Maklijanu davali džabe, kapiraš?

- Ne. Zašto ste to radili, Desi?

- Džordž Haligan daje novac na reku svima onima koji imaju problem s prilivom keša i ne mogu da polažu novac na opklade. Što se Maklijama ti e, njegova žena je puna ko brod, ali je on imao samo onoliko koliko mu je ona davala, a ona je neka vrsta Device Marije koja ne želi da joj muž pije niti da se kocka. Jebeš nju, odbornik je uskoro po eo da se kladi na konje, pse, fudbalske utakmice, i to sve na reku. U po etku mu je dobro išlo, ulagao je najviše dvadeset soma, ali Džordž bi sav novac povratio. Na kraju je došao u minus od oko sto dvadeset soma, zabrinuo sam se za tu pi ku, znaš? Ali ništa se nije desilo, Džordž ga je pustio da tone sve dublje i dublje. Skontao sam da je heroin pre svega bio na in da ga uvu e u kocku, baš kao što krupne zverke u kazinu dobijaju besplatno pi e, sobu i sve to.

- Je li Džord Haligan kona no zahtevao isplatu duga? Je li se to dogodilo?

- Koliko ja znam nije. Ali shvatio sam da e na kraju oti i kod njegove žene i re i joj da e obavestiti novinare o heroinskoj zavisnosti njenog supruga ako ne isplati njegove dugove, kapiraš? Ona bi narednih godina davala novac,

najpre da isplati dug, a zatim da zataška celu stvar. To je planiranje unapred, poslovno razmišljanje.

Samo što je Džord Haligan, za novac i vreme koje je utrošio, možda želeo nešto više od nedeljne isplate.

- Posedovali su ga, razumeš? - rekao je Delejni. - Na kraju krajeva, to i jeste u stilu Haliganovih, da poseduju ljude. Pre ili kasnije na u na in da ih iskoriste.

- A ako se ljudi protive, šta Haliganovi onda rade?

U Delejnijevim o ima se nazirao strah.

- Rade ono što žele da rade, ove e. Rade ono što žele.

- Šta su onda uradili odborniku, Desi? Pokušali da ga nateraju da promeni svoj stav u vezi sa zemljištem na kome se nalazi golf klub?

Delejni me je bledo pogledao i slegnuo ramenima.

- Ne znam ništa o tome, ove e.

- Da li si video da je Podž ubio Maklijama?

- Zašto misliš da je Podž to uradio? Uložio je previše vremena i novca u tu pi ku da bi ga tek tako protra io.

- Možda odbornik nije hteo da uradi ono što se od njega tražilo.

- Pre ili kasnije bi morao. Uostalom, ko kaže da je ubijen? Možda je nesre ni slu aj, samoubistvo, ili nešto tre e.

- Da li ti je delovao kao da je u stanju da digne ruku na sebe?

- Ne, ali... bio je narkos, zar ne? To je samo korak od smrti, znaš na šta mislim?

- Da li ti tako živiš, Desi? Na korak od smrti?

- Ah, ja sam totalno sjeban. Moja devojka Šeron mi je lepo rekla: "Nemoj da se igraš s glavonjama, kloni se arnvuda, samo e te sjebati." Tako je i bilo, oni i Podž Haligan zajedno. Bio sam voza , trebalo je da dobijem licencu za taksistu. Šeronin brat je imao virus, da ga te pi ke nisu koknule ionako bi umro, rekao sam nema jebene šanse da mi deca tu rastu, selimo se blizu mora i to, bogatim pi kama svakodnevno treba taksu. Jedan ortak Podža Haligana išao je sa mnom u školu, bio je u fazonu: Desi, voza kao ti, jer smo zajedno u estvovali u uli nim trkama pre nekoliko godina, morao sam da nahranim porodicu, zato sam pristao da obavljam te poslove za Podža. Ina e...

- Ina e ne bi rovario po stanu mrtvog oveka, proveravaju i ima li šta da se ukrade?

- Samo sam tražio njegove zalihe, znaš na šta mislim? Samo sam tražio... ili ako je negde ispala koja para... nije to da bih ukrao televizor.

Nakratko me je pogledao, sa stegnut osmehom stida na licu. Osmeh je ubrzo zamenilo rumenilo grube, nemilosrdne samospoznaje, koju je u njegovom slušaju mogla da razbije samo flaša ili igla.

- Ne bih te isekao, ovi, kunem se. Nikad ne koristim noževe, samo sam ga potegao. Samo sam se uspaničio, kapiraš?

Pogledao sam u Desija Delejnika, koji se preznojavao i tresao, i zapitao se može li da se promeni, i da li to uopšte želi. Prisetio sam se fotografije njegove dece sa zabave u *Mekdonaldu*, na kojoj se smeju kao da nemaju nikakvih briga, kao da im se smeši svetla budućnost, kao da će im se pružiti iste prilike u životu kao i deci čiji roditelji žive na obali mora.

Otišao sam u kupatilo kako bih proverio na ogledalu u kakvom mi je stanju grlo. Delejnik me je samo zagrebao nožem, ništa više od toga; kad sam obrisao krv, izgledalo je kao da sam se posekao brijuni se.

Zaključao sam stan, stavio kesu za otpatke na sedište i odvezao Delejnika u Hitnu službu bolnice *Sent Antoni* na Aveniji Sifild. Dao sam mu broj mobilnog telefona i zamolio ga da me pozove ako se bilo čega seti, ili ako mu bude bila potrebna moja pomoć. Pogledao je u ruku pa u mene, kao da je hteo da kaže da sam mu više nego dovoljno pomogao za jedan dan. Oči su mu se povukle u očne duplje, dok mu je naborano čelo odavalo nepoverenje. Bez reči je ušao u Hitnu službu.

13.

Parkirao sam se na priobalnom putu pored sifilskog Šetališta. Zraci podnevnog sunca probijali su se kroz sumornu izmaglicu, uobičajenog letnjeg stanara dablinskog neba, obrazuju i prozirnoplave kanale; jahte i plivači i uživali su ponovo u nadošlom moru; košulja mi se zalepila za leđa od vrućine. Skinuo sam sako i prošetao od paviljona za orkestar do centralnog stepeništa koje vodi do donjeg šetališta. Tamo gdje je jučer ležalo telo mrtvog čoveka sada je grupa košuljatih, preplanulih momaka u belo-zelenim fudbalskim dresovima i s ribarskim štapovima u rukama zabacivala udice u more.

Pokušao sam da pozovem Lindu Doson, ali poziv bi svaki put bio prekinut, pa nisam mogao ni poruku da joj ostavim. Pozvao sam službu informacija i tražio broj telefona Džona Dosona u Kaslhilu, ali sam dobio informaciju da je broj isključen. Piterovo telo trebalo je tek da bude prebačeno u crkvu, pa sam znao da ću tamo sresti Lindu Doson. Iskreno govoreći, više nisam radio za nju. Ali smrt njenog muža i Seosema Maklijama bile su deo istog slučaja.

Ostalo mi je da porazgovaram s Brajanom Džojksom i Meri Raferti, i da pronađem brojeve telefona Lea Maksvinija i Anjele Maki, ali sam pomislio da ću opet morati da slušam lokalne političare koji mi govore manje nego što sam inače znao nije bila nimalo privlačna. Pozvao sam Rorija Daga i postavio mu jedno do dva pitanja o Džeјmsu Kerniju; potkovan novim podacima, prepričao sam kraj Sifront plaze i skrenuo prema ulazu u Skupštinu okruga Sifild i kancelarijama Civilne službe. Prišao sam pultu u foajeu i zamolio da me uvedu kod glavnog službenika za prostorno planiranje.

- Imate li zakazano? - upitala je radnica na recepciji ne dižući glavu. Zvučala je kao da nešto žvače.

- Preporučena pošiljka - rekao sam, tapkajući i dlanom po prednjem džepu košulje.

Sumnjivo me je pogledala svojim mutnim, plavim očima, gutajući i zalogaj. Bila je to krupna, bezoblična žena od četrdesetak godina, s flekama od čokolade oko usta i smeđe ofarbanom kosom očišćanom u paž koja nikako nije odgovarala njenom širokom, bledunjavom licu; izgledalo je kao da nosi premalu kapu.

Ponovo sam potapšao prednji džep košulje. Oči kao da su joj poprimile tamniju nijansu.

- Mogu ja da potpišem - nesigurno je rekla.

- Mora da potpiše on li no - rekao sam. - Tako smo se dogovorili.

- A "mi" smo?

- Porodi na stvar - rekoh. - Gospo a Džozefa Maklijama. Ejlin Parland.

Primitio sam kako joj lice podrhtava na sam pomen njenog imena. Nervozno se osvrnula oko sebe, tiho izgovorila nekoliko re i u slušalicu, nekoliko puta se izvinila i vratila telefon na mesto. Napadno uzdišu i, podigla se sa svog mesta, teškim koracima prošla kroz foaje i nestala u liftu. Nagnuo sam se preko pulta kako bih video šta je to što joj je, pored okolade, toliko privla ilo pažnju. Pored tastature su se nalazile ukrštene re i prošarane flekama od okolade, slovima i brojevima ispisanim krupnim, de jim rukopisom. Najpre sam osetio sažaljenje, a zatim sam se postideo - sleda ose anja koga sam se dobro se ao iz svih brakorazvodnih slu ajeva na kojima sam radio, u kojima uvek o ljudima otkrijete nešto što ne želite, naj eš e zato što ne možete da se zaustavite dok to ne uradite.

Dok sam ekao da se službenica vrati, izbrojao sam novac u kovertu. Barbara Doson je strahovito želela da kupi nešto od mene: moje utanje, moj pristanak na presudu da je njen sin izvršio samoubistvo, saglasnost da ostavim Lindu na miru, šta god; toliko da je bila spremna da mi plati dvadeset soma. ak i ako možete to sebi da priuštite, ipak je to veliki novac.

Sva rumena i zadihana, službenica se vratila za pult i zaronila glavu u papire. Posle kratkog šuškanja papira, prislonila je ruku na usta.

- Poslednji sprat, kroz staklena vrata, pravo niz hodnik tlo poslednjih vrata - rekla je, njen prigušen glas postepeno se izdizao iz okoladnog zaborava kome se vratila.

U liftu su se uli tutnjava i zve anje koje su pravili gra evinari ispod. Setio sam se tela koje je dole bilo zakopano dvadeset godina, betonskog leša: da li bi to mogao biti moj otac? Vreme odgovara, ali se ta zamisao nije hvatala: on je u Australiji, sa svojom novom porodicom; smuca se po ulicama Londona; popravlja motore u auto-mehani arskoj radnji u Brazilu. Samo zato što sam se vratio u Dablin, o ekivao sam da se pojavi; tu sam ga ostavio, na kraju krajeva, neposredno pošto je on ostavio mene. Ali može biti bilo gde, i verovatno je živ; bilo bi morbidno i sentimentalno misliti druga ije.

Za stolom ispred kancelarije Džejmsa Kernija sedela je vitka žena od šezdesetak godina, bakarnog tena i isfenirane kose prošarane bisernobelim vlasima, u bež kompletu. im me je ugledala, ustala je i rekla: - Gospodin Parland?

Nisam imao nameru da joj protivre im. Op inila me je svojim doziranim šarmom, predstavila se kao gospo a Makevoj i, ne obra aju i pažnju na molioce koji su ekali na dva tamnosiva kau a bo no od njenog stola, uvela me je pravo u Kernijevu kancelariju, predstavila me kao "gospodina Parlanda" i žustro izjurila napolje, ostavljaju i za sobom oblak *isi mijake* parfema.

Ako ve ne možete biti milioner, slede a najbolja stvar je raditi kao okružni službenik u sektoru prostornog planiranja, bar sude i po pogledu. Pogled iz kancelarije Džejsma Kernija pružao se preko sifilidske luke do grada, duž obale sve do Kaslhila na jugu i preko polovine okruga do planinskih venaca na zapadu. Dok su sun evi zraci spaljivali i poslednji nagoveštaj nebeskog sivila, ogromne dizalice gotovo da su dodirivale oblake: jedna ovde, tri tamo, desetina na velikim gradilištima, dokle god pogled seže i dalje, njihale su se, pomaljale, nasrtale, lebdele, okretale, dizale, sve dok zemlja pod njihovim to kovima ne bi postala nešto privremeno, predmet njihovih nadmenih želja. Dablin je izgledao kao grad dizalica, koje su se poput ogromnih, eli nih titana procvata tržišta nekretnina nazirale na horizontu, prekopavaju i gradsku prošlost i ponovo je betoniraju i, grade i neku nepoznatu ali neumitnu budu nost, neki primamljivi, neuhvatljivi san o novom.

Džejsm Kerni je bio odeven kao u itelj državne škole iz pedesetih godina 20. veka: košulja na sitne kvadrati e, jakna dezena riblja kost, pantalone s dijagonalnim prugama, uglancane braon cipele od neuštavljene kože i plavozelena pletena kravata. Jedini ustupak vremenskim uslovima bio je što su materijal košulje i jakne bili laganiji od ešljanog pamuka i tvida koji je trebalo da predstavljaju; ina e, delovao je kao da e svakog asa da uzme lopatu i po ne da ubacuje ugalj u školsku pe . Bio je to visok ovek, mršavog lica, kože zategnute, preko jagodi nih kostiju; svetla kosa na razdeljak malo mu je padala preko ela, sigurno isto kao i kad je imao jedanaest godina. Pružio mi je ruku u vlažan, labav stisak, izjavio sau eš e zbog mog žalosnog gubitka i dao mi znak da se smestim za okrugli sto pokriven staklom. Seo je prekoputa mene i po eo da odmotava sendvi e koje je izvadio iz plasti ne kutije.

- Vreme je za ru ak. Ponudio bih i vas, ali imam samo onoliko koliko je meni dovoljno - rekao je opreznim, džangrizavim tonom, grizu i komad integralnog sendvi a napunjenog šunkom i majonezom s jajima. - Cene su ovih dana prili no sko ile. Bolje je napraviti ih sam. I sigurnije.

Odvrnuo je poklopac termosaa i sipao vrelu braon te nost u šolju.

- Možda biste hteli šolju aja - ako uspemo da prona emo još jednu šolju.

- Nema potrebe, hvala - reko.

Izgledao je kao da mu je laknulo zbog toga, i zatvorio termos.

- A sada, gospodine Parland - rekao je - šta mogu da uinim za vas?

Na to pitanje sam i sam pokušavao da pronaim odgovor. Nema veze. U sluaju neizvesnosti, gaja pravo u centar i prodrmaj stvar.

- Znamo da je pokojni Piter Doson lobirao za promenu statusa zemljišta na kome se nalazi Golf klub Kaslhil. Znamo da se obratio mnoštvu odbornika ne bi li osigurao njihov glas u cilju izmene plana. Znamo da nije nudio novac svakom odborniku koji bi pokazao dobru volju kako bi obezbedio glasove. I znamo da je Džozef Vilijamson poslednja osoba na svetu koja bi prihvatila takav mito. Ipak, policija tvrdi da je kod njega pronaim znatna koliina novca. Novca koji štampa sada opisuje kao mito.

Džejms Kerni je sažvakao zalogaj, progutao ga uz gutljaj aja i, ne podižu i pogled s površine stola, rekao: - Kada kažete "mi", na koga još mislite?

- Na odbornikovu udovicu. Gospo u Vilijamson.

- Ah, da. Nastavite.

Izvadio sam sme i koverat s novcem iz prednjeg džepa košulje i spustio ga na sto. Kerni je istom prikovao pogled za nju.

- Siguran sam da smo obojica realni ljudi. Znamo kako se rešavaju stvari. Tako funkcioniše ceo svet, svi to rade, i nema potrebe isterivati pravdu. Možda mislite da je pokojni odbornik bio veliki moralista. Ali on je zaista bio takav, za takvog oveka se Ejlin udala i želi da tako ostane upam en. Želim da budete iskreni prema meni - a znam da znate, budu i da su mi svi rekli da Džimu Kerniju retko šta promakne - znamo da su odbornici O'Driskol i Vol prihvatili takozvane koruptivne isplate od Dosona - da li je i Džo Vilijamson to uinio? Jer ako jeste, ne emo se smiriti dok ne vratimo novac pravom vlasniku.

Uzeo sam koverat, raširio ga kako bih mu pokazao svežanj nov anica i potapšao ga dlanom.

- Ovo o igledno nije isti novac, koji policija uva ko dokaz. Ali je koliina ista, dvadeset soma u kešu. Ako bi porodica mogla da dobije neko savršeno bezazleno objašnjenje kako se taj novac našao uz njegovo telo, to bi bilo pravo olakšanje.

Kerni se uzvrpoljio na stolici. Preostali sendvi i ležali su zaboravljeni na stolu, tanak sloj masno e mreškao se po površini aja. Jezik mu je izvirio kroz razdvojene usne dok je zurio u sme i koverat, požudno razroga enih gramzivih oiju.

- Pa - rekao je, jedva odvajaju i pogled od novca - svi znamo Džeka Parlanda, pre svega po njegovoj reputaciji. Pomogao je da ova zemlja stane na noge. Smanjio je birokratiju koja nas je unazivala. To je ovek s vizijom. Slobodno mogu reći i veliki ovek. Da, veliki ovek.

- I on sam sigurno i dalje misli da je takav - dodao sam.

- Zasigurno jeste. Žao mi je što moram ovo da kažem, ali danas, kad ljudi posao doživljavaju kao deju igru, veina se ne bi složila sa mnom. Otvorenost, transparentnost i prevara! Kao da... znate o kakvim ljudima govorim, naravno da znate, imate oca za primer. Ako ih zaustavite pravilima i propisima ili drugim raspoloživim sredstvima, jednostavno će vam reći da odjebete. I evo gde su.

Kerni je nagurao komad sendviča u usta. Jaje mu je curilo niz bradu dok je pogled opet prikovao za stolu i koverat, a znoj mu izbi po čelu.

- Eto gde su! Pigmeji ne uspostavljaju pravila za divove! Zar nisam u pravu, gospodine Parland?

Vikao je, prosipaju i komadiće šunke i jaja po staklenoj površini stola. Uveravao sam ga da je potpuno u pravu.

Zamislio sam Kernija i sebe kao pigmeje koji na ogromnim dizalicama jašu ka gradu, besni i željni krvi. Kerni je klimnuo glavom kao da odobrava sopstvene reči, ispio čaj, vratio poklopac na termos i proistio grlo.

- E sad, što se tiče tog novca. Ja sam, u stvari... *poenta* stvari je da sam imao mnoštvo novih poslova s odbornikom Maklijamom.

- Jeste li?

- Zaista jesam. Preporučio mi je, nekoliko puta zapravo, taj, kako bih rekao, etički investicioni fond, nešto ime se njegova supruga bavi, pa sam ga pitao da li bi bio voljan da uloži određenu svotu novca... u moje ime.

- Svotu novca?

Pitao sam se da li će pokušati da opravda svih dvadeset hiljada.

- Da, petn..., zapravo, dvadeset hiljada.

Spotakao se, ali je ipak uspeo. Rori Dag je bio u pravu.

- Čini se prevelikom svotom da bi se dala u gotovom.

Kemiju su oči treperile, piljio je u mene kroz oblak sumnje. Iskazao sam preveliko saosećanje s pigmejskom stranom u raspravi.

Zazvonio je telefon. Prišao je radnom stolu i podigao slušalicu, okrećući mi leđa. Neko vreme je slušao, a zatim je rekao: - Hvala, kao i uvek, gospođo Makevoj - i spustio.

Kada se okrenuo, još više je podsećao na učitelja u državnoj školi, onaj koji se dvoumi koga će da uzme kao primer.

- Vidi, vidi - rekao je. - Šta znamo? O golf klubovima, odbornicima, Džeku Parlandu itd. Ali ono što ne znamo jeste ko si ti, dočavola? Gospođa Makevoj me je obavestila da se Džek Parland možda jeste ženio četiri puta, ali da njegov jedini sin ima pedeset osam godina.

Namrštio sam čelo, kao da će mi to pomoći da izgledam starije.

-I potpuno je omlađan - nastavio je Kerni. -I živi u Hong-kongu. Videćemo šta će policija reći na sve ovo.

Nasmešio sam se i klimnuo glavom u znak odobravanja.

- Dobra ideja - rekao sam. - Kad god u nešto sumnjate, pozovite policiju.

Mahnuo sam kovrtom s novcem ispred njegovog nosa. Kerni je zadržao telefon još koji trenutak, a onda ga vratio na mesto.

- Niste se ispravno predstavili.

- Da jesam, verovatno bih još uvek rekao napolju. U svakom slučaju, uopšte nisam rekao da sam sin Džeka Parlanda.

- Najavili su vas kao gospodina Parlanda.

- Gospođa Makevoj je napravila grešku. Uz pomoć službenice s recepcije. Rekao sam da radim na porodičnom problemu Ejlin Vilijamson. Po njihovoj računici, dva i dva su sedam. Naravno, verovatno je i nagoveštaj da će dobiti stimulaciju pomogao.

Kerni je usisao usne, podigao pogled i naborao čelo, poput životinje koja se povlači pred iznenadnim naletom svetlosti.

- Novinar, je li tako? - upitao je, izgovarajući reč "novinar" s neverovatnom količinom prezira.

Rekao sam mu ko sam, i da istražujem smrt odbornika Maklijama u ime njegove udovice.

- I šta ste otkrivali? Daćete me uhvatiti kako uzimam novac?

- Kako mislite to da rešimo? - rekao sam. - Baš ste se prise ali ulaganja koje ste zamolili odbornika da obavi za vas.

Poslednji put je zadržao pogled na novcu, zatim je odmahnuo glavom.

- Ne - rekao je.

-Ne?

- Ne se sam se nikakve transakcije. I gotovo sam siguran da ne postoje nikakvi zapisi o tome.

Kerni mi se najednom široko nasmešio. Stvarno je bio mustra, i dobro mu je išlo.

- Ne razumem ni ostatak vaše priče - rekao je. - Podmićivanje odbornika, na primer. I odgovornost Pitera Dosona.

Prema izveštajima, organizacija zvana *Kortni nekretnine*, koja poseduje Golf klub Kaslhil, prijavila se za izmenu prostornog plana. Zvanični direktori *Kortni nekretnina* su Kenet Kortni i Džema Grand. Osim ako mi ne objasnite u kakvoj su vezi s porodicom Doson, ne znam na šta se vaša priča svodi.

Kerni je stavio poklopac na plastičnu kutiju za sendviče, uzeo termos i vratio ih na svoj radni sto.

- Jedino što ovde imamo jeste mladi, samozvani "privatni detektiv", koji pokušava da podmiti zvaničnike i objavio je u prostor iznad moje glave, kao da se gomila televizijskih kamera najednom pojavila u njegovoj kancelariji, improvizuju konferenciju za štampu. - I klijenta obuzetog žalošću, pa je možda i razumljivo što su posegnuli za očajnim merama. U takvim okolnostima, možda je najbolje prekriti zaboravom i tav taj neasni posao.

Džejms Kerni je ponovo seo za svoj radni sto, skinuo poklopac penkala i zadubio se u prijave za izmenu prostornog plana, poput marljivog državnog inženjera. Napolju, pored sifilidske luke, dizalica je poela da se okreće, paraju i nebo svojim tamnim, elinim kracima. Iz podruma se začuo zagušujuć i zvuk bušilice, zgrada kao da se zaljuljala iz temelja. Džejms Kerni se okrenuo prema mapi koja je visila na zidu iza njegovih leđa i poeo da proučava pojedine njene delove, tapkajuć ih penkalom i ponašajuć se kao gospodar svega onoga što istražuje. Svakodnevni posao u Skupštini okruga.

14.

Dok u zadnjem delu jahting kluba *Royal Sifild* opasan je visokim zidovima sa šiljastom, metar visokom gvozdenom ogradom na vrhu. Može se u i samo kroz tešku, metalnu sigurnosnu kapiju, koja se otvara pomoću kartice s tipom i šifre, koju mi Linda Doson nije dala. Pokušao sam da uđem u trenutku kada je par jedriličara mokre kose izlazilo, ali isprekoračili su mi se na putu i zatvorili vrata. Krupni momci širokih vratova podsećali su na igrače ragbija, pa kad je jedan od njih rekao: - Ako nemaš karticu, uđi s prednje strane, u redu? -pretvarao sam se da radim ono što mi je rečeno. Nisam želeo da se upuštam u polemiku sa Sirilom Lampkinom, mada moram priznati da je prošli put bilo prilično zabavno. Pre svega, nisam želeo da Kolm Mandžija sazna da dolazim: Kolm koji je naveo policajce da pomisle da sam upucao Pitera Dosona na njegovom ramenu, dok je on otkočio metar dalje, Kolm koga sam video kako se pozdravlja sa Džordžom Haliganom u *Henesiju*, Kolm koji, na kraju krajeva, zna prokletu mnogo više nego što govori.

Momak u plavo-belim, kariranim pantalonama i beloj majici kratkih rukava istovario je namirnice iz prtljažnika teget folksvagen kabrioleta i pronosio ih kroz hol na ulazu u klub: kutije kečapa i majoneza, džinovske komade sira, ogromne flaše ulja i paradajza. Kada je po drugi put nestao, prišao sam prtljažniku i proverio njegov sadržaj. Podigao sam jednu od četiri preostale gajbe energetskog pića na rame, oštrim korakom prošao pored kluba i zalupao na sigurnosna vrata. Otvorio ih je visok stariji čovek sa belom, takozvanom mornarskom bradom i dvogledom oko vrata, obučen u teget odelo, mornarske pantalone i odgovarajuću košulju. Lice mu je bilo Medo i iznureno, oči teških kapaka i mutne.

- Isporuka za vas - promumlao sam spuštene glave, unoseći i gajbu. Okrenuo je svoje melanholično lice, pomerio se u stranu i pustio me unutra. S leve strane su se nalazili navozi i sidrišta, a s desne spremište za čamce. Otišao sam pravo do prostorija koje su mi izgledale kao svlaionice i tuš-kabine, pustivši tobože gajbu na zemlju da se odmorim i okrenuo se. Starac se izgubio, nikoga više nije bilo u blizini. Pored vrata svlaionice nalazio se automat za bezalkoholna pića. Oslonio sam gajbu na automat i krenuo ka navozima.

Sifildska luka je izgledala kao da je upravo prošla uspešna rasprodaja pred zatvaranje: pored nekoliko kabastih kruzera sa kabinom i nekoliko starih rasklimatanih ribarskih brodića, unutra uopšte nije bilo brodova. Sunce u zenitu

razgrnulo je izmaglicu; zaliv je bio mozaik plavetnila i beline jedara, mora i sitnih kapljica vode; okupan sun evim sjajem, blistao je poput kristala. Starac s mornarskom bradom patrolirao je navozima i proveravao prazna sidrišta, drže i ruke na le ima. Nije se mogao pohvaliti društvom; na terasi iznad nas, grupa plavuša gotovo narandžastog tena i mršavih ruku s vešta kim crvenim noktima usisavala je škampe i ra i e iz školjki i zalivala ih vinom; nikoga više nije bilo na vidiku. Prišao sam starcu i pitao ga da li je tog dana video Kolma amdžiju. Njegovo usukano lice zgr ilo se od žalosti, pomislio sam da e zaplakati. Umesto toga, provirio je kroz dvogled i uperio prstom prema molu, pretrpanom ljudima. Pratio sam liniju njegove ruke, ali nisam video ništa osim starog viktorijanskog zaklona sa svetloplavim, metalnim krovom, pa mi je ustupio dvogled. Kroz njega sam uspeo da raspoznam Kolma kako sedi na svetloplavoj klupi u zaklonu. Pušio je cigaretu i pri ao na mobilni telefon. Gledao je u sat kao da o ekuje nekoga.

Vratio sam starcu dvogled. Klimnuo je glavom, blago se naklonio i nastavio da patrolira, izgubljenim pogledom posmatraju i kako voda zapljuskuje obalu.

Okrenuo sam se s namerom da krenem, i trgnuo se; iza mene je stajao Siril Lampkin, s nervoznim osmehom na debeljuškastom rumenom licu. U žu kastosme em, pamu nom safari odelu s dijagonalnim prugama i askot kravati boje senfa, ponovo je izgledao kao da se kostimirao za pozornicu. Ali ovoga puta igrao je ulogu sasvim druga iju od one kad sam ga sreo prvi put.

- Gospodine Loj, u ime *Royal Sifilda* izražavam žaljenje... duboku naklonost i podršku za sve što ste u inili - rekao je, to jest iskarikirao uzvišenim tonom, poput sveštenika u ispovedaonici. - Da smo tog dana imali bilo kakav nagoveštaj da e se tako nešto dogoditi, ili da se upravo dogodilo... da se takve stvari uopšte dešavaju... u itavoj istoriji *Royal Sifilda* nije bilo... u svakom slu aju, na raspolaganju sam vama i porodici Doson... u ovom tužnom trenutku... - nastavio je, ukrašavaju i nedovršene re enice tugaljivim, usiljenim osmehom i podizanjem i spuštanjem trepavica boje šargarepe.

- Gde je Piterov amac? - upitao sam.

- U ku i za amce. im je policija završila... tehni ku proveru, mislili smo da je najbolje... da ga sklonimo s vidika... zbog opasnosti od zlih duhova... pohotljivog interesovanja...

- Ko je ono? - upitao sam, pokazuju i na starca u teget uniformi, koji je u ao pored praznih sidrišta i nemo posmatrao pu inu.

Siril Lampkin je odmah povratio dobro poznati izraz lica, spoj oholosti i mu eništa; podrugljivo se nasmejao i istovremeno prevrnuo o ima.

- Poznat je kao Kapetan Duh. On je najstariji član kluba, ne možemo da ga se otarasimo. Svako bi pomislio da će se posle toliko godina preboleti. Ali ako ništa drugo, izgleda da je prihvatio realnost. Sada bar dolazi jednom godišnje, na godišnjicu.

- Godišnjicu čega?

- Njegov brat se udavio. Pao je s palube. Mislim da su obojica bili pijani, usred noći, nije ni trebalo da izlaze. Blizanci, slavili su dvadeset prvi rođendan, i dobili su čamac na poklon. Neposredno po završetku rata, obojica su bili u Kraljevskoj ratnoj mornarici. Jedan je bio previše pijan da bi plivao, pa se udavio, a drugi je bio previše pijan da bi ga spasao, pa je preživeo. Mama mi je ispričala sve o tome. Kako je bio ljubomoran na bratovljevu verenicu, pa ga je gurnuo s palube, a onda se predstavio kao brat blizanac kako bi se oženio njome. Ona je to otkrila, i godinu dana kasnije isplovila čamcem, po visokoj plimi, kako bi pronašla svoju izgublenu ljubav, rekla mi je mama. Nijedno telo nikada nije pronađeno. Nestao je i čamac. Nije bilo ni ostataka koje bi voda izbacila.

- Zna li on dolazi ovde svake godine da... šta?

- Ranije je dolazio svaki dan. Ali da, da šta? Da ih traži? Da li ga pokreće kajanje ili ljubomora? Jer nakon svega, on je sam, a njih je smrt ponovo spojila. Šta je s dvogledom? Da li zaista veruje da će na horizontu ugledati svog brata i suprugu kako zajedno plove ka njemu da mu oproste?

Lampkin je prišao tihim, drhtavim glasom, kao da je recitovao svoju omiljenu ariju.

- Kada bi se to zaista desilo, šta bi on uradio? Srda li ih dočekao, ili ih ponovo ubio?

- Ne pominjite ubistvo, gospodine Loj. Suđenja nikada nije bilo. Budući da mi je mama prava tražilica, moguće je da su ona i njeno šiva društvo veštinu stvari izmislili. Svaka značajna ustanova mora imati svoju mračnu tajnu. Kapetan Duh je naša.

- To mu očigledno ne da mira - rekao sam.

- Da. Pa, sve je to svakako vrlo tužno.

Siril Lampkin je naglo odmahnuo glavom, kao da je tuga luksuz koji zauzeti ljudi sebi ne mogu da priušte. Preplanule plavuše urlale su poput jata galebova, popodnevnim nebom razlegao se piskavi smeh, sličan škripi nožiću po tabli.

Kapetan Duh je uplašeno pogledao u njihovom pravcu, zatim se vratio svom usamljeni kom bdenju, zagledavši se u vodu. Pitao sam se ije lice vidi u sopstvenom odrazu u vodi, bratovljevo ili svoje vlastito. Možda nije ni mogao da se seti koji od njih je on.

*

Od Sirila Lampkina sam saznao da je puno ime Kolma amdžije - Kolm Hajland. Kada sam odlazio iz jahting kluba, on je i dalje sedeo u svetloplavom zaklonu na sifildskom Molu. Dok sam stigao do mola, bio je otišao, ali ne daleko. Popeo sam se na zidi , koji okružuje gornji mol, i video ga kako kora a prema putu. Krenuo sam za njim, održavaju i razdaljinu od oko petnaestak metara. Prvo sam pomislio da se vra a na posao, ali on je produžio pored *Royal Sijilda* još oko etiristo metara i skrenuo desno prema moru, prelaze i preko železni kog mosta i spuštaju i se do ulaza u novi terminal za trajekte, ugla enu staklenu konstrukciju koju nikada ranije nisam video. Ponovo je skrenuo desno i stazom prepre io do napuštenog puta, iz ijih su pukotina izbijali trava i korov. S jedne strane, iza granitnog zidi a, ležala je stara železni ka pruga koja više nije u upotrebi; iza pruge prostirao se nešto viši zid; a iza njega luka. Nešto više, pored Zapadnog mola, ugledao sam polukružno spremište za trajekte s ravnim krovom, koga se se am još odranije, i oronule stani ne zgrade iza doka. Hajland je prišao parkiranom belom kombiju, iz koga su izašla dva oveka. Jedan je nosio dve kese prepune namirnica i plasti nu flašu vode od dva litra. Presko io sam zidi i sa šina zaraslih u korov posmatrao kako tri muškarca kucaju na vrata spremišta za trajekte. uvar u teget uniformi otvorio je vrata u pustio ih unutra. Kora ao sam iskrivljenim, izlomljenim šinama, probijaju i se kroz divlju kupinu i koprivu, pucketavo žbunje paprati i štipavca, sve dok nisam stigao do ulaza u zatvoreni tunel: nekada su putnici imali mogu nost da vozom do u do samog terminala.

Nalazio sam se dvadesetak metara od ulaza u spremište za trajekte. u nuo sam iza zida, rasterao nekoliko osa, smestio se i ekao. Nije dugo potrajalo; petnaestak minuta kasnije, Hajland je izašao s dva oveka. U inilo mi se da sam jednog prepoznao po plavoj bejzbol kapi; kada se okrenuo, primetio sam da mu je lice puno modrica a nos u zavojima. Bio je lan ekipe Podža Haligana; poslednji put sam ga video u *Henesiju*, kada sam mu polomio nos i kada je predložio da me dokraj e na parkingu.

Hajland je ušao u kombi s ovekome S Plavom Kapom i drugim ovekome, koji se u me uvremenu oslobodio kesa i vode. Beli kombi je po eo da se udaljava. Sa ekao sam nekoliko minuta, spustio se na zemlju i otišao do vrata spremišta. Kada se pojavio uvar, upitao sam ga da li tu mogu da uhvatim amac za Holihed. Uputio me je prema novom terminalu za trajekte. Zahvalio sam mu se i vratio istim putem kojim sam došao. Oznaku na njegovoj uniformi bila je ista ona sa sigurnosne kapije ispred ku e Linde Doson: oznaku kompanije Džordž a Haligana, *Imjunikejt*.

Ako znate šta radite, nije previše teško probiti se kroz borovu šumu na priobalnoj strani Kaslhila, popeti se uz brdo obraslo šipražjem i štipavcem i savladati uzak pojas kamenoloma koji vodi do ku e Linde Doson. Nije da morate da se penjete sve vreme, na kraju, samo poslednjih petnaest metara. Verovatno bi bilo lakše u planinarskim cipelama, s eki em i klinovima, ali kad se na ete na pola puta bez te opreme, jednostavnije je nastaviti da se uspinjete, nego da se vratite na po etak. Ima sasvim dovoljno uporišta za noge i ruke u stenama, mada biste verovatno više voleli da unapred znate gde su, nego da ih tražite dok visite šezdeset metara iznad zemlje. Me utim, kada jednom savladate i tu prepreku, sa eka e vas ograda s bodljikavom žicom za koju se ne može re i da je veliko iskušenje, ako niste previše isekli ili našuljali ruke prilikom penjanja. Ostalo je još samo nekoliko desetina metara težeg pentranja, i ako uspete da se probijete kroz živu ogradu od gloga i zelenike, prošaranu jedva vidljivom lovorikom, na i ete se u dvorištu iza ku e Linde Doson, ne probivši bezbednosni sistem i *Imjunikejt* ne e znati da ste tu.

Naravno, biti u bašti iza ku e nije od velike koristi ako vam je potrebna radna soba Pitera Dosona, a ak i da otvorite bravu kalauzom ili razbijete prozor, velike su šanse da aktivirate alarm, što e vam ostaviti malo vremena. Ali možda vam i nije potrebno više od toga: vaš policijski izvor je potvrdio da je kompjuter Pitera Dosona ostao neispitan, pa je potrebno svega nekoliko minuta da se pokupi zaobljeni CPU belog G4, rezervni par klju eva od automobila koji visi na zidu u kuhinji i daljinski za otvaranje sigurnosne kapije iz plakara u hodniku, i nestane se s vidika pre nego što stigne kombi *Imjunikejta*, a možda ak i da se izbegne susret s Lindinim debelim preplanulim komšijom prilikom bekstva.

Sakrijete se dok kombi ne ode, zatim otvorite kapiju i odjurite Lindinim crvenim audi kabrioletom uz brdo. Kombi je ve nestao s vidika, naravno, ali vi idete na predose aj

- uvek idete na predose aj, to vam je u opisu posla, a u poslu ete ostati ako vam se taj predose aj povremeno isplati - a ovoga puta se isplatio, jer stigli ste do vrha Kaslhila baš na vreme da vidite kako kombi *Imjunikejta* nestaje iza velike crne metalne kapije ku e Džona i Barbare Doson.

15.

Najgori deo katoličke sahrane nije sam dan sahrane, već ono uoči nje, kada se iznose posmrtni ostaci; patnja koja je dotad bila li na rana prvi put se iznosi na videlo; rana je još uvek sveža, i ne zna se kako će reagovati na vazduh. Kada sam pre nekoliko dana, u istoj ovoj crkvi, stajao pored majčinog sanduka, u glavi mi je neprekidno odzvanjao stih o "živim i mrtvima" iz nikejsko-carigradskog simbola vere, kao da je to još jedina bitna razlika, vazduh i svetlost su mi hujali oko glave kao da sam prepušten vetru i olujnim, morskim talasima.

Sada je Linda Doson stajala pored sanduka svog supruga, prepuštena sopstvenoj oluji; bila je crvena, i kad sam prolazio pored prednjeg reda crkvenih klupa, izgledala je kao da je pod sedativima; dok sam joj mrmljao izjave saušes, piljila je u mene kao da me uopšte ne prepoznaje. Barbara Doson mi se zahvalila što sam došao; oči su joj delovale zamišljeno, na zubima su se primećivale fleke od ljubimastog karmina; bilo je očigledno da je van sebe. Džon Doson, u teget odelu i snežno beloj košulji, stisnuo mi je podlakticu svojom pegavom rukom; ružičasti obrazi bili su mu vlažni; usta otvorena u istinskom ushićenju.

- Edvard Loj - rekao je, kao da ja baš mene želeo da vidi - Edvard Loj - rekao je opet, i ponavljao je moje ime sve dok ga supruga nije povukla za ruku i blago gurnula moj lakat kako bi mi dala znak da nastavim dalje. Okrenuo sam se i video da Linda gleda u mom pravcu; pogled joj je i dalje bio prazan, ali bar sam osetio da zna da sam tu.

Središnji prolaz obilovao je ljudima koji su stajali u redu kako bi izjavili saušes; lokalno stanovništvo, koje je većinom bilo na sahrani moje majke, ali i gomila skupoceno obučenih bogataša, pretpostavio sam pripadnici zlatnog kruga građevinskih preduzimala, i nešto više od šačice zamlata, koji su došli da vide uvenog osamljenika Džona Dosona. Previše je ostario, pomislio sam, ali to nije imalo nikakve veze s njegovim godinama; odelo mu je visilo na košatom telu, odelo mu je bilo veoma izaborano, njegove sitne oči delovale su iscrpljeno, gotovo sasvim bez sjaja. Možda je bolestan, ili mu život nije pružio ono što je obećavao; u svakom slučaju, niko ko sve ove godine poznaje Džona Dosona ne bi očekivao da će ovako izgledati.

Stajao sam ispred crkve da se pojavi porodica, ali uzalud: Barbara Doson je ugurala Lindu na zadnje sedište crne limuzine. Džon Doson, koji je na glavi nosio crni fedora šešir, blede je gledao oko sebe; pre nego što je iko uspeo da

mu pri e, Barbara se pribila uz njega, vode i ga prema sigurnosti automobila. Ušla je za njim, vrata su se zatvorila; zatamnjena stakla doprinela su savršeno mračnom utisku. Voza je sa ekao da pogrebna kola krenu, a zatim tiho krenuo za njima, poput sjajne crne senke.

U crkvenom dvorištu sam sreo Dejva Donelija i pozvao ga na kriglu piva u *Henesi*.

- To bi baš izgledalo dobro, zar ne? Mogao bi i koji džoint da padne posle - rekao je ispustivši nešto nalik smehu, ali ne ubedljivo.

- Moramo da razgovaramo, Dejve. Odmah.

- Vidimo se u Gatu za deset minuta, u redu? - Dejv je rekao i otišao.

Gat je bio naše tajno mesto iz detinjstva: tri velika hrasta obrazovala su prostrani trougao obrastao divljom kupinom, kaljom, glogom, papratima i gljivama, koji je s jedne strane bio okružen železnim šinama, a s druge dve dvorišnim zidovima novoizgrađenih stambenih objekata. Trebalo je provući se kroz rupu u živoj ogradi ili hrabro preskočiti zid sa zabijenim krhotinama stakla koji je išao uz prugu, ali ko jednom tamo uđe, svašta može da doživi. Prva cigareta, prvo pivo, prvi džoint, prvi poljubac, nebrojene tuče; Tomi Owens i ja smo sedamnaest godina tu izgubili nevinost s dve lokalne devojke grubih lica, koje su nas nakon toga upozorile da se ne damo, ako nekome kažemo, njihova braćada odse i jaja, što je, u kombinaciji s odsustvom užitka prilikom samogina, doprinelo da se osećamo kao da zapravo nismo ni izgubili nevinost; kasnije sam otkrio da se to gotovo svima dešava, čak i ako nisu to obavili na panju. Brat Arlija Halpina se sa sedamnaest godina obesio o najstariji hrast, dok je Bareler, brat Marka Hendersona, uradio nešto s maskama i malom decom, nikad nisam saznao ta nošta, ali je zbog toga zaglavio pet godina u zatvoru; Tomi je došao u Los Angeles neposredno posle Barelerove sahrane; polio se benzinom i upalio šibicu. Gde? Naravno u Gatu. Tomi mi je rekao da se to mesto zove Gat zato što je to ta no na pola puta između Kaslhila i mora. I zato što se svi okolni otrovi tu slivaju, rekaju i da budu izmenjeni ili uništeni, mada mislim da je to Tomijevo li no tumačenje.

Očekivao sam da od Gata nije ništa ostalo; možda neka divlja kupina koja se bori da se održi u ležištu cveća travnjaka neke kuće, ali evo ga, u svom punom zapaštenom sjaju. Bedem od jasenova i zove, koji su sasvim izrasli, zaklanja vidik na gotovo sve obližnje kuće.

- Ah, ne bi ga tako romantično doživljavao da živiš ovde - rekao je Dejv Doneli, rasklanjajući nogom ugljenisane ostatke s puta. Dejv nikad nije visio u

Gatu u ono vreme. On je ve ito predvodio tim irskog lakrosa, ili trenirao s vesla ima, ili bio u izvi a ima i planinarima. Skinuo je divlju kupinu koja mu se zalepila za nogavicu i otresao crveno seme s rukava.

- Na svakih nekoliko nedelja ovde se organizuju pijanke ili borbe noževima, izbije požar ili se okupe jebene lokalne propalice - rekao je.

- Ne mogu da verujem da ništa nije izgra eno - rekao sam. - Mislim, ne može se re i da je u pitanju predeo nevi ene prirodne lepote, zar ne?

- Dva starca se sva aju oko vlasništva. Taj sukob traje ve dvadeset godina. I dokle god je tako, niti neko od njih ho e da mrdne prstom, niti je bilo ko drugi u mogu nosti da nešto preduzme.

Dejv je stajao u senci mladog hrasta, rasteruju i kausti nu izmaglicu polena, osa i mušica svojom ogromnom, crvenom šakom.

Seo sam na panj (možda onaj isti panj, ne se am se), spustio pored sebe crnu, kariranu torbu od grubog sukna koju sam izneo iz automobila i zapalio cigaretu. Nisam uvek pušio, a biološka osobenost mi je da mogu dugo da izdržim bez cigareta, ali uvek ose am potrebu da zapalim posle odlaska u crkvu. Dejv je odmahnuo glavom kad sam ga ponudio.

- Isuse, u kakvom su ti stanju ruke, Ede. To nije od onog ružinog žbuna ju e, zar ne?

Oderotine i posekotine pokrivala su mi svaki prst do zgloba, koža na dlanovima i zglobovima bila mi je oguljena; izgledao sam kao da imam ekcem.

- Posledica pentranja uz kamenolom na Kaslhilu. I preskakanja bodljikave žice.

-Jasno. Neka sponzorska akcija, zar ne?

- Tako je, pomo policijskom dobrotvornom fondu.

Dejv se široko osmehnuo, ali mu je osmeh ubrzo izbledeo poput pare na ogledalu. Po eo je da pri a, zatim se zaustavio; izgleda da mu je bilo teško da po ne. Vreme je da se ubaciš, Loje.

- Ima li traga od pištolja, Dejve?

- Tvrdi se da mora da je još uvek tamo. Nema šanse da ga je iko izneo iz Tehni kog biroa, imaju i u vidu kakvo je obezbe enje. Nema znakova provale. Tako da je u pitanju administrativni darmar.

- To nije i tvoje mišljenje.

- Mislim da je to veoma prikladno. Odgovara onima koji žele da zataškaju smrt Pitera Dosona.

- Barbara Doson mi je rekla da veruje da je Piter izvršio samoubistvo. Tvrdi da se viši policijski inspektor Kejsi slaže s njom. O čemu se tu radi?

Dejv je odmahnuo glavom.

- Kejsi radi ono što je oduvek radio kad bi dobio slušaj koji želi da zataška: pusti ga da klizi dok se trag ne ohladi, zatim ga baci u neki košak i dobije gotovu presudu, smrt kao posledica nesrećnog slušaja, ili nešto slično.

- Da li on zaista veruje da je Piter izvršio samoubistvo? Mislim, ko je premestio telo na tarmac?

- Autopsija mu je dala dovoljno da kaže kako je moglo biti samoubistvo. I sad samo treba ukloniti taj dosadni pištolj. Ali čak i da se Piter ubio, gde je mogao to da uradi, i ko je po istio iza njega? To bi trebalo da pitamo. Ali Kejsi ne želi to da radi.

- Zašto?

- Šta misliš, ko je prebacio telo na tarmac?

- Tomi Ovens mi je rekao da pištolj pripada Podžu Haliganu. Rekao bih da Haliganovi prednjače kao izbor.

- Upravo to Kejsi želi da izbegne - uspostavljanje bilo kakve veze između Džona Dosona i Haliganovih. Ovaj slušaj ne sme da se dovodi u vezu s podzemljem: to je zvanično odluka.

- Uprkos tome što *Imjunikejt* radi obezbeđenja za *Doson izgradnju*?

- *Imjunikejt* obezbeđuje mnoge ljude, Ede.

- Znaš i, jednostavno se spremiti mogu u istragu o ubistvu?

- Prvo treba da uhvatimo Tomija Ovensa. Ali završimo tako što ćemo isključiti mogućnost njegove umešanosti: nema motiva, nema svedoka, a otisci prstiju na oružju su nepotpuni. Ako uopšte budemo imali oružje, hoćemo i.

- Što znaš i, Dejve, da su nečiji muž i sina ubili gangsteri. A šef policije zadužen za istragu ne želi istragu. Reci mi otvoreno.

- Važno, to jest najvažnije, jeste da Dosonovi budu zadovoljni.

Dejv je istegao velike mišiće vrata i ramena, okrenuo se i pogledao u pravcu Kaslhila. Sunce je zalazilo; okružen s dve dizalice, drveni krst na vrhu brda izgledao je kao da svetli. Potpuno sam zaboravio na taj krst; bilo je to prvi put da ga vidim otkad sam se vratio; podignut je za proslavu nekakve velike katoličke svetkovine još pedesetih godina, kada nije imalo mnogo toga da se radi, a još manje da se slavi. U hladovini nije bilo svežine; kiša je povećala vlažnost. Dejv je nadlanicom obrisao čelo.

- Dosonovi su zadovoljni presudom o samoubistvu. Možeš li to da zamisliš? Draže im je da misle da se sam ubio nego da ga je neko drugi ubio. A nama je drago da se složimo s tim.

- Da li je Kejsi povezan s Dosonom?

- Misliš kao u zlatnom krugu? Ne znam. Ali Džon Doson je s vremenom stekao mnoštvo prijatelja - ne samo Džeka Parlanda već i mnoge za koje uopšte ne znamo. Sve te seronje vole da i ne jedni drugima ne čekaju i da se to traži od njih, ako znaš na šta mislim? U nižem sloju, sve je u kešu. Kod krupnih riba, sve je mnogo suptilnije. Znaju te kao razumnu, pouzdanu osobu. Ne moraju nikad ni da se sretnu, sve je jasno - usluga za uslugu, prava rešenja na pravom mestu, i najednom se otvori radno mesto pomoćnika policijskog komesara.

- Tu informaciju možeš da doturiš novinarima.

- Za kakvu me jebenu budalu smatraš, Ede? Kejsi je možda za mnoge stvari beskoristan: za po etak za policijske poslove i upravljanje. Ali objavljivanje dobrih izveštaja u novinama mu je specijalnost, i toliko je sladak s novinarima da bi mogao da se reši svakoga ko bi izveo nešto tako rizično.

A s druge strane sam ja, zadužen za regulisanje saobraćaja i potpisivanje dozvola za držanje pasa.

Mahnuo sam cigaretom ispred lica kako bih rasterao mušice. Znoj mi je slepio kosu i skupljao mi se na vratu, peckaju i posekotine koje mi je naneo Desi Delejni.

- Znaš li momka po imenu Kolm Hajland, Dejve? Američka iz *Royal Sifilda*? Mislim da je on veza. Mislim da je pomogao Haliganovima da prebace telo naamac.

Ispriao sam Dejvu o Hajlandovom susretu s Džordžom Haliganom u *Henesiju* i sastanku s nekim S Plavom Kapom kod starog spremišta za trajekte.

- Za koga su te namirnice?

- Pretpostavljam za tipa iz *Imjunikejta* koji uva mesto. Pitanje je zašto ga uva? Da li je Piter Doson tamo ubijen? Nije daleko od mesta gde mu je bio usidrenamac. Pored toga, video sam kombi *Imjunikejta* kako ulazi pravo u kuću u Džona i Barbare Doson.

Ispriao sam Dejvu o odlasku do Lindine kuće i dao mu torbu od grubog sukna u kome se nalazio Piterov hard-disk.

- Šta si uradio s Lindinim automobilom? - upitao je Dejv. U trenutku sam pomislio da će me privesti zbog krađe.

- Ostavio sam ga s priobalne strane borove šume, gde sam parkirao i volvo. Možeš li da proveriš Piterov hard-disk, Dejve?

- Da u ga jednom od momaka koji se bave kompjuterima. Oslobodio sam ga kazne za prebrzu vožnju, duguje mi uslugu. Tražiš nešto posebno?

- Postoji dokument pod nazivom "okbz" - mislim da je to skra eno od "onome ko bude zainteresovan". Izmenjen je nakon Piterove smrti. Ko god da je to uradio, nije ga bacio u virtuelnu kantu za otpatke. Ja nisam neki tehni ki um, ali ako sadržaj može da se iš upa, možda bi nam pomogao.

- Ve eras u pozvati Sejna. Ujutru bi trebalo da dobijem bankovni i telefonski izveštaj. Trebalo je da ih uzmem danas, ali previše je radoznalaca po stanici, Kejsijevih špijuna. Šta si saznao o Maklijamu?

- Zadužio se do guše kod Podža Haligana: kocka i droga. Doduše, heroin nije nabavljao direktno od Podža. Šta kažu rezultati autopsije?

- Najverovatnije ga je heroin ubio.

- Zna i, ufiksao se na zidi u u luci, i kad se predozirao, jednostavno je upao u more? Prikladno objašnjenje. Šta je s novcem?

- Neobeležene nov anice. Nema svedoka, nema znakova borbe - naro ito posle pet dana provedenih u vodi. Toksikološke analize mogu trajati mesecima. Ista pri a: odugovla enje istrage. A onda smrt nesre nim slu ajem. Ili nerešen slu aj.

Dejv je uzeo torbu od grubog sukna, odmerio me od glave do pete i odmahnuo glavom. Krenuo je da ode, onda se okrenuo, a njegovo široko lice bilo je smrknuto i zabrinut.

- Hteo sam nešto da ti kažem. Se aš li se zabetoniranog leša koji smo pronašli u gradskoj skupštini? Bio je upucan pet puta. Upravo smo dobili rezultate iz laboratorije. Prema balisti kom izveštaju, u pitanju su parabelum meci kalibra 9 mm ispaljeni iz gloka 17 - identni mecima izva enim iz tela Pitera Dosona i, povr h svega, ispaljeni iz istog pištolja - samo s dvadeset godina razmaka.

Sve je po elo u Faganovim vilama.

- Znam... pazi, onog dana ništa nismo rekli jedan drugom, ali obojica znamo da bi to mogao biti tvoj matori. injenica je, uj, sara ivao je s Dosonom i u telu su prona eni isti meci kojima je ubijen Dosonov sin, i uj, ne kažem još da to ima nekog smisla, ali - ako jeste tvoj stari - to mora biti više od slu ajnosti.

Naro ito ako ne verujete u slu ajnost.

- Nismo našli poklapanje u zubarskom izveštaju. Za tvog oca ga nikad nije ni bilo. Baza podataka lica koja su nestala pre dvadeset godina je u jadnom stanju. Me utim, pronašli smo jaknu s etiketom iz kroja ke radnje u Kapel stritu.

Možda emo uspeti da saznamo za koga je sašivena i tako otkrijemo identitet. Ede? Se aš li se da je tvoj otac imao kroja a? Zvao se Fichju.

Kao da mi je neko oduzeo mo govora. Drveni krst nad Kaslhilom jasnije se video spram bledog neba, iznenada krhak pored džinovskih dizalica koje su ga inile patuljastim. Znoj na le ima mi se ohladio, i samo što nisam po eo da se tresem. Pogledao sam u Dejva i odmahnuo glavom. Podigao jc svoju ogromnu šaku i stegao me za biceps.

- uvaj se, Ede - rekao je. - Poseti u Kolma Hajlanda, videti šta mogu da izvu em. Bi emo u kontaktu.

Dejv Doneli je krupnim koracima prošao kroz Gat i izašao kroz šupljinu izme u dva gloga, psuju i. Iz jakne sam izvadio fotografiju svog oca i Džona Dosona koju sam pronašao na Piterovom amcu, i pogledao ta dva mlada oveka kako kriglama piva nazdravljaju budu nosti.

*

U svojoj osamnaestoj godini, leto sam proveo za šankom u golf klubu u Kaslhilu, slušaju i muškarce kako pri aju laži o sebi i svom životu i gledaju i žene kako se pretvaraju da im veruju. Ponekad bih isprobao sopstvene laži na njihovim k erima, i do kraja leta one su po ele da se prave da mi veruju. Uštedeo sam nešto novca, i im dobijem rezultate ispita, trebalo je da otputujem na mesec dana u Kaliforniju kod Brajana, brata Kevina O'Rorka, koji je držao irski pab nazvan Majka Makgilakadi u Mejn stritu u Santa Moniki. Po povratku je trebalo da krenem na fakultet.

Rezultati prijemnog ispita izašli su jednog petka krajem avgusta, svi smo otišli u školu da ih uzmemo. Nastavnica fizike je \matrala da su moje dovoljno dobre da mi obezbede moj prvi izbor, u to su bile studije medicine na Triniti koledžu u Dablinu. Bila je sre na zbog mene, zagrlila me je i poljubila u usta. Gospo ica Stivens je nosila uske ravne duge suknje, visoke potpetice i prozirne bluze ispod kojih se nazirao grudnjak, i svi su je se plašili, i se am se da sam pomislio kako je, ako me je gospo ica Stivens poljubila, onda sve drugo mogu e.

U podne smo se okupili u Henesiju, napunili džuboks, vikali, smejali se i pili do kasno popodne. Nekim momcima je oko pet pozlilo, dok smo mi ostali otišli do kioska brze hrane i seli na crkveni parking, jedu i bakalar i pomfrit, posmatraju i devojke iz obližnjeg ženskog manastira kako igraju tenis na državnim terenima i dobacuju i im glupa ke opaske. Onda je po ela kiša, i vratili smo se u Henesi, ali nakon gutljaja piva, osetio sam da u se ispovra ati. Rekao sam momcima da emo se videti kasnije, i odšetao do ku e. Stigavši ku i, pozvao sam majku, ali nigde je nije bilo, pa sam pomislio da još nije došla s posla. Odlu io sam da se istuširam, kako bih se dovoljno otreznio da se vratim u Henesi na još koje pi e. Na kraju krajeva, ne dobijaju se rezultati prijemnog ispita svakog dana.

Bojler je bio uklju en, što je bilo neuobi ajeno, ali bar je bilo vru e vode. Nismo imali pravi tuš, ve smo ka ili plasti ni raspršiva vode na slavinu, što je odra ivalo posao. Oprao sam kosu i skinuo sa sebe prljavštinu iz Henesija, razmišljaju i kako e majka biti ponosna kada uje rezultate. Otac nas je napustio u aprilu, i u ku i je bilo mirno bez njegovih pijanih izliva besa, srdžbe, mrzovolje i svadljive, ogor ene vike. Nije gubitak posla bio razlog njegovog užasnog ponašanja. Oduvek je bio takav. "Tvoj otac je veoma razo aran" - znala je majka da kaže, kao da to objašnjava sve. Ni majka ni ja još nismo priznali da nam je o ev odlazak doneo olakšanje, da nismo mnogo marili gde je otišao, i da smo se nadali da se nikada ne e vratiti, ali bio sam gotovo siguran da smo to oboje ose ali. Majka je naro ito delovala sre nije nego ikada - mla e i življe.

Otišao sam u sobu i obukao istu ode u. Ranac mi je bio spreman, avionske karte su stajale u fioci radnog stola, zajedno s dolarima i putnim ekovima. Dok sam po ko zna koji put prebrojavao nov anice od dvadeset dolara kako bih se uverio da neki obazrivi lopov nije provalio i ukrao koju, za uo sam zvuke iz spava e sobe svojih roditelja. Izašao sam na odmorište i pokucao na vrata.

Nije bilo odgovora. Uhvatio sam se za kvaku, ali vrata su bila zaključana. Uzviknuo sam maj ino ime, zalupao na vrata i prodrmao kvaku. Za uo sam uznemiren šapat i korake, zatim se majka pojavila na vratima. Nosila je svetloruži asti satenski ogrta u kome je nikada ranije nisam video. Pramenovi kose padali su joj preko lica, crveni karmin bio je razmazan po njenim punim usnama, suze su zablistale u maskarom izmazanim o ima. Gutala je knedle od straha i pokušavala da kaže nešto, ali uspela je da izgovori samo moje ime.

Zakora io sam u sobu i ugledao oveka s druge strane kreveta. Bio mi je okrenut le ima, upasavao je belu košulju u teget pantalone. Imao je gustu sedu kosu, i mirisao je na mošus i sveže se enu borovinu.

Pogledao sam u majku. O ima je pokušavala da mi objasni, mole i me da razumem. Ali nisam želeo da razumem šta Džon Doson radi u njenom krevetu. Okrenuo sam se i otišao u svoju sobu, pokupio ranac, pasoš, novac i kartu i sjurio se niza stepenice.

Tu no sam prespavao na klupi na aerodromu; ujutru sam odleteo za London, a zatim za Los Angeles. No nakon dolaska u Kaliforniju, poeo sam da služim pivo i žestoka pijača u pabu Majka Makgilakadi. Nikad se nisam vratio kući.

*

I dalje sam sedeo u Gatu, puše i cigaretu i zure i u fotografiju svog oca i Džona Dosona. Misli mi je prekinuo zvuk mobilnog telefona. Bio je to Rori Dag.

- Moram da razgovaram s vama. Napravio sam grešku. Proverio sam i video da je Doson radio na izgradnji nove zgrade Skupštine okruga u Sifildu - rekao je.

Naravno da jeste. Klimnuo sam glavom i najednom osetio blagu vrtoglavicu. Ruke su poele da mi se tresu. Vratio sam fotografiju u džep, bacio cigaretu i nekoliko puta duboko udahnuo.

- Halo? Gospodine Loj? Jeste li na vezi?

-Jesam. Gde ste, gospodine Dag?

Izdiktirao mi je svoju adresu. Rekao sam mu da dolazim za pet minuta.

Na putu do automobila, oslobodio sam misao koju sam potiskivao duboko u sebi od trenutka kada sam ugledao zabetonirani leš: da li je Džon Doson ubio mog oca i sakrio njegovo telo kako bi mogao da bude s mojom majkom? Da li je moja majka sau esnik u ovom ubistvu? Ako su zaista prolili tu u krv kako bi bili zajedno, zašto su ostali razdvojeni?

16.

Rori Dag je živeo u starijem od dva stambena naselja koja su okruživala Gat. Put u naselju građen je dvadesetak godina; zasebne vile i bungalovi s kraja tridesetih godina do pedesetih godina su zamenjeni prostranim kućama sa zajedničkim zidom; stara stabla divljeg kestena i javora bila su naređena duž ulice.

Dagova kuća sa zajedničkim zidom, preuređenim tavanom i nadogradnjom iznad garaže nalazila se otprilike na polovini puta. Njegov crni volvo estejt virio je iza ogromnog srebrnog terenca. Bleda, sićušna žena od četrdesetak godina, s kosom boje žita i rajfom na glavi, oprkala je nešto oko lavande u bašti ispred kuće. U crnom odelu s pantalonama i visokim potpeticama, pre je trebalo da bude za radnim stolom u kancelariji ili na poslovnom sastanku ili bile gde drugde samo ne u bašti po vreloj letnjem danu. Uputila mi je osmeh, osmeh koji nije uspeo da prikrije nemir u njenim sitnim, plavim očima.

- Baštovan - rekla je s uzdahom, kao da će je osoblje jednog dana ubiti.
- Edvard Loj - predstavio sam se.
- Rori je u svojoj kancelariji. Ulaz je sa zadnje strane.

Obratila mi se visokim, drskim tonom poput srednjoškolke. Pokazala je prema garaži. Crna vrata od dasaka izlazila su na stazu pored kuće. Iza kuće su bili razbacani tricikli, skuteri i druge igračke; u sredini se nalazio veliki zeleni bazen za decu u obliku automobila; stara, zarđala ljuljaška zauzimala je ošak.

Pokucao sam na sporedna vrata garaže, Rori Dag me je uveo unutra, sapsevši se dok je zatvarao vrata za sobom. Prednji deo prostorije bio je ispunjen kompjuterima, godišnjim planerima, fasciklama i drugim sastavnim delovima svake savremene kancelarije. Na samo korak odatle, iza zelenog paravana od filca, kao da je vreme stalo. U ošaku, između dve pohabane fotelje od braon kože, stajao je nizak ovalni sto i stolicama; bile su tu drvene roletne i lampe savitljivog vrata i drveni ventilator na tavanici. Bile su tu i dve drvene table za crtanje, prekrivene nekim što je bilo na maslinastozeleni linoleum, nekoliko starih kancelarijskih ormara i oguljeni sto i stolica od hrastovog drveta. Ispod prozora na suprotnom kraju bio je red polica; iznad njih žirani krevet na sklapanje. Na svakom predmetu video se uticaj vremena, godišnjih doba, osećao se miris prošlosti. Dag se muvao okolo, sreću i papire i fascikle i poravnavaju i nameštaj. Protrljao je dlanove i glasno izdahnuo, kao da smo upravo ušli posle duge šetnje po veoma hladnom danu.

- Želite li pivo? Ja pijem pivo. Ali ima i viskija, džina, votke. Sve glavne vrste alkoholnih pića su pokrivena.

- Ne, hvala.

Ništa mi ne bi prijalo kao dobar gutljaj viskija, ali shvatio sam da jedan od nas dvojice mora ostati trezan. Daga mi se blede smešio nekoliko sekundi, kao da sam ga odbivši pivo bacio u neki moralni rebus, zatim je slegnuo ramenima, otišao do malog frižidera pored vrata i izvadio flašu *varštajnera*. Dok je tražio otvarača za flaše, koji kao da je u zemlju propao, pogled su mi privukli tehnički crteži na zidovima kancelarije, svi uramljeni. Svaki od njih bio je obeležen izvanrednom bakarnom pločicom s ugraviranim "R. Daga".

- Veoma su dobri - prokomentarisao sam. - Vi ste ih radili?

- Moj tata... po njemu sam dobio ime.

- Čini mi se da ste rekli da je bio poslovno imena.

-I jeste. Ali svako ima pravo na snove. On je imao snove, gospodine Loj, snove o uspehu. Znao je da sam to ne može da postigne. Ali tu sam ja, živo otelotvorenje svih njegovih snova.

Daga je pronašao otvarača i otvorio flašu piva. Pena je poela da mu se prelijeva preko ruke i žutosme ih pantalona od kepera. Primakao je vrh flaše ustima, brišući i nadlanicu o zelenu kariranu košulju. Pivo mu je nakvasilo obraze i poelo da curi niz bradu.

Pogledao sam ponovo po sobi. Gotovo sve u njoj je izgledalo kao da je pripadalo ili moglo pripadati njegovom ocu, kao da se uva uspomenu na njega. Daga se izvalio u fotelju, ispružio ruke i noge, držeći i pivo u šaci i delujućim kao da se dosađuje. Kao da je od sposobnog porodičnog ovek nazadovao u mrzovoljnog adolescenta.

- Kako ste izašli na kraj s Džimom Kernijem? - upitao je satiričnim tonom.

- Uporno je tvrdio da nema nikakve veze s novcem. Ali u poslednjem trenutku je popustio.

- Obično mu se to ne dešava. Vodite računa, osoba koja daje ili prima mito ima šta da izgubi. To je slično preljubi, zar ne: treba to dobro skrivati, budući da obe strane imaju šta da izgube. Trebalo bi da razgovarate s Kerolajnom o tome.

- Kerolajna? - rekao sam, glupo, automatski, već znaju i ko bi to mogao da bude.

- Moju ženu, gospodine Loj, moju voljenu, u dobru i u zlu, dok nas smrt ne rastavi, amin.

Morao sam da pritisnem Daga, pre nego što se zauvek izgubi u flaši.

- Zna li, kažete da je *Doson izgradnja* sagradila gradsku skupštinu? - rekoše.
- Kako ste to otkrili?

Dag je posegnuo za papirima koje je ranije bio pospremio.

- Tata je sve uvao. Još uvek ništa nisam bacio. Iz određenih razloga o kojima ne želim da pričam.

Brzo je prelistao gomilu papira i izvukao braon dnevnik.

- To je bio poslednji posao koji je moj otac obavio za Dosona. Ovo je knjiga dnevnih izveštaja u vezi s poslom. Ko je radio, šta su radili, šta im je bilo potrebno od materijala, svi rashodi i, naravno, njegovi komentari.

Dagov glas je imao prizvuk ponosa.

- Da li je to uobičajeno? - upitao sam.

- Za mog oca je bilo.

- Da li je zamislivo da bi neko mogao da zabetonira telo u temelju zgrade bez znanja vašeg oca?

- Ne bih rekao. Mislim, možda nije bio na gradilištu dvadeset i četiri sata dnevno, ali obezbeđen jeste. U svakom slučaju, ako je neko provalio na gradilište tokom noći, otac bi to video ujutru, obavila bi se istraga, ne bi dopustio da prođe nekažnjeno.

- Šta ni da ga je Džon Doson lično zamolio za uslugu?

- Ne. Bio je vrlo pedantan čovek. Sam me je odgajio, nakon što ga je moja majka napustila. Jer bilo je teško kad su počinjali, a ona nije želela da životari. Podigao me je, znate li, kao što bi mogla i majka. Nikada nisam nosio pogrešnu odeću, niti išao bez nje, proveravao je moje domaće zadatke, znao je šta radim u školi. Do u detalje. I stvar je u tome, ne bi mogao... kod njega ništa nije moglo da prođe tek tako. Svaki put kada sam ostao napolju duže nego što bi trebalo, ili se nisam potrudio oko pismenog zadatka, on bi me izribeo, shvatate. Podvrgao bi me unakrsnom ispitivanju, dok ne dođe do istine. Isti takav je bio i na poslu. Tako da... ne, šta ni za Džona Dosona.

- Zašto mu je to bio poslednji posao?

Dag je iskapio pivo i uzdahnuo.

- Zato što sam po drugi put pao na prijemnom ispitu za arhitekturu. Pa sam, umesto toga, upisao kurs za građevinskog inženjera niskogradnje. I ja... pa, zvuči smešno, ali slomio sam mu srce, gospodine Loj. Sanjao je da postanem arhitekta. Nije bilo odstupanja... odustao je od posla i... praktično odustao od života. Pio je, smučao se okolo, čekajući da umre. Umro je... od slomljenog srca.

Dag je odmahnuo glavom. O i su mu zasuzile. Njegovi razlozi da napravi muzej u čast svoga oca postali su jasniji. Otišao je do kancelarijskog ormara, izvadio flašu *džejmisona*, sipao sebi pišću i iskapio je. Kada je ponovo progovorio, po mrzovoljnom, nerazgovetnom, ogorčenom glasu videlo se da je pijan.

- Mislim, bio je izbačen iz koloseka, ako znate na šta mislim? Ali mogli smo to da rešimo. Ali kao što rekoh, zaboravi, pišće; nisam ni bio u toj kući. Jedva da smo govorili pet godina. A kad smo progovorili... njega više nije bilo, shvatate? Jednostavno... nije ga bilo.

Dag je spustio podlaktice na kancelarijski ormar i pognuo glavu.

Prelistao sam dnevnik; svaka strana, ispisana urednim, štampanim slovima, bila je potpisana s "R. Dag"; pogledao sam potpise i uporedio ih s onima na uramljenim projektima. Nije bilo razlike. Na policama iznad kauč-a stajalo je na desetina dnevnika braon korica. Izvadio sam jedan: isti uredni, štampani rukopis, slika ni detalji, svaka strana potpisana s "R. Dag". Ali u ovom slučaju, potpisi su bili slobodniji i manje uredni.

- Gde su stajali ovi dnevnik? - upitao sam Daga.

- Kod kuće - odgovorio je Dag.

- A projekti? Gde je njih držao?

- U svojoj kancelariji u Dosonovoj firmi. Nekada su imali prostorije na Viktorija terasu. Zašto?

- Ne znam zašto. Odakle je bio vaš otac?

- Odakle je bio? - ponovio je Dag.

- Da. Zar ne znate to?

- Iz Klondalkina. Monasterihood.

- Jeste li sigurni?

- Siguran sam.

- Je li imao porodicu? Braću ili sestre?

-Ne.

- Želite li još nešto da mi kažete?

Bilo je mnogo toga, ali nisam to nameravao da slušam te večeri. Ne bi me gledao u oči. Ostavio sam ga tamo, da dosipa viski u pišću i s ljubavlju neguje sopstveni bol.

Sunce je zašlo za Kaslhil. Bašta ispred kuće bila je prazna. Otkinuo sam cvet lavande kažiprstom i palcem, protrljao ga između dlanova i udahnuo opojni miris; osećao sam potrebu da uklonim zadržanu samosažaljenju iz nozdrva: kako

Dagovog tako i svog. Postojala je itava istorija mojih ose anja prema ocu koje sam potisnuo; dok je Dag pri ao, osetio sam kako nadolaze. Setio sam se koliko je bio ponosan na moja dostignu a u školi, i istovremeno zbunjen injenicom da bi njegov sin mogao da zablista u onome u emu on nikad nije. Pitao sam se da li bi sada bio ponosan na mene - i bio sam zapanjen što se to uopšte pitam.

Ispod brisa a je stajao list papira iz beležnice. I on je mirisao na lavandu, ili su to moje ruke inile da sve miriše na nju. Na njemu je bio broj mobilnog telefona i, u ovom stadijumu inilo se neizbežnim, re i FAGANOVE VILE, ispisane velikim slovima ispod. Vratio sam se do kapije. Svetla u garaži su bila ugašena, a roletne zatvorene; pretpostavio sam da se Dag tamo smestio za tu no . Njegova supruga je stajala na prozoru na spratu. Mahnuo sam joj papirom, a ona mi je okrenula le a.

*

Sve se vra alo u Faganove vile, pa na kraju i ja. Prošetao sam šlepom ulicom potkovi astog oblika s ružnim ku ama sa zajedni kim zidom, nalik kutijama. Sagra ene su kao dvospratnice s po dve prostorije na svakom spratu, prekrivene prljavom sivom šljun anom prašinom, bez kupatila i s poljskim klozetom; sada je svaka ku a bila dogra ena za deo iste veli ine, imala krovne prozore za sobu na tavanu, drveni plato u bašti iza ku e, i terenac ili najnoviji karavan uz ivi njak, ili oboje.

Nisam mogao da se setim koja je ku a bila moje majke, koja mog oca, Džona Dosona ili njegove žene Barbare. Ali svi su ovde odrasli, obeleženi istim odlikama onih koji su potekli iz "vila", i goreli su od želje da odu odatle, odu na bolje i da sve to ostave za sobom. Ku e su sada prodate porodicama koje se smatraju sre nim što su ih dobili, kojima su Faganove vile krajnja destinacija, a ne po etna ta ka. Dom.

Dve ku e nisu imale nadogradnju ni nove prozore; prva se nalazila u samom središtu potkovice, a to nedostaju e inilo je da susedna ku a deluje nakrivljeno. Dok sam kora ao prema ulaznim vratima, ugledao sam znak s natpisom "na prodaju" na zemlji pored bo ne kapije. Vrata mi je otvorila plavuša od oko trideset godina s bebom u naru ju i još jednom na putu; mali hodnik je bio krcat sme im kartonskim kutijama oblepljenim trakom s logom firme za selidbe. Ne se am se da sam smislio prikladnu pri u, niti sam znao treba li mi uopšte, pa sam joj rekao istinu: da mi je pokojna majka nekada ovde živela, pa me zanima da li je iko od njenih suseda još živ. Žena je rekla da se tek

uselila, da tu uglavnom žive mlade porodice, ali da misli da je videla jednu staru damu u kući i s predivnom baštom na uglu levo.

Ni kuća na uglu nije bila dograđena, i pretpostavljam da jeste imala predivnu baštu, ukoliko ste stara dama ili planirate jednog dana to da budete: u samom središtu nalazila se okrugla leja s crvenim i narandžastim dalijama, žutim i bledoružim astim begonijama i ljubičastom kukavičicom; travnjak je bio dobro zalivan, obrastao detelinom, i s četiri strane okružen lejama svetloplavih kokoti i belih zevalica i narandžastih ljiljana prošaranih žutim taticama. Još na putu prema kući čuo sam zvuk televizora; kad sam se približio ulaznim vratima, gotovo da sam mogao da pratim radnju; bila je to jedna od onih policijskih serija u kojima muškarac i žena forenzičari flertuju dok kopaju po utrobama mrtvih ljudi. Pritisnuo sam zvono i pokucao na vrata za svaki slučaj, ali poštansko sandučice se odmah otvorilo. Kleknuo sam kako bih video unutra. Primenom kevtanjem malog psa, par naočara u debelom okviru pažljivo je provirio napolje.

- Nisam gluva, znate - pomalo drsko je rekla starija žena.
- Izvinite što vas uznemiravam ovako kasno - rekao sam.
- Šta želiš, srce? Samo, moja serija je počela, a ceo dan je čekam.
- Zovem se Edvard Loj - predstavio sam se.

Poštansko sandučice se naglo zatvorilo, vrata se otvoriše i pojavi se sićušna starica sede kose nalik peni od belanaca, ruku raširenih kao da će me zagrliti.

- Videla sam te u crkvi. Bog ti pomogao, sine - uzviknula je - a jedna Dafni se još nije ni ohladila u grobu.

Džek rasel terijer uvijao mi se oko lanaka. Na televiziji je treštalo nešto u vezi s krvnim grupama i posmrtnim truljenjem.

- Unutra, Gospodine Berk! - na pucketanje prstiju pas je uleteo u kuću.
- Hoćeš li da učeš, sine? - upitala je. - Nemam ništa da te poslužim, ali možeš da popiješ šolju čaja.
- Rado. Mislio sam... pošto ste sigurno poznavali moju majku...
- Svi smo mi odrasli zajedno, ja, tvoja mama i tvoj tata, bog mu pomogao.

Ući unutra.

Fluorescentno svetlo je jarko osvetljavalo kuću, i izlagalo videlu izanđale, pohabane tepihe i pocepane, odlepljene tapete; u vazduhu se osećao snažan vonj vlage, prašine, sredstva za čišćenje i sosa od mesa. Stara galerija fotografija u jeftinim ramovima stajala je na furniranoj komodi u dnevnoj sobi.

- Jedanaestoro dece smo podigli u ovoj kući, gospodin Berk i ja - rekla je. - Sada su raštrkani po celom svetu: Nema koj, Holandiji, Sjedinjenim Državama, nekoliko ih je u Korcu. Unuci tako e, toliko ih ima da sam im izgubila trag. Svake nedelje šaljem rođendanski poklon, nekad i dva.

- Gospodin Berk? - ponovio sam, pokazuju mi na džek rasel terijera koji se sakrio ispod fotelje.

- A, sigurno si se nasmejao, zar ne? Iskreno govoreći, ponekad me podseća na njega, nam se orasto malo govno, eto to je on.

Pas je zakevtao. Gospođa Berk je otišla u kuhinju. Televizor je i dalje treštao, samo što su sada na programu bile reklame: prilika za investiranje u nekretnine u Budimpešti i Sofiji. Odsutni engleski zemljoposjednik koji iskorišćava svoje zakupce jedna je od najozloglašnijih figura u irskoj istoriji; stoga ne čudi što smo usvojili metode naših kolonijalnih gospodara i trudili se da ih imitiramo, kupuju mi jeftinu imovinu u zemljama u razvoju, kako bismo mogli da zaradimo na račun lokalnog stanovništva. Konačno je na nas došao red.

Gospođa Berk se vratila s pozlaćenim poslužavnikom prepunim najniže drangulija. Ispružila je poslužavnik prema meni; krenuo sam da ga prihvatim, ali je ona odmahнула glavom.

- Ispod - brecnula se - nogare se spuštaju.

Posegao sam ispod poslužavnika i razvukao nogare. Spustila ga je na istanjenu narandžastu prostirku na kaminu i poela da sipa čaj. S televizora je dopirao glas koji je upozoravao da hitno treba ugraditi džakuzi u vaše kupatilo.

- Da li bi vam smetalo ako ugasm televizor? - upitao sam.

Gospođa Berk me je pogledala kao da sam predložio da zavrlija čim komplet čaj kroz prozor.

- Moja emisija je na programu - rekla je tihim, uvrećenim glasom i dodala mi šalju čaj. Sela je na fotelju prekrivenu crvenom prostirkom, namestila jastuke presvućene pa vorak platnom oko sebe i uzdahnula. Njene tanke noge jedva da su dodirivale zemlju; oči su joj izgledale neverovatno velike iza naočara; u bež somotskim pantalonama i žućkastosmeđoj rolci lila je na malo dete u kostimu bakice. Gospodin Berk se izvukao ispod fotelje i skočio pored nje. Seo sam na tvrdu stolicu s naslonom pored prozora. Na televiziji su upravo spuštali kovčeg žrtve u zemlju.

-Jadna Dafni - rekla je. - Bila je prava lepotica, znaš. Slomila je mnoga srca, o jeste, ali bila je dobra devojka. O, da.

- Ije je srce slomila?

- Za po etak Džonija Dosona. Bacio je oko na nju. Ali ona je znala samo za tvog oca. Nije uradila ništa loše. Bila ih je itava armija, sve prijatelji. Ti momci su bili prave napasti, tri musketara.

- Moj otac i Džon Doson?

- I još jedan momak, kako mu beše ime? Keni? Keni, tako je. No u tim živahnim, mladim momcima nije bilo zlo e, kao što je bio slu aj s onim drugim lutalicama, Dagovima.

- Mislite na Rorija Daga?

- Rori Dag je bio dobar. Za razliku od svog brata, Džeka. Zvali su ga Veliki Džek. To ga je uzbu ivalo, ko operio se poput kralja kada bi ga neko oslovio s Veliki Džek. Veliki idiot, bolje re i.

- Mislio sam da je Rori Dag iz Klondalkina.

- I jeste, ali doselio se ovamo kada je imao pet godina. Porodi ni problemi, podigla ga je baka. U svakom slu aju, Rori se dobro snašao, radio je kao poslovo a kod Dosona, ali ovaj drugi nitkov! Svaki as u popravnom domu ili zatvoru. I naravno, neki kažu da Džek nije bio toliko loš kao što se mislilo, da je Rori imao podjednako udela u svemu, bar kad su bili mla i. Nije bilo na ina da se to utvrdi, pretpostavljam.

- Zašto?

- Pa, ak ih ni njihova baka nije razlikovala. Niti iko od nastavnika.

- Blizanci?

- Li ili su ko jaje jajetu. Ali koga briga za Dagove, sigurno želiš da uješ nešto o svojoj majci. Devojka sa stilom, što se i o ekivalo, budu i da je radila u *Arnotsu*, sve devojke za kasom morale su da vode ra una o sebi. Bila je omiljena. Ja sam je ne kada uvala, a onda je ona meni pomagala oko dece.

- A Barbara Doson?

- Barbara Doson? Devoja ko Lam?

Usledio je piskav, usiljen, nervozan smeh, smeh žene kad namerava da uvredi suparnicu, i ne može da se zaustavi iako zna da e u o ima drugih izgledati loše.

- Barbara Lam i njeno izvešta eno držanje. Kad se samo setim odakle poti e. Ono što znam jeste da nikad nije imala vremena za uvanje dece. Niti bi je ijedna udata žena poželela u svojoj ku i. Ta je baš imala drskosti.

Gospo a Berk je nastavila da pri a, ali tiho, za sebe, živahno klimaju i glavom, zure i u ekran. Forenzi ki patolozi su molili islednika da im dozvoli da ekshumiraju nedavno sahranjeno telo.

- Barbara je sestra ribara, kao i moja majka, zar ne?

Ali gospođa Berk me nije slušala.

- U crvenom kupalnom kostimu u dvorištu iza naše kuće, zato što je njen otac prekopao njihovu baštinu ne bi li zasadio povrće koje mu nikako nije uspevalo, idiot. Gospodin Berk kod kuće u vreme večere, ja se vraćam iz prodavnice vukući tri najmlađa deteta sa sobom, a njih dvoje se prskaju vodom i smeju, ona natopljena, *natopljena*, u crvenom kupalnom kostimu, s velikim crveno nakarminisanim usnama i nalakiranim noktima na nogama i svim tim. Smesta sam je poslala kući. Kakav bezobrazluk.

Ponovo se nasmejala, osvrćući se oko sebe, kao da traži podršku nevidljive porote. Zatim je nešto prkrala ispod jastuka, sve dok na površinu nije isplivala flaša *smirnofa*. Sipala je votku u šolju od čaja i iskapila je, kao da ja nisam tu.

-Jedne nedelje se vucarala s Džonijem Dosonom, sledeće s Kenijem. Doduše, nikad ih nisi mogao ni razlikovati. Tvoj otac ju je izbegavao. Njeno izveštajeno držanje, to nikada nisam mogla da podnesem. Kad su svi znali...

Gospođa Berk je za utala. Pogledala je u mene kao da je zaboravila da sam tu.

-Još jednu šolju čaja, sine?

- Ne, hvala. Šta ste hteli da kažete?

- O kome?

- O Barbari Doson. Niste mogli da podnesete njeno izveštajeno ponašanje, kad su svi znali...?

- Šta su svi znali, sine?

Usta gospođe Berk razvukla su se u blag osmeh; pogled joj je bio oštiji; u glasu se ponovo mogla osetiti lukavost. Rekla je sasvim dovoljno, i više nego što treba, budući da je nacionalni moto oduvek bio "šta god da kažeš, ne reci ništa".

- A ti si još uvek u Americi, sine? Dobro ti ide tamo? Šta si ono po zanimanju, doktor? Svi su znali da je sin Dafni Loj postigao odličan rezultat na završnom ispitu i da će postati doktor. Lepo za tebe. Bože blagoslovi nas i spasi, tamo u Americi ustaju veoma rano, zar ne? Moji su napolju već u šest sati ujutru.

Postavio sam joj još nekoliko pitanja, ali dobio sam u tih odgovore, bolje reći otrcane fraze: moj otac je bio pristojan čovek, i veliki radnik, i gde god da se nalazi, moli boga da je srećan; misli da se Keni odselio iz kraja; na svim fotografijama koje ona ima iz tog perioda nalaze se članovi njene porodice, a

nije ni sigurna gde se polovina njih nalazi. Zahvalio sam joj se za taj, i dok sam se dizao sa stolice, Gospodin Berk je skočio s fotelje i pokušao da mi se uvija oko nogu. Na televiziji, grob je bio iskopan, poklopac kovčega se podigao, samo da bi se videlo da tela nema. Kad smo izašli u hodnik, gospođa Berk je gurnula prst u malu krstionicu sa svetom vodom koja je stajala pored vrata i iscrtala zamišljeni krst na mom čelu. Dok sam odlazio, smešila se i tiho izgovarala molitvu.

17.

Živeo sam u gradu u kome su se svi grobovi otvorili, i mrtvi su ustali i šetali ulicama i poljima dok ne do u do ku a u kojima su nekada živeli; porodice su im otvarale vrata, živi i mrtvi gledali su se kao stranci; onda su mrtvi otišli odatle ponovo, nije im bilo dato da na u mir, dok su ih živi proganjali, pokušavaju i da vide na njihovim licima neku poznatu crtu, neku osnovu prepoznavanja. U inilo mi se da sam video majku i oca, ali kad sam ih sustigao, nijedno od njih dvoje nije imalo lice, bar ne ono koje bih mogao da razaznam; bilo je tu i mrtve dece, ali ona su bila neuhvatljiva; pratio sam legiju mrtvih do same obale, ali kad su stigli na žal, promenili su pravac, u neprekidnom pokretu ka nekom nepoznatom odredištu, i ostavili su me samog, zagledanog u more.

*

Probudio sam se obliven hladnim znojem, kosa mi je bila potpuno ulepljena. Neko je lupao na ulazna vrata, dok je moje srce kucalo u istom ritmu. Kad sam sišao niza stepenice, kucanje je prestalo; dok sam podizao oja ani sme i koverat sa stepenika ispred vrata, uo sam zvuk odlaze eg automobila. Zapljusnuo me je svež jutarnji vazduh; rosa je sijala na spaljenoj travi; stresao sam se i ušao unutra.

Istuširao sam se vrelom vodom, obukao i seo da doru kujem, proveravaju i sadržaj koverta. Ispostavilo se da je bankovni izveštaj Pitera Dosona vrlo zanimljivo štivo. Koliko sam uspeo da protuma im, dobijao je osamnaest hiljada mese no od *Doson izgradnje*, plus šest ili sedam iz drugih stalnih izvora, najverovatnije imovine koju je davao u zakup, ali je redovno bio u minusu za najmanje etrdeset soma. Izveštaj je tako e ukazivao na neprekidne transfere i povla enje novca, kao i izdavanje petocifrenih ekova. Ostali rashodi bili su prili no skromni: imovina je kupljena regularno, bez hipoteka; nije bilo stalnih porudžbina za gra evinska društva; pla ao je ra une za komunalne usluge i još nešto malo. Izgledalo je kao da Piter Doson ne samo što je bio sklon kocki i teškim drogama kao odbornik Maklijam ve je ostatak vremena provodio bacaju i novac kroz prozor. Ili kao da ga je neko erupao. U prethodnoj godini, situacija se pogoršala: tri nekretnine su prodate, ostvareni prihodi - izme u trista i etiristo hiljada - deponovani su, novac je cureo s ra una u deseticama, dvadeseticama i pedeseticama. Radilo se o ogromnim sumama, mnogo ve im

nego što je potrebno za ubravanje lokalnih odbornika da promene stav u vezi sa zemljištem na kome se nalazi golf klub.

Okrenuo sam Lindin broj, ali opet bezuspešno. Pozvao sam suprugu Rorija Daga na mobilni telefon.

- Karolajn Dag?

Zvučala je napeto i obazrivo. Nastavio sam dalje.

- Halo, ovde Edvard Loj, želeo bih da razgovaram s vama o stricu vašeg supruga, Džeku Dagu. Bratu blizancu Rorijevo oca.

- Gospodine Loj. Ja... budite na vezi.

Nakon nekoliko nejasno razmenjenih reči, javio se Rori Dag.

- On je mrtav - rekao je.

- Vaš stric Džek Dag je mrtav?

- Da.

- Vidite, razgovarao sam s nekim ko se sećava vaše porodice iz perioda dok ste živeli u Faganovim vilama...

- Nije pravi trenutak za razgovor, gospodine Loj - rekao je Dag i spustio slušalicu.

Pozvao sam organizaciju zvanu Uprava za privatno obezbeđenje i postavio im nekoliko pitanja, na koja su mi rado dali odgovor. Pozvao sam aerodrom, kako bih se raspitao za svoj prtljag. Osoba koja me je otkriveno doživljavala kao nerazumnu napast samo zato što sam otkrivao da ga pronađu, rekla mi je da danima "nema ni traga od njega" i prekinula vezu. Zatim sam zalupio slušalicu, telefon je zazvonio, kao da radi na dodir. Bila je to Ejlin Vilijamson, i nije zvučala zadovoljno.

- Gospodine Loj, što se mene tiče, prekršili ste odredbe ugovora; želim da prekinete dalju istragu u moje ime.

- Odakle ta iznenadna promena?

- Juče su me zvali iz kancelarije upravnika sifilskog okruga kako bi me obavestili da ste se predstavili kao moj brat...

- Sami su želeli da veruju u to.

- Bez vaše pomoći?

- Nisam im protivrečno, sve dok nisu otkrili.

- Rekli su da ste ih izvređali, oklevetali i da ste bili nepristojni. Da bi za mog oca i mene moglo biti veoma kompromitujuće ako bi se saznalo da sam vas unajmila...

- Zvuči kao pretnja. Mislite li da je Kerni otkrivao mit?

- Gospodine Loj, ne mogu da dozvolim da se još neka negativna priča veže za prezime Parland!

- Mislio sam da želite da osvetlate Maklijamov obraz.

- Nemojte biti bezobrazni. Da li ste napali osobu po imenu Dezmond Delejni?

- Osobi po imenu Dezmond Delejni sam slomio ruku, i to u trenutku kada je na njenom kraju bio nož prislonjen na moje grlo. Da li se Desi Delejni okomio i na vas?

- Rekao je da misli kako treba da znam šta se radi u moje ime. Rekao mi je da mu je moj suprug bio dobar prijatelj.

- Desi Delejni je snabdevao vašeg muža heroinom. Koliko je novca izvukao od vas?

- Rekao mi je da mu je jedino preostalo da se obrati novinarima. Ne mogu...

- Znam, ne smete da dozvolite da se blati ime poštenog Maklijama Parlанда Vilijamsona...

- Kako se usuđujete tako da razgovarate sa mnom? Zna li ko sam ja?

- Dobro znam ko ste, kao i koliko imena imate, samo još uvek nisam utvrdio da li uz svako ime razlikujete ličnost. Problem je u tome što vi ne znate ko sam ja. Unajmili ste privatnog detektiva, a niko ne želi da zna ko je privatni detektiv. Previše je dronjav, ozloglašen i običan da bi dostigao nivo vaših dobrotvornih balova i raskošnih večera, i njemu to savršeno odgovara jer tako može da radi ono zbog čega je unajmljen. To je njegova jedina svrha, kao uzgojen radni pas, on ne može da se opusti sede i naokolo. On treba da zabada nos, da se meša u tuđu poslu i da pravi pometnju dok istina ne izađe na videlo, ili bar dovoljan deo istine da bi se nešto postiglo. Do sada sam saznao da je banda kriminalaca snabdevala vašeg muža heroinom preko Desija Delejnija, da je imao ogroman kockarski dug prema istoj toj bandi; još uvek ne znam šta su otkrivali zauzvrat za vreme i novac koji su potrošili; najverovatnije su hteli njega da podmire, ili da ucenjuju vas. Znam da je umro od prekomerne doze heroina, ali ne znam šta je tražio u vodi. Ali planiram da otkrijem; njegova smrt je povezana s još najmanje dve smrti, a jedna od njih je smrt mog oca. Ako ste toliko uznemireni zbog ružnih novinskih naslova o vašem mužu, zašto to ne rešite s vašim ocem: ako ne može da organizuje malu novinarsku kampanju u korist svoje obudovele žene, ili nije nikakav otac, ili nije novinski mag - ili odluka višeg policijskog inspektora Kejsija da ne kopa previše po slučajevima

Maklijam i Doson odgovara ve ini mo nika za koje tvrdite da vas nije briga ho u li ih uznemiriti. Osim toga, ne možete da me otpustite. Radi u dok ne potrošim vaš ek, a tamo ima mnogo još da se iscedi.

Zastao sam kako bih uzeo vazduh, spreman da prekinem vezu. Ejlin Vilijamson me je preduhitрила.

-Još uvek niste deponovali ek - rekla je.

- Ne, nisam.

- Otkazala sam ga. Dovi enja, gospodine Loj.

Spustila mi je slušalicu. To je bila najnovija moda, da mi ljudi spuštaju slušalicu. Tri puta samo od jutros, a još nije bilo ni deset sati. Mrtva tela su se gomilala, ali bog je izgleda svima zabranio da mi pomognu u istrazi. Više nije ni bilo važno, budu i da sam ostao bez klijenta. U ovom slu aju sam imao interes koji je prevazilazio okvire posla. Bilo je vreme da prestanem da ekam da se slu aj reši sam od sebe. Bilo je vreme da se podigne prašina.

Okrenuo sam drugi broj.

- Ko si ti i šta ho eš?

Džordž Haligan je govorio odse nim, dablinskim akcentom s opasnim prizvukom, ogrezlim u viskiju, dimu i nonšalantnoj svireposti.

- Ovde Ed Loj - rekao sam. - Mislim da je krajnje vreme da me kona no astiš ru kom.

*

Strogo uzevši, Podž i Džordž Haligan su bili susedi, ali šest objekata koji su inili ekskluzivno naselje pod nazivom *Redlends*, u kome su bra a živela, bila su okružena dvorištima veli ine fudbalskog terena, prošaranim starim listopadnim drve em, pa ne da nije bilo šanse da se uje sva a komšijskog bra nog para ve gotovo da nije bilo šanse da se uopšte sretnu. Naselje se nalazilo na velikom zemljišnom posedu koji je golf klub prodao pre deset godina, kada mu je dospeo za naplatu porez na imovinu koji je godinama izbegavao. U to vreme, izgradnja je pala na niske grane, pa se nije digla galama oko podizanja naselja.

Smestili smo se za crni, stakleni sto na izdignutoj, crnoj, mermernoj platformi u senci lipovog drveta. Mlada Južno-amerikanka, obu ena u gotovo istu uniformu kao i Filipinka iz ku e Ejlin Vilijamson, donela je šampanjac i sok od pomorandže. Plavuša iz Isto ne Evrope, koja je izgledala kao nešto grublja sestra Grejs Keli i koju je Džordž predstavio kao jednu od svojih "žena", kratko

se zadržala i za to vreme se pokorno kikotala na Džordžove lascivne ponude. Džordž je izbrojao hiljadu i petsto evra iz platinastog drža a nov anica, i ona je odšetala u cipelama s visokim metalnim potpeticama, ostavljaju i za sobom miris alkohola. Još nekoliko devojaka u bikiniju, koje su izgledale kao manekenke i tako e mogle biti "žene", sun ale su se pored marinskoplavog bazena. Za ru ak smo dobili salatu od školjki i potom jastoga. Primetio sam ogradu s nekoliko konja i teniski teren pored bazena. O igledno je moralo biti zabavno živeti u Džordžovom svetu. Jedina mana je to što bi i Džordž živeo odmah tu, uz vas.

- Može li sok od pomorandže s tim? Znaš li kako se to zove, Ede? Mimoza. Zvu i bolje nego *baks fiz*, zar ne, *mimoza*? Otmenije. Ovo je kristal, a ne neko penušavo ubre. Ja ne u us. Vino koje emo piti uz ru ak je francusko, iz doline Loire, *šato... šato...* uf, jebeni *šato* šta god. Volim vina, i trošim mnogo novca na njih, ali po mom neskromnom mišljenju, nemogu e je pri ati o vinima a ne zvu ati kao pi ka.

Džordž Haligan je nosio jednoredno bež odelo, svetloplavu košulju s belom kragnom i zlatnom dugmadi na manžetnama i crvenu svilenu kravatu s dijamantskom iglom. Jedini ustupak vru ini bio je što je sako oka io na naslon stolice; njegovi crveni tregeri imali su svetloplave ivice. Pogledao je u moje crno odelo i belu košulju i odmahnuo glavom.

- Izgledaš kao neka pijana pi ka koja se vra a s maskenbala. Zar nemaš drugu ode u?

- Avio-kompanija mi je izgubila prtljag.

- Moramo ti obezbediti novu garderobu. Ukus za odevanje. Nedostaje ovom gradu. Jebeno žalosno. Menja se sve, ali jebeno sporo, i dalje to izgleda kao hrpa seljobera koja je preko dana došla do grada. U svakom slu aju, da se vratimo na posao: Ede, nadam se da si ozbiljan u vezi s ovim, jer mi treba ozbiljan ovek; okružen sam poltronima, seratorima i divljacima.

- Šta ta no o ekuješ od mene, Džordže? - upitao sam.

- Želeo bih da budeš osoba za javnost, ovlaš eno lice carstva Dosonovih - pardon, Haliganovih. Jer stvari se razvijaju. Možda sam u prošlosti mogao da perem novac preko paba ili bukmejкера. Ali danas je gotovo sve samo po sebi unosno. Više izvla im iz poslova koji su u skladu sa zakonom nego iz onih drugih. Pa je vreme da se iz onih drugih povu em.

- Šta Podž misli o tome? Mislim, on je gospodin Oni Drugi, zar ne?

- Podž je pomalo nostalgian. On voli da radi na stari na in. Ali svake promene su nemilosrdne, razumeš, Ede? Ne obraćaj pažnju na želje pojedinaca: bezobzirna je prema svima nama. Podž će, tjah, morati da se prilagodi tome.

- Ne znam da li sam ja baš željan da se prilagodim avam Podžu.

- Podža prepusti meni, Ede. Podža prepusti meni. Da popijemo nešto. Gde je ta devojka iz Ipaneme? Isuse, jedva da si dotakao piće, u čemu je stvar, je li se ti to poigravaš, Ede, mene puštaš da se ušljemam, dok ti sediš i pažljivo posmatraš, hvataju li beleške? Ne sviđa mi se to.

Džordžove sitne oči se skupiše, a ona otvorena srdačnost nastala pod uticajem alkohola najednom je isparila. Na slepoočnicama su mu se ocrtavale vene; na vratu mu iskoči žila pulsirajuć i od iznenadne napetosti.

- Previše je rano, Džordže. U svakom slučaju, veći su me jednom priveli zbog vožnje u pijanom stanju - objasnio sam.

- Jebeš to - rekao je Džordž škripavim glasom. - Uvek te možemo odbaciti kući. Ionako si dobar sa sifilskom policijom.

Brazilka je stigla i dopunila Džordžovu čašu šampanjcem. Džordž je zurio u mene dok nisam ispio svoj deo, zatim je klimnuo glavom konobarici, dajući joj znak da mi ponovo napuni čašu.

- Krajnje je nepristojno pustiti čoveka, i to svog *domaćina*, da pije sam - rekao je Džordž tobože besnim tonom.

- Ostavi flašu i sok - naredio je Brazilki, nežno joj dodirujući i podlakticu, pritom ne skidajući i pogled s mene. Devojka se žacnula i povukla ruku kao oparena.

- Izvinjavam se - rekao sam.

- Izvinjenje prihvatio - rekao je sve animiranim tonom i nabacio širok osmeh, razbivši tu zlokobnost koju ju najednom bio prizvao. Bio je to najbolji podsetnik na to da je razlika između njega i njegovog brata samo u stilu. Džordž Haligan je odrezao vrh velike kohibe, provukao je ispod nosa i omirisao. Dok ju je trljao o brkove, za uha se škripa, slika na onoj koju pravi životinjica zarobljena iza gips-ploče. Razmišljao sam da mu nabijem cigaretu u nos. Oduzelo bi mi vremena a ne bi pomoglo u rešavanju slučaja.

- Hoću li biti uključen u tvoje carstvo nekretnina u razvoju, Džordže?

- Baš to sam imao u planu, Ede. Zasad imamo stanove, nekoliko pabova, neke trgovačke jedinice i mali kancelarijski blok - ali ulazimo u posao s građevinskim zemljištem: delimo ga na parcele, zadržavamo ga dovoljno dugo,

povedemo ra una da mu se dodeli odgovaraju a namena i plasiramo ga na tržište u pravo vreme. Laka zarada - sve legalno.

- A moja uloga bi bila...?

- Želeo bih da sastaviš konzorcijum investitora. Sve one fine momke s kojima si išao u školu, zubare i advokate. Ugledne građane s mnogo novca koji žele još više da zarade. Nije da nisam profitirao i bez tih pizda. Ali ubuduće u mojoj firmi da zaradujem samo uz pomoć njih u upravnom odboru.

Džordž je zapalio cigaretu, ispustio veliki oblak dima i namignuo mi. Odjednom mi je postalo muka od Džordža Haligana, njegovih varki o poslovnoj uvaženosti, njegovih nonšalantnih pretnji i njegovog umišljenog načina života iskopiranog iz spotova Roberta Palmera.

- Da li je zemljište na kome se nalazi golf klub prvo na toj listi? - upitao sam. - Ono čiju ste namenu ti i Piter Doson hteli da promenite? Koji je njegov status, sada kad je Piter Doson mrtav?

Lice Džordža Haligana se skamenilo; prostrelio me je pogledom, crnim kao ugalj.

- Da se vratimo na posao. Dobar znak, Ede, pokazana je volja. Ovakvi razgovori, me utim, donose nevolju; nezaposlenima ne mogu da otkrivam izuzetno osetljive detalje u vezi s poslom.

- Ne mogu da prihvatim posao ukoliko nisam upoznat s nekim detaljima, Džordže. Možda bi trebalo da dovedeš advokata. Da pustiš mozak na otavu.

Džordž je uvažio moj predlog.

- Možda. Tjah. Najvažnije je poverenje. Dobro znaš kakve su posledice gubitka poverenja, zar ne?

- Naravno - odgovorio sam.

- Tako te volim - rekao je Džordž. - Moramo imati poverenja.

Džordž je promešao us duga kom, srebrnom kašikom i podigao čašu. Kad sam ispio piće, uzeo mi je čašu i napunio je mešavinom šampanjca i vina.

- Za budućnost, Ede - rekao je.

- Za budućnost - složio sam se.

Obojica smo ispili čaše do dna. Džordž je pio isti šampanjac. Imao je ja u glavu od mene, ili je možda bilo do vrucine: veći mi se mantalo u glavi.

- Pretpostavljam da se uskoro održava sastanak odbornika - rekao sam.

- U petak.

- Siguran si da će sve ići po planu.

- Kako to misliš?

- Siguran si da je namena zemljišta na kome se nalazi golf klub biti promenjena u cilju izgradnje velikog naselja.

- U biznisu je sve stvar poverenja, Ede. Znaš to i sam.

- Da li si ti bio poslovni partner Pitera Dosona u firmi pod nazivom Kortni *nekretnine*? Mislim, nisi mu davao novac da podmiče uje odbornike samo zbog kreka, zar ne?

- Zašto bih ja davao novac Piteru Dosonu? Misliš da nije mogao sebi da priušti podmičivanje odbornika? Dosonovima uopšte ne nedostaje novac, ako nisi primetio.

- Neko je iznuđivao novac od Pitera Dosona, opelješio ga do gole kože. Bila mu je potrebna gotovina kako bi ubedio određene odbornike da uđu u upravni odbor i pomognu mu da realizuje ovaj posao. Gotovina koju nije mogao da nabavi na dnevnoj bazi.

Džordž me je pogledao, izvivši obrve. Bilo mi je vruće, grlo mi se sasušilo. Otpio sam još malo mimoze. Bio sam žedan, ali sam morao da prestanem da pijem. Šta to znači? Nisam bio u stanju da racionalno razmišljam.

- Ovakve stvari moram da znam, Džordže, ako misliš da radim za tebe. Moram da znam. Jednostavno moram da znam.

Osećao sam skramu u ustima, panično znoj na čelu i u kosi i stezanje u grlu, kao da sam progutao pesak. Iskapio sam piće. Pena mi se slivala niz dušnik poput sumpora. Džordž je poskočio s flašom kristala u rukama. Odmahnuo sam glavom.

- Ne, hvala.

- Jesi li dobro, Ede? Kao da si malo pocrveneo.

- Dobro sam. Možda samo sok od pomorandže. Osećam se pomalo udno.

- Ne brate. Počinjem da mislim da nisi kapacitet za alkohol. Poslednji put kad sam te video pijanog creva su ti izlazila na usta od povraćanja, zar ne?

Džordž Haligan je ponovo promešao sok od pomorandže i sipao mi još jednu čašu.

- Saspi to u grlo, mnogo je zdravo. I dosta vitamina C.

Nešto mi se dešavalo s oči; osećao sam kao da je preko njih premazan hladan šlag. Posegao sam za čašom, ali očajno nisam došao u dodir s njom; Džordž mi je usmerio ruku u odgovarajućem pravcu. Primakao sam je ustima i sagnuo glavu kako bih je dodirnuo. Pokušao sam da podignem čašu i usta zajedno, ali pokreti mi nisu bili usklađeni; us mi se slilo niz obraz i završio na jakni. Usporeno sam se kretao; vazduh mi je kuvao u ušima, poput nabujale

reke. Džordž mi je sasuo ostatak usa u usta i bacio ašu; za uo se prasak na mermernim plo icama, nalik manjoj eksploziji.

Glava kao da mi je bila od olova; polako sam je podizao, kako se ne bi otkinula od vrata. Okruženo dimom cigareta i sun evom svetloš u, lice Džordža Haligana zgr ilo se u itav niz brazda i pukotina; bez usana i o iju, izgledalo je kao nasmešena pesnica. Sagnuo se ka meni. Osetio sam miris cigareta u njegovom dahu i mu ninu u stomaku. Džordž Haligan se smejaio, onda me je udario veoma snažno, preko lica, oborivši me sa stolice.

Rekao je nešto, ali uspeo sam da uhvatim samo re i "sok od pomorandže"; doduše, ose ao sam ritam, osvetoljubiv ali pun poleta, poput boksera koji je odneo pobedu. uo sam ga kako se smeje, hrapavo, poput malog motora koji ne e da upali. U inilo mi se da vidim ljude kako prilaze; delovali su previše robusno da bi bile Džordžove žene. Ose ao sam hladno u mermernog poda na obrazu, onom drugom, po kome me Džordž Haligan nije udario. "Okreni drugi obraz" - pomislio sam. Rekao bih to da sam mogao da govorim. Mislim da sam se nasmejao. Poslednji osmeh. Ne i poslednja misao. U ustima sam ose ao ukus jeftinog parfema. "Šta god da mi je podmetnuo, mora da ga 'seku' talkom" - bila je moja poslednja misao.

*

Probudili su me muški glasovi i glasan smeh. Smeh bi se razlegao u naletu nepristojnosti, a zatim slegao u ravnomernu grmljavinu. Osetio sam miris kreozota i parafina, kao i ustajalog duvanskog dima kojim se provla ila slatkasta aroma gore eg hašiša. Ležao sam na nekakvoj fotelji ili kau u na rasklapanje, ruke i noge mi nisu bile vezane. Otvorio sam o i, to jest desno oko; nešto nije bilo u redu s levim. Iznad mene se nalazio zasvo eni drveni krov. Izan ale baštenske alatke visile su na sirovim drvenim zidovima: grabulje, kose, makaze za strižu. S drugog kraja prostorije dopirali su glasovi. S moje desne strane nalazila se radna tezga s kutijama za alat, kartonima eksera i šrafova, burgijama i sli no, na njoj i ispod nje. Kova ki eki s duga kom drškom i neupotrebljiva zelena motorna kosa ica bili su naslonjeni kraj tezge; reze na vratima bile su premazane s nekoliko slojeva kreozota i smole. Ponadao sam se da postoji još jedna vrata, zatim sam sebe opsovaio zbog glupe pomisli, a na kraju je ipak prihvatio kao dobrodošlu: to je makar zna ilo da je dejstvo onoga ime da su me drogirali, šta god to bilo, prestalo. Podigao sam glavu s fotelje kako bih osmotrio celu prostoriju, i sažižu i bol mi prostreli sinuse. Cureo mi je nos, a kada sam ga

obrisao, na nadlanici je ostao trag sveže krvi; sasušena krv na nosu i bradi zadržala se u vidu skrame. Imao sam poteško a da otvorim levo oko, a plitka brazda koja se pružala od slepoo nice do ispod uveta bolela me je na dodir. Jezikom sam napipao rase eno meso i ostatke korena zuba u donjem desnom uglu usta: veli ina šupljine ukazivala je da sam ostao bez najmanje dva komada. Kad sam dolazio, kosa mi je bila suva; sada je bila navlažena; prošavši prstima, shvatio sam da je u pitanju znoj a ne krv. Ostali delovi tela bili su izubijani, ali ne i polomljeni; shvatio sam da mogu da se pomerim kad je to potrebno.

Nameravao sam da pomerim glavu, ali ovoga puta ne dižu i je s kau a; kada sam je okrenuo udesno i napravio blag zaokret, video sam prostoriju iz žablje perspektive: uska a duga ka stara baštenska ku ica s mašinerijom, farbama i etkama. Pod je bio od kamena; na desnom zidu visili su ormari i ili pregrade. U oblaku dima, za belim baštenskim stolom na drugom kraju prostorije, tri muškarca su sedela i igrala karte. Posmatrao sam ih neko vreme, fokusiraju i desno oko i ignoriši i nalete bola u glavi, dok kona no nisam prepoznao oveka S Plavom Kapom, oveka S Alkom U Nosu i Desija

Delejnija. Imao sam sre e što mi je glava još uvek na ramenima. Legao sam i pogledao u krovne grede. Slaba svetlost probijala se kroz uske a duga ke prozore koji su se nalazili iznad visine glave: predve e, možda, nadam se istog dana.

Neko je ustao od stola. Za ulo se otvaranje vrata, neko je izašao napolje da piša.

- Uf, to je to.
- Ajde proveriti oveka.
- Nikud on ne ide.
- Ipak proveriti. Podž e pitati za njega im se pojavi.
- Podž e ovo, Podž e ono.
- I ne zaboravi da opereš ruke.
- Odjebi.

Ponovo se za uo glasan smeh, a zatim sve jasniji zvuk koraka. Nema smisla odlagati ono što je neizbežno. Pogledao sam u visokog, mršavog oveka obrijane glave, s alkom u nosu i žutozelenom modricom oko vrata.

- Seronja je budan - rekao je Alka U Nosu, keze i mi se. - Možda bi trebalo da mu damo ogledalo da vidi svoje novo lice.

Pojavio se Plava Kapa. Skinuo je zavoje, ali nos mu je i dalje bio plavoljubi ast. I on se iskezio. Moje lice je o igledno bilo prvoklasna zabava.

- ini mi se da je ovo posao za Podža Haligana - rekao je s lošim ameri kim naglaskom. - Pozovi ga, Desi.

Alka U Nosu i Plava Kapa ponovo se nasmejaše. Njihov smeh je po eo da mi ide na živce. Seo sam i spustio noge na pod, stežu i kolena kako bih održao ravnotežu. Alka U Nosu i Plava Kapa su se povukli kad sam se pomerio; Plava Kapa se sapleo i pao preko neupotrebljive motorne testere. Gotovo da sam izgubio svest kad mi je prestao dotok krvi u glavu; gotovo da sam povratio kad je stomak po eo da pravi neuobi ajene pokrete. Ose ao sam se kao da me neko kamenom udara u glavu u ritmu otkucaja metronoma. Alka U Nosu prišao je da pomogne Plavoj Kapi; Plava Kapa ga je odgurnuo od sebe.

Sedeo sam u mestu, pokušavaju i da podignem glavu. Krv mi je curila iz nosa; vrsto sam držao prst ispod hrbata.

- Imaš sre e što ti ga nije polomio - mrzovoljno je rekao Plava Kapa.

- Možda bi trebalo da dovršimo posao - dodao je ovek S Alkom U Nosu. Pogledao je prema Plavoj Kapi, koji je slegnuo ramenima, podigao težak ašov s drvenom drškom i bacio ga Alki U Nosu. Ovaj ga je nespretno uhvatio, pa je ašov zazve ao na podu.

- Samo napred - rekao je Plava Kapa.

Iza njega se pojavio Desi Delejni. Desna ruka mu je bila u gipsu.

- Podž je rekao da ne radimo ništa dok on ne do e - rekao je.

Desi je delovao autoritativno i predsedni ki u pore enju s Plavom Kapom i Alkom U Nosu.

- Ostao sam dužan ovoj peder ini - rekao je Alka U Nosu, saginju i se da dohvati ašov.

- Misliš da mu ja nisam dužan? - rekao je Desi Delejni.

- Hajde da sa ekamo Podža. Siguran sam da ima plan.

- Treba da bude sre an što mu Podž nije slomio nos - rekao je Plava Kapa.

- Treba da bude sre an što Podž nije uradio mnoge druge stvari - dodao je Desi Delejni, cere i se.

Plava Kapa i Alka U Nosu su se smejali.

- Da, mora da je prva peder ina kojoj Podž nije podvalio rufinol, i koja se nije probudila s bolom u dupetu - rekao je Plava Kapa.

- Ne govorite ništa unapred, momci. Duga je no . Svašta može da se dogodi - za ulo se piskavo gun anje.

Stigao je Podž Haligan.

Podž se oblačio kao irski ekstremista: majice bez rukava, farmerke niskog struka, bela bejzbol kapa. Svoje ljude je pozdravio zagrljajem i tapšanjem po leđima, Alka U Nosu poljubio je u usta, a zatim se hitro okrenuo i levom pesnicom me udario u lice. Odleteo sam nazad na kauč i glavom tresnuo o zid iza svojih leđina. Mlaz krvi iz mog nosa isprskao je Podžovu belu majicu. Odmah ju je skinuo i pokušao da briše krv s trupa išaranog tetovažama i napumpanog steroidima.

-Još malo da poradim na tom nosu pa pokušajmo i da ga jebem u dupe! - uzviknuo je Podž Haligan. Nasmejao se, ali potrajalo je dok su mu se ostali pridružili tek posle nekog vremena; Desi Delejni je napuštio usta; Plava Kapa je delovao uznemireno, Alka U Nosu je delovao prosto uplašeno.

Podž se nije obazirao; okrenuo se i odšetao do drugog kraja sobe, klimaju i glavom i pucketaju prstima u ritmu melodije koju je samo on čuo.

Za divno čudo, još sam osećao nos; iako je to bio nered od hrskavice i krvavog mesa, nije bio polomljen. Stisnuo sam hrbat kako bih zaustavio krvarenje. Odmerio sam ašov koji je Plava Kapa bacio na pod; snimio položaj baštenskih alatki okolo njih po zidovima; pogledom prešao preko napetih lica Podžove bande. Ako već moram ovde da skončam, ima da povedem Podža sa sobom, pa bilo mi poslednje.

Vratio se s limenkom svetlog piva i cigaretom; otpio je polovinu konzerve, podrignuo Plavoj Kapi u lice, onda mi prišao i pokušao da mi maše upaljenom cigaretom ispred nosa.

-Još nisam završio s ovom pederinom. Ne pokušaj još dugo -rekao je, njegovo naduveno lice krivilo se u seriju zastrašujućih pohotnih grimasa. Uvukao je dim i približio mi užareni vrh cigarete zatvorenom levom pa otvorenom desnom oku, koje je od vreline i dima zasuzilo i pokušao da pecka; trudio sam se da ne reagujem, spreman da se obušim na ašov.

- Podže, Podže, Džordž je rekao...

Podž Haligan je odmaknuo užarenu cigaretu i okrenuo se prema Desiju Delejniku, koji je progovorio.

- Džordž je rekao *šta?*

Delejni je pokušao da privuče Podža ne bi li mu šapnuo na uvo. Podž je otresao Delejnijevu ruku poput dosadne muve.

- Zajebi s tim tajnama, šapuješ kao devojčica. Šta je moj brat rekao?

- Da ne idemo predaleko. Da saznamo šta zna, a onda... da mu uteramo strah u kosti, to je sve što je želeo - rekao je Desi Delejni.

Podž je prišao Delejniku, gledali su se o i u o i.

- Mislim da je Desi preplašen. Jesi li se uplašio? Jesi li?

Desi Delejni je odmahnuo glavom.

- Nisam, Podže - rekao je.

- Tako te volim - Podž je rekao i udario Desija Delejnika glavom. Delejni je zajaukao od bola i pao na kolena, krv mu je curela izme u prstiju koje je držao na licu.

- Tako ti i treba. Moj brat. *Moj brat* - rekao je Podž, nekontrolisano klimaju i glavom, bore i se sa zverima u njoj.

- Nebitno je, jebote, šta ovaj moron zna! Do e iz Amerike, misli da je jebeni *neko*, zabada nos kao da je jebeni... mislim, kad bi nešto znao - kad bi znao gde je Tomi Ovens, ili šta se desilo one no i s Maklijamom i Piterom Dosoanom, kada bi išta znao - ak i da je znao - ak i ako *zna* - može da nestane, zar ne? To bar nije teško, jebiga. Ljudi stalno nestaju. Nikome ne nedostaju. Osim pi ki kojima nedostaju, a koga briga za njih. Deo svakodnevice. Jaka stvar.

Podž kao da je iznenada splasnuo. Oborio je glavu i bradu prislonio na grudi. Nastavio je da mumla sam za sebe. Zatim, isto iznenada, ponovo je živnuo.

- To što Džordž ho e da nastavi dalje kao neka strogo poslovna pi ka ne zna i da i ja to ho u. Imam svoje planove. Ne neke jebene... kao da sam mu jebeni konobar. "Džordž je rekao"... "Džordž ho e"... šta je *sa mnom*, a? Šta je s *mojim* planovima?

Gornji deo tela Podža Haligana podrhtavao je od nervoze. Okrenuo se i odjurio do samog kraja baštenske ku ice, poput vatrogasca koji ule e u zgradu koja gori. Obgrlio sam levu nogu, koja mi je bila spuštена na pod, ponovo spreman da se bacim na ašov. Podž se vratio i razdelio etiri limenke svetlog piva. Alka U Nosu i Plava Kapa su nazdravili, bacili kosku jedan drugome, otvorili konzerve i potegli. Desi Delejni se sklup ao na kamenu pod i naslonio na široke drvene nogare radne tezge, tapkaju i nos; odgurnuo je ponu enu konzervu piva u stranu.

- ekaš nešto za šta bi popio, Desimonde? Sve po redu. Hajde da dokraj imo ovu peder inu jednom zauvek, a?

Podž Haligan je bio prebrz za mene. Zavrlja io mi je konzervu piva u glavu; dok sam je sklonio s puta i obrisao pivo s lica, zagrabio je ašov i gurnuo ga Plavoj Kapi u ruke. Popeo se na naslon fotelje i skinuo kosu sa zida.

Posko io sam i po eo da tražim oružje, ali Plava Kapa mi je ašovom prepre io put; Podž me je postepeno sabijao u ošak, kosom seku i vazduh. Njegove bistro, širom otvorene o i su blistale, nasmešene usne bile su ote ene kao da e da puknu.

- Vreme žetve. Ne treba se plašiti kosa a, zar nije tako, Desi? Nikad nisam koristio kosu. Još ne. Možda je to jedna od onih stvari koje nau iš uzgred.

Za uo se zvuk iz donjeg dela šupe.

- Podže - rekao je Desi Delejni.

- Odjebi ili eš biti slede i, Desi - uzviknuo je Podž. Bale su mu se slivale niz bradu. Ponovo je zamahnuo oštricom kose; smrt kao da mi je zazviždala u ušima.

- Podže, za tebe je - re e Delejni. - Stigla je Dosonova.

Lindina zlatna kosa zablistala je izme u Podžove glave i ka keta Plave Kape. Šta ona radi ovde? Gde smo mi uopšte? Supa je stara najmanje pedeset godina; ku e Haliganovih sagra ene su pre deset godina.

- Ede, jesi li to ti? - upitala je.

Lindin glas je zvu ao tromo, ravnodušno: kao pod sedativima.

Podž je zadenuo kosu ispod leve ruke i okrenuo se prema Lindi.

- Da nisi skrenula u pogrešnom pravcu, draga? - rekao je. - Momci, ispratite gospo u Doson do ku e.

Alka U Nosu je krenuo prema Lindi; Desi Delejni je ustao, ali se nije pomakao; naizmeni no je posmatrao Podža i mene.

Imao sam sve vreme koje mi je bilo potrebno. Desnom rukom sam se uhvatio za radnu tezgu kako bih održao ravnotežu, oslonio se i obema nogama udario Podža u grudi. Stropoštao se na fotelju i zajaukao, dok mu je kosa i dalje bila zadenua ispod levog pazuha. Plava Kapa je širom otvorenih usta zurio u Podža; oštrica mu se zasekla u grudi, a vrh u rame. Bilo je mnogo krvi. Podž je kleknuo i pokušavao da se oslobodi kose; sa svakim pokretom situacija je bila sve gora; vrištao je od bolova. Plava Kapa je i dalje bio obuzet Podžovim mukama; šutnuo sam ga u jaja i uzeo mu ašov; kad je pao na pod, udario sam ga još dva puta u glavu. Linda je stajala u samom središtu prostorije, o iju zamagljenih od lekova; bilo je teško proceniti koliko je svesna dešavanja oko sebe. Alka U Nosu je krenuo prema Lindi, a zatim prema meni, zgrabivši kova ki eki koji je ležao pored motorne kosa ice. Nije imao snage da propisno zamahne, pa mi je prišao drže i ga visoko. Morao je da pri e blizu kako bi ga upotrebio; na rastojanju dužine drške ašova, udarao sam ga u lice dok

nije pao, zatim sam ga pljosnatim delom udario po glavi. Podž je i dalje jaukao; u pauzama se kleo da će me pogubiti, ali od kose nije mogao ni da mrdne; ne ide on nikuda bez medicinske pomoći.

Drže i mobilni telefon u ruci, Desi Delejni je klimnuo glavom i pogledom pokazao na vrata.

- Beži - tiho je izgovorio.

- U redu, Podže, odmah ćemo ti dovesti pomoć - glasno je saopštio.

Pripretilo sam Delejnjicu ašovom kako bi situacija delovala uverljivo, obavio ruku oko Lindinog struka i povukao je prema vratima.

- Hoću u glavu te pederine - vrištao je Podž.

Zgrabio sam Lindu za ruku, izleteli smo na vrata i krenuli prema zamiru u svetlu.

18.

Poskliznuli smo se po finom koralno-crvenom šljunku, a ja sam navukao rezu spolja na vrata šupe. Iza gustog cestara bukovog drveta prostirao se beskrajni, blago iskošeni zeleni travnjak nalik oji.

Linda je podigla ruku i nežno me pomazila po levom obrazu, nakon čega je zglobom kažiprsta prešla preko mojih usana.

- Možeš li da tr iš? - upitala je i nasmešila se.

Klimnuo sam glavom i pokušao da je pitam nešto, bilo šta, ali ona je prislonila prste na moja usta kako bi me zaustavila i odmahнула glavom.

- Kasnije ćemo pri ati. Prati me, Edvarde Loje - rekla je.

U o ima joj se prime ivo divlji sjaj, kao da je sve ovo jedna velika igra. Potrala je preko travnjaka, i pokušao sam da je pratim. Nalazili smo se na posedu ogromne ku e, visoko iznad mora. Slojeviti travnjak vodio je do visokog granitnog zida obraslog bršljanom, po ijem su vrhu bile zabodene krhotine stakla. Linda je preskakala travnjake nesmanjenom brzinom, skrenula desno kod zida i nastavila šljunkovitom stazom; nosila je belu letnju haljinu s crvenim ružama i crnim liš em i ravne crne cipele; njene vitke preplanule noge kretale su se sportski graciozno. Svaki put kada bih levom nogom dodirnuo zemlju, oštar bol bi mi prostrujao levom stranom tela i eksplodirao iza levog oka. Stao sam pored zida kako bih zaustavio obilno krvarenje iz nosa. U ku i u pozadini nastala je pometnja, primetio sam ljude kako tr e prema šupi i mile po travnjaku. Linda se zaustavila ispred guste žive ograde od crvenog i zelenog lovora i glogovog drveta visokog gotovo etiri metra; okrenula se, rukom mi dala znak i nestala u granju. Kad sam stigao, shvatio sam da je šupljina kroz koju se Linda provukla previše uska; pokušao sam da se probijem sa strane, izme u isprepletanih grana dva lovora, koja su izrasla toliko blizu da su delovala kao jedan. Zaglavio sam se na pola puta, ali Linda me je sve vreme požurivala; sagnuvši glavu, uvukavši stomak i poguravši snažno kukovima, uspeo sam da se provu em s nekoliko ogrebotina i poderotina; kad sam izašao iz žbunja, grana gloga se vratila u po etni položaj i udarila me u oko, ali ubilo je to levo oko, pa barem nije bilo nove štete.

Našli smo se usred divljine obrasle i kom i divljom kupinom, s tamnim barama staja e vode, opasanim zeljem i busenima koprive. Iz pozadine su dopirali glasovi i povici; zvu alo je kao da su s druge strane ograde. S naše leve strane i dalje se prostirao granitni zid. Kad se uverila da sam još uvek u komadu,

Linda je ponovo ubrzala korak; bosonoga je trala kroz i ak i koprivu, izbegavaju i mo varno zemljište, dok nije stigla do mesta gde se zid urušio, obrazuju i prelaz. Prešli smo preko lomljenog granita i deli a stakla i utonuli u meki nagib pokriven mrtvom paprati i borovim iglicama. Nekoliko koraka dalje, našli smo se u polumraku, pod krošnjama borovog drve a; u daljini su se nazirale pruge sivkastoplavog neba, znao sam gde se nalazim i gde smo bili: bio je to Kaslhil, i borova šuma koja se spušta do same obale u Bejvjuu, a ku a u kojoj sam bio zarobljen pripadala je Džonu Dosonu.

Nastavili smo još tridesetak metara kroz šumu, uzverali se uz nešto strmiji greben obrastao štipavcem i žbunjem i izašli na nekoliko metara duga ku stazu duž litice. Slede i greben obrastao štipavcem i paprati spuštao se do puta, drugi do železni ke pruge, a onaj vrtoglavo strmi ispod njega vodio je do same vode. Pala je no , mesec se pomaljao nad blistavim, plavosivim morem. Linda se okrenula i pogledala me, prvi put nakon što smo pobjegli.

- Oh, Ede - uzdahnula je. - Došao si po mene.

Povukla me je k sebi i svoje lice prislonila na moje; osetio sam njene suze na vratu. Kada je podigla glavu i pogledala me, primetio sam da joj je lice izmazano crvenom bojom; krenuo sam da ga obrišem, ali ona je odmahнула glavom, i poljubila me; ugurala mi je jezik u usta i pomilovala polomljeni zub i rascepane desni; bolelo je, ali bilo je vredno bola. Ponovo je podigla pogled i nasmešila mi se; usne su joj bile crne od krvi, poput ružinih listova na njenoj haljini.

- Gde bismo mogli da odemo? - upitala je.

- Ne znam. Još nisam svestan šta se dogodilo.

Iznad nas se za uo zvuk, pucketanje štipavca, šuštanje paprati. Pacov ili zec, možda. Možda i ne. Linda zatrepta od uzbu enja i straha.

- Ede, moramo da nastavimo da se kre emo. Kuda bismo mogli da odemo?

- Nismo daleko od tvoje ku e.

- Jesi li ti lud!

- Ne. Hajde - rekao sam.

Tr ali smo oko pola kilometra duž litice, dok nismo stigli do podnožja kamenoloma, gde je staza skretala prema unutrašnjosti kopna. Linda mi se ispre ila na putu.

- Šta sad da radimo? Da se penjemo uz kamenolom golih ruku?

- Mogu e je popeti se - rekao sam.

- Zar ne misliš da e motriti na moju ku u? - rekla je Linda.

- Ne idemo tvojoj kući. Hajde.

Gacao sam po blatu, po stazi koja vodi do puta, nadaju i se da je Lindin crveni audi još uvek tamo. Bio je. Pokušao sam da objasnim otkud automobil tu, ali me je prekinula.

- Imaš li ključeve? - upitala je Linda.

Proverio sam džepove: telefon, ključevi, novčanik, sitniš, čak i dvadeset soma u koverti, sve je bilo tu. Možda Podž više voli da opljačkava nekoga tek nakon što ga ubije.

Pružio sam Lindi ključeve. Otključala je vrata automobila, okrenula se prema meni i briznula u plaču.

- Sve je u redu - rekao sam. - Sve je u redu.

- Oh, Ede. Ništa nije u redu - rekla je Linda. - Nikad više neće biti u redu.

Pogledala je gore, prema kamenolomu.

- Moramo što pre da se izvučemo odavde. Verovatno nas traže.

- Šta Požd Haligan radi u kući i Džona Dosona, Linda?

- Sve u ti ispričati usput. Možeš li da voziš? Meni se još uvek manta u glavi zbog nekog sranja koje su mi dali - rekla je. - Plus sam sve vreme pila. Vidiš li dobro?

- Jedno oko je u redu - rekao sam. - Ali moram da odem kući, da se sredim.

- Ne možemo. Motri se i na tvoju kuću.

- Ne mogu da idem nigde drugde. Pogledaj u kakvom sam stanju.

- Ja ću te srediti. Hajde.

Seli smo u automobil i odvezli se do Bejvjua. Zaustavio sam me u drvećem iza gradskog sportskog terena.

Veliki asortiman nesekera za šminku bio je razbacan po Lindinim kolima. U jednom od njih je pronašla vatu, izvadila je dopola ispijenu flašu limun-votke iz pretinca ispred suvoza i poela da me ispije. Votka je avolski pekla, ali osećaj je bio dobar: kao da mi uklanja svaki trag Haliganovih s lica. Linda bi se nasmejala svaki put kada bih se trgnuo.

- Dobro je - rekla je. - Oko će se srediti i mislim da neće morati da se ušiva, samo će zarasti. Mislim da ti ne treba lekar. Pre bih rekla zubar.

Pružila mi je flašu, isprao sam usta i ispljunuo krv i deliće zuba na ulicu. Najednom sam osetio snažan bol, pa sam sasuo pozamašni gutljaj votke kako bih ga otklonio.

- Zubar, definitivno - rekla je. - U me u vremenu...

Pronašla je tablu *nurofena plus* i dala mi četiri komada.

Progutaoh sam ih uz još jedan gutljaj votke i vratio joj flašu. Otpila je dobar gutljaj, a zatim jezikom navlažila svoje blistave usne. Ponovo sam osetio njen miris, duboko u sebi, tu aromu grejpfruta, letnjeg znoja i dima. Uzela mi je ruku i položila je na svoje grudi; oseao sam svaki njen udisaj i izdisaj, šuškanje njene haljine dok se vrpaljila u sedištu, šire i noge, njen vreli jezik dok mi je šaputala u uvo.

Vozili smo se prema jugu i zapadu, pored rudnika olova i kroz guste borove šume, dok nismo stigli do planine. Peli smo se što smo više mogli, putevima na kojima su štipavac i paprat ustuknuli pred mo varama i plitkim barama, i parkirali se u senci komunikacijskih tornjeva, kojima je najviši planinski vrh bio prošaran. Pošli smo da se ljubimo u kolima, cepaju i jedno drugom odeću, zrače i nemom žudnjom, ali bilo je pretopio i pretesno, pa smo izašli iz automobila, seo sam na haubu, Linda je sela preko mene. Video sam svetla grada ispod nas, gledaju i ih preko Lindinog ramena dok se kretala zajedno sa mnom u noć, osećaju i ih kako pulsiraju u izmaglici, dok sam ulazio u nju i dok je ona uzdisala i dok sam njenu glavu držao blizu svoje. Ostali smo u tom položaju dok god smo mogli, to jest dok pored nas nije projurio beli kombi s mangupima koji su trubili i uzvikivali prostote kroz prozor. Obukli smo se, zapalili cigarete i pušili u neizvesnoj, tihoj noći. Linda u početku nije želela da priča, a ja nisam želeo da je pritiskam i tako raspršim ono što smo upravo postigli, šta god to bilo, pa smo sedeli na haubi i gledali u grad ispod nas, u blistave kanale toplote i svetlosti, koji su tekli kroz njegove arterije poput krvi.

Linda je progovorila dubokim, staloženim glasom.

- Nisam ni pretpostavila da sam kidnapovana - poela je. - Mislim, bilo je logično da odem kod Dosonovih kada je pronađeno Piterovo telo. Bili su mi potrebni lekovi za smirenje, samo bog zna kako sam se osećala. Barbara ima svog omiljenog doktora koji joj prepisuje sve što poželi, davao mi ih je na kašiku. Pošao je s valijumom, da bi prešao na nešto jače, ne znam ta nošta. Potpuno mi se zamaglilo u glavi. Nisu morali da me zaključavaju niti bilo šta slišiti. Mada, kao da se neko uvek vrzmao oko mene, posmatrao me. Te večeri nije bilo nikoga. Izašla sam iz kuće da udahnem malo svežeg vazduha, čula sam zvuke koji su dopirali iz pomoćnih zgrada, gurnula sam vrata šupe i ugledala tebe.

Odvezli smo se do hotela koji je Linda znala, sa susretljivim osobljem oigledno navikli da je viđa u kasne sate s nepoznatim muškarcima; doterani upravnik s teatralnim dablinskim manirima po imenu Val odveo ju je u stranu,

zagrlio je i izjavio joj sau eš e; nedugo zatim su se smejali, dok me je Val odmeravao pogledom. Kad smo ušli u lift, prekrio sam krvavu košulju reverima kaputa. Linda je rekla da e se Val pobrinuti da dobijem istu. Stigla nam je i hrana: sendvi i s mesom, salata od tigrastih škampi s tajlandskim prelivom i nekoliko flaša hladnog *staropramena*. Bila je to baš fino aranžirano, i osetio sam neodoljivu potrebu da sve to rasturim.

- Dolaziš li ovde esto? - upitao sam, gotovo se štrečnuvši na to koliko mi je glas najednom zvuao zajedljivo i neprijatno.

- Dolazim kad ho u - odgovorila je Linda. - Bar sam tako radila dok mi je muž bio živ.

- Ali njega nisi dovodila?

- Ne, dovodila sam druge muškarce, Ede. To je bilo tada. Sada bi moglo da bude druga ije. To zavisi od tebe, koliko i od mene.

Pogledala me je pravo u o i, ne pokazuju i ni trunku stida zbog onoga što je bila, spremna za ono što bi u budu nosti mogla da bude. Sa svoje etrdeset tri godine, bio bih zadovoljan da prona em nekoga ko je upola kao ona. Nemo an da se suo im s njenim odlu nim pogledom, okrenuo sam glavu i promumlao nešto u vezi s tuširanjem.

Stajao sam pod mlazom najvrelije vode koju sam mogao da podnesem, najduše što sam mogao da izdržim, dok telo nije po elo da zaboravlja šta mu je u injeno. Zatim sam prešao na hladnu vodu, sve dok mi glava nije utrnula, a otkucaj srca u slepoo nicama gotovo utihnuo.

Kada sam izašao iz kupatila, Linda je telefonirala.

- Možemo li da dobijemo votku? *Stoli* ili *absolut*, i bokal sveže ce enog soka od grejpfruta? I malo leda i limuna, soba 146. Dason, hvala.

Otpio sam veliki gutljaj preostalog piva, i Linda je po ela da pri a.

- Podža ne puštaju u ku u. Ali Džordža puštaju u ku u. Džordž Haliganaska s Barbarom Dason, sam se poslužuje Džonovim škotskim viskijem, šetka se naokolo kao da je kod svoje ku e. Koliko ja znam, tako je. A Podž i gomila njegovih divljaka vrebaju iz svakog ugla, sede u svom kombiju, puše i laju jedan na drugoga.

- Šta oni tamo rade, Linda? - upitao sam. - Šta Dasonovi rade s Haliganovima?

- Mislim da je sve krenulo od Pitera. Piteru je bila potrebna pomo . Umesto da je zatraži od oca, potražio ju je od Džordža Haligana. Džon Dason je vlasnik

zemlje na kojoj se nalazi golf klub. I navodno ju je poklonio Piteru. Trebalo je da bude poklon, ali se na kraju pokazalo kao test.

- Kako to misliš?

- Mislim da je Džonu bili žao što se Piter toliko trudi da ga zadivi. Džon je pokušao da mu stavi do znanja da ne mora to da radi, ali mu je zato Barbara otvoreno govorila da je gubitnik, ni pri i svom ocu. Zato je Džon želeo da ustupi Piteru zemlju na kojoj se nalazi golf klub. Kako bi mogao da se istakne. Barbara nije trebalo to da zna, ali je otkrila. Rekla je da je Piteru to poslednja šansa i da je završila s njim ako se ne pokaže dobro.

- Što je zna i lo šta? Da e izgubiti posao? Ili da više ne e hteti da ga vidi?

- Možda oboje. Možda ništa od toga. Barbara se oduvek raspravljala kao da je poslednji put. Redovno je plakala, besnela i lupala vratima u stilu Džoan Kroford. Nekad bi okrenula list i izvinila se Piteru, molila za oprostaj. To je bivalo još strašnije. Ali uskoro bi ga opet napala. Tako da je moglo da zna i bilo šta. Ali Piter ju je ozbiljno shvatio: ovog puta je morao da uspe.

- On ti je to rekao?

- Da. To mu je bila poslednja šansa. I mislim... znam... da se nadao da e to biti šansa i za naš brak.

- Da li bi bila? Ili si bila previše bliska s njegovim ocem da bi to ikad moglo da uspe?

Lindina usna je zadrhtala od iznena enja, malo je falilo da zapla e. Pogledala me je kao da sam je izdao. I jesam, ali to je po elo kad sam joj uzeo novac, a zatim se zaljubio u nju i sam sebe uverio da u uspeti da izvedem oboje.

- Video sam njegov automobil na putu ka tvojoj ku i one no i kad su pronašli Piterovo telo. Bila si doterana za...

- Za šta, Ede? Spremna za akciju, to si hteo da kažeš? Još uvek nisi evoluirao, razviješ misao, ali nemaš petlju da je izneseš.

- Ovo nema veze sa mnom i s tobom ve sa slu ajem: ako si imala aferu sa svojim svekrom...

- Da li stvarno to misliš o meni?

- Ne mislim. Pitam.

- Onda pitaj.

Lindino rumeno, prkosno lice bilo je toliko lepo da mi se srce bolno uzlupalo. Da sam se tu zaustavio, da sam je uzeo u naru je i pustio da slu aj ispari, možda bi još bila živa. Ali kako sam to mogao da uradim?

Stigla je votka. Linda je sasula gutljaj u grlo, a zatim napravila sebi koktel. Mahala je prema flaši, kao da hoće da kaže: "Ako hoćeš koktel, napravi ga sam", stala je pokraj prozora i zagledala se u noć.

- U redu, Ede. Navali.

- Jesi li imala aferu s Džonom Dosonom?

Dok je prišla, glas joj je bio tih i melanholičan.

- Džon Doson je jedan izgubljen i usamljen čovek. Njegov brak je mrtav već godinama. Na neki način, to je kao da je *on sam* mrtav godinama, kao da ne uživa u sadašnjosti, u životu, u sopstvenim dostignućima. On i Barbara su u ratu. I to hladnom ratu. On... nikad nisam mogla da shvatim to između njega i Pitera; Džon ga je mnogo voleo, znaš. Saose kao da je s Piterom što nije postigao uspeh koji se od njega očekivao. Nije kao... pa, uoči si za uspešne ljude koji kinje svoje sinove ako ne ispune njihova očekivanja. Džon nije bio takav. Barbara jeste. Zapravo, Džon kao da je želeo Piterov uspeh kako bi obojica skinuli Barbaru s vrata. Ali pored svega toga, ima neke... ravnodušnosti u njemu. Bavio se Piterom, Barbarom, svakodnevnim životom, ali sve to jedva da je bilo stvarno. Ne znam, pretpostavljam da se to dešava mnogim ljudima kako stare, kao da su ljudi koje znaju iz prošlosti zapravo njihov realan svet. Ali kod Džona je to bilo i nešto više. Jedne noći, pre nekoliko meseci... kada su tek počinjali radovi na sifilskoj Gradskoj skupštini, Piter je stalno ostajao do kasno, pa je Džon svratio kod mene. Iznenada... i zamolio me da sednem pored njega, i... da mu skuvam čaj ili sipam piće i da sednem i da ga saslušam. Shvataš, kao da sam mu ćerka.

- Njegova ćerka?

- Tako je to izgledalo. A onda su ti razgovori postali redovni, dolazio bi kad Piter nije kod kuće. Tražio je od mene da se doteram, i da sedimo i pričamo. Bilo je... bilo je stvarno čudno, pretpostavljam. Afera, može se tako nazvati. Porodična afera. Dopadalo mi se. Dopadalo mi se da budem nećerka. Nikad nisam imala priliku - moj otac nas je napustio kad sam imala pet godina. Govorio je kao da ima ćerku, ili kao da se nada da će je jednog dana imati. Pričao je o zabavnim igrama i pesmama koje je joj pevati, kako više voli kad nosi kike nego konjski rep.

- Rekla si da je pričao o ljudima iz prošlosti. Kojim ljudima? Da li je pominjao moju majku?

- Tvoju majku nije. Pričao je o tvom ocu. I momku koji se preziva Kortni. Keni, mislim da se tako zvao. Kako su bili divlji kao mladi, tri musketara, i tako

to. To je bilo prilično dosadno, kako su krali iz vojnaka, upadali u bioskop, ili kako su jednom odvezali kožu.

Tri musketara. Moj otac, Džon Doson i Kenet Kortni. I *Kortni nekretnine*, direktori Kenet Kortni i Džema Grand.

- Da li ti je rekao šta se desilo s Kortnijem?

- Umro je. Nije mi rekao kako. To ga je oigledno mnogo potreslo. Tvoj otac je nestao, a Kortni je umro, i tu je bio kraj. Kraj svega.

- Da li je to sve?

- Pa, mimo toga da me je zamolio da te unajmim.

- Šta je uradio?

- Piter je nestao otprilike u isto vreme kad je tvoja majka umrla. Kad si stigao kući, i kada je prošla sahrana, od njega i dalje nije bilo ni traga ni glasa. Znali smo da si u Los Angelesu, da radiš kao privatni detektiv i sve to. Džon je rekao da treba da te angažujem, da nađe Pitera. I još štošta pored toga.

- I još štošta pored toga. Da li je on to rekao?

- Da. Da si isti otac i da ćeš sigurno znati šta da radiš.

Linda se udaljila od prozora i spotakla prolazeći kroz sobu. Napravila je još jedan koktel, zapalila cigaretu i sela na krevet, gledajući me ispod dugačkih trepavica.

- Znaš li, Ede? Znaš li šta treba da radiš?

- Šta je s Haliganovima? Rekla si da im se Piter obratio za pomoć.

Linda je odmahнула glavom i uzdahnula.

- Ovi gresi. Uoči si za priču o Džonu Dosonu i kućama na Ratdaun Roadu, kako mu je Džek Parland pomogao da nagovori članove odbora da glasaju za izmenu prostornog plana? I kako je posao obavljen iz Džonovog džepa? Pa, to je najpre bila Piterova ideja: da ponudi mito. Samo nije želeo da koristi novac koji je zaradio u porodičnoj firmi.

- On nije imao novca. Pregledao sam njegove bankovne račune, novac je kroz njih prolazio kao kroz sito. Mora da su Haliganovi zahtevali da pere novac u njihovo ime ili nešto slično.

- Zato mu je Tomi Ovens doneo novac onoliko i kad je nestao.

- Novac da podmiti Džozefa Vilijamsona.

- Znaš li šta se dogodilo s njim, Linda?

- Nije htelo da popusti. Njegov glas je Piteru bio potreban. Naravno i Haliganovima. Jer su već sklopili dogovor. Nekoliko odbornika već je prihvatilo "donaciju". Džordž je otišao kod Džona i Barbare, rekao im šta se dešava i

stavio im do znanja da će obavestiti štampu da je pokušaj da se izmeni prostorni plan zemljišta na kome se nalazi golf klub sumnjiv. Dosonovi su shvatili da su uhvaćeni u zamku: nisu mogli da odu u policiju, već samo da prihvate situaciju i da se nadaju najboljem.

- Mislio sam da viši policijski inspektor Kejsi prati situaciju u njihovo ime.

- Barbara je rekla da je nemoguće kontrolisati podatke kada su Haliganovi umešani.

- Kako je odbornik umro? Da li znaš?

- Piter se sastao s Vilijamsonom, zatim je kontaktirao Haliganove, pretpostavljam da im kaže da Vilijamson ne prihvata igru. Ili su ga namerno predozirali heroinom, ili su pokušavali da ga nateraju da se predomisli i greškom mu dali previše, ne znam.

- A Piter?

- Barbara je rekla da se Piter te noći i vratio kući. Bio je uznemiren i posramljen zbog onoga što se dogodilo - na kraju krajeva, on je umešao Haliganove u celu priču. Rekla mi je da je pokušala da ga smiri, ubeđujući ga da nije on kriv.

- Zašto? Mislio sam da ga je prezirala. Uostalom, jeste kriv.

- Da, ali rekla je da je želela da ga spreči i da ne napravi neku glupost.

- Kao što je prijavljivanje slušajući policiji.

- Baš tako. Mislim, cela priča je zataškana. Rekla je da je izašao u baštu da udahne svež vazduh nakon što mu je dala valijum. Ubrzo su se začuli pucnji. Tako je sjeban na in na koji ona sada priča o tom događaju, kao da je ponosna na njega, kao da je učinio nekakvo plemenito delo. Ali tada je mislila da nije dobro da njegovo telo bude pronađeno u kući, pa pretpostavljam da su Haliganovi priskočili ili u pomoć. Dosonovi sada ne mogu da ih se otarase.

- Misliš li da je Barbara podstakla Pitera da se ubije?

Linda je ispraznila čašu i žustro odmahнула glavom.

- Ne. Ne. Mislim, ona jeste nevinjena kućica, ali ne bi to uradila.

- Šta je s Džonom Dosonom? Mora da je sve ovo znao onemogućavajući kad ti je došao u posetu. Šta je rekao? Da li je i im pokazao da je uzrujan, budući da mu je sin neposredno pre toga izvršio samoubistvo?

- Ne, uopšte. Delovao je... spokojno. Gotovo euforino.

- Euforino?

- Da. Neprestano mi je ponavljao da ne brinem, da će sve ispasti kako treba. Da ćeš ti postaviti stvari na svoje mesto.

- A ti? U no i kad se to desilo zamalo si propustila da se sretneš s Piterom u *Haj tajdu*. Ali srela si Tomija Ovensa. Šta si onda uradila?

- Otišla sam ku i. I pila dok nisam zaspala.

- O emu ste ti i Tomi Ovens pri ali? Da li ti je Tomi spomenuo šta se dešava?

- Jesam li i ja osumnji ena, Ede?

- Samo pokušavam da razjasnim šta si i kada znala. Kad smo razgovarali ranije, pre nego što je otkriveno Piterovo telo, imao sam utisak da znaš mnogo više nego što govoriš.

- Nije bilo tako, samo... ima nešto što je Piter imao običaj da kaže za tebe.

- Za mene? Oveka nikad nisam ni upoznao.

- Znam, ali on je znao sve o tebi. On... postao je opsednut porodičnim problemima, naročito kad smo saznali da ne možemo da imamo dece. Stalno je prelistavao porodične fotografije, posećivao Faganove vile itd. Govorio je kako misli da ste ti i on povezani. Da... pa, da je Džon Doson i tvoj otac. I da je ubio Ejmona Loja kako bi mogao da bude s tvojom majkom. To nisam htela da ti kažem, Ede.

Prišao sam prozoru i ispunio pluća vazduhom; imao sam osećaj kao da ću da se ugušim. U mećuvremenu sam postajao sve sigurniji da je moj otac ubijen, a da je njegov ubica Džon Doson; da li je moguće da je to istina, da je ubica Ejmona Loja moj pravi otac? Sipao sam šalicu votke i ispio je iz cuga. Ne samo da je imala ukus nego joj je i efekat bio isti. Učinio sam to još jednom.

- Koga je Piter posećivao u Faganovim vilama?

- Ne znam. Nisam sigurna da je ikoga posećivao. Mislim da je odlazio tamo kako bi upijao atmosferu. Prošlost.

- Gospođo u Berk?

- Nije mi poznato.

- Sve je to bilo u njegovima fajlovima, Linda, se li se? Fascikle pod nazivom "Porodica 1" i "Porodica 2"? A ovo je tako i bilo tamo. Našao sam je na Piterovom stolu.

Pokazao sam joj fotografiju Ejmona Loja i Džona Dosona, fotografiju koju nisam mogao da držim a da mi se ruka ne trese.

- Bože, pogledaj Džona, tako je mlad. Da li je ovo tvoj otac s njim? - upitala je.

- Jeste.

- Ova fotografija je ise ena, zar ne? Vidi, po ivici je iskrzana i pocepana, ali ne celom dužinom. Ise ena je polukružno. Slika je ise ena u obliku glave, kao da je na njoj bila i treća osoba. Kao da ju je neko namerno uklonio sa slike. Ili je nekome samo ta osoba bila potrebna.

- Kenet Kortni. Treći i musketar. Drugi čovek koji je pronađen mrtav.

Linda ju je okrenula i primetila da na pozadini piše:

ma Kortni

3459.

- Direktori *Kortni nekretnina*: Kenet Kortni i Džema Grand - rekoh - "ma Grand". Možda je Džema Grand bila supruga Keneta Kortnija. Ili je zapravo "mama Grand", njeno devojka ko prezime.

Linda me je gledala, o čemu i objašnjenje. Ali nisam imao više ništa da kažem.

19.

Probudio sam se u sivo praskozorje. Linda mi je ljubila oči; celo mi je bilo vlažno od njenih suza. Usnama se lagano spuštala niz moje telo, dovodeći me do erekcije, zatim se skotrljala ispod mene i uvela me u sebe. Sve vreme smo se gledali u oči, kao da bi sklanjanje pogleda bilo nešto najgore što bi neko od nas mogao da uradi, njihali smo se dugo i sporo, zajedno snažno svršili, kriknuvši istovremeno i gotovo odmah zaspali.

Kada sam se u pola pet ponovo probudio, sunce je već zauzimalo položaj na bledocrvenom horizontu. Osećao sam se kao da sam prespavao dvanaest sati, iako je prošla jedva pola od toga. Umio sam razbijeno lice i zagledao se u njega u ogledalu; prethodnog dana, uvek bi pomislio da sam prošao kroz staklena vrata; danas bi pomislio da su bila samo vrata. Odeća mi je ostala u hodniku: našao sam oprano i ispeglano odelo, izbeljenu belu košulju bez fleka od krvi i uglancane cipele. Zapitao sam se koliko je Linda vredna kada dobija ovakvu uslugu. Ta misao mi nimalo nije prijala, pa sam je izbacio iz glave. Bilo je lako uraditi to kad je gledaš. Ležala je u dubokom snu, blago napučenih usana i blago preplanulog lica uokvirenog loknama boje meda. Još uvek sam osećao njen miris na telu; bilo mi je žao da se istuširam i izbrišem njen trag. Mislio sam da joj ostavim poruku, ali sam shvatio da ću se vratiti pre nego što se probudi.

Izlazeći sunce virilo je iznad tamnocrvenog pojasa na nebu u vidu narandžastog plamena; delovalo je prevrtljivo, zapaljivo, kao da je spremno da samo sebe proguta; setio sam se platna prožetog motivima smrti na zidu u Lindinoj spavaćoj sobi. Bilo je vreme da krenem.

Prethodne noći, Podž Haligan je zaključio da ne znam gde je Tomi Ovens. Nije bio u pravu. Uzeo sam taksi do Sifilda. Zamolio sam vozača da prođe pored moje kuće. Poslednji put kad smo se sukobili, Haliganovi su je demolirali; sada im je jedino preostalo da je spale do temelja. Umesto toga, vratili su mi automobil. Platilo sam taksi i izašao da osmotrim situaciju. Našao sam kremu za uklanjanje višestrukih zuba i pakovanje flastera ispod brisača: bilo je to izvinjenje Džordža Haligana. Moraće da ga izgovori, pritom misleći to.

Provozao sam se kroz Sifild i parkirao automobil prekoputa novog terminala za trajekte. Krenuo sam starim putem pored zapuštene železničke pruge prema Zapadnom molu i stigao do napuštenog spremišta za trajekte. Nekoliko puta sam pokucao na vrata, dok nisam čuo komešanje. Ubrzo se začuo glas s duge strane vrata.

- Ko je?

Znao sam da ne mogu uverljivo da imitiram Podžov piskav glas, pa sam pokušao s Džordžovim.

- Grof Monte Kristo, ko bi bio, jebote? Otvaraj ta jebena vrata.

Uo sam povla enje reze, a kad su se vrata otvorila, i glas koji je govorio: - Kolm je dole, on je...

Pojavio se radnik obezbe enja obrijane glave, u teget uniformi i s crnom palicom u jednoj ruci. Kada je shvatio da na vratima nije Džordž Haligan, podigao je palicu i krenuo prema meni. Prišao sam mu toliko blizu da nije imao prostora da zamahne i udario ga glavom u glavu najja e što sam mogao. Nos mu je prokrvario, arlauknuo je od bola. Gurnuo sam ga unutra, zatvorio vrata za sobom i naslonio se na njih. Vrtelo mi se u glavi, rana na levoj slepoo nici se otvorila, i krv je curila iz *mog* nosa; nisam želeo da mu razbijem glavu, ali ne da nisam imao prostora nego nisam imao ni snage ništa drugo da uradim. Radnik obezbe enja je kle ao, drže i ruke na licu; im sam zakora io prema njemu, povukao se iza ovalnog mesinganog šanka koji je inio deo kioska za prodaju karata; posteljine, radio, najrazli itije vrste konzervi od piva i kutije od pice bile su razbacane na sve strane; radnik obezbe enja se š u urio u uglu, drže i palicu ispred sebe.

Levo od ulaznih vrata, u hodniku poplo anom koralno crvenim lomljenim mermerom sa sitnim ta kicama mesinga, nalazila se mala ekaonica; pored mesta gde bi trebalo da stoji kiosk prolazilo je polukružno stepenište oivi eno mesinganom ogradom, koje je vodilo prema klate im vratima s okruglim otvorima poput brodskih prozor i a, ali bez stakla. Prošao sam kroz jedna od njih i izašao na starinski peron za polaske s dva prolaza i prozorima na levom zidu, koji su gledali pravo na Zapadni mol. Pored oronule, drvene ku ice na desnoj polovini, u kojoj je verovatno sedeo carinski službenik, bilo je tu mnoštvo nasumice poredanih starih stolica i stolova. Dvosmerna vrata u dnu dvorane vodila su do vertikalnog otvora za stepenište, koji se ose ao na dim, dizel i rasol; str ao sam niza stepenice do železni ke stanice koja više nije bila u upotrebi. Platforma pokrivena plavosivim plo icama stajala je netaknuta; na iskidanim železni kim šinama ležala su stara spava a kola i njihovi delovi, a ispod njih uvrnuti, zar ali branici. Kroz glavu mi je projurila slika mog oca i mene kako trajektom putujemo prema Holihedu da bismo nešto kupili, najverovatnije neocarinjeni alkohol; se am se da sam tom prilikom dobio skupe slatkiše kojih u Irskoj nije bilo. Zapanjila su me snaga i jasno a vlastite

uspomene, i potonuh u kletke i položaj da bih to podneo: moja ruka u njegovoj, pljosnato zeleno-belo paklo mejdžor cigareta koje vadi iz džepa braon somotske jakne, miris njegove pene za brijanje *brilkrim* i *old spajsa*, alkohola, motornog ulja i dima, taj mra ni pogled u njegovim oči ima u kom sam, još kao dete, prepoznavao poraženost, mržnju prema sebi, predaju. Možda se nismo najbolje slagali. Možda nije bio ni fin ovek, ali ni dobar. Možda mi nije bio ni rođeni otac. Ali bio je ovek, i Džon Doson će platiti za njegovu smrt. Ako ga policija ne sredi, onda u njemu ja morati.

Ili se Kolm Hajland kretao neujno i graciozno poput mačke, ili sam za trenutak ogluveo od vrtloga krvi koji mi se, usled razmišljanja o prošlosti, sjurio u mozak. Najednom sam ugledao njegovu senku, osetio strujanje vazduha iznad glave, brzo se zakotrljao napred i za dlaku izbegao pružni prag koji se sjurio tamo gde je koji trenutak ranije bila moja glava. Izgubio je ravnotežu, teško drvo mu je iskliznulo iz ruke; istegao je svoj dugački trup kako bi ga dohvatio; iskoristio sam trenutak i svom snagom ga šutnuo u stomak. Refleksno mi je zgrabio stopalo, ali nije uspeo da ga zadrži, srušio se na ruke i kolena, šište i i gurgu u uši, očajnički se boreći za dah.

- Kolme, ovde dole - uzviknuo je radnik obezbeđenja.

- On je...

On je šta? Znao sam. Znao sam otkad su mi Haliganovi demolirali kuću i kad je Tomi nestao da ga oni negde drže; kad sam video Kolma i Plavu Kapu kako donose namirnice, znao sam da su velike šanse da je to negde baš ovde; nakon susreta s Haliganovima prethodne večeri, znao sam da će verovatno pokušati da ga premeste na neko drugo mesto. Kolm je dole. Na dužnosti.

- Ustaj - rekoh. - Pokaži mi gde kriješ Tomija Owensa.

Hajland nije ništa rekao, samo je šištao.

- Ustaj, Kolme.

- Jebi se - ispljunu on.

Šutnuo sam ga u lice, pa u bok, rebra, jaja, i morao sam da se zaustavim pre nego što na Hajlandu iskalim sav bes, svako poniženje koje sam pretrpeo od Haliganovih, koji su bar imali genetsko opravdanje za svoje ponašanje, za razliku od ovog skota od amdžije, koji je sigurno imao izbora i izabrao je loše, da se zaustavim pre nego što mu bukvalno ne odvalim jebenu glavu s ramena.

- Pokaži mi gde je - uzviknuo sam, bacaju i brz pogled prema stepeništu koje vodi dole, zakrenom starim kolicima za prtljag, i te neispravne pokretne stepenice, i okrenuo se da ugledam blesak noža kojim mi je Hajland isekao

nogavicu, ne imavši snage da podigne ruku i zamahne nešto više; osetio sam bol duž lista, drugim stopalom sam zakora io na njegovu ruku, prisilivši ga da ispusti nož, i tako ga jako ošamario da je potiljkom udario o plo iced na podu i izgubio svest. Seo sam iza njega kako bih proverio koliko me je povredio: ista posekotina duž mišice, mnogo krvi, neokrivano malo bola, nogavica koja mi nije delovala kao da se može ušiti. Hajland je ostao bez svesti; okrenuo sam ga na stranu i uzeo mu nož.

Pokretne stepenice prekrivali su ruda, pesak i masa koja bi mogla biti blato, govno ili krv, možda sve troje. Spuštale su se do platforme za ukrcavanje putnika s izlaznim vratima koja su vodila u prazninu, deset metara iznad vode; druge, još prljavije pokretne stepenice, prošarane vlažnim otiscima stopala, vodile su do delimično natkrivenog doka u obliku slova "L" izdubljenog u zadnjem delu luke. S otvorenog dela pružao se pogled na Zapadni mol, koji vijuga u zalivu; na mramornoj i vlažnoj površini ispod zaradlog, gvođenog krova verovatno se popravljao ili pristajao drugi trajekt. Ispod nizbova onemogućavao je radoznalim plovilima da priđu. Uzviknuo sam Tomijevo ime, čuo sam odjek sopstvenog glasa, grub i metalan. Na zidu u uglu zamišljenog slova L visile su zaradale merdevine, spustio sam se do same vode. Ispod platforme, koja se oslanjala na rešetke grede obložene betonom, ugledao sam motorni amac boje vina, koji je pripadao Kolmu Hajlandu, zavezan za preuku merdevina; nešto dublje, tri ošete amca na veslanje me usobno povezana užadima bila su vezana za rešetke prstenove fiksirane za grede; dizali su se i spuštali s naletima plime. Sadržaj ta tri amca pokrivala je cerada.

- Tomi? Tomi, to sam ja, Ed.

Nije bilo odgovora. Učinilo mi se da sam čuo udarce teškim predmetom ili nogom, ali to je mogao biti zvuk vode, koja je zapljuskivala trupove amaca.

- Tomi?

Ovog puta zvuk je bio sasvim jasan, pet snažnih udaraca u drvo pratinim tihim stenjanjem. Privukao sam Hajlandov amac i seo u njega, odvezao sam konopac kojim je bio pričvršćen, nagnuo se prema amcima na veslanje i zavukao se ispod platforme. Na rastojanju od samo nekoliko metara, pognute glave, pomažući se rukama, provukao sam se između greda, uhvatio za prvi amac i podigao ceradu. Naletelo sam na vesla i plastične kutije, u kojima su mogli biti voda ili ulje. Privezao sam Hajlandov amac, popeo se na amac na veslanje, nagnuo se i sklonio drugu ceradu: u drugom amcu su se nalazili pojasevi za spasavanje i pribor za pećanje; u trećem je ležao Tomi Owens, s

pantalonama spuštenim do kolena, povezom preko usta i konopcima oko zglobova i lanaka, koji su bili privezani za rašlje na amcu. Skinuo sam mu povez s usta, a nožem Kolma Hajlanda isekao konopce. Po butinama i zadnjici imao je posekotine od noža i modrice, a oko genitalija krv; pošto se uneredio, smrdeo je na mokraću i izmet; povez je bio isflekan krvlju i spermom. Kad sam ga oslobodio, seo je, istegao zglobove, uhvatio se za ivicu amca i povratio u more. Bacio se u vodu i zagnjurio se ceo, zatim je izronio i uhvatio se, rade i nogama u vodi. Nije govorio, a ja nisam znao šta da mu kažem, pa sam se okrenuo prema zalivu i posmatrao približavanje trajekta iz Holiheda. Kada sam ponovo pogledao u Tomija, suze su mu tekle niz lice. U Hajlandovom amcu bila je flaša vode. Pružio sam je Tomiju i otpio je koliko je mogao, a ostatak je prolio po glavi. Zaplakao je još jače, bio je u šoku od koga mu se celo telo grčilo u jecajima.

Ostali smo u tom položaju neko vreme, i verovatno bi ostali i duže da Kolm Hajland nije imao tako vrstu glavu, jer bio je tu, spuštao se niz merdevine i pogledom tražio svoj amac. Nikada ranije nisam koristio vanbrodski motor, jer nisam znao kako; sada nisam imao izbora. Tražio sam prekidača da pritisnem, ili sajlu da povučem, a Hajland je bio u vodi, plivao svega nekoliko metara od nas, i shvatio sam da je za motor možda potreban ključ, ali najednom nije bilo važno šta mu je potrebno budući da je Tomi Ovens stajao u veslačkom amcu s veslom u rukama, Tomi Ovens koji se vratio iz mrtvih, zakrvavljene oči su mu sevale, i veslom je snažno mlatnuo Kolma Hajlanda u čelo, morao sam da zgrabim veslo kako bih ga sprečio da to ponovi, budući da je Hajland potonuo već nakon prvog udarca. Kad je isplivao na površinu, bio je bez svesti, i morao sam da ga zgrabim za okovratnik kako ne bi ponovo potonuo. Tomi nije imao nameru da mi pomogne, ali nisam želeo još jednog mrtvog oveka na savesti, šta god da je uradio; nisam želeo da pustim Hajlanda da potone, i Tomi je konačno priskočio u pomoć, izvukli smo Hajlanda na njegov amac i zavezali ga. Disao je, položio sam ga tako da može da se oporavi, Tomi mu je zavezao noge i ruke i zavrlijačio vanbrodski motor u vodu. Ostavili smo ga pored starog doka za trajekte, smrtonosnog čamdžiju Haliganovih, uspavanog u mraku.

20.

Odvezao samamac na veslanje, izvukao ga iz skloništa i zaveslao prema uš u luke. Tomi je sedeo iza mene, na krmi, i rukom ostavljao trag u vodi, dok mu je voda kapljala s nakvašene ode e i mokra kosa lepršala na povetarcu koji je posle dužeg zatišja po eo da duva.

- Bilo je strava do prošle no i - re e iznenada, na moje veliko zaprepaš enje, spreman kao i uvek da izgovori nešto što se najmanje o ekuje. Zatim neko vreme nije progovorio ni re . im smo izašli iz luke, amac nam je zapljusnuo snažan talas dolaze eg trajekta. Deca su nam mahala s palube. Prve jedrilice su se pojavljivale u zalivu. Ose ao sam se kao poslednji preživeli iz nekog divljeg plemena, koji je na kraju pobegao iz svoje pe ine, ošamu en i zbunjen hladnim bleskom civilizacije.

Usredsredio sam se na to da nas odvu em što je mogu e dalje od starog spremišta za trajekte. Kada sam slede i put proverio naš položaj, ustanovio sam da se približavamo *Royal Sifildu*. Tomi je kona no progovorio.

- Bilo je to one no i kad su ti demolirali ku u. Sre ivao sam alatke tvog matorog. Dobra oprema, ali u užasnom stanju. Došli su i pokupili me. Rekao sam im gde se nalazi glok, ali ti si ga bio sklonio. Doduše, pronašli su ga u iznajmljenom automobilu. U svakom slu aju, odveli su me u staro spremište za trajekte, sve je bilo u redu. Rekli su da moraju da me sklone s puta. Podž je bio sav zadovoljan zbog gloka, emu ja nisam verovao, ali tada me još uvek nije pipnuo, ne tada. Zaista je sve strava, mislim, držali su me protiv moje volje, ali su neprekidno donosili picu i pivo i sve to, i u po etku sam bio gore u spremištu za trajekte, i nisam bio vezan ni ništa, samo zaklju an. Veliki Hajland je vodio ra una o meni. Prili no pristojan tip, tako sam bar mislio.

- Zbog ega si pokušao da ga ubiješ - ironi no sam prokomentarisao.

- Hajland je mogao to da zaustavi. Jednostavno je pustio da se to desi.

- Podž Haligan? Da li je to bio Podž, Tomi?

Tomi se zarumeneo, u o ima mu ponovo zablistaše suze; iskrivio je lice u surovi osmeh kako bi ih spre io da poteku, i klimnuo glavom.

- Kako je Hajland mogao da zaustavi Podža? Tog jebenog divljaka ne možeš da kontrolišeš.

Tomi je pogledao u moje lice, kao da ranije ništa nije primetio.

- I ti si imao okršaj s njim?

Klimnuo sam glavom.

- Mislim da sam ga pošteno isekao - reko.

- Imao je zavoj oko grudi i ruke. Sad mi je jasno... stalno je ponavljao: "Ne u dozvoliti da se tvoj mali prijatelj tako lako izvuče." - Tomi je odmahnuo glavom. - Jebote bog! Mislio sam da su obični dileri i prevaranti, a ne... a ne jebeni esesovci - reče.

Zagledao se u more, usne su mu drhtale, izmučeno lice zgužvalo se u mnoštvo uzanih linija, dok je stiskaju i vilice pokušavao da savlada emocije. Trajekt je dostojanstveno manevrisao, prolazeći pored ušća luke i šaljući nam talase, koji su nas ljuljuškali i gurali prema jugu.

- Ispričaj mi o noći kada si se sreo s Piterom Dosonom u *Haj tajdu*, Tomi.

- Rekao sam ti. Predao sam mu neki novac u ime Džordža Haligana. Popili smo piće. Zazvonio mu je telefon, rekao je da mora da ide, zamolio me da sačekam Lindu i da joj kažem da je morao da ode. Tako sam i uradio, kraj priče.

- Zanimljivo je to da je Džordž Haligan davao Piteru novac. Mislim, znam da je Piter bio u teškoj finansijskoj situaciji, video sam njegov bankovni izveštaj, ali kako? Na šta je trošio toliki novac?

- Na konje. Kockao se s Džordžom Haliganom. Zapao je u velike dugove, pokušavao da ih otplati, nije uspeo, pa je u zamenu omogućio Džordžu da se uključi u priču o golf klubu i izgradnji naselja. Sve je pošlo Piterovim pokušajima da zadivi svog matorog, jer je Džon Doson veliko ime u konjskom sportu. Sve se završilo kao još jedna nevolja bogataškog deteta.

- U redu, hajde da se vratimo na *Haj tajdu*. možeš li da se setiš i čega u vezi s Piterom od te večeri, i čega u odnosu ili neobično, nekog detalja koji ti se se urezao u pamćenje?

- Nosio je plavu najlonsku kesu. Znaš one kese iz trafike ili prodavnice slatkiša. Sećam se da sam pomislio kako to deluje čudno, budući da je bio u odelu i kravati, sav poslovan čovek, valjda je trebalo da ima akten-tašnu ili nešto slično, ali ne tu najlon kesu punu...

- Punu čega?

- Prvo sam pomislio da nosi novine, poput onih ludaka koji se vozikaju dablinskom brzom železnicom, znaš, s dve najlon kese pune svih mogućih novina. Međutim, sadržaj kese je podsećao na fotografije, stare koverte i kartonske fascikle u koje su se nekad stavljale fotografije.

- Veoma dobro. Još nešto?

- Bio je nervozan. Uzbu eno nervozan, ponašao se kao seronja. Se am se poslednjeg što je rekao: "Reci Lindi da imam posla s ledi Lindom". Bio sam u fazonu, ma važi, sigurno u joj to re i.

- "Posla *sa* ledi Lindom?" Jesi li siguran da je to rekao?

- Da. Ne, u pravu si, zapravo, posla *na* ledi Lindi.

- Da li si joj to rekao?

- Jesam malo sutra. Šta je trebalo da kažem: tvoj muž kaže da ne može da te vidi sada, ali ne brini, poševi e te malo kasnije.

Tomi je napu io usne, i ja se setih, uprkos o iglednom haosu i raskalašnosti kojom je bio okružen, kakav je puritanac oduvek bio.

- *Ledi Linda* je naziv njegovog amca.

Tomi je iskola io zakrvavljene o i.

- Jebote - re e. - Zna i da mora da je tamo otišao.

- Našao se s Maklijamom i odveo ga na amac. Možda mu je naš prijatelj Hajland pomogao. Isplovio je s poštenim odbornikom, opustio ga, nadaju i se da e da popusti. A ko ih je tamo ekao? Podž i ekipa?

- Tamo su ga ubili?

- Toliko su ga kljukali heroinom da je na kraju umro, ili se slu ajno predozirao, a oni mu nisu pružili pomo . Zatim su gurnuli telo u vodu. To je ono što mi mislimo. Potreban nam je svedok da bismo bili sigurni.

Pustili smo da nam se ta verovatno a nalaženja svedoka voljnog da svedo i o ubistvu u kome je Podž Haligan imao svoje prste neko vreme ruga u tišini. Kretali smo se paralelno s *Royal Sifildom*, i za trenutak sam se zapitao postoji li na in da se Kolm Hajland prisili da svedo i, ali kada sam se setio koliko mu je tvrda glava, odmah sam odbacio tu misao.

- Znaš da mi Podž nikada nije ponudio pištolj? - re e Tomi, deluju i posramljenije nego ikada, dok mu je kosa padala u o i.

- Ponovi to - rekoh.

- Taj glok. Nikad mi ga nije ponudio. Jednostavno sam ga uzeo iz Podžove gajbe. Kao i okvir. Znao sam da se nešto dešava. Bio sam na toj žurki, znaš. Svi su bili nevi eno napeti. Govore nešto, onda u utkuju jedan drugog, šapu u, kiko u se, sve tako; bili su kao opor devojaka koje avrljaju o momcima. U svakom slu aju, dojadilo mi je da budem jebeni potr ko, "veoma dobro Tomi", "zadrži kusus bogalju".

Neki od njih su me zvali Sko ko. Sve sami pametnjakovi i. Znao sam da dolaziš, zbog mame i svega. I Podž mi je rekao da ostavim robu u njegovoj

spava o j sobi na spratu. Pripisalo mi se, otišao sam u kupatilo u Podžovoj sobi, jebeno crno kupatilo, crna klozetska šolja, crni lavabo, zlatne slavine, izopa ena peder ina. Na vodokotli u je stajao pištolj. Proverio sam okvir, nedostajala su dva metka. Rešio sam da ga uzmem i dam ga tebi kako bi otkrio o emu se radi, pa da vidimo ko je jebeni pametnjakovi .

- Samo zato što su te zvali pogrđnim imenima?

Tomijeve o i su sevnule od besa.

- Da sam znao šta e Podž da uradi, sjurio bih se dole i ispraznio bih mu ga u debelo dupe - re e.

Teško je disao, telo je po elo da mu se gr i.

- Ali tada nisi znao, zar ne?

Tomi je sa ekao da ga pro e drhtavica, što je potrajalo.

- Podž i Džordž su se esto sva ali, jer je Džordž hteo da se prebaci na legalne poslove i otka i Podža. Sva ali bi se i više da je Džordž znao šta Podž planira.

- A šta je to bilo?

- Da se uorta i s Larijem Najtom, iz arnvuda, i da po ne da diluje heroin po celoj južnoj obali, sve do Vikloua i Veksforda. U svakom slu aju, i dalje se drži tog plana. U po etku je želeo da ja za njega kupim heroin u Birmingemu. Da uspostavim veze i redovno putujem. Ali odbio sam ga. Pobesneo je, po eo je sa svim tim pretnjama, o bezbednosti moje erke i tako to. Rekao sam mu da u re i Džordžu na šta je spreman ako me se ne okane. Rekao mi je da ga ne zanima šta Džordž misli, ali znam da ga zanima. Ipak, s Podžom se nikad, jebiga, ne zna. Uzeo sam pištolj kako bih imao protiv njega.

- Zašto mi to nisi odmah rekao, Tomi?

- Eh, nisam želeo toliko da ti olakšam posao, ove e.

Tomi se široko osmehnuo. Pomalo posramljeno, ali bio je to prepoznatljiv osmeh.

- A možda i nisam želeo da ti pri am o tome kako sam se dalje upetljao s Haliganovima.

Nije baš bilo pravo izvinjenje, ali mora e da posluži.

- Nego, sino je Podža nešto razjarilo, besno je uleteo i, i... pa, video si šta mi je uradio. Mislio sam da e me ubiti kada završi. Deo mene je želeo da to uradi. Ali rekao je da e me ostaviti u životu. U slu aju da ti nastaviš da njuškaš okolo, rekao je.

- Ho eš da kažeš da je planirao da me uplaši prete i da e tebe ubiti?

- Da. Tako je rekao da me ostaviti u životu jer - to je izgovorio dok je zatvarao rajsferšlus - nije dotad shvatio koliko mu se dopadam - rekao je Tomi, dok mu se glas lomio. Po eo je da drhti, i kao da mu je nešto zazvealo u grudima.

Sada smo već plovili paralelno sa Sifront plažom, usmerio samamac prema obali, ta nije peskovitim žalom na kome se nalazila stara kuća koja je nekada pripadala kanu klubu. Prišao samamacem najviše što sam mogao, a onda smo obojica zagazili u plitak.

Tomi je seo na plažu i po eo da baca kameni u vodu, a ja sam se popeo do Sifild rouda. Prošao sam pored tri butika ženske odeće, moderne prodavnice delikatesne hrane, dva restorana i umetničke galerije, pre nego što sam iza ugla, odmah posle *Mercedesovog* zastupništva, ugledao prodavnicu muške garderobe, gde su se prodavale stvari u trendu po cenama u trendu, koje Tomi Owens u normalnoj situaciji ne bi obukao ni za živu glavu. Izabrao sam drap pantalone od kepera, svetloplavu košulju na dugmiće, plavi sako i braon brodarice. Pogledao sam se u ogledalo - jedna nogavica mi je bila pocepana, odelo isprskano morskom vodom, krvlju i peskom, cipele nakvašene vodom - shvatio sam da prodavac misli da kupujem odeću za sebe; prodavac naelektrisane izblajhane kose nije odvajao pogled od mobilnog telefona, po kome je izbezumljeno kucao poruke; jedina stvar koju je pogledao bio je moj novac.

- Ne pada mi na pamet da obučem to, jebote. Izgleda u kao raunovo u na jahti - rekao je Tomi kad sam mu dodao kese.

- Odeća, Tomi. Po najnovijoj modi. Neće te pustiti na trajekt bez nje - rekao sam.

Jer kada smo jednom utvrdili da, pored mnogobrojnih stvari koje Tomi želi da uradi Podžu Haliganu, tužba za silovanje nije među njima, dogovorili smo se da se Tomi ukrca na trajekt za Holihed i nestane na nekoliko dana. I tako, stresavši se celim telom, kao da ga neko tera da ponovo obuće mokru odeću, Tomi je obukao svoju bogatašku garderobu. U njoj je podsećao na štošta, ali ne na raunovo u na jahti. Krenuli smo priobalnim putem prema novom terminalu za trajekte. Oblak se osipao po nebu poput pene. Povetarac je jaćao, i osetila se hladnoća u njemu, prvi nagoveštaj da leto neće trajati zauvek. Kupio sam Tomiju povratnu kartu i dao mu svežanj novčanica iz smeće koverta Barbare Doseon, i onda ga posmatrao kako hramlje prema odlaznom peronu. Tada mi je sinulo na šta me podseća: na dećaka kome su roditelji prvi put kupili odeću za odrasle. Ne prilići mu, ne stoji mu, u njoj deluje izgubljeno i zbunjeno, baš kao

što je Tomi izgledao, ali ono što su rekli, uzbuđeno, bilo je: stari život je na odlasku, po inje novi. Možda ne može biti toliko zabavno, možda uopšte ne može biti zabavno, ali je neumitno; još to nije leglo, ali hoće. Pomislio sam to, a onda se Tomi okrenuo, dobacio nekoliko ozbiljnih grimasa u mom pravcu, i nasmejao se kao da je upravo pobjegao s plenom, a zapravo je izgledao kao najnovija verzija starog štos: "Šta je Tomi Ovens u sakou? Optuženik." A kad je Tomi u pitanju, to više i nije bio štos. Ipak, neko vreme može biti na sigurnom, van domašaja Podža Haligana, a i meni može se maknuti s puta neko vreme.

Seo sam u volvo i pomislio na Lindu. Bilo je tek osam i petnaest, vreme jutarnjeg špica. Raunao sam da može ona spavati bar do deset, što je sasvim dovoljno da još nešto obavim. Znao sam da je Piter Doseon poseđivao Faganove vile; želeo sam da proverim da li je ikada razgovarao s gospođom Berk, i ako jeste, šta mu je sve ispričala o starim danima.

Ako je zaista bio tamo, ono što su prišli otišlo je u grob zajedno s njima. Ispred kuće na uglu stajalo je pogrebno vozilo. Kad sam izašao iz automobila, ugledao sam dva krupna čoveka u sivim odelima kako na nosilima iznose telo u crnoj vreći. Otvorili su prtljažnik pogrebnog vozila, izvukli šinu, položili nosila, gurnuli je nazad i zatvorili vrata. Žena od oko trideset pet godina plakala je u bašti koju je gospođa Berk s ljubavlju održavala. Posmatrala je kako se pogrebno vozilo udaljava. Niko nije stajao ni na kapiji niti na trotoaru, kao što je to nekada bio običaj. Nekoliko prolaznika koji su žurili na voz ili u prodavnicu okrenulo je glavu, kao da bi bilo nepristojno primetiti to, ili pružiti ruku utehe. Ožalošćenima je potrebna sva pomoć ovoga sveta, pa sam prišao kapiji, smeše i se, kao da sam baš zbog toga došao.

- Gospođice Berk? Žao mi je zbog vašeg gubitka.

Žena me je najpre iznenađeno pogledala, a zatim se osmehnula i klimnula glavom. Njena gusta, kestenjasto ofarbana kosa izgledala je kao da je bila podignuta nitave noći: poput egzotične biljke ili moderne skulpture. Sišla je do kapije, njeno široko, iskreno lice bilo je zgrčeno od šoka, a okrugle, kestenjaste oči ispunjene ljubaznošću i toplinom.

- Kej Preston, ali da, ja sam najmlađa Berkova. Hvala vam...

- Zovem se Loj. Moji roditelji su ovde odrasli.

- Naravno - reće. - Živeo si u Kvori fildsu. Onda je tvoj tata...

Zastala je na pola rečenice.

- Tako je. Već dugo ne živim ovde. I moja majka je umrla pre nekoliko dana - rekao sam.

Kej je navaljivala da svratim na šolju aja. Ako je primetila koliko sam aljkavo izgledao, ni im to nije pokazala. Seli smo u prašnjavu, zagušljivu dnevnu sobu, rekao sam joj da sam nedavno posetio njenu majku, i poela je da pla e: nije je videla od prošlog Boži a, mada su se redovno ule telefonom; ju e je stigla iz Korka. Pronašao ju je radnik uz ku ne dostave; umrla je u snu. Pas je i dalje u njenoj sobi, ne e da iza e, od no as nije zalajao. Nadovezao sam se na pri u, govore i o svojoj majci, popili smo aj, rekla je da e još nekoliko lanova porodice do i na sahranu, ali ne svi: predaleko je, i ak i ako bi uspeili da dobiju slobodan dan (mnogima je posao takav da ne mogu da izostaju), pitanje je da li bi imali novca za kartu. Mobilni telefon mi je zapištao dva puta, što je zna ilo da mi je stigla poruka. Nisam je pogledao, smatraju i da poruka nikad nije toliko hitna kao poziv. Kej je podigla obrve, stavljaju i mi do znanja da joj ne smeta ako je pro itam; odmahnuo sam glavom i pitao je za Pitera Dosona, da li joj je majka ikada spomenula da ju je posetio. Rekla je da jeste, i da je bila prili no uzbu ena što joj je jedan Doson došao u posetu, iako je poznavala njegovog oca još iz vremena kad je bio niko i ništa.

- Da li je rekla zašto je dolazio? Da li je želeo da zna nešto posebno o prošlosti?

Pitanje je bilo prili no direktno, na trenutak sam pomislio da se naljutila na mene, ali bila je previše obuzeta sopstvenim bolom da bi išta posumnjala. Posmatrala me je kao starog komšiju, lokalnog momka, i pou en iskustvom s maj ine sahrane, znao sam koliko je prisustvo takvih ljudi zna ajno.

- Rekla je da je tražio od nje da pregleda gomilu starih fotografija. Tvog oca, verovatno i tebe i mnogih drugih. Mama mi je rekla da joj je bilo dosadno da gleda tu e slike, iako je sa svim tim ljudima odrasla, pa je izvadila svoje, ali on se uzbudio i po eo da postavlja gomilu pitanja o svakome ponaosob, ak i o Dagovima.

- ak i o Dagovima? Jesi li sigurna da je to rekla?

- Apsolutno. Zato što nas je kao decu stalno plašila da emo tumarati ulicama i postati lutalice, kao jedan od Dagovih, ako ne budemo pojeli ovo ili obukli ono. Oduvek sam mislila da to nije u redu, zato što je Rori Dag Mla i uvek bio fin momak. U svakom sluaju, mama je rekla da je bukvalno morala da ga izbaci i da joj je postavio toliko pitanja da bi se ovek mogao zakleti da piše knjigu.

Ispio sam aj i odbio još jednu šolju, uz obrazloženje da moram da krenem. Kej je o igledno bilo potrebno društvo, ali je uvidela da ne može o ekivati od

mene da ostanem. Razletela se po ku i otvaraju i prozore, a zatim je neverovatno vedrim tonom izjavila da mora da ide u pogrebno preduze e da izabere sanduk. Onda se sru ila na staru fotelju s crvenim prekriva em i jastucima sašivenim od raznobojnih par i a platna i zaplakala kao dete kome je potrebna majka, ispuštaju i gr evite, neutešne zvuke. Pokušao sam nešto da kažem, ali ona je samo odmahнула rukom; hteo sam da joj kažem gde je sakrivena votka, ali sam bio siguran da ju je ve pronašla; dok sam odlazio, pas - Gospodin Berk - sjurio se niza stepenice, protr ao kroz dnevnu sobu i zaustavio se, reže i, kada je shvatio da to nije njegova gospodarica; sakrio se ispod fotelje i zacvileo.

Seo sam u kola i prislonio elo na volan. Ose ao sam se iscrpljeno, kao da ništa što sam od povratka uradio nije vredelo, kao da neprekidno tumaram me u mrtvima, kao da je Dablin grad mrtvih, beskrajna nekropola, i znao sam da u, ako ne uspem da zavaram trag, ja biti slede i. Pro itao sam poruku u telefonu. Pisalo je: "Kreni prema ku i ODMAH, sa ekaj me tamo! S ljubavlju L.xxx."

Tamo sam za etiri minuta. Usput sam okrenuo njen broj, ali sam dobio govornu poštu. I dalje sam imao daljinski za otvaranje sigurnosne kapije i klju od njene ku e; prilikom penjanja uz Kaslhil uspeo sam iz starog volva da izvu em brzinu od šezdeset šest na sat. Trebalo mi je ta no etiri minuta da stignem.

Prekasno. Kada sam ušao u Lindinu ku u, njeno prelepo telo je bilo toplo, ali mrtvo kao da je hiljadu godina ležalo u hladnoj zemlji. Zvuk policijskih sirena, koji je podse ao na melodiju *Sudnjeg dana*, razlegao se po brdima poput prašine na vetru.

Krv.

Nekad se sve svodi na krv.

Prisustvo ili odsustvo A i B antigena (molekula prona enih na površini crvenih krvnih zrnaca) pomaže da se utvrdi da li je vaša krvna grupa A, B, AB ili O. Rh (rezus) faktor je još jedan antigen, prisutan kod 85 odsto populacije, što znači da su svi oni Rh pozitivni; preostalih 15 odsto su Rh negativni. Retke krvne grupe određuju se prisustvom neobičajenih antigena ili, eš e, odsustvom malih antigena prisutnih u krvi većine ljudi. Približno jedna desetina jednog procenta populacije ima retku krvnu grupu; približno jedna stotina jednog procenta populacije ima veoma retku krvnu grupu. Naravno, nema ni ego lošeg u tome - osim ako niste ozbiljno povređeni, pa vam je potrebna transfuzija krvi. Ako se dve neodgovarajuće krvne grupe pomešaju, ishod može biti smrtonosan. U suštini, svako može da primi krvnu grupu O. Ali na osnovu drugih antigena koje posedujete ili ne posedujete određuje se koliko je vaša krvna grupa retka, a što vam je krvna grupa reda, to će vam pre biti potrebna transfuzija krvi baš te krvne grupe. Ako ne dobijete odgovarajuću krv, umrećete.

S krvlju tako lako može da krene naopako.

Bolesti krvi su sledeće: anemija, nedostatak crvenih krvnih zrnaca; leukemija, rak belih krvnih zrnaca; hemofilija, kad se krv ne zgrušava normalno; i hepatitis, virusno oboljenje jetre. Neki oblici tih bolesti mogu se lečiti, ali neki izleću. Neki oblici su prosto smrt koja vam pulsira u venama.

Krv može biti pogrešna od samog početka.

Krvna grupa je vaše genetsko nasleđe. Svako od nas ima dva gena, od kojih jedan nasleđuje od biološke majke, a drugi od biološkog oca. A i B geni dominiraju, dok je O gen nasledan. To znači da je, ako imate krvnu grupu O, svaki od vaših roditelja morao posedovati bar jedan O gen, a to mora biti gen koji ste nasledili od oboje. Ako nasledite A i O, A gen dominira; slično je i sa B genom. Na primer, ako imate O krvnu grupu, a otkrijete da neko vreme za koga ste mislili da vam je otac ima krvnu grupu AB, ili ako imate krvnu grupu AB, a vaše dete ima O krvnu grupu, onda taj neko vreme ne može biti vaš otac, to dete ne može biti vaše dete. Ta krv nije bila prava od samog početka.

III

Izgubljen ali ne i zaboravljen, u mra nom srcu sna.

Brus Springstin, "Adam Raised A Cain"

21.

Detektiv-inspektor Fiona Rid prva se pojavila na mesta zločina. Pomislio sam da će me uhapsiti - prisutni policajci zasigurno su mislili da nekoga treba uhapsiti i da sam verovatno ja jedan od kandidata, sa kim sam se i sam složio - ne postaje se slučajno detektiv-inspektor. Fiona Rid je delovala smireno i oprezno i nije želela da gubi vreme hapse i nekoga ukoliko nema dovoljno dokaza da protiv te osobe podnese tužbu. Saslušala je moje kratko, doterano izlaganje o tome kako sam proveo noć s Lindom u hotelu, kako sam morao da odem do kuće da uzmem istu odeću, kako sam Kej Preston, devojka ko Berk, izjavio sa učešćem povodom smrti njene majke, kako sam odgovorio na Lindinu poruku dok sam vozio prema njenoj kući i kako me je tamo sačekalo njeno telo. Pokazao sam joj poruku u mobilnom telefonu i vreme poziva. Zamolila me je da krenem s jednim policajcem u policijsku stanicu u Sifildu da svojevolejno dam izjavu.

Možda komšije više ne izlaze kad vide pogrebno vozilo, ali uvek možete raunati na gomilu znatiželjnih kad se pojavi policija. Idući iz Lindine kuće u pratnji uniformisanog lica i ulazeći u plavo-belo-žuti policijski automobil, mora da sam izgledao kao da sam uhapšen: sportski građena plavuša u ružičastoj trenerci stajala je pored mercedes kabrioleta, držeći i sveže izmanikiranu ruku na ustima; podbuli, tamnoputi muškarac u belom bademantilu stajao je na trotoaru, s rukama prekrštenim na ispupčenom stomaku i usnama sabijenim u pravdoljubivi podsmeh; dva oveka u poslovnim odelima ukopala su se na travnjaku, posmatrajući automobile koji su vršljali po naselju i jurcali uz ograđeni sporedni put. Nad gradom su se spustili tamni oblaci; hladnoća i vlaga su mi se uvukle u kosti.

Nakon što mi je policajac uzeo izjavu, ostatak jutra sam proveo u praznoj sobi za ispitivanje u policijskoj stanici u Sifildu. Dejv Doneli je došao i zatražio mi mobilni telefon. Dao sam mu ga. Neko vreme sam proveo u ćeliji s otvorenim vratima kako bi bilo jasno da nisam uhapšen. Nije me bilo briga. Nije me bilo briga ni za šta drugo osim za činjenicu da Linda više nije živa. Sedeo sam i zurio u prljave zidove oker boje, ne osećajući ništa osim besa. I dalje sam mogao da osetim njene obline pod prstima i na rukama; njen miris se zalepio za mene poput tuge. Lice mi je bilo pokriveno šakama kada je Dejv Doneli prislonio glavu na vrata ćelije. Ušao je, stao pored mene i žustro mi protrljao rame svojim zglobovima.

- Lepo što si se uvalio u još jednu nevolju - rekao je, suvo poput pogrebника. Odmahnuo sam glavom. Nisam želeo da pri am ni s njim niti s bilo kim drugim. Ali to nije zavisilo od mene. Kada sam podigao glavu, ugledao sam njegovo blede lice.

- Stigli su pripadnici NBCI-ja. Žele da ti postave nekoliko pitanja - rekao je.

- NBCI-ja? - upitao sam za u eno.

- Nacionalnog kriminalisti kog biroa - pojasnio je. -Došli su da nam pomognu da razrešimo slu aj Linde Doson. Kao i ostale povezane slu ajeve.

Nisam mogao da procenim da li je Dejv bio zadovoljan ili iznerviran zbog njihovog prisustva, ili od svega pomalo. A kad mi je namignuo, sve mi je bilo jasno.

Odveli su me u istu sobu za ispitivanje kao i onda kada sam saznao da je prona eno telo Pitera Dosona. Tamo su me ekala dva detektiva u odelima. Detektiv-narednik Majls Gerati, ovek srednje visine, krupne gra e i vrste, prosede kose nalik etki, spakovao je svojih dvadeset kilograma viška u svetlucavo žutomrko odelo, koje je izgledalo kao da je u njemu prespavao. Detektiv-inspektor Džon O'Salivan, visok i vitak ovek kratko ošišane sme e kose, nosio je drap pantalone od somota i tamnozelenu, somotsku jaknu; imao je izuzetno razvijena ramena i ruke. Kada je O'Salivan klimnuo glavom, Dejv je napustio prostoriju.

Prilikom ispitivanja ponašali su se rutinski: Gerati je izigravao klovna, dok je O'Salivan bio strog ali pravedan. Odlu io sam da nikom ne kažem da su se Haliganovi razmiledi po ku i Džona Dosona, pa ak ni Dejvu: želeo sam sam da rešim ovaj slu aj. Dejv na kraju može da prisvoji zasluge, naro ito ako mu to zna i za karijeru, ali ovo je slu aj mog oca i moram sam da ga rešim. Gerati je odmah po eo sa svojim trikovima; kad sam se uklju io, bio je na nogama, blebe u i na temu privatnih detektiva.

- Samostalni detektiv, a? Vozi brza kola, alkohol gasi viskijem, koristi etrdesetpeticu? Jesam li u pravu, Ede, oružani obra uni, izdaje i gospodarice no i?

Podigao je kragu na jakni od tvida, skupio o i i iskezio zube. Podsetio me je na stvorenje isklesano u kamenu na krovu srednjovekovne crkve.

- Ne - rekao sam. - Nije tako.

- Ma važi - rekao je - mora da ti je i koka na raspolaganju. Jesi li ikada sebi rekao: "Ima da uzimam ovo celim putem do Gradske skupštine"?

- Nisam.

- Da li si ikada puko i uzeo mito i pomislio "do avola s poslom", ili si se opredelio za usamljene noći, sam sa svojim integritetom?

- Uglavnom po celu noć sedim u kolima, piju i bajatu kafu, jedu i ustajale sendviče i pišaju i u flašu, kako bih uslikao oženjenog oveka dok izlazi iz stana svoje devojke i ispaljuje metke u svoju suprugu, potvrđuju i da je srećan kraj rezervisan samo za advokate - rekao sam.

Podigao sam obrve u pravcu O'Salivana. Geratija mi je bilo preko glave. Rekao bih da se i O'Salivan tako osećao.

- Koliko sam shvatio, poseduješ dozvolu da radiš kao privatni detektiv u Los Angelesu - rekao je.

- Da, u Kaliforniji.

- Da li ta dozvola važi u celoj državi?

- Da.

- Ko je nadležan za to?

- Biro za bezbednost i istrage u Sakramentu.

- Neophodno je američko državljanstvo?

- Dovoljna je zelena karta.

- Planiraš li da se vratiš? Razumeli smo da si se vratio kući i kako bi sahranio majku.

- Da. Ne znam... mnogo toga se izdešavalo u mešovitemu.

- Može se reći da te prati nevolja.

Može se reći da je u pravu. Kako da se ne složim?

- Ovde ne možeš da radiš s tom dozvolom. Kao privatni detektiv. Ne u ovoj *jurisdikciji*.

Gerati, na poslu siledžija namrštenog lica, posle radnog vremena obično anekdotično.

- Nisam ni mislio da mogu - rekao sam.

- Zna i priznaješ da si radio u ovoj jurisdikciji, prihvataju i novac kao privatni detektiv, iako nemaš pravo na to - reče Gerati.

- Da, priznajem.

- Šta planiraš da uradiš u vezi s tim?

- Pa, vi mi recite gde mogu da dobijem dozvolu, pa ću se prijaviti.

- O tome je trebalo da razmišljaš pre nego što si počeo da zabadaš nos.

-I jesam.

-Šta?

- I jesam. Pozvao sam Upravu za privatno obezbe enje, koja je nadležna za ovaj posao. To jest bi e, im dobije odgovor od svih svojih komiteta i donese odluku o na inu poslovanja. Za sada u ovoj "jurisdikciji" ne postoji dozvola za privatnog detektiva. Ali vi to ve znate, zar ne?

Gerati se zagledao u mene, streljaju i me prete im zlobnim pogledom, zatim je zabacio glavu i zafrktao poput bika, da li od smeha ili od besa, to nisam mogao sa sigurnoš u da kažem.

- Šta ti se desilo s licem? - upitao je O'Salivan.

- Spotakao sam se.

- Spotakao si se? - rekao je Gerati, unose i mi svoju neprijatnu facu u lice.

- Tako je. Šta se desilo s tvojim? - upitao sam.

-Jesi li ubio Lindu Dason? - dreknuo je.

- Znaš da nisam.

- Prema onome što znam i ne znam, ti si sjajan ovek, zar ne?

- Kako da znamo da je nisi ubio? - upitao je O'Salivan.

Pogledao sam u dva detektiva preko puta mene: Gerati je iskola io svoje krvave, sive o i, dok me je O'Salivan zainteresovano i pažljivo posmatrao svojim umornim, plavim o ima. Nisam mogao da procenim da li sam osumnji en ili ne.

- Kao prvo, ne postoji motiv. Kao drugo, ne bi bilo šanse da se izvu em. A kao tre e...

Glas mi je zadrhtaio, verovatno od bujice ose anja. Ili zato što nisam mogao da verujem šta sam upravo nameravao da kažem. Da li zaista želim da kažem policajcima da nisam mogao da ubijem Lindu zato što je volim? Kako bi se slatko smejali prepri avaju i moju izjavu u bifeu. Koristili bi je kao tipi an primer na predavanjima u Policijskoj akademiji. Zato što je glavni osumnji eni uvek muž, uvek ljubavnik. I on uvek tvrdi da ju je voleo. Gerati se smejao. Želeli su da to izgovorim.

- A kao tre e? - nacerio se.

- Bio si u vezi s Lindom Dason? - upitao je O'Salivan.

- Da, ja... zapravo, bili smo na samom po etku.

Izlazi odavde, Loje, ima eš vremena da oplakuješ ono što je moglo da se desi. I to na pretek.

- Da li je Linda otišla svojim kolima ili taksijem? - upitao sam. - Iz hotela.

Nisam dobio odgovor.

- Jer ako je otišla svojim kolima, onda bi za po etak trebalo da prona ete njen automobil. Crveni audi kabriolet nije bio parkiran ispred njene ku e kada sam došao, niti je bio u garaži kada sam odlazio, pa postoje velike šanse da se ubica njime odvezao.

- A došao je peške?

Slegnuo sam ramenima.

- Ej, ja nemam ak ni voza ku dozvolu. Vi ste glavni. U ovoj "jurisdikciji".

Gerati je planuo; O'Salivan se blago nasmešio. Snimio je moju izjavu na kasetofon koji je stajao na stolu izme u nas.

- Razgovarali smo s menadžerom hotela koji je radio te no i, kao i s gospo om Preston iz Faganovih vila. Potvrdili su tvoju pri u. Tu je i tekstualna poruka koju ti je Linda poslala.

- I dalje je mogao to da uradi - re e Gerati.

Gledao sam od jednog do drugog.

- U pravu si - uzvratio sam Geratiju. - Od Berkovih do Lindine ku e sam stigao za etiri minuta. Kad sam stigao, bila je mrtva. Ali mogla je da bude živa. A ja sam mogao da je zadavim dok su se policijske sirene približavale. Tehni ki jesam osumnji en. Ali ne zvu i uverljivo, zar ne?

- Šta možeš da nam kažeš o smrti Pitera Dosona? - upitao je O'Salivan.

- Sve što otkrijem, kažem detektivu-naredniku Doneliju - odgovorio sam.

- Ma ne seri - dobaci Gerati.

Neko vreme smo sedeli u tišini. Nisam znao da li je Gerati zaista protiv mene ili se samo pravi, da li je O'Salivanov bolni izraz lica posledica stida zbog Geratijevog ponašanja ili prosto usredsre enost na posao. Nešto mi je palo na pamet.

- Ko je pozvao policiju? - upitah. - Da li znate?

- Anonimni poziv. Bez identifikacije.

- U koje vreme je zabeležen? Da nije slu ajno pre poruke koju sam dobio?

Gerati i O'Salivan su se me usobno pogledali.

- Jeste, zar ne? Što zna i da poruku nije napisala Linda ve ubica. Ko je drugi mogao da zna za ubistvo? Nije bilo više nikoga u ku i. Komšija je možda prijavio automobil koji je suviše brzo projurio, ali to nije razlog da do e policijska patrola s upaljenim rotacijama. Zadavljena je, što zna i da se nisu uli ni pucnji niti vrisak.

Gerati nije nameravao da odustane.

- To zna i da si mogao da pošalješ poruku s Lindinog na svoj telefon. I dalje se uklapaš u celu priču.

- Zatim sam pozvao policiju sa skrivenog broja i sačekao da me uhvate? Ko god da mi je poslao poruku, očigledno pokušava da mi smesti ubistvo.

- Ili si se ti kockao - nastavio je Gerati. - Računao si da ćeš se izvući i jer izgleda suviše providno. Možda je tvoj plan bio previše mudar da bi prošao. Gospodine Opasni Privatni Detektiv iz Los Angelesa.

Pogledao sam ga. Uzvratio mi je pogled i razvukao lice u širok osmeh, iz koga su istovremeno isijavali poruga i podlost. Dobro mu je to išlo.

- Zamoliću te da predaš svoj pasoš dok se ne završi istraga - rekao je detektiv-inspektor O'Sullivan.

- Na neodređeno?

- Nadam se da istraga neće toliko trajati. Možemo preispitati odluku kad postignemo određeni napredak.

- Naravno, zašto da ne? - rekao sam.

Detektiv-narednik Gerati je stajao, smeškajući se i istežući ruke, kao da smo upravo odigrali tešku partiju skvoša, i kao da je sve završeno i da smo opet postali prijatelji. Zatim je ispružio kažiprst, namestivši pesnicu tako da izgleda kao pištolj, i uperio ga prema meni.

- Ne zaboravi da ćeš morati da se prijaviš u Upravu za privatno obezbeđenje kako bi dobio dozvolu - rekao je. - Ne sumnjam da će dobro razmisliti koga će primiti u ekipu privatnih detektiva. Veoma dobro razmisliti.

Koristeći srednji prst za povlačenje imaginarnog oroza, upućao me je pravo u lice.

Zatvorski službenik mi je vratio mobilni telefon. Policajac u uniformi odvezao je 122 S iz Lindine garaže; sada je trebalo da krene sa mnom kako bi mi uzeo pasoš. Zajedno smo otišli do parkinga. Padala je kiša, pa je svako otrčao do svog automobila. Dejv Doneli je sedeo u volvu, na mestu suvozača. Pružio mi je smeđi koverat A4 formata.

- Listing poziva. Sve u redu, Ede?

- Mislim da jeste. Hvala. Ti? Ne nervira te što autsajderi vršljaju po tvom terenu?

- Bar ćemo videti neku akciju - rekao je. - Kejsi će da završi u govornicama kad se sazna da je pokušao da spreči sprovođenje istrage u slučaju ubistva Pitera Dosona i Seosema Maklijama.

- Mislim da bi čak i za njega bilo previše da iznese kako je Linda sama sebe zadavila.

Dejv me je pogledao.

- Proveo si noć s njom? Bilo je nečega me u vama, zar ne?

- Ne želim da pričam o tome - promumlao sam i odmahnuo glavom.

- Žao mi je u svakom slučaju - rekao je Dejv, osetivši olakšanje što ne moramo da produbljujemo temu.

- Ukoliko Kejsi odleti s posla, situacija će biti povoljna po mene: Ridova napreduje, a ja preuzmem njen posao. Detektiv-inspektor konačno, jebeno na vreme, ali neću biti ogorčen, iako je trebalo da budem unapređen još pre pet godina.

Kiša je lila u potocima. Pomislio sam na brisače: spravica koja možda i ne radi tako dobro na starom automobilu, detalj koji je Tomi vrlo moguće zanemario. Kad sam ih uključio, shvatio sam da sam bio nepravedan i prema automobilu i prema Tomiju: klopotali su poput igli za pletenje, ali su radili posao. Ispričao sam Dejvu o razgovoru s O'Salivanom i Geratijem i rekao mu da znaju da nas dvojica direktno sarađujemo. Ali mu nisam rekao za Haliganovu okupaciju Dasonove kuće, niti da sam pronašao Tomija i poslao ga iz zemlje; predložio sam mu da obiđe staro spremište za trajekte. Sve je ostalo na tome.

Policajac koji je trebalo da me prati ablendovao je s druge strane travnjaka. Rekao sam Dejvu da bi trebalo da krenem. Klimnuo je glavom, ali nije se ni pomerio.

- Ede, ne znam da li je ovo dobra ili loša vest - pretpostavljam da bi najviše voleo da se slučaj završi na ovaj ili onaj način, ali - u svakom slučaju, otkrili smo matični broj osobe zabetonirane u Gradskoj skupštini, kroja Fichju u Kapelstritu vodi evidenciju poslednjih trideset godina. Nije u pitanju tvoj otac, ovaj ovek nije živio u okolini Južnog kružnog puta. Zvao se Kenet Kortni.

22.

Dao sam policajcu svoj pasoš i ispratio ga pogledom, zatim sam zastao pored kuhinjskog prozora, posmatraju i kako napolju pada kiša. Kapi kiše dobovale su po satrulelom simsu, presijavale se na kamenoj stazi i natapale sasušenu travu, istovremeno spiraju i prašinu s tvrdih, zelenih plodova jabukovog drveta, koja se nagomilala tokom dugog, sušnog perioda. Kao dete, verovao sam da će muško i žensko jabukovo drvo zajedno porasti i da će se njihove grane jednog dana dodirnuti. Više mi nije tako izgledalo. Sada sam još snažnije osećao Lindin miris na koži: oštar miris grejpfruta, vlažni mošus, opojni sladunjav i slan miris nje. Neprekidno sam se okretao kako bih je doekao; nisam mogao da se pomirim s činjenicom da više nikad nećemo doći. Izašao sam na kišu, stao između dva jabukova drveta i nisam se pomerio dok mi u nozdrvama nije ostalo ništa drugo do mirisa meke zemlje i navlaženog kamena. Potrajalo je.

Ušao sam u kuću, istuširao se vrelom vodom i obukao istu odeću. Napolju se smrkavalo; iako je bilo tek četiri sata, izgledalo je kao tipično novembarsko popodne. Nisam imao gde da sednem, pa sam se smestio na stepenice i zaronio u listu poziva Pitera Dosona. Za oko su mi zapale dve stvari. Kao prvo, poziv s mobilnog telefona upućen Džordžu Haliganu, u četvrtak u 21.57, isto vreme kada je Piter poslednji put viđen živ. Bio je to poslednji poziv Pitera Dosona. Kao drugo, redosled brojeva: poslednje četiri cifre broja telefona na 086 mobilnoj mreži, koji je Piter nekoliko puta okrenuo u poslednjih nekoliko meseci, a poslednji put dve noći pred smrt, bile su 3459. Uporedio sam ga s brojevima koje sam prikupio i upamtio na svom mobilnom telefonu, ali nije se poklapao ni s jednim. Pogledao sam škrabotine na poleđini pocepane fotografije mog oca i Džona Dosona:

ma Kortni

3459.

Okrenuo sam broj i dobio govornu poštu: mlada ženska osoba s otegnutim dablinskim naglaskom koja se predstavila kao Džema zamolila me je da se predstavim i ostavim broj telefona, što sam i učinio. Kad sam spustio slušalicu, osetio sam kako mi srce lupa. Ako ovo nije prelomni trenutak, onda je veoma blizu toga. Ali ovaj slučaj se neće preokrenuti sam od sebe. Ne smem sebi da dozvolim još jednu grešku, a to pre svega znači da moram da se držim podalje

od Haliganovih. Dva puta sam im dao prednost; dva puta su me kaznili zbog toga. Tre i put bi bilo kobno.

Pogledao sam u mobilni telefon kako bih proverio propuštene pozive i shvatio da sam ga slu ajno isklju io. Ponovo sam ga uklju io i zaklju ao tastaturu. Iš ekivao sam poziv Džeme Kortni, ali sedenje pored telefona nije dobro za srce. Zvao sam s fiksnog telefona i nabavio broj Gradske isto e, i dogovorio se da pokupe sav neupotrebljiv nameštaj nagomilan u garaži; ovakva kiša nikako nije prijala automobilu napravljenom 1965. godine. Dok sam razvrstavao ode u za pranje, zazvonio mi je mobilni telefon. S druge strane žice za uo se ženski glas, ali ne onaj koji sam o ekivao.

- Ed Loj? Ovde Karolajn Dag, Dagova žena. Da li me se se ate?

Setio sam se, ali zvu ala je potpuno druga ije: odse nije, živahnije, odlu nije.

- Gospodine Loj?

- Da, tu sam.

- Rori želi da razgovara s vama, gospodine Loj. Setio se ne ega što bi po njegovom mišljenju moglo biti od koristi.

- U vezi s njegovim pokojnim stricem? - upitao sam.

- Da, u vezi s njegovim stricem. Što pre saznate, to bolje za vas.

Rekao sam da sam slobodan i objasnio joj gde živim; rekla je da e odmah do i. Odvezao sam se do hemijskog iš enja na Sifild roudu i ostavio kesu prljavog veša. Usput sam svratio u prodavnicu alkoholnih pi a za poneti po viski i pivo, kao i u modernu prodavnicu delikatesne hrane po gotovo jelo. U povratku mi je zapištao mobilni telefon, što je bio znak da imam dve nepro itane poruke.

Prva poruka je glasila: "Ede Loje, ovde Džema Kortni. Slobodna sam ve eras izme u devet asova i pono i, volela bih da se vidimo u tom periodu. Nazovi me da ugovorimo ta no vreme."

Druga poruka je glasila: "Ede, šta da kažem za Podža, nešto se mora u initi, nema ljutnje, hteo sam da te pozovem na doru ak sutra ujutru u *Royal Sifild*- imam ose aj da e odbor ve eras doneti ispravnu odluku i da emo ujutru proslaviti kako dolikuje - i ne brini, Podž ne e biti tamo. Samo do i i sve u ti nadoknaditi, tvoje vreme tek dolazi."

Kad sam skrenuo prema ku i, ugledao sam srebrni terenac Karolajn Dag. Dag je otvorio ogromni kišobran iznad svoje žene za tih nekoliko koraka do ku e. Nagurali smo se u dnevnu sobu i stajali s nelagodom u trouglu dok im nisam objasnio šta se desilo s nameštajem. Pogled Rorija Daga bio je

istovremeno snebivljiv i prepreden; obesio je glavu i pustio suprugu da pri a. Kerolajn Dag, u marinskoplavom kompletu, s ruži astim ružom i senkom za o i, govorila je preterano naglašavaju i re i i s uko enim osmehom na licu pa sam se ose ao kao da mi ita bukvicu.

- Rori je... pa, ne želim da govorim u ime svog supruga, gospodine Loj, samo ho u da kažem da mislim da Rori želi da vam kaže - evo me opet!

Usledio je kratak, zvonak, neveseo smeh. Za to vreme, Rori Dag je piljio u izlizani tepih.

- Ho u da kažem, Rori je pogrešio kada je rekao da mu je stric mrtav. On je živ, a Rori... zapravo, Rori zna gde je on, u stara kom domu, zar nije tako, Rori? Dag je nešto promumlao.

-Jadni ovek. I mislim da je ono što Rori pre svega želi da kaže, jer poenta je re i otvoreno istinu, to je javni program na kraju krajeva, objavljivanje celom svetu - i verovatno je zbog toga imao problem da otvoreno pri a o svom stricu i o njegovoj *prošlosti* - Rori?

Pogledala ga je, smeškaju i se, klimaju i glavom i gestikuliraju i, poput u itelja koji pokušava da nagovori neposlušnog u enika da se izvini. Dag je zadržao pogled na podu, ali je drhtave ruke stegao u pesnice.

- Ostavi u ga da vam sam kaže. Nema ega da se stidi, izle ivo je. Pa! Ostavljam vas! Treba da pokupim decu od prijateljice, koja verovatno više ne e biti prijateljica ako pored svoje dvoje dece i dalje bude morala da se bori s moje troje, tako da u ostaviti vas momke da se ispri ate.

Rori Dag nije uzvratio pogled svojoj zabrinutoj supruzi. Njena usiljena vedrina visila je u vazduhu izme u njih poput dima. Pogledala me je podignutih obrva, kao da je htela da kaže kako se njen suprug pridružio onima koji iskušavaju njeno beskrajno strpljenje, a zatim se veoma hrabro nasmešila i otišla.

Dag se nije pomerio dok nije uo kako se terenac pokrenuo. Okrenut prema prozoru, posmatrao je svoju suprugu kako po kiši isplovljava u svojim srebrnim trka kim ko ijama. Onda je pogledao u mene, s mešavinom gneva i posti enosti.

- Došli smo do zaklju ka da sam alkoholi ar - rekao je. -To je o igledno mnogo lakše nego priznati da se jednostavno više ne volimo.

- Onda može pi e? - upitao sam.

- Nego šta, jebote - jedva je do ekao.

Džejmison smo gasili *ginisom*. Shvatio sam da taj dan nisam ništa jeo - u policijskoj stanici u Sifildu dali su mi neku gumenu piletinu i otužni pomfrit, koji nisam imao želju da pojedem. Uzeo sam sušeni paradajz, picu sa svežim bosiljkom i parmezanom, pile a krilca u sosu od crnog graška i konzervu salate od avokada, paradajza i crvenog luka. Ukus je bio odličan, što je bilo baš dobro, budući i da je koštalo više od alkohola. Rori Dag nije želeo hranu; sipao je još jednu čašu viskija i morao da se suzdržava da ga ne iskapi u cugu. Možda i jeste alkoholičar; uopšte me ne zanima: nisam ni socijalni radnik niti psihijatar. Možda bih i ja postao alkoholičar da sam se oženio Kerolajnom Dag. Možda ionako jesam. Ko ga jebe? Uvek može biti gore; mogli bismo biti mrtvi; biće uskoro. Pridružio sam se Dagu u drugoj čaši viskija, postao sam smireniji i sve mi je postalo jasnije. Dag je rekao da priča kako se njegova žena promenila otkako je napustila posao i u potpunosti se posvetila deci; kako su joj se videli suzili, kako joj je bilo potrebno nešto ili neko da je podstakne, ali ja ga nisam slušao; uživao sam u neoslikovanoj iluziji razumevanja stvari koju mi je viski omogućio. To neće potrajati, ali dok traje, svet odjednom dobija smisao i sklad, red zahvaljujući i kome imam utisak da je moj zadatak jednostavan, a njegovo ispunjenje neizbežno. Uključio sam se u trenutku kada je Dag rekao da priča o svom stricu.

- Zapisao sam adresu starog doma - rekao je Dag, pružajući mi listić papira.

- Valjalo bi da kreneš sa mnom - rekoh. - Možda mi neće dozvoliti da ga vidim.

- Nikada mu nisam bio u poseti - rekao je Dag. Pocrveneo je i drhtavom rukom posegnuo za flašom viskija. Moja ruka je stigla prva. Jedno je biti alkoholičar, ali totalna pijandura mi je potpuno nekorisna. Pružio sam mu još jedan *ginis* umesto toga.

- Izmirio sam sve računice u starom domu. Ali ne moram da ga vidim. To ne dolazi u obzir, posle svega u šta je uvalio mog oca.

- Šta je uradio? Falsifikovao svoj potpis u dnevnicima koje je tvoj otac vodio prilikom izgradnje gradske skupštine?

Dag me je pogledao kao da se još uvek dvoumi da li da progovori. Pitao sam se da li je trebalo da nagovorim njegovu suprugu da ostane. Okrenuo je glavu i blago klimnuo glavom.

- Kako si znao? - upitao je.

- Potpisi u dnevnicima obično variraju u okviru određenog šablona - to odgovara načinu na koji se većina ljudi potpisuje. Ali potpisi u dnevniku radova

na gradskoj skupštini su svi identični, i nimalo se ne razlikuju od potpisa na uramljenim projektima tvog oca. Logično je da se na njima pažljivije potpisivao, budući da je planirao da ih izloži. Ali zašto se jedan dnevnik toliko razlikuje od ostalih? Zato što su potpisi u njemu falsifikovani - pažljivo iskopirani. Da je urađen samo jedan ili dva, bila bi to briljantna krivotvorina.

Rori Dag se kiselo nasmešio.

- Za Džeka Daga se ne može reći i da je briljantan falsifikator. Ni briljantan provalnik, ni briljantan izumitelj, ni briljantan džeparoš - ništa od toga. Doduše, bio je dobar u lažima. Bio je talentovan isključivo za iskorišćenje avanjanje velikodušnosti mog oca.

- Pretvaraju li se da je on?

- Džek je uvek imao novčanih problema. Ne zna se koliko je novca potrošio, prokockao i popio. Nekada davno, još dok je bio običan radnik, moj otac je dopuštao Džeku da neparnim danima radi umesto njega u slučaju da mu očajnik treba novac. Onda je tata napredovao, sticao znanja i polagao ispite, ali i dalje je morao da pronalazi Džeku posao. Džek nije bio ni kvalifikovan niti sposoban, ali kada je u pitanju šefovanje drugima, umeo je dobro da se snađe - prsio se i šepurio - zapravo više nego moj otac - da ne pominjem njegov dar da se paja s običnim svetom, tako da je Džek, kada je tata radio kao poslovnik, mogao da se uvuče na koji dan, i zaradi nešto novca za piće. Ali izgradnja gradske skupštine bila je nešto sasvim drugo.

- Zašto? Zato što je ceo posao prepustio bratu?

- Između ostalog. I uopšte nije bio srećan zbog toga. Već sam ti rekao, pao je u depresiju zato što nisam položio prijemni ispit i zato što je morao da se odrekne svojih velikih planova za sina arhitektu. To je bio samo deo problema. Ostalo je posledica gradske skupštine. Nikada više nije progovorio s Džekom, čak mu se ni na ulici nije javljao.

- Šta se dogodilo? Da li ga je tvoj stric na neki način ucenjivao?

- Ne znam. Moguće da je za sve kriv Džon Dason. Mislim, napustio je i Dasonove, za koje je pre toga radio godinama. Nije mi rekao razlog. Da budem iskren, deo mene je želeo da to ostavim iza sebe, znaš, sve te stvari me uzbudile, me usobno negovorenje godinama, sve je to otkad je sveta i veka, tipično irsko plemensko sranje. Bar sam ja to tako doživljavao. A onda sam pre godinu dana primio poziv. Bio je to Džek Dag, bez novca, zdravstvenog osiguranja i porodice - ima ženu i decu u Engleskoj, ali ih je davno napustio i nema pojma gde se oni sada nalaze - u svakom slučaju, "veliki" Džek Dag ima

leukemiju i moli me za pomoć. Potrebna mu je palijativna nega, stara ki dom, šta god. Prvo sam pomislio - nije moja stvar. Ali... pa, krv nije voda. Mislim, nema nikoga osim mene. On je brat mog oca. Ne mogu samo da mu okrenem leđa.

- Da li si ga pitao šta se desilo s gradskom skupštinom?

- Pokušao sam. Rekao mi je da svako ko je odrastao u Faganovim vilama zna da život nije lak. Rekao je da je uradio ono što je morao. Rekao je da nikada nije bio jebeni cinkaroš, niti ima nameru da to sada postane. A ako mi se to ne dopada, mogu da odjebem.

- A ti si mu ipak pomogao?

Dag je slegnuo ramenima kao da ga je stid.

- Kao što sam rekao, nema nikoga osim mene. Verovatno sam se potajno nadao da će mi na kraju ipak reći.

- Zašto je onda žena morala da te tera da dođeš ovamo?

- Zato što veći deo mene nije želeo da sazna istinu. Najlakše bi mi bilo da matora drtina umre i da se tako otarasim prošlosti.

Klimnuo sam glavom. To osećanje mi je bilo dobro poznato.

- A onda me je sinoć iz stana kog doma zvala sestra Ursula. Stric Džek svakog dana može da umre. Nije me tražio, ali ona je pomislila da bih možda želeo da ga vidim. Onda se ubacila Kerolajn - moraš da odeš, time će se "završiti" dugogodišnja agonija. Počeo sam da pijem. Neprestano je brbljala o razgovoru s tobom, opijanju i sličnom. Usledila je vika. Deca su se uzrujala. Izašao sam iz kuće, nastavio da pijem, vratio se, sve ih razbudio galamom, razlupao nekoliko stvari, srušio se na pod u dnevnoj sobi, svi su plakali. I sad sam zreo za program odvikavanja od alkohola, ili mogu da kupim svoje prnje.

Pogledao sam ga, na čelu su mu se skupljale graške znoja, oči su mu bile grozničavo crvene, ruke neprestano drhtale. Prebrzo sam odbacio mišljenje Kerolajn Dag, ili zato što mi je svojim stavom išla na živce, ili zato što je primedba da se za onoga kome je veći deo života nepodnošljiv bez alkohola može reći da je alkoholičar poslednje što sam želeo da čujem. Ali sada nisam imao vremena da razmišljam o tome.

- Idemo da vidimo tvog strica - rekao sam.

23.

Stara ki dom *Sent Bonaventura* nalazio se u velikoj viktorijanskoj vili od opeke na mirnom trgu u zapadnom delu Sifilda. Sagra en u neogoti kom stilu, s kulama, vitražima na prozorima, kupastim tornjevima i šiljcima, na kiši je izgledao kao ukleta ku a iz de je knjige pri a. Kamena rezbarija iznad ulaznih vrata prikazivala je an ele kako plove po olujnom moru na brodu s tri jedra. Sestra Ursula, koš ata, okretna, vedra žena od šezdesetak godina, nosila je plavosivu uniformu, u kojoj je izgledala kao medicinska sestra; sivo-bela kapa i srebrni krst oko vrata ipak su odavali njenu pravu profesiju. Povala nas je uz ogromno stepenište do prvog sprata, a zatim kroz hodnik obložen lamperijom do sobe Džeka Daga. Uvela je neraspoloženog Daga u stri evu sobu. Ostao sam da ekam na vrhu stepeništa. Vitraž koji je osvetljavao stepenište na prvom spratu prikazivao je devetu stanicu na krstovom putu, mesto tre eg Isusovog pada; prozor na zaokretu stepeništa oslikavao je etvrtu stanicu, susret s Devicom Marijom; pitao sam da li u njihovom položaju ima neke logike, ili su nasumice razbacani po ku i umiru ih. uo sam ženski pla , komentatora konjskih trka iji je glas dopirao s televizije i piskave glasove dve starije žene koje su raspravljale o onkolozima, testovima i blaženom izbavljenju.

Rori Dag se pojavio nakon nekoliko minuta. Prolaze i pored mene, rukom je uperio prema sobi svog strica. Nije rekao ni re . Zajedno sa sestrom Ursulom, posmatrao sam kako klopara stepeništem, prole e kroz predvorje i izle e napolje. Kad sam podigao pogled, primetio sam da sestra Ursula odmahuje glavom.

- Šta mislite ega se plaši, gospodine Loj? Svog strica? Ili samog sebe?

- Prošlosti - kratko sam odgovorio.

Sestra Ursula me je ispratila do sobe Džeka Daga.

- Džek Dag živi ovde, gospodine Loj, zbog svojih grehova. Svoje prošlosti.

O i su joj sijale. Dopala mi se njena energija, njen veseo duh; želeo sam da ga udahnem, da ga upijem; pitao sam se da li suo avanje s tako snažnim životom pred sopstvenu smrt oni koji umiru doživljavaju kao nadahnu e ili agoniju.

Život Džeka Daga je isticao, što se videlo u njegovim ispijenim obrazima, licu žutom poput voska, bledom odsjaju u njegovim tamnim o ima. Crvene mrlje na njegovom vratu ozna avale su mu žlezde; kosa mu je poprimila boju vlažnog cementa, bez sjaja; koš ate ruke raširene na aršavu podse ale su na

dve starinske lepeze. O i zatvorene, glava opuštena. Seo sam na stolicu pored njegovog kreveta, izvadio pljosku iz jakne, sipao malo žejmisona u staklenu ašu koja je stajala na toaletnom sto i u i prineo mu je pod nos. O i su mu zatreperile, pogledao je u pravcu viskija. Prineo sam ašu njegovim ustima i pomogao mu da otpije koji gutljaj. Ispraznio je celu ašu i uzdahnuo.

- Bog ti pomogao, sine - rekao je i ponovo zatvorio o i.

- Rori mi je rekao. Je li garaža? - posle nekog vremena je progovorio, glas mu je zvuao kao da ima pisak u grlu.

- Ne - odgovorio sam - gradska skupština. Pronašli su telo.

Klimnuo je glavom.

- Da, gradska skupština. Izvini ako tru am. Kao što vidiš, krv mi je skroz propala. Moraju da mi daju ne iju drugu. Pravo u koštanu srž. Ali ne mogu sada to da urade. Prekasno je.

- Kenet Kortni - rekao sam. - Da li ste ga znali?

- Sve sam ih znao, sine. Nekad sam ih sve znao.

- Džona Dosona?

- Ja i gospodin Doson. Odradio sam jedan ili dva posla za njega.

- Kakva posla?

- Svakakve. Trudio sam se da momcima koji su nas pobedili na tenderu nestanu kamioni, mešalice, alat. Ponekad bi zidari slomili ruku, radnicima bi se zapretilo. Sve sam sam završavao.

-Jesi li ti zakopao telo Keneta Kortnija u podrumu gradske skupštine?

-Jesam zakopao telo, ali nisam znao ko je to bio. Bez postavljanja pitanja, tako se radi.

- Telo nije bilo pokriveno. Ako si ga li no zakopao, morao si ga prepoznati. Iz Faganovih vila.

- Kad sam ga video, lice mu je bilo okrenuto ka zemlji. Samo sam nabacao beton preko njega.

- Da li je i to bio posao za Džona Dosona?

- Da, gospodin Doson me je pozvao.

- Šta, pozvao te je i rekao gde se telo nalazi na gradilištu, idi tamo i zakopaj ga?

- Da, pobrini se za to. Nije bilo prvi put. Nije me zanimalo ko je.

- Još nekoga si zakopao?

- Da, ispod garaže.

Garaža. Garaža Džona Dosona i Ejmona Loja.

- Znaš li ko je to bio?

- Nisam ni želeo da znam, sine. Škodi zdravlju. U zelenoj ceradi. Živi kre .

- Da li bi bio spreman da sve ovo ponoviš pod zakletvom? Pred policijom?

- Imaš li još tog viskija kod sebe?

Pomogao sam mu da popije još jednu ašu. Kako je dovršavao pi e, tako su mu se o i sklapale. Kad sam ga po drugi put pitao da li bi dao izjavu, snažno me je zgrabio za podlakticu.

- Ako ostanem živ, sine, re i u ak i policajcu. Krv u koštanoj srži, to mi je potrebno. Ali prekasno je da bi išta koristilo.

U o ima mu se nakratko zasjaktio nekim zlobnim zadovoljstvom, a onda je to oslabilo. Zaspao je pre nego što sam izašao iz sobe.

Pozvao sam Dejva Donelija iz stara kog doma *Sent Bonaventura* i saopštio mu detalje, zatim sam pronašao sestru Ursulu i obavestio je da e ih uskoro posetiti detektiv. Promumlala je molitvu, dodiruju i krst.

- Mislite li da e sada hteti da se ispovedi? - upitala je.

Znao sam da joj je stalo samo do jedne vrste ispovesti.

- Ako je pristao da pri a sa mnom i s policijem, ne vidim zašto ne bi i sa sveštenikom - rekao sam.

Sestra Ursula je moj odgovor doživela kao šokantan i skandalozan, pa me je izgurala napolje, zaprepaš eno drže i ruku preko širom otvorenih usta, dok su joj o i sve vreme treperile poput kremenja. Rekla mi je da e se moliti za mene, zahvalio sam joj se i za trenutak se osetio kao da to zaista mislim.

*

Garaža koju je moj otac nekada vodio nalazila se preko puta zaobilaznice, u lavirintu stambenih objekata iz sedamdesetih i osamdesetih godina izme u Kaslhila i Sifilda, oko jedan i po kilometar od mora. Zaobilaznica je i dalje bila tu, ali je na mestu garaže podignuta gra evina pod nazivom *Sve za vaš dom*, bar je tako pisalo na maloj mesinganoj tabli na granitnom bloku pored ulaza: prodavnica *Uradi sam*, salon tepiha, baštenski centar, prodavnice opreme za kupatilo i plo ica, skladište elektri nih ure aja i prodavnice koje nude nameštaj i rasvetu po sniženoj ceni. Dvorište ispred zgrade bilo je krcato odlu nim mušterijama, koje su punile svoje automobile sanducima i kutijama. Ushi ena lica gurala su se po prodavnicama, prou avaju i tepihe, zure i u plo ice, klanjaju i se frižiderima i veš-mašinama. Vladala je tiha, molitvena atmosfera puna poštovanja. Carstvo ku nih proizvoda bilo je nadohvat ruke. Stajao sam

tamo, pokušavaju i nešto da osetim. Znao sam da je o evo telo zakopano ispod sveg tog fluorescentnog sjaja. Godinama sam maštao da ga prona em, živog ili mrtvog, zamišljao trenutak kada u otkriti istinu. Sada sam se nalazio na licu mesta, ali ništa nisam ose ao; što je još gore, ose ao sam isto što i užurbana gomila oko mene: nekontrolisanu želju da nešto kupim.

Kupio sam kutiju belih sve a. Seo sam na granitni blok pored kapije, i zapalio jednu. Dok sam stigao do automobila, vetar ju je bio ugasio.

24.

Džema, erka Keneta Kortnija, živela je u arnvudu, u neposrednoj blizini Velikog kanala, nekoliko kilometara jugozapadno od centra grada. Krenuo sam Auto-putem N11 severno prema gradu. U onim delovima vilice gde su mi nedostajali zubi oseao sam bol, u levom uhu mi je bubnjalo, nisam mogao da kontrolišem trzaje u levom oku. Pokušao sam da se koncentrišem na bol; lakše ga je bilo podneti nego razmišljati o Lindi. Prošao sam kroz Donibruk i, skrenuvši preko mosta u Lizon stritu, izašao na Grand parejd. Priključio sam se u 19. ernoj koloni koja je milela pored kanala i konačno stigao do *Fogartijevog paba*. Ugledao sam slobodno mesto za parkiranje i ubacio novu u automat. Pored paba su se nalazili kiosk brze hrane, kladionica, *Sve za dva evra*, trafika, prodavnica alkoholnih pića za poneti i još jedan pab, *Majki Davit*. Presecaju i plato između trafike i prodavnice *Sve za dva evra*, staza za pešake je vodila do kapije na ulazu u mali park. Kiša je slabila, jedva da je bila više od guste izmaglice; prljavobelo nebo podsećalo je na mleko zamrljano ugljenom prašinom; prvi put otkad sam stigao, osetio sam svežinu u vazduhu i u 19. ernju jezua. Park je neplanski sklepan, i izgledao kao da ga je neko pravio u petak kasno po podne: pokriven uglavnom izlomljenim betonskim pločama i okružen žičanom ogradom, imao je malo dečije igralište s ljuľaškama, toboganima i okvirima za penjanje, nekoliko demoliranih drvenih klupa, sasušeni zeleni travnjak i nekoliko žbunova izdržljivog bilja, hebe i kantariona. Park je uglavnom bio zatrpan ubretom: kesicama od čipsa, paklama od cigareta, omotima od slatkiša, iskorišćenim kondomima, opuščima, pesim izmetom, konzervama od piva, polomljenim flašama, plastičnim flašama, plastičnim kesama punim flašama. Prošavši kroz kapiju na drugom kraju parka i prešavši usku stazicu, našao sam se na prostranom pešačkom prilazu imanju arnvud. Pešačke staze s obe strane imanja vodile su do trga opasanog nizom identičnih kućica od pešara sa zapuštenom, prljavobelom fasadom na višim spratovima. Osmo stubova od crvene cigle bilo je poredano na rastojanju od jednog metra između dve staze, iza kojih je, na pola puta od naselja, ležala zapuštena, ovalna, blatnjava površina periodično obrasla travom. Gomila tinejdžera u teget-belim trenerkama blejala je oko stubova visokih približno jedan metar, puše i cigarete, piju i *roling rok* i bacaju i zelene flaše s dugim grlićem u blato. Dok sam prolazio, nešto su promumlali o meni i prasnuli u smeh.

Stigao sam do arnvud skvera; staza u donjem levom uglu odvela me je do arnvud drajva. Oko staze su se izdizali zidovi od blokova šljake išarani sloganima: IRA, NARKO-MANSKI OLOŠI NAPOLJE I CRN UGE IDITE KU I. arnvud drajv je bio nešto veći trg, sa širom zelenom površinom izgorele trave i blatom u njenom središtu. Prošao sam pored urednih i oduvanih kuća, s cvetnim baštama i novim automobilima na ulazu, kao i pored oronulih, trošnih, zapuštenih kuća s dvorištima punim šubreta. Šubreta je bilo na svakom koraku: pored papira, plastike i stakla, na ulici su se mogla videti odbačena dečja kolica i bicikli, aršavi i električni uređaji, zamotani tepih i drveni najni poslužavnik. Dečica su jurcala naokolo, skaču i po barama, prskaju i sećaju vrišteći. Izuzetno debela žena u bordo haljini, s masnim licem našminkanim u boji haljine, stajala je na vratima svoje kuće, puše i cigaretu i ispijaju i jabukova u iz konzerve; u pozadini je svirala pesma "A Nation Once Again".

Na kraju arnvud drajva nalazila se još jedna staza; u inilo mi se da sam ugledao Desija Delejnika, ali bio je to samo neko ko liči na njega, obučen u neizbežnu teget-belu trenerku. S njim su stajala dva oveka: jedan od njih, u crnoj kožnoj jakni, farmerkama i izmama s debelim onom bokserom na povocu, izgledao je kao izbacivač van dužnosti. Drugi je imao pedesetak godina, zalizanu prosedu kosu, i nosio je crni donji deo trenerke i snežnobeli duks s kapuljačom; sa zlatom na prstima i oko vrata, podsećao je na mafijaškog bosa.

-Jesi dobro, brate? Tražiš nešto? - upitao je Trenerkaš.

- Aveniju arnvud - odgovorio sam.

- Idi do kraja staze i tamo si. Malo je komplikovano ovde, zar ne?

- Hvala - rekao sam i krenuo.

Izbacivač me je zaskočio, a Trenerkaš mi je stao na put. Pogledao sam u Bosa, samo je slegnuo ramenima. Trenerkaš me je na brzinu pretresao, nisam se micao; nisam imao izbora. Uneo mi se u lice.

- Važno je da nisi pandur. Znaš kako znam?

- Kako?

- Pandur ne bi potrošio ni jebenu paru na pristojan komad odeće.

Pogledao je u Bosa, koji je klimnuo glavom, a zatim ponovo pogledao u mene i nasmešio se.

- Brojevi pedeset dva i pedeset tri. Braon s leve, belo s desne strane. Izgledaš mi kao da si na belom, ali svako ima pravo da bira. U redu, druže?

- U redu - rekoh.

Trenerkaš se pomerio u stranu, i odšetao sam dalje niz stazu. Na natopljenoj zelenoj površini s moje leve strane, okruženo pse i govornima, neko je bacio trodelno odelo, s drap, braon i žutim prugama. Izgledalo je kao spoljni deo kuće, i zapitao sam se šta li se dogodilo s porodicom koja je tu živela.

Preko puta poslednjeg niza od desetak istovetnih kuća na samom kraju staze nalazilo se stajalište za autobuse; put je skretao prema zaobilaznici; ogromni kamioni s prikolicom grmeli su duž starog glavnog puta, koji prolazi pored industrijskih naselja i benzinskih pumpi. Skrenuo sam desno i vratio se nazad u naselje, ovoga puta voze i Avenijom Arnavud. Džema Kortni je živela u broju trideset šest; na travnjaku ispred njene kuće nije bilo autobeta, ali ni cveća. Tanak mlaz žute svetlosti, koji je dopirao s lampiona koji se povijao na vrhu poput mladog drveta na vetru, obasjavao je ulazna vrata.

Džema Kortni je imala dvadeset i četiri godine, ili četrdeset devet, ili jedanaest; bilo je teško proceniti. Imala je krupne oči, poput Bambija, pune, napuštene usne i kratku svetloplavu kosu; mršava i visoka devojka, oštih jagodica tipičnih za heroinske zavisnike. Nosila je crnu kožnu mini-suknjicu, kako mi se na prvi pogled činilo, crvenu majicu nalik grudnjaku, ali kasnije se ispostavilo da to i jeste grudnjak; bilo mi je potrebno neko vreme da se priviknem na svetlost, budući da su malenu dnevnu sobu obasjavale dve lampe prekrivene crvenim svilenim maramama; osećao se miris tamjana i dima cigareta. Tek kada se Džema Kortni zavalila u fotelju i raširila noge, otkrivajući i crvenu cipku na arapama i crvene gaćice koje su se slagale s grudnjakom, shvatio sam šta se dešava. Razvukla je crvene usne u osmeh i rukom potapšala sedište pored sebe.

- Žao mi je, ali ja nisam mušterija - rekao sam. - Ja sam privatni detektiv.

Osmeh nestade s lica Džeme Kortni. Pogledala je u sat.

- Šta si ti? Za ovo vreme sam mogla da zaradim pare. Rekao si jedan sat.

Nije bila besna; pre bih rekao da je osetila olakšanje.

- Nadoknadi mi tu izgubljeno vreme. Koliko obično naplaćuješ?

- Stotku - rekla je.

Isto sumnjam da je Džema Kortni zarađivala stotku na sat, ali znao sam da me cenkanje s njom neće nikuda odvesti, pa sam joj dao novac i zamolio je da upali svetlo. Stavila je čajnik na ringlu, popela se na sprat - stepenice su bile usred dnevne sobe - i vratila se u uskoj, ružičastoj trenerci od velura i ružičastim sandalima. S licem očišćenim od šminke i mršavim telom bez zadnjice, kukova i grudi, izgledala je kao da ima jedanaest godina; bore vidljive na jakoj svetlosti

pri ale su sasvim drugu pri u. Dok je spremala aj u kuhinji, razgledao sam malu dnevnu sobu; ista kani plafon boje magnolije i pau ina i bu po uglovima zidova, jeftini laminat na podu, iskidan i izvijen, elektri na pe koja varni i, televizor i video-rikorder, dotrajali ali ist nameštaj. Jedini li ni pe at bile su uramljene fotografije na gornjoj plo i kamina licem okrenute nadole; podigao sam ih i shvatio da je na svima njima isto dete u razli itom uzrastu: kao beba, dvogodišnjak, nasmešeni trogodišnji de ak. Kada je Džema Kortni videla da ih gledam, priletela je tako brzo da sam mislio da e me udariti. Pokupila je fotografije i spustila ih na fotelju, ponovo ih okrenuvši licem nadole. Zatim je sela pored njih, zapalila cigaretu i po ela da uvla i dim za dimom, kao da je to neka vrsta psihi ke vežbe.

-I šta želite, gospodine detektive? - upitala je. Prekrstila je pružene noge i nervozno udarala stopalom o stopalo.

- Ne postoji lak na in da se ovako nešto saopšti: tvoj otac, Kenet Kortni, je mrtav. Njegovo telo prona eno je pre nedelju dana.

Razjasnio sam okolnosti pod kojima je telo prona eno i koje ukazuju na to koliko je dugo mrtav. Sve vreme je piljila u mene svojim krupnim, bezizražajnim o ima i klimala glavom. Kad sam završio izlaganje, napu ila je usne i odmahнула glavom.

- A zašto misliš da to ima nekakve veze sa mnom? - upitala je, seku i re ima kao ma em.

- Bio ti je otac, zar ne?

- Pa šta?

Skupila je o i. Veo od dima obavio joj je lice. Našao sam se u orsokaku. Morao sam da prona em na in da doprem do nje, što pre.

-Ja... moj otac je nestao otprilike u isto vreme kao i tvoj. Iako mu telo još uvek nije prona eno, pretpostavljam da je mrtav i da ga je ubio isti ovek koji je ubio i Keneta Kortnija. Njih trojica su nekada bili dobri prijatelji. Ali nešto se dogodilo, još uvek ne znam šta. Pokušavam da otkrijem. Ti bi mogla da mi pomogneš. Potrebna mi je tvoja pomo .

Nešto nalik ljudskosti prostrujalo je velikim ustima Džeme Kortni i blesnulo joj u o ima. Neko vreme je disala duboko, kao da se priprema da donese odluku. Najednom je protrljala zglobove, divlje, kao da pokušava da odere kožu. A onda, uz klimanje glave, tapkanje stopalima, svetlucanje o iju u oblaku dima koji je obavijao njeno blede lice, sve se strovalilo, re i koje su zvu ale kao da su godinama ekale da budu izre ene.

- Kenet Kortni nije bio moj otac ni na koji način vredan tog naziva. Nikad ga nisam upoznala. Otišao je još dok sam bila beba. Ostavio je mamu da se sama bori. A ona nije uspjela, zar ne? Raspala se. Nekada smo imali kuću u - ne se znam je se, ali mama uvek jeste - pristojna kuća, nedaleko od Južnog kružnog puta. Naravno, mama je doživela nervni slom kada je Kortni otišao, nije bila u stanju da otplaćuje kredit. Izgubila je kuću, i završili smo tako što je neko morao da nas "udomi". Tako se to zove, nemati kuću, biti "udomljen". Napuštena majka s bebom na vrhu je liste za to. Ovo naselje je bilo tek podignuto, nove lepe kuće, zelene površine, pa se za mnoštvo ljudi lobiralo da budu stavljeni na listu prioriteta za useljavanje. Prva nevolja je što su previše porodica izbačene iz drugih naselja zbog asocijalnog ponašanja nagurali ovde misleći, novo je, niko se ne može žaliti, pa je naselje preraslo u jebeni zoološki vrt; druga nevolja, jeftini heroin i onda i sada prolazio je ovuda kao kosa kroz kukuružište; treća nevolja je što, čak i da nije bilo prvog i drugog problema, mama nije bila sposobna za život na ovakvom mestu, gde kroz zidove možeš da čuješ komšije kad šapuću, bila je navikla na bolje, i nije mogla da se nosi sa sramotom. Nije ona bila jedina ovde na tabletama, i dalje se mogu videti žene u bademantilima u vreme ručka, čak i usred ovog našeg ekonomskog procvata, ali mama je svima jasno stavljala do znanja da je iznad njih, pa su pokušali da je zovu Pokondirena Tikva i Kraljica, i sliče, no, da je vrećaju, što je samo pogoršavalo situaciju, ako je tako sjajna, šta traži ovde s njima? Ja sam odrastala uz sve to, devojčica s ludom majkom, devojčica koja misli da je nešto, mala princeza, vrećanje i vrećanje. Odrasla sam stideći se i ječeći, posmatrajući njenu bolest kao slabost i mrzeći je, želeći da otac nikad nije otišao i shvatajući ga zašto je to uradio. Ali sve vreme sam bila na pogrešnom putu. I sada kad znam da je ubijen, je li treba da osećam žaljenje? Jer mamu je ostavio pre toga, otišao je pre nego što mu se išta dogodilo.

- Kako ti to znaš? - upitao sam.

- Napisao joj je pismo. Rekao da mu je žao, ali da mora da ode. I da će joj jednog dana pokušati sve da joj nadoknadi.

- Da li još uvek čuvaš to pismo?

Za ušeno me je pogledala, kao da proverava da li je sa mnom sve u redu, a zatim po drugi put zakloparala uza stepenice.

Napolju su se čuli vika, metež i škripanje košnica. Prišao sam prozoru i pomerio zavesu u stranu. Nešto dalje, ulica je skretala levo prema još jednom trgu, na kome je izgleda metež izbio. Džema Kortni mi je prišla i vratila zavesu na mesto.

- Pravilo broj jedan, ne pomeraj zavese. Ono što ne vidiš ne može te povrediti - objasnila je. - Posebno ako je u pitanju Lari Najt.

- Da li je taj Lari Najt u brojevima pedeset dva i pedeset tri? - upitao sam. - Heroin s leve, koka s desne strane.

- Prošao si kontrolu na stazi, zar ne? - zaključila je.

- Izgleda da je momak sede kose, u beloj jakni s kapuljačom, bio na dužnosti.

- To je Lari - rekao je Džema. - Mora da se veeras nešto bitno dešava, jer im nas je udostojio svojim prisustvom.

- Zašto? Zar on ne živi u Arnavudu?

- Ma kurac živi, ima ogromnu kuću u Ranelagu i decu u jebenom internatu. Nekada je živeo, u broju pedeset dva, ali s vremenom je napredovao. Sada su tu neki njegovi rođaci, obavljaju svakodnevne poslove, dok on igra golf, ide na trke i sliče. Eto kuda bitav život u trgovini heroinom odvede ljude. Ali niko ti ovde ne e-re i ni-re protiv njega. Svi smo kupljeni i plaćeni. Ili usrani od straha. Nema razlike. Dođi samo da vidiš ovo.

Otišli smo do fotelje, na kojoj je stajala velika smeđa papirna kesica puna fotografija.

- Pismo je tu negde.

Uvalila mi je kesu u ruke. Ruke su joj drhtale. Uzeo sam kesu i uhvatio je za ruku, nežno ali čvrsto. Nije se bunila. Zglob joj je bio crven. Zavrnuo sam rukav njene ružičaste majice i ugledao mnoštvo krasti i rana na podlaktici, od kojih su pojedine krvarile.

- I dalje ga koristiš?

- Ne - rekla je.

- Meni je sasvim svejedno - rekao sam, pokušavajući da zvuči kao da to zaista mislim.

- Sama sam ih raskrvarila. Kako bih nešto osetila. Bilo šta. Ne dopuštam im da zarastu.

Stropoštala se na kauč i stavila fotografije dečaka u krilo.

- Je li mrtav? - upitao sam.

Odmahnula je glavom.

- Ponekad poželim da jeste - rekla je. - Što nije u redu. Stvar je u tome da bih tako lakše mogla da ga prebolim. Ali on je živ, tamo negde, i sigurno mu je bolje bez mene.

- Stvarno to misliš?

Zapalila je cigaretu, i snažno je izbacila dim, kao da je upravo pretrala kilometar i po.

- Bila sam nesposobna. Van sebe sve vreme. Pustila sam ga da istrči na ulicu. Pronašli su ga i odveli u dom. Da sam se skinula na vreme, mogla sam da ga vratim. Ali nisam htela da se cimam. Znaš šta je najgore od svega? Nisam želela da ga vratim. Bila sam toliko rasturena drogom, da mi je prva reakcija bila - dobro, bar mi mala napast više nego biti za petama. Kad sam shvatila šta sam uradila, bilo je kasno. Zato mislim da mu jeste bolje bez mene. Mislim da me to što se osećam tako čini neprikladnom za majinski klub, zar ne?

- Pre bih rekao da je heroin uticao da to osećam.

- Kako znaš? Možda bih se u svakom slučaju tako osećala. Ne možeš svaliti svu krivicu na heroin.

- Lari Najt te je snabdevao?

Slegnula je ramenima.

- Da nije on, bio bi neko drugi.

- To nije pravilo. Ako ti heroin nije pri ruci, sigurno nećeš krenuti da ga tražiš. Svi znaju kakvo je to zlo - posebno pederine koje njime trguju. Zato ti ga prvi put daju džabe. Duneš malo, uradiš se prvi put, jer to u čini da se osećam mnogo bolje. Posle toga, sve drugo izuzev još jedne doze izgleda mnogo gore. A onda moraš da platiš.

Klimnula je glavom, pogledala u fotografiju iz perioda kada je njen dečko imao tri godine i zaplakala. Nisam je krivio. Imala je mnogo razloga za plač. Poželeo sam da joj se pridružim. Bila mi je bliska, Džema Kortni, iako smo se tek upoznali; prošlost nas je spojila. Počeo sam da preturam po kesi sa fotografijama, pokušavajući i da pronađem pismo. Konačno sam izvadio listove istrgnute iz dečje vežbanke, na kojima je linijama bilo nažvrljano sledeće:

Dužo,

Izvini zbog bola koji sam ti naneo. Ali morao sam da odem. Zamisli da imaš priliku da se vratiš u vreme kada si se nalazila na raskršću. Imala si mogućnost da biraš, ali si odabrala pogrešan put. Upravo to se meni dogodilo. I to mnogo pre nego što sam tebe upoznao, ali to zna i da je sve posle toga bilo pogrešno.

Pružila mi se druga prilika, i rekao sam sebi da ne smem ponovo da zabrljam. Znam da je teško, ali bi bilo ti bolje bez mene, kao i maloj Džemi. Vodi

ra una o njoj. Nisi zadovoljna bez svog posla, zato se vrati u službu i pusti majku da se stara o bebi. Jednog dana emo se osvrnuti i zapitati emu sva frka.

Bog ti pomogao,

Keni

- Majka ti je radila u državnoj službi?

Džema je klimnula glavom.

- U Ministarstvu obrazovanja. Ali nije mogla da se vrati na posao. Popunili su njeno radno mesto, a nijedno drugo nije bilo slobodno. Kada ju je otac napustio, njena majka se ponela kao da je mama neka laka žena - znaš, zbog ega bi drugog muž napustio ženu, mora da je bila njena krivica. Nije želela da pomogne. Pretpostavljam da bi na kraju ipak došla, ali mama ju je otpisala. Tako da nije imala nikoga ko bi mogao da me uva, ni iju podršku, niti posao. I krenule smo u propast, zajedno.

- Šta se dogodilo?

- Alkohol i tablete nikako ne idu zajedno. Nekoliko puta je zaglavila u bolnici. Zatim je prora unala koliko joj je tableta potrebno da okon a sebi život. Sa uvala ih je i popila sve odjednom. Bila je mla a od tate, imala je samo etrdeset i neku. Nije izgledala tako.

Džema je ustala i otišla u kuhinju, i za uh metalno angrljanje ajnika. Najednom se za ula buka, muzika i glas koji je najavljavao "Vesti na Skaju". Televizor se toliko glasno uo da se inilo kao da je u istoj prostoriji. Džema je provirila kroz vrata.

- To je jedna matora iz trideset sedmice, polugluva. Mada, bolje i to nego onaj klinac s druge strane koji sanja da postane di-džej. Ali oni su na odmoru trenutno.

Vesti su i dalje odzvanjale. Setio sam se gospo e Berk, poslednjeg stanovnika starih Faganovih vila, i njenog televizora s koga je treštala pri a o ekshumiranim telima, otkri ima izvan groba. Mog oca i njegove prijatelje nazvala je "tri musketara", a ja sam upravo sedeo i gledao njihovu fotografiju. Bila je to kompletna verzija slike koja sam nosao u džepu. Na slici je nedostajao Kenet Kortni. I to krivicom Džona Dosona. Bilo je udno posmatrati ubicu i njegove dve žrtve zajedno: Dosonova vilica bila je nešto izraženija, lice sjajnije, a o i hladnije, bio je ve e fizi ke mo i; Kortnijeve o i bile su uvu enije, a usta punija; ali neverovatna sli nost izme u njih dvojice bila je prvo što se primeti: svakako bi se pomislilo da su bra a, ako ne blizanci. I bio je tu i moj otac,

visoko podignute aše, blistavih tamnih obojenih očiju. Četiri sretno nasmešene devojke iza njih štrale su kao iz neke potpuno druge priče; poput kabaretskih igračica na sahrani.

Džema se vratila s još jedna i pogledala u sat.

- Neko mi dolazi u deset, trebalo bi uskoro da brišeš - rekla je.

- Ovo su moj otac, Ejmon Loj, i čovek po imenu Džon Doson - rekao sam.

Pogledala je u Džona Dosona.

- Bože, on je bio čovjek prijatelj, zar ne? Misliš da ih je obojicu ubio?

- Tako je. Džema, da li je tvoja majka ikad pominjala mog oca ili Džona Dosona?

- Majka nije poznavala nikoga od čovjekovih starih prijatelja. Jedno vreme je radio u Engleskoj kao građevinar, uštedeo je nešto novca. Zatim se vratio, srećno svoju majku na jednoj igranci, i ubrzo nakon toga su se venčali.

- Ko je sve bio na venčanju?

- Mamine kolege. Mislim da s njegove strane niko nije došao.

- A ove fotografije...

- Nisam ni znala da ih imamo, sve dok nije pozvao Piter Doson - je li se tako zvaše sin Džona Dosona?

- Da. Šta ti je rekao?

- Gotovo isto što i ti. Čoveci su nam bili prijatelji. Pitao me je imam li koju fotografiju iz tog vremena i sve tako. Rekla sam da ne verujem, ali on je ostavio svoj broj telefona. Potražila sam malo, i pronašla ovo ispod dušeka. To su sve tatine stvari. Pretpostavljam da majka nije želela da ih gleda, ali ni da ih baci.

- Šta je još rekao?

- Rekao je da će mi platiti za njih, ako ih ne želim.

Probala je s tim na trenutak, a zatim odmahнула glavom.

- Uzmi ih ako želiš. Ali bolje ti je da ideš. Ne volim kad mi se muškarci mimoilaze na vratima, ne izgleda baš dobro.

Onda se nasmešila, iskrivljenim osmehom koji joj je napravio borbu i kao da je ispunio te njene krupne oči.

- Ne moraš to da radiš. Mogu da ti dam nešto novca - rekao sam, misleći na novac kojim je Barbara Doson pokušala da me podmiti. Ne postoji osoba kojoj bi više koristio novac kojim je pokušala da umiri savest.

- Dobro sam - rekla je Džema Kortni. - Sama zarađujem. Ne treba mi nikakva pomoć.

Na ulaznim vratima, uhvatila me je za rame.

- Obavesti me šta se dešava - rekla je.

Rekao sam da hoću, krenuo, a onda se setio nekoga.

- Džema, jesu li te ikad nazivali "grand"? ¹

Opet se nasmešila onim iskrivljenim osmehom.

- Grand kao "nije tako loša" ili kao "grande faca"?

- Ne, kao ime: "Džema Grand"?

- Ne. Jedino grandiozno u ovoj okolini jeste kanal, a čak je i on video bolje dane.

¹ Engl.: *grand* - veliki, važan. (Prim. prev.)

25.

Kad sam izašao iz kuće, napolju se već bilo smračilo; magla se spustila i prigušila svetlost, a tmurni oblaci su prerasli u tamu. Otišao sam do mesta gde je avenija skretala ulevo prema skveru. Posao Larija Najta bio je izgleda smešten u dve kuće na suprotnom uglu. Baštenske zidove upotpunjavala je kitnjasta metalna ograda, a pod svetlošću u krovnih reflektora crni i zlatni šiljci visoke kapije presijavali su se i svetlucali poput dilerskog amblema. Gospodara imanja, plemenskog poglavice: Larija Najta.

U daljini, na samom kraju avenije, nazirale su se ispijene ljudske siluete, koje su se kretale prema brojevima pedeset dva i pedeset tri; pretpostavio sam da se tamo nalazi još jedan kontrolni punkt. Krenuo sam preko neizbežne parcele pokrivenne blatom, mahovinom i korenjem, koja se u mraku smatrala zelenom površinom. Na pola puta, ugledao sam Trenerkaša kako pretresa mušterije na ulazu. Mislio sam da je u pitanju Trenerkaš, koji me je podsećao na Desiju Delejnika; kad sam se približio, primetio sam da mu je ruka u gipsu: to jeste bio Desi Delejnik. Presekao sam prema daljem kraju staze. Na pola puta, sakrio sam se iza kuće sa zamandaljenim vratima i prozorima i kontejnerom krčatim kućnim otpadom u prednjem dvorištu. Smestio sam se iza kontejnera, isključio telefon na mobilnom telefonu i čekao. Osećao sam hladnoću i vlagu, miris maltera, prašine, plesni i peskih govana. Već deo skvera obavijala je magla, ali su krovni reflektori osvetljavali kuće pedeset dva i pedeset tri poput pozorišne scene.

Delejnika je zazvonio mobilni telefon; javio se i ušao unutra. Ponovo je izašao u pratnji svog dvojnika u trenerci i izbacivača u kožnoj jakni s bokserom na povocu. Trenerkaš je otišao do staze na samom kraju avenije, dok je Izbacivač prošao pored kuće Džeme Kortni. Nakon toga, talas mušterija koje su išle u pravcu brojeva pedeset dva i pedeset tri se smanjio, a zatim potpuno nestao. U narednih dvadesetak minuta niko ni s jedne strane nije kročio na stazu. Trenerkaš i Izbacivač su se vratili, posavetovali se s Desijem Delejnikom, a zatim su sva trojica ušla u kuću. Nekoliko minuta kasnije, reflektori su se ugasil. Neko vreme se ništa nije dešavalo, osim što je: a) počela da pada kiša, i b) pacov mi je pretrčao preko stopala, pa sam morao da se ugrizem za usnu kako ne bih vrisnuo. Kiša mi se slivala niz lice i leđa, i pitao sam se vredi li uopšte čekati. Ali uzaludno čekanje je sastavni deo posla; ponekad izgleda da se posao na to i svodi.

Pojavio se teget ili crni BMW; dok je prolazio kroz ogromnu kapiju, aktivirali su se krovni reflektori. Za njim je išao novi model srebrnog jaguara s punijom haubom, zdepastijeg, zaobljenijeg dizajna; išao je u stopu za BMW-om.

Iz jaguara je izašao Lari Najt, zalizane sede kose, u beloj trenerci s kapulja om na kojoj su se presijavale kapi kiše. Podž Haligan, s bejzbol kapom, u teksas jakni i kožnom, bajkerskom prsluku, izašao je iz BMW-a i pozdravio se s Larijem Najtom. Obojica su nosili velike sportske torbe. Kapija se otvorila, momci su ušli, Desi Delejni je osmotrio trg i ponovo zatvorio kapiju. Nakon nekoliko minuta, svetla su se ugasila i ponovo je nastupilo ekanje. Psi su zalajali, u daljini se ulažu na pijana rasprava nekog para, koja je, kao i to ružno vreme, predugo trajala. S glavnog puta je dopirala neprestana grmljavina teretnih vozila; s vremena na vreme mi je polazilo za rukom da se isklju im iz sveg tog klepetanja i tutnjave.

Ta no u ponoć, talas ljudi pojavio se s obe strane avenije i neujno uronio u svoje kuće; mora da je "kontrolni punkt" bio ukinut, ali samo privremeno, budući da u narednih sat vremena nije bilo kakvog kretanja; ta no u jedan, ponovila se ista stvar. U jedan i dvadeset, svetla se upališe i Desi Delejni je otvorio kapiju sa šiljcima; Podž Haligan i Lari Najt su izašli iz kuće i reprizirali svoju nemu predstavu, rukuju i se i ubacuju i sportske torbe u automobile. Lari Najt je otišao prvi, Podž Haligan je krenuo za njim. Desi Delejni nije ušao u Podžov BMW već se vratio u dvorište. Zatim se na aveniji ponovo pojavila grupa ljudi, uključujući i šašicu mladića s bejzbol kapama koji su primljeni u brojeve pedeset dva i pedeset tri. Mora da su to bili momci zaduženi za kontrolne punktove, budući da je ulicom nastavljen ravnomerni protok ljudi.

Trebalo je da porazgovaram s Dejvom Donelijem, ali nisam želeo da ispustim Desija Delejnika iz vida. Ali možda taj nikuda neće ni otići. Rekao mi je kako je brat njegove devojke nekada dilovao drogu u arnvudu i kako tamo ima veze; možda nije ušao u Podžov automobil jer je u ovom poslu bio na strani Larija Najta. Sada kad je posao bio obavljen, nivo buke na aveniji vratio se u normalu; kroz otvoren prozor komšijske kuće dopirali su zvuci hip-hopa praćeni jakim udarcima basa, dok su se iz druge otezali dosadni tonovi grupe Vulf tons. Zahvaljujući dobrom zvukom pokriću, mogao sam na miru da obavim telefonski poziv. Dejvov mobilni telefon je bio isključen, pa sam okrenuo njegov kućni broj. Podigao je slušalicu.

- Dejve, Podž Haligan stiže iz arnvuda, rekao bih s torbom heroina u kolima.

- Iz arnvuda? Lari Najt? Šta kog avola?

- Tomi Ovens mi je rekao da Podž ve neko vreme planira da preuzme kontrolu nad itavom oblaš u.

- Video si Tomija Ovensa? Gde je on? Ede...

- Na sigurnom.

- Je l' se ti to zajebavaš sa mnom, Ede...

- Uskoro eš sve saznati, kunem ti se...

- Jer ako ovi pederi iz NBCI-ja pomisle da te štitim...

- Uskoro eš im servirati Podža Haligana na tacni. Moraš da pokriješ tri ta ke, i to brzo.

- Tri? Ne znam da li...

- Zašto ne bi uklju io Geratija i O'Salivana? Anonimna dojava, prikupljanje podataka na osnovu tvoje istrage. Kod Podžove ku e i starog terminala za trajekte u Sifildu.

- Šta je tre e?

- Ku a Džona Dosona.

- Ede, jesi li ti normalan? ak ni Gerati i O'Salivan ne bi pristali da ispituju Džona Dosona dok nisu sigurni da imaju slu aj.

- Ne treba nikoga da ispituješ, samo da ekaš napolju.

Opisao sam Dejvu kako izgleda BMV i izdiktirao mu broj registarskih tablica. Pre nego što sam prekinuo vezu, rekao mi je da je Gradsko ve e Sifilda s ve inom od tri glasa odobrilo izgradnju stambenog naselja na zemljištu na Kalshilu na kome se trenutno nalazi golf klub. Bra a Haligan su ve eras do grla u poslu.

Izgedalo je kao da se Desi sprema za spavanje. Shvativši da me još jedan pacov odmerava, izašao sam iz skloništa iza metalne korpe. Istegao sam se, prodrmao stopala i otišao do kraja staze kako bih obavio nuždu. Zatim sam se zaputio prema ku i Džeme Kortni. Kad sam stigao do ugla skvera, primetio sam da su se reflektori upalili i da je neko zalupio kapijom. Ponovo sam se vratio preko blatnjave staze obavijene maglom i ugledao osobu u teget-belom trenerci kako izlazi iz dvorišta. Krenuo sam za njim, nadaju i se da je u pitanju Delejni. S te strane se nalazila mala zaravan koja je vodila desno prema arnvud skveru. Magla mi je omogućila da držim malo odstojanje. Napustili smo imanje, skrenuli smo desno pored parka, a zatim levo niz sporednu ulicu. Ugledao sam znak za *Fogarti*. Potr ao sam; kako sam se približio, primetio sam gips na desnoj ruci mog plena. Sustigao sam ga nekoliko metara ispred paba, okrenuo

se; pribio sam ga uz zid, levom nadlanicom mu pritiskaju i dušnik, dok sam desnom rukom zahvatio njegov levi ručni zglob.

- Zdravo Desi - rekao sam.

- Nemoguće - rekao je, odmahujuć glavom.

- I te kako je moguće - rekao sam. - Podž je gotov. Panduri ga čekaju. Zaglaviće na duge staze. Ako mi ne pomogneš, u ini u sve što je u mojoj moći i da mu se pridružiš.

- Da, da, kako da ne - rekao je Delejni.

- Reci mi ono što me zanima i slobodan si. Za po etak, gde Podž veeras nosi heroin: kod Džona Dosona ili u staro spremište za trajekte?

Desi Delejni je odmahnuo glavom.

- Zaboravi na to. Ako nema Podža Haligana, tu je Lari Najt: u svakom slučaju, ja ništa ne znam.

- Imaće samo Podžovo rekla-kazala o Lariju Najtu. Biće neodrživo na sudu. Uostalom, ja ne moram ni da te predam policiji, osim ukoliko to ne želim.

- A Podž neće znati da sam ja taj koji je progovorio? Da, baš.

- Nećeš biti ti većja. Tićeš samo svesti priču na suštinu.

- Nemaš ti ništa, samo ta jebena brbljiva usta, i to je sve.

Zenice Desija Delejnika bile su proširene, škrgutao je zubima; bio je na nekom stimulansu i nije osećao bol. Morao sam ponovo da ga upoznam sa strahom. Snažno sam mu pritisnuo Adamovu jabučicu, a zatim ga pustio i podigao ruke. Presavio se, držeći se za grlo i poeo da povraća. Sačekao sam da mu umine bol.

- Naravno, postoji mogućnost da Podž otkrije da si ti progovorio - rekao sam.

- Kakoće to da otkrije ako nisam? - uzviknuo je Delejni piskavim glasom. Sveža krv mu je jurnula u glavu.

- Mićemo mu reći. Što se tiće novog Podžovog najboljeg druga Larija Najta - svi odavno znaju za tebe i Larija. Svaki put kad neki od Podžovih dilera padne u Sifildu, Viklou ili čak Veksfordu, panduri tebi odaju priznanje, Desi. I tako, kap po kap u Podžovo uvo. I šta može da se dogodi jednog jutra - tek što si odbacio decu u školu - proleti ti metak kroz uši? Ili otvoriš ulazna vrata i fantomka i dvocevka budu poslednje što vidiš? Kakvi su izgledi? Prevelika cena, Desi, prevelika cena.

Delejnikjevoćelo je oblio znoj; nos mu je cureo; bale su mu se slivale iz uglova drhtavih usana. Gledao je u zemlju i napetim, tućim glasom, koji je

zvukao kao da dolazi preko satelita, rekao: - Ostavlja heroin na starom terminalu za trajekte u Sifildu.

- Hoćeš li mi reći i ostatak, Desi?

Klimnuo je još uvek pognutom glavom.

Pozvao sam Dejva Donelija i preneo mu tu informaciju. Zatim sam odveo Desiju Delejnika do mog automobila. Kada je ugledao stari volvo, uzbudio se poput malog deteta.

- 122 S - rekao je u odu. - U odličnom je stanju, ove e. Gde si ga nabavio?

Ispričao sam mu priču o mom ocu i Tomiju Owensu.

- Možeš reći šta hoćeš o Tomiju Owensu, ali ovek je majstor za jebene motore - rekao je Delejnik, nesvesno ponovivši ono što je Tomi rekao za mog oca. Automobilska masonska loža.

- Desi voza - rekao sam. - Hoćeš li ti da sedneš za volan?

- Stvarno?

- Možeš li, s tom rukom?

Delejnik je savio ruku u laktu i šaku u zglobu.

- Bez brige, ove e.

Seo sam na mesto suvozača. Delejnik nije zatvarao usta od uzbuđenja.

- Zvali su ga amazon. Fina izrada. Mekan menja, pravljen da traje. Ljudi sada kažu da je dosadan, ali nekada je bio stvar prestiža, ove e. Šezdesetih godina dvadesetog veka, šezdeset i četvrte, šezdeset i pete? Raskalašne šezdesete. Veoma švedski, veoma otmeno. Tvoj ovek, Templar Simon. Svetac, imao je jedan ovakav. Beli. Ne, njegov ipak nije bio amazon već PI 1800, stariji model. Više sportski. Ali ovo je prava stvar, ovo je jebena *prava stvar!*

- Na čemu si, Desi?

- Na kokainu. Na mnogo kokaina, čekam da se sve slegne. Morao sam da budem veza između njih dvojice, jer me Lari zna. U slučaju da Podž ne bude na visini zadatka. A Lari je hteo sve da obavi u arnvudu, zato što se ovde oseća sigurnim i zato što mu ovde niko neće reći "nosi se, pi ko". Ali ne brini, imam i nešto heroina, da me kasnije spusti.

- U šupi u Dosonovoj kući...

- Žao mi je zbog toga, dao sam sve od sebe da ti pomognem, ove e, ali Podž je izgubio kontrolu...

- Hvala ti na tome, ništa nisi mogao da uradiš. Znao si da je Podž kasnije te noć i silovao Tomija Owensa?

Delejni se okrenuo prema meni iskola enih o iju.

- Pazi, Desi, gledaj kuda voziš!

Ali ve je vladao situacijom. *Jeste bio voza* .

- Uh, to je baš sjebano. Znaš, uo sam neke stvari o Podžu. Mladi momci i tako to. Nikad nije probao sa mnom. Znao sam da je izopa eno udovište, ali... to je stvarno sjebano.

- Zato moramo da ga smestimo iza rešetaka na duže vreme, Desi.

-Ja sam te razumeo da on i odlazi na duže vreme.

- Ne dok ne odleži za ubistvo odbornika Maklijama. Jesi li i ti bio te no i tamo? Na amcu Pitera Dosona?

Delejni se opet okrenuo širom otvorenih usta.

- Kako si...

- Nisam bio siguran - do sada. Ali ne bi imalo nikakvog smisla da ti nestaneš, zar ne? Ti snabdevaš Maklijama, tebi veruje. On zavisi od Podža u svakom pogledu. Ali ti si taj koji može da ga privoli. Ti si taj koji može da mu pomogne da se predomisli.

- Rekao sam Podžu da je to doza za obojicu, *rekao sam* mu, jebote.

Neko vreme smo se vozili u tišini. Pretpostavio sam da Desi razmišlja isto što i ja: imaju i u vidu da je on bio odbornikova veza i da je bio na amcu te no i, nema šanse da se tako lako izvu e. Možda ništa drugo i ne zaslužuje.

Približavali smo se benzinskoj pumpi, rekao sam Desiju da stane. Kupio sam kafu i sendvi e s piletinom i slaninom. Zaustavili smo se pored ograde koja okružuje plato od crvene cigle, prošaran listopadnim drve em, negde izme u Ratminsa i Ranelaga. Dok smo jeli, Desi mi je pri ao kako je Džozef Vilijamson umro.

- Plan je bio slede i: Piter Doson je trebalo da odvede tvog oveka na amac, ponudi mu novac i objasni šta traži zauzvrat - njegov glas za promenu namene zemljišta na kome se nalazi golf klub - i da mu kaže da je Džordž spreman da otpiše njegove kockarske dugove ako mu ovaj bude garantovao da e glasati u korist svih budu ih Dosonovih poslova. Tvoj ovek je rekao da nema šanse. Znao sam da e, bio je... bio je pravi seronja, imao je totalno nerealnu sliku o sebi. Mislim daj, besplatno je koristio heroin koji je nabavljao od ljudi za koje je znao da su kriminalci, shvataš, jer od koga bi drugog jebiga mogao da ga nabavi, i zapadao u sve ve e dugove kockaju i se poput jebenog ludaka ube enog da e za nedelju dana biti mrtav s obzirom na to šta radi, i pored svega toga zamišlja sebe kao oveka s integritetom: ja sam ovek koji

kaže "ne" izgradnji, ja sam ovek koje ne prima mito, ovek kome se može verovati. Mislim, to je, kakose onozvaše, samoobmanjivanje, kapiraš? Momak mi se dopadao, probdeo sam no i s njim... imao je, jebiga, šta da kaže o teologiji oslobo enja, irskom jeziku, Republikanskoj stranci i sli nom, ali na kraju krajeva, to je samo pri a, znaš. Žena mu je bila poput majke, a on je bio kao pametno dete, ali jedno od onih... znaš, seronja koji ekaju da se nešto desi, koji se kriju od stvari, ljudi, istine, sveta, svega osim sopstvenog ega, a heroin je najgora droga za takve, budu i da on samo udaljava oveka od realnosti.

- U svakom slu aju, mi ekamo napolju, mi smo tim za ube ivanje, jer ako Piter Doson ne pridobije Maklijama, mi ulazimo.

- Koji vi?

- Podž i ja.

- Samo vas dvojica?

Delejni je klimnuo glavom.

- Piter je pozvao Podža, Podž je pozvao velikog Kolma Hajlanda, Kolm nas je odveo do Piterove jahte u zalivu, popeli smo se na palubu. Maklijam nije imao pojma, bio je ushi en samim sobom, napolju je na jahti u letnjoj no i, sa svim tim novim prijateljima koji ga puštaju da radi sve što poželi.

- Gde je Hajland?

- Hajland se ne penje na jahtu, ali je sve vreme tu negde, budu i da je kasnije ušao. Ali ne znam gde je. Vidim da Podž misli da je Maklijam jebeni prevrtljivac, pa po injem da pri am "odbornik ovo, odbornik ono", o Džordžovim poslovnim planovima i svim tim sranjima, pri am kao neka pi ka, ako me razumeš, samo da bi Podž shvatio da ne može tek tako da kokne tu peder inu i da se izvu e s tim. I pijemo nešto, šta god to bilo, neko jebeno... *vino* koje je Piter imao na amcu. Tu je i malo kreka, Piter upravlja jebenom jahtom, mi se zahuktavamo u pi u, sve u svemu prelepo ve e. Razmišljam, ma sve e ispasti sjajno, znaš. Nema brige. Zatim smo ugledali kupalište, znaš one stare otvorene bazene izme u Sifilda i Bejvjua, i Maklijam po inje da pri a kako nemaju nameru da pokleknu pred gra evinskim preduzima ima, kako ulažu napore da kupalište ponovo postane javno dobro, kako e deca - svi smo izašli na palubu, a on kao da pred celim svetom drži govor, koji je, moram priznati, bio odli an - kako e deca jednog dana ponovo plivati na sifildskom kupalištu jer more pripada svima nama a ne samo onima koji to sebi mogu da priušte. U svakom slu aju, oduševljen je samim sobom, vi e na sav glas, ali ja vidim da se Podž okre e, klima glavom, tapka stopalima i posmatra ga iskola enih o iju, sve

znakovi upozorenja, tako da pre nego što bilo šta uspe da uradi, prilazim Maklijamu, šta kažeš na koji dim, on je sav "kako da ne!", znaš ve . I tako silazimo u kabinu, to jest u potpalublje, kako god se to govno zvalo, samo nas dvojica, uklju ujem mali rešo na plin i po injem da pripremam dozu za obojicu. I se am se da je Maklijam našao tu plavu plasti nu kesu, i da pogledao u nju, gomila starih fotografija, ne znam kakve su bile, ali je on nešto mrmljao o njima svejedno. A onda Podž silazi dole, o igledno na spidu i koki, ve sam ga vi ao takvog, i naravno, umesto da se jebeno prestravi kao svaka normalna osoba, Maklijam po inje te Podže ovo, te Podže ono, uzbu en što e da dobije na kladionici, te "Podže, možda bi *hteo* da probaš ovo", te "Podže, možeš li da mi staviš novac na opkladu sutra u Leopardstaunu, Podže, Podže, Podže", samo što se ne upiša od sre e zbog tog prijateljstva, i Podž mi pogledom kaže - idi gore. Nisam imao izbora. Ko zna, možda e ga samo malo prodrmati, ošamariti da se osvesti. Možda mu ne e u initi ništa nažao.

- Zna i pripremio si dve doze, jednu za Maklijama a drugu za sebe.

- Tako je. I gore sam na palubi s Piterom, i on me pita šta e Podž da uradi, i ja kažem sam e pokušati da ubedi Maklijama da promeni mišljenje o glasanju. I Piter kaže, možda bi trebalo da pozovemo Džordža, ne verujem Podžu, ajde da pozovemo Džordža. Uto se Podž penje na palubu i pita zbog ega da zovemo Džordža. A Piter kaže: gde je Maklijam? Podž mu kaže dole je, zaspao. I ima ne eg u Podžovom glasu - jebeno je oduševljen sobom, eto šta je, on voli taj trenutak nakon akcije - pa Piter prebacuje stvar na mene i kre e u potpalublje. Podž mu prepre i put, znaš, ti si jedini mornar ovde, završi emo u Holihedu ako ostanemo u Delejnjevim rukama, prebacuju i sve na šalu, Piter gubi glavu, po inje da urla nešto o svom amcu, o itavom planu i kako ne e dozvoliti da mu neki neandertalac nare uje, i mislio sam da e ga Podž tada koknuti, ali nije, samo se sklonio u stranu i Piter ode dole.

Grupa pijanih klinaca teturala se ulicom. Jedan je pao pored automobila, a zatim se pridigao, drže i se za moj prozor. Prestravio se kada me je ugledao, a zatim se povratio i nakezio mi se kroz staklo. Klimuo sam mu glavom, a on se povukao, ispustio glasan urlik, pljesnuo nisko šakama poput majmuna i odjurio za svojim prijateljima.

Desi Delejni je izgledao sve lošije. Istrošio je zalihe kokaina, a dejstvo je polako prestajalo. ak je bio spreman da ušmrka nešto heroina koji je imao kod sebe ako uskoro ne bude imao gde da ga ubrizga. Nisam mu dozvolio da to

uradi, bar ne dok ne završi pri u. Zapalio sam dve cigarete, dao mu jednu i naveo ga da nastavi.

- Prolazili smo pored Bejvjua, napolju mrak, i možeš da vidiš sve te ogromne osvetljene kuće na Kaslhilu. Sećam se da sam razmišljao kako bi to bilo lepo. Tamo gore, s pogledom na sve to. Ispijati piće, i nešto, neki sladoled, nositi jedan od onih, znaš, onih frotirskih ogrtača a ko što dobiješ u hotelu. Gledati s visine na sve. Veoma lepo. Sećam se da sam to mislio. A onda sam čuo Piterov jauk: "Oh, bože", ili "Isuse", ili nešto slično. Onda se popeo, plakući. Prave suze. "Mrtav je, mrtav je", govori. "Nemoguće", kaže Podž. "Nema pulsa. Ne diše", kaže Piter.

- Piter je izvadio mobilni telefon, Podž ga je pitao koga zove, odgovorio je policiju. Bam! Pravo u glavu i Piter je u nesvesti. Podž zove Džordža s Piterovog mobilnog telefona, a onda shvati da je bolje da ga ne koristi; zavrta ga u more i sa svog telefona zove Kolma Hajlanda. Kada Kolm dođe, razgovaraju nekoliko minuta. Onda je Podž ponovo na svom mobilnom. Doneta je odluka, Podž i ja ćemo uzeti Kolmov amac i Pitera sa sobom a Džordž će nas sačekati u starom spremištu za trajekte. Zato što samo Hajland može da vrati Piterov amac u *Royal Sifild* a da ne izazove sumnju, i zato što je samo on bio sposoban za to jebeno mornarsko sranje.

- Pa Podž i ja prebacimo Pitera u Hajlandov amac, upalimo motor i krenemo.

- Jesi li rekao nešto?

- Kome? Podžu? Šta je trebalo da kažem? Prvo pravilo, kad nešto krene naopako, ne otvaraš jebena usta. Šta sam mogao da kažem? Zašto si to uradio? Ne sviđaš mi se više? Hajde da pozovemo pajkane? Daj zajebi, ove, govorio sam da Podže, ne Podže, kako ti kažeš Podže, inače bih se i ja pridružio toj mrtvoj pički, što i dalje nije isključeno, posle te priče iz jebenog spremišta za trajekte, uopšte se ne šalim, ove.

-I Hajland je ostao na Piterovom amcu.

- Bacio je Maklijama u vodu. Mislim, nisam *video*, ali pretpostavljam da je to uradio.

- A vi ste otišli do spremišta za trajekte.

- Da, i tamo je Džordž glavom i bradom i nekoliko njegovih momaka, i Džordž je poludeo, jebote, sabio je Podžu u ošak, nije da vi ste na njega, ništa se ne uje, samo ta šaka, i prst uperen u lice.

- Da li Podža uopšte briga šta Džordž priča?

- Šta misliš? Da ga briga, ne bi te ni pipnuo one no i u šupi. A sad samostalno organizuje protok heroina po celom jugoistoku - to e se baš svideti Džordžovim novim poslovnim prijateljima?

- Na šta je Podž spreman?

- On jednostavno radi ono što ho e. Ne jebe živu silu. Ne želi da bude poslovan ovek, želi da bude kriminalac. On to voli, kraj pri e. I naravno voli da povre uje pi ke, zato što je jebeno izopa eno udovište.

Zapalio sam još dve cigarete. Dim je nestajao u magli i bledej jutarnjoj svetlosti; srebrni tra ak dima obavio je teške listove kestena natopljene vodom.

- I dobro, tako je Džordž o itao Podžu bukvicu, i šta onda?

- Džordž je naredio momcima da ubace Pitera Dosona u beli kombi *Imjunikejta*, kako bi ga odvezao do ku e njegovih matoraca.

- Zašto kod njih? Zašto ne u njegovu ku u?

- Nemam pojma.

-I to je sve?

- Ne. Onda je došao Hajland. Dovezao je Piterovu jahtu do pristaništa. Maklijamovo telo je nestalo. Ispri ao je Džordžu kako e sve po istiti, i to je to.

- Možeš li da se setiš još ne ega, Desi?

Desi je uvukao dim u plu a, pokušavaju i da zadovolji sopstvene potrebe.

- Plava plasti na kesa puna fotografija koju sam video u potpalublju Hajland ju je sad držao, i dao je Džordžu Haliganu. Džordž je otišao s Piterom Dasonom. To je to. I onda smo Hajland i ja proveli tu no iste i Piterov amac. Savršen kraj savršenog dana.

- Zna i Podž je ubio Maklijama.

- Svakako je to uradio.

- Znao je da je to bila dupla doza heroina, tebe je poslao napolje, i uverio se da je Maklijam uzeo. To je bila namera. A ti kažeš da mu se u o ima videlo da e to uraditi.

- Zašto ga nisam zaustavio?

- Da ne bi sebe izložio opasnosti. Ako dostaviš dokaze, Podž e zaglaviti na doživotnu.

- Zar nisi rekao da e ga tvoji drugari iz policije ve eras pokupiti. Niti prihvatam niti odbijam, ali sve dok je na slobodi, nema šanse da progovorim.

Setio sam se da nisam dobio odgovor od Dejva Donelija. Proverio sam mobilni telefon. Još u arnvudu sam isklju io ton, pa ne udi što sam imao etiri

propuštena poziva, i to sve od Dejva. Uхватili su Podža s dvadeset kilograma heroína, ija je tržišna vrednost 2,2 miliona evra.

Rekao sam Desiju Delejniku šta se dogodilo. Tako e sam mu rekao da u saopštiti Podžu da ga je on izdao ako ne kaže sifidskoj policiji ono što je meni upravo ispri ao. To što je Podž u zatvoru ne zna i da ne može da naru i ubistvo. S druge strane, ako ga policija bude preuzela, treba da zna da klju ni svedok u svirepom ubistvu uvek dobije odre enu vrstu zaštite. Kao i njegova porodica.

Na Delejniku su se mogli primetiti nervoza, strah i uznemirenost. Ali to nije bio moj problem. Želeo sam da mu pomognem. Loše sam se ose ao zbog njegove dece, bilo mi ih je žao. Ali ništa nisam mogao da u inim. Sam se uvalio u ovaj problem, a postojao je samo jedan na in da se izvu e. Nisam bio siguran da li e morati da služi zatvorsku kaznu. Po mom mišljenju zaslužio je, ako ne zbog Maklijamove smrti, onda zato što je pomagao Podžu da nabavi itave zalihe heroína koji je završio na ulicama i verovatno prouzrokovao još ko zna koliko smrtnih slu ajeva i ko zna koliko dece ostavio bez roditelja. Možda e uspeti da se izvu e, skine s droge, dobije licencu za taksistu i podigne tu svoju decu kako treba, i možda e jednog dana svi zajedno oti i na letovanje na gr ko ostrvo s razglednice koju je držao u nov aniku. Možda e u svemu ovome ne ija pri a ipak imati sre an kraj, iako ga niko ne zaslučuje.

26.

- Ko si ti i šta želiš?

- Slušao si radio, Džordže?

- Edvarde Loje, drago mi je da nisi ljut. Pretpostavio sam da ne eš terati inat kad je posao u pitanju. Pa, moja ponuda i dalje važi.

- Da li si slušao radio?

- Da, slušao sam radio. Cene nekretnina su ponovo sko ile, Ministarstvo finansija je pove alo takse, banke objavljuju rekordan profit. Još ništa nisu rekli o pravovremenoj odluci Okružnog ve a Sifilda da promeni namenu zemljišta na kome se nalazi Golf klub Kaslhil i dozvoli izgradnju stambenog naselja. Prvo saopštenje e najverovatnije biti izdato kada socijalisti ki lezilebovi i i univerzitetske karikature pokrenu štrajka e...

- Prva vest na biltenu u sedam ujutru. U Sifildu zaplenjen heroin u vrednosti od više od dva miliona evra. Kod jednog oveka. Nisu rekli ni o kome se radi, niti gde je ta no uhapšen.

uo sam kako Džordžov baršunast, puša ki dah pucketa u slušalici.

- Nastavi - zagraktao je.

- Uhapšen je dok je ulazio u terminal za trajekte koji se više ne koristi. Vozio je plavi BMW.

- Ubi u tu pi ku!

- Možda eš i morati. Panduri imaju svedoka ubistva odbornika Seosema Maklijama, koji e izneti dokaze protiv Podža. Tvoje ime e tokom istrage biti dovedeno u vezu s onim što su odbornika tamo pokušali da nateraju da uradi.

- Ko je to? Nije Hajland. Jebeni *Delejni*...

- Podž je pao na heroinu, Džordže. Pokuša e da se nagode s Delejnijem, garantuju i bezbednost njegovoj porodici. Da sam na tvom mestu, razmišljao bih o ograni avanju, a ne eliminaciji.

- Odjednom si postao veoma pametan, sine?

Džordžu Haliganu, godinu dana mla em od mene, ponestajalo je daha, i najednom je zvu ao kao starac.

- Šta li je planirao da uradi s tolikim heroinom?

- Sa ekaj me na plaži prekoputa hotela *Bejvju* i re i u ti.

- Imam zakazan doru ak s investitorom u *Royal Sifildu* - izgovorio je Džordž hrapavim glasom.

- U redu, na i emo se tamo. Je li i taj tvoj "investitor" u trgovini narkoticima?

Džordž me je nazvao najrazli itijim imenima, a zatim pristao da se na emo na plaži.

- I do i sam, Džordže - rekao sam.

*

Delejnika sam predao Dejvu Doneliju ranije tog jutra. Dejv je želeo da ga odvedem u policijsku stanicu, ali nisam bio siguran da bih u tom slu aju ja uspeo da se izvu em, pa smo zakazali sastanak za pola sedam uve e na parkingu u borovoj šumi na Kaslhilu. Pre nego što sam odveo Desija tamo, dozvolio sam mu da vidi svoju devojkku. Dvoumio sam se oko toga, jer nisam bio siguran da mogu da mu verujem, ali i ina e mi nije bilo jasno zašto mi se Delejnik dopadao kad je bilo toliko toga nedopadljivog kod njega. Možda je u pitanju to što se inilo da je dobro u njemu ipak prevagnulo. Oduvek sam smatrao da svakome treba pružiti šansu. Cesto pogrešim.

ekao sam u hodniku male ku e u naselju Džejms Konoli gardens dok je on razgovarao sa svojom devojkkom na spratu. Nekoliko minuta kasnije, devojkka je sišla i otišla u kuhinju. Ubrzo je sišao i Delejnik i dao mi znak da krenem za njom.

Delejnik ju je predstavio kao Šeron. Imala je grubo mršavo lice, hladne zelene o i i ofarbanu kosu boje bakra, a cigareta kao da joj je srasla s prstima. Ve sam je jednom video s Desijem na Sifront plazi. Pitao sam se da li se i ona drogira.

- Šta emo mi? - upitala je. - Kuda da odemo? Ne možemo ostati ovde.

Rekao sam da to nije moj problem i da e policija doneti kona nu odluku o zaštiti porodice svedoka.

- Da, ali kuda sad da odemo? Vesti se brzo šire, Podž može da pošalje nekoga za pet minuta, ak i iz zatvora. Klince, bilo šta.

Nije pani ila, samo je pokušavala da na e prave re i. Nije se drogirala, u svakom slu aju ne heroinom. Taj tvrd pogled bio je bistar i pametan. Delejnik je bio sre an što je ima.

- Šta je s Kolet? - upitao je.

- U Golvej? Kako da stignemo do tamo?

Delejnik je pogledao u mene. Klimnuo sam glavom, ne znaju i šta odobravam. Izvadio je svežanj nov anica iz džepa i ponudio joj ga. Pogledala je

u novac kao da je govno, a zatim na isti na in u njega. Delejni se raspadao kao u nedostatku heroina; mislim da ga je njen pogled dokusurio.

- Da li je to novac od droge?

Ispjunula je te re i.

- To je novac koji sam mu ja dao - slagao sam. - Iskoristi ga. Uhvati taksi do Hjustona, a zatim voz do Golveja. Vide u šta policija nudi pa u te obavestiti.

Uperila je pogled prema meni. To je bilo teško izdržati, naro ito nakon probdevene no i. Svidela mi se. Ako Delejni nije bio dovoljno jak da uspe, ona zasigurno jeste.

- Ako ponuda ne uklju uje rehabilitaciju za njega, zaboravi - rekla je.

Klimnuo sam glavom.

Gornji deo frižidera inio je zamrziva s tri fioke. Izvukla je tre u fioku, izvadila nekoliko paketa ribljih štapi a i oblande od graška i krompira, a zatim izvukla plasti nu kutiju za sendvi e i pružila mi je. Otvorio sam je. U zalepljenoj kesi za sendvi e ležao je špric ispunjen krvlju.

- Oružje kojim je izvršeno ubistvo, je 1' ga tako zovu?

Zapanjeno sam je pogledao, i ona se gotovo nasmešila.

- Strpao sam ga u jaknu dok sam s Kolmom Hajlandom istio amac Pitera Dosona - rekao je Delejni.

- Sa ekaj koji minut u hodniku dok se ne pozdravim s ovim mojim seronjom - rekla je.

Iz hodnika su zvu ali više kao majka i sin, nego kao žena i muškarac.

Kad smo izašli iz ku e, Delejni je zaplakao. Delovalo je kao da ini pravu stvar.

Seo sam za volan. Na putu prema borovoj šumi, Delejni je izvadio zamotuljak heroina iz džepa. Preznojavao se i vrpeljio; o igledno mu je bio o ajni ki potreban. Otvorio je prozor i izbacio ga iz kola.

- Zašto si to uradio? - upitao sam.

- Panduri ina e mrze narkomane. Ako sam ura en, sve e izgledati samo još gore.

Jutro je bilo sivo, ispunjeno vlažnom i hladnom izmaglicom, koja je izazivala drhtavicu.

- Desi, da li još nosiš razglednicu onog gr kog ostrva u nov aniku?

Delejni je klimnuo glavom.

- U emu je stvar s tom razglednicom?

- Moj brat je suvlasnik restorana i bara tamo. Pedeset soma i mogu da u em u posao. Samo sanjaj, a?

Samo sanjaj.

Dejv Doneli je stajao pored svog automobila me u borovima. Parkirao sam se pored njega i okrenuo prema Delejnjiju.

- U ini mi uslugu. Ne spominji Džordža Haligana.

- On gotovo da nema veze s ovim.

- Onaj deo kod spremišta za trajekte. Samo ga izostavi.

- Zašto? Nije valjda da radiš za njega?

- Ne. Ali treba mi usluga od njega. U redu?

- U redu.

Izašao sam i pozdravio se s Dejvom.

- Deluješ zadovoljno sobom - rekao sam.

- Kolo sre e se okre e - re e Dejv.

Rekao mi je da je Nacionalna jedinica za suzbijanje narkotika pokušala da preuzme slu aj, ali su se O'Salivan i Gerati umešali, i obezbedili da Dejv dobije svoje zasluge.

Dao sam mu špric i objasnio šta je to.

Dejv me je udario pesnicom u rame, bio je baš sre an.

Pitao sam Dejva za program rehabilitacije i zaštite svedoka. Odgovorio je da e to morati da sredi s Ridovom, možda i O'Salivanom i Geratijem.

- Šta je s višim policijskim inspektorom Kejsijem? - upitao sam.

- Treba da bude sre an ako provede ostatak života igraju i golf - re e Dejv.

- S Kejsijem je gotovo, bi e dobro da izbegne zatvor. Momci iz NBICI-ja nisu mogli da poveruju u njegove odluke kada su u pitanju Dosonov i Maklijamov slu aj.

- Ne e taj završiti u zatvoru - rekao sam.

- Naravno da ne e - dodao je Dejv. - Na trenutak sam zamislio da živimo u nekoj drugoj zemlji, gde loši policajci dobijaju ono što zaslužuju.

Delejni se premestio iz mog u Dejvov automobil. Dejv se nagnuo kroz prozor pored voza a.

- Ede, Džek Dag je rekao nešto...

- Slušaj, pro i me se s Džekom Dagom, Dejve; nemam vremena za to.

Upalio sam motor.

- Samo polako s Delejnjijem - rekao sam. - Nije on tako loš.

Naleteo sam na Dejvovo bezizrazno lice.

- Ako nam pomogne da Podža Haligana spakujemo zbog ubistva, kupicu mu plišanog medu - rekao je.

*

Prostrana kamenita obala Bejvjua spuštala se prema penušavom moru. Stajao sam i gledao u kopno. U magli bi povremeno blesnula svetla voza koji je vijugao oko litice. Njegov zvuk je potiskvala zaglušuju a huka morskih talasa, dok je ne ujno nestajao u granitnom tunelu na severnoj strani.

Džordž Haligan je kora ao po šljunku u teget odelu i kišnom mantilu iste boje. Izvadio je maramicu iz najvišeg džepa kaputa i obrisao belu prašinu s crnih mokasina.

-Jebene plaže. Zato ljudi prave bazene - rekao je i zakašljao se. Kašalj je potrajalo. Sa ekao sam da završi, a onda sam sa ekao još malo. Izvukao je kohibu iz aluminijumske tube, odgrizao joj vrh, zapalio je i bacio tubu.

- Pokupi to - rekao sam.

- Šta?

- Pokupi to.

Oprezno me je pogledao, a zatim ju je podigao i stavio u džep od kaputa.

- Što se ti e onoga u ku i - po eo je. - Nisam znao da e oti i tako daleko. Iskreno, morao sam da odem, pro ulo se da si tu, Podž te je uzeo u svoje ruke... pa, to nije trebalo da se desi.

- Šta nije trebalo da se desi? Sam si mi pravio sok od koga sam se onesvestio. Šta je to bilo? Rufinol?

- Mešavina rufinola i GHB-a. Podž to koristi.

- Ne više. Šta je bio plan?

- Samo da te zastrašimo. Da prestaneš da njuškaš okolo. Trebalo je da završiš u svom automobilu s nepodnošljivom glavoboljom i porukom "povedi ra una" - Džordž je odmahnuo glavom, kao da to nema veze s njim. - Sve je to Podžovo maslo. Nije trebalo da bude tako.

- Mogao si da me ubiješ. Mešavina rufinola i GHB-a, mogao si da me ubiješ.

- Pošalji mi ra une. Zubara ili koga ve .

Džordžove crne o i izgledale su kao male, svetlucave bube. Ispljunuo je deli e cigarete preko ramena i okrenuo mi le a, kao da nešto treba da obavi. Bacio sam pogled na njegove italijanske cipele, svilenu kravatu, savršeno ispeglano odelo i svetloplavu košulju s belom kragom. Izgledao je kao šef

mafije koji nikada ne e dobiti otkaz, ubica koji nikada ne e biti uhva en, general koji nikada ne e biti ubijen.

- Reci mi za Podža - rekao je. - Nemam vremena da visim ovde ceo dan.

Ta re enica mi je pomogla da se priblerem, koliko sam mogao. Džordž je bio petnaest centimetara niži i oko sedam kilograma lakši od mene. Zgrabio sam ga za revere i gurnuo unazad. Obala je bila veoma strma. Supleo se, pokušavaju i da održi ravnotežu; poleteo sam za njim, udario ga pesnicom i sko io na njega. Ležali smo u vodi dubine jedan metar, držao sam ga nekoliko trenutaka pod vodom a onda ga pustio. U ruci mi je bio kamen, planirao sam da ga iskoristim. U o ima sam mu video strah, i šokiranost da se neko uopšte usudio da ga pipne, a onda sam osetio cev poluautomatskog pištolja pod bradom. Ne znam da li je moja reakcija bila previše brza ili spora, ili su moji nervi jednostavno odbili da prenose informacije od vitalnog zna aja, ali umesto da se povu em, ponovo sam udario Džordža, sklanjaju i glavu od pištolja. Ispalio je jedan metak u vazduh, udario sam ga kamenom u glavu, ispustio je pištolj. Po eo je da se batrga nogama, zgrabio me je rukama. Vreme kao da je stalo, na usnama sam osetio slanu vodu, pitao sam se da li bi bilo jednostavnije da ga udavim i ostavim. Ta ideja me je brzo prošla, podigao sam ga i izvukao na obalu. Seo je na kamenje, kašlju i, šište i i pljuju i, pokušavaju i da do e do daha kako bi mogao da me psuje i da mi preti. Vratio sam se do vode i pronašao *SIG soer kompakt* sa sedam metaka u magacinu za osam metaka. Pokazao sam mu ga, stavio ga u džep, zapalio cigaretu i posmatrao ga. Nakon nekog vremena, ispružio je ruku. Zapalio sam još jednu cigaretu i pružio mu je. Nekoliko sekundi me je posmatrao hladnim i prodornim pogledom, a zatim uzeo cigaretu.

- Heroin kojim su kljukali odbornika Maklijama Desi Delejni je nabavljao kod Larija Najta iz arnvuda - rekao sam. - Prethodne no i, Podž je od istog tog Larija kupio ogromnu koli inu heroina. Planirao je da proširi posao po celoj jugoisto noj obali. To ne e pozitivno uticati na policiju koja se pravi da ne prime uju Haliganove, zar ne? Niti e dobro uticati na tvoje poslovne planove.

- Šta Delejni planira da ispri a?

- Sve. Kako su navukli odbornika na kocku i heroin, kako su ga ucenjivali kako bi promenio glas, o no i na amcu, o tome da je Podž spremio duplu dozu i da si ti nadgledao iš enje.

- To je jedini deo pri e koji ima veze sa mnom. Sve ostalo je Podžovo maslo. Otišao sam u spremište za trajekte kako bih pokupio Pitera Dosona i

odveo ga kod njegovih roditelja. Ako sam ja uvenu u celu priču, onda su i Dosonovi. A to se ne može dogoditi.

- Slušaj sada vodi NBCI. Viši policijski inspektor Kejsi će biti otpušten. To znači da Dosonovi više nisu izvan domašaja zakona.

- Šta hoćeš od mene? Ne znam ni šta radim ovde, trebalo bi da pričam s Podžovim advokatom...

- Ovde si zato što ja znam više nego bilo ko drugi. Zato što sam jedan korak ispred policije. A ako razmenimo informacije, i ti ćeš biti jedan korak ispred njih.

- Kakve informacije? Šta znaš?

- Znam da si se, pošto si doveo Pitera Dosona kući i njegovih roditelja, vrzmao okolo. Znam da si ti kad se ubio, ili kada je bio ubijen, uzeo telo, ili naredio Podžu da uzme telo i negde ga sakrije, a zatim ga nedelju dana kasnije smestio na njegov amac. Znam da je oružje kojim je izvršeno ubistvo bilo u kući Podža Haligana, da ga je Tomi Ovens ukrao, da je bio u automobilu koji sam ja iznajmio, da si ga uzeo kad si mi demolirao kuću i da si ga ostavio na amcu pored Piterovog tela. Znam da si zaglibio do guše prikrivajući i ubistvo Pitera Dosona.

Džordž Haligan je odmahnuo glavom.

- Nemaš ti ništa. Mnogo reči, a nigde slušaja protiv mene.

- Nije stvar u slušaju protiv tebe, Džordže. Veću tome što ćeš završiti kao sumnjivi biznismen. Misliš li da će te svi oni fini momci iz dobrih škola s nešto love koju bi da ulože ponovo uzeti u obzir? Dovoljno je loše što ti je brat psihopata, šta bi bilo da saznaju da si umešan u koliko ubistava? Tri? Više?

- Nisam ubio Pitera Dosona. Nije ni Podž.

- A Lindu?

- Zašto bismo? Koja bi bila svrha?

- Znala je previše.

- O čemu? Ne kapiram. Slušaj, reci šta hoćeš.

- Hoću da ukloniš momke iz *Imjunikejta* iz kuće Dosonovih. To je i u tvom interesu, budući da će pandura biti svugde, a ako je mesto preplavljeno članovima Haliganove bande koji se pretvaraju da su uvari, to je još jedna karika u lancu koja će tebe povezati sa slušajem. Šta god da odlučiš, želim da odem tamo sam pre nego što dođe policija. Treba mi sat vremena nasamo s Džonom Dosonom.

- Zašto?

- Zašto? Zato što je on sve ovo poeo kada je imao aferu s mojom majkom. Zato što je varaju i i podmiuju i ljude stekao bogatstvo koje nije zaslužio. Zato što je ubio Keneta Kortnija. Zato što je ubio mog oca. Zato što sedi na vrhu brda, ekaju i da doem i da mu kažem da je kona no gotovo. Zato što moram da saznam istinu.

- Misliš li da eš sve to izvu i iz njega? Neka ti je sa sreom.

Džordž je ustao i otresao vodu i prašinu sa sebe poput psa. Skinuo je kaput i izvrnuo ga naopako.

- Znaš li ti koliko ovo odelo košta? Trebalo je da te ubijem - rekao je.

Izvadio sam pištolj iz džepa i vratio mu ga. Pogledao me je s nevericom, a zatim uzeo pištolj i uperio ga u mene.

- Daj mi bar jedan razlog da te ne ubijem - rekao je.

- Uхватili bi te - objasnio sa mu. - U svakom sluaju, samo se seti svega što sam uinio za tebe.

- Podseti me, molim te - rekao je Džordž.

- Upravo to radim. Rekao sam ti za Podža i Delejnika. Niko drugi nije. Nikome od Podžovih momaka nije palo na pamet da te okrene. Kao ni samom Podžu. Svi su se spremali da postanu dileri heroina. To uopšte ne bi bilo dobro za tvoj posao, Džordže. Sada imaš dovoljno informacija za svog advokata. Savetujem ti da se povu eš na neko vreme kako ne bi ispao smešan pred ljudima koji trenutno ne bi želeli da te poznaju. A za nekoliko meseci, možeš ponovo ispotiha da prodaješ zemlju. Namena je promenjena, cena ne e pasti.

Džordž je vratio pištolj u džep. Prešao je rukom preko lica i kroz kosu, razvukavši naborano lice u širok osmeh.

- Daleko bih dogurao kada bi ti radio za mene - rekao je. - Mesto je i dalje slobodno, ozbiljno to mislim. Ali nisam siguran da ima prostora za dogovor.

- Delejni te ne e pomenuti.

- A spremište za trajekte?

- Uopšte.

- Zašto?

-Jer sam ga ja zamolio da to ne uradi. Naravno, uvek mogu da se predomislim.

- Nemoj da se predomisliš.

Džordž Haligan je izvadio mobilni telefon i pozvao svog advokata, a onda nekoga ko je bez pogovora primio njegova nareenja. Zatim mi je ispriao sve što zna. - Sve je poelo u Faganovim vilama - poeo je.

Do sada, te re i su ve po ele da mi odzvanjaju u glavi.

27.

Crna gvozdena kapija ku e Džona Dosona bila je otvorena. Automobil sam ostavio na putu, prošao sam pored granitne ku ice za uvara i krenuo niz duga ku, šljunkovitu stazu oivi enu drve em. Na kraju staze izdizalo se ogromno zdanje od opeke, u viktorijanskom gotskom stilu; podse alo je na stara ki dom *Sent Bonaventura*, ali je bilo ve e i strasnije od njega, s više kula i tornjeva i ve im vitražima. Dok sam mu prilazio, drvene rezbarije u žutoj i sivoj boji sijale su kroz maglu, stvaraju i utisak nestvarnog zamka u oblacima.

Mrkosivi leksus bio je parkiran ispred ku e; na vidiku nije bilo ni drugih automobila niti vozila *Imjunikejta*. Prišao sam sa strane, gde su se nalazile šupe i pomo ne zgrade. Starinska garaža s drvenim vratima za šest vozila delovala je kao da je nedavno napuštena. Ostale garaže bile su zatvorene; pojedine ak s katancima na vratima. Primetio sam tri automobila: crni folksvagen polo, zeleni trka ki jaguar XJ6 i Lindin crveni audi kabriolet.

Gurnuo sam masivna ulazna vrata koja su ve bila odškrinuta i ušao u predvorje s visokom tavanicom, obloženo mermerom; na samom kraju izdizalo se i uvijalo stepenište od mahagonija, dok je s odmorišta visio kristalni luster. Zidovi su bili pokriveni portretima ozbiljnih li nosti iz devetnaestog i dvadesetog veka: pre e biti trgovcima i profesionalcima nego pripadnicima kraljevske porodice; nosili su tamnu ode u i imali samozadovoljni izraz uvaženosti dobrostoje ih ljudi na svojim dobro uhranjenim licima. Pitao sam se ko su ti ljudi i šta predstavljaju i kakve veze imaju s ljudima koji žive u ovoj ku i.

Jedna od tih osoba stajala je pored kamina u dnevnoj sobi veli ine pola fudbalskog terena. Soba je predstavljala sintezu najrazli itijih stilova: na svaka tri i po metra smenjivali su se regentske pruge, vrtlozi meke, šarene tkanine i kineske šare: bilo je tu kože, svile i vune, ipkanih zavesa i roletni, tepiha i krpara i ispoliranih dasaka, divana, ležaljki i fotelja, dok se iza belog klavira nalazio ruži asta somotska punjena fotelja. Izgledalo je kao da onaj ko tu živi, ko god to bio, odbija ili se plaši da prizna kakva je to prostorija i kakva je to ku a. Bio je to školski primer vizuelne nesigurnosti, društvene nesigurnosti. Bila je to potpuna zbrka.

Vatra je gorela; cepanice borovog drveta pucketale su i zviždale na rešeci. Ogroman kamin bio je napravljen od izrezbarenog drveta. ovek koji se na njega oslanjao nosio je pepito jaknu, drap jaha e pantalone od kepera i braon

cipele od prevrnute kože. Njegovo mršavo, naborano lice oslikavalo se u pozla enom ogledalu, baš kao i moje.

- Ejmone Loje - rekao je.

- Edvard - ispravio sam ga.

- Izvinjavam se - rekao je. - Tvoj otac se zvao Ejmon. Šta misliš zašto te je tako nazvao? Zato što je Edvard engleska verzija imena Ejmon. Možda je pokušavao da bude moderan?

- Majka mi je rekla da je *njegova* majka želela da on bude kršten kao Edvard. Ali sveštenik je bio De Valerin ovek, pa nije želeo da dete nosi ime engleskog kralja. Tako je ostalo Ejmon.

- Ispravno je postupio s tobom, sine. Tako i treba da bude, da sadašnjost spere grehove prošlosti.

Na umornom licu zablistao mu je osmeh, zahvaljuju i kome su njegove sitne, vlažne oči delovale još utu enije.

- Nisi iznena en što me vidiš - rekao sam.

- rekao sam te. Duže nego što sam mislio.

Pokazao mi je da sednem na beli kau koji se nalazio pored kamina. Odmahnuo sam glavom, izvadio fotografiju koju mi je dala Džema Kortni i pokazao mu je. Smestio se u belu fotelju pored vatre i po eo da je prou ava.

- Tri musketara - nežno je rekao. - Ne se am se ko su ove žene.

- Zato što si samo mene video, Džone - za uo se zajedljiv, sarkasti an ženski glas. Barbara Doson je govorila znatno ja im naglaskom nego ranije; verovatno nije imala potrebu da ga prikriva dok nosi pištolj.

- Nema potrebe za tim, ljubavi - rekao je. - Ništa time ne eš posti i u ovoj poznoj fazi.

- Volim ose aj kad ga držim u ruci - rekla je.

Barbara Doson, u crnom odelu s pantalonama, s tamno - ljubi astom maramom oko vrata, sela je u belu fotelju s druge strane kamina, drže i u ruci plavo-crni SIG sauer kompakt s prigušiva em.

- I Džordž Haligan ima jedan takav - obratio sam se Barbari. - O igledno vas ve godinama snabdeva oružjem. Prvo glock 17, a sad ovo.

Odmerila je pištolj u svojoj ruci, ne pokazuju i nikakvu emociju.

- Da li se se aš gospo e Berk iz Faganovih vila - upitao sam Barbaru.

Barbara je odmahнула glavom.

- Ona se tebe se a. Se a se kako si se istovremeno vodala s dva muškarca. S Džonom Dosonom i Kenijem Kortnijem. Rekla je da ih se nije moglo

razlikovati. Nisam siguran da li mi je postalo jasno tada, ili kad sam shvatio da neko ne želi da vidim zajedni ku fotografiju Dosona i Kortnija, ili kad sam saznao da je Kortni napustio ženu i erku neposredno posle nestanka mog oca. Pružila mu se još jedna šansa da uživa s ljubavlju svog života, rekao je. Da budem iskren, nisam bio sasvim siguran sve do pre jednog minuta kada sam video odraz njegovog lica u ogledalu.

- Siguran u šta? - rekla je Barbara.

- Da je Džon Doson mrtav i da je njegovo telo zakopano u temelju gradske skupštine. Da se Kenet Kortni sve ove godine predstavlja kao on.

Nakon mojih re i usledilo je zatišje, tišina mi je grmela u ušima poput vetra koji duva kroz tunel. Najpre sam uo pucketanje vatre; zatim škljocanje osigura a kao znak da je pištolj otko en; i iznenadne krike galebova, koji su jadikovali u daljini.

- Dobro je - tiho je izgovorio Kenet Kortni. O i su mu zasuzile. - Dobro je, ove e. Kona no.

- Policija je telo prona eno u Gradskoj skupštini u Sifildu identifikovala kao Keneta Kortnija - rekla je Barbara.

-Telo je identifikovano kao Kortni samo na osnovu ode e. Trenutno se proveravaju rezultati zubnih analiza Džona Dosona. Mislim da e se poklopiti.

Kenet Kortni se nasmešio.

- Znam da ho e - rekao je.

Magla se oslanjala na ogromne prozore na dizanje i spuštanje, što me je podsetilo na Kapetana Duha, koji eka na obali da mu se vrate brat blizanac i izgubljena ljubav.

- Za epi - zašiškala je Barbara. - Ne u da ujem ni re .

- Koja je svrha? Stvari izlaze na videlo. Najmanje što možemo da uradimo jeste da kažemo ovom jadnom momku gde mu je otac sahranjen.

- Ne znam gde je sahranjen.

- Trebalo bi da otkrijemo pre nego što...

- Za epi, upozoravam te.

- Ili eš šta? Da me ubiješ? Znaš da mi je sasvim svejedno.

- I da me ostaviš samu u ovoj ku i punoj duhova?

- Onda budi ljubazna i prestani da pretiš. I zako i taj pištolj, molim te.

Kenet Kortni je ustao, otišao do ukrašenog stola ispod ogromnog prozora na dizanje i spuštanje i uzeo flašu viskija s crno-belom etiketom, flašu vode i tri kristalne aše. Sipao je viski u svaku ašu i raspodelio ih.

- *Lafroig* - rekao je. - Kao da pijem zapaljeni treset.

Ispio je viski u cugu. O i su mu ponovo zasuzile. Osmech mu nije silazio s lica, ali to nije imalo nikakve veze sa sreom ili zadovoljstvom. Delovao je zbunjeno, poput glumca koji je zaboravio tekst, uljeza u životu koji više nije njegov. Sipao je sebi još jedno piće. Barbara nije obrađala pažnju na svoju glavu, ali je zakopala pištolj. Znao sam da ne treba da pijem, ali nisam mogao da odolim. Ukus viskija vratio me je u noć kada sam pio s Tomijem Ovensom, noć kada mi je majka sahranjena. Sada mi je to delovalo kao daleka prošlost.

- Džon Doson jeste ubio mog oca, zar ne? - gotovo da sam izgubio glas.

Barbara je pogledala u svoje piće i klimnula glavom. Znao sam to već neko vreme, ali sada kada mi je potvrđeno, shvatio sam da sam sve vreme u sebi gajio neku nadu. Uzeo sam gutljaj viskija i nastavio da priča.

- Vidiš, to mi nije bilo jasno. Ako je Džon Doson bio spreman da ubije mog oca kako bi bio s mojom majkom, kako je mogao da provede ostatak života sa ženom koju je napustio, da prolije krv i da ode? Nema nikakvog smisla.

- Mislio je da je to moguće - rekla je Barbara. Pošla je da pije, što ju je navelo da priča. - Mislio je da može da se vrati kući i kad ga je njegova plemenita Dafni odbila. Meni s devetomesečnom bebom. Mislio je da može da radi šta god poželi. Ubrzo je shvatio da to nije moguće.

Kortni je iznenađeno piljio u nju.

- Ovako izgleda tvoje "ni re" - rekao je.

- Nemam više snage da držim to u sebi - dodala je. - I meni je bilo teško sve ove godine.

- Možda čak teže nego meni - tužno je rekao. - Teže nego meni.

Pogledali su se i nasmešili se jedno drugom. Između njih je i dalje postojao snažan naboj, ne bih mogao reći da li je to bila ljubav, mržnja ili osećanje krivice; ušlo mi se da su se vratili u prošlost i zbog mene i zbog sebe: prošlost je za njih sada bila hrana, piće i seks, čitav život.

- Preselili smo se ovde i dobili bebu - Pitera - i Džon je sve manje vremena provodio kod kuće. Radio je, a kada je beba došla na svet, nije bilo prostora za muškarca, bar je nekada tako bilo. Iskreno rećeno, nisam ništa posumnjala dok nisu prekinuli aferu. Jedne noći je briznuo u plač, baš tu, pored prozora, rekao mi je kako se viđao s tvojom majkom. Bila sam tako glupa, zapitkivala sam ga zašto, šta je pod tim podrazumevao, da li je odlazio u *Arnots*? Sve mi je detaljno ispričao. Onda mu je izletelo da se potukao s tvojim ocem, da je sukob kulminirao i završio se tako što ga je ubio.

- Kao da je bila nezgoda? - upitao sam.

- Pokušao je to tako da predstavi. Ali to svi kažu, zar ne? Znao je šta radi. A onda ga je tvoja majka otkala.

- Da li joj je rekao da je ubio mog oca? Misliš li da je znala?

- Oh, ne. Nemoj pogrešno da me shvatiš, iako sada leži u grobu, nikada joj ne u oprostiti što mi je uzela muža. Ali svašta je pretrpela s tvojim ocem, u svakom slučaju, nikada ne bi... ona nije...

- Dafni Loj je bila prava dama - ubacio se Kortni. - Uvek je to bila.

Barbara je piljila u njega, napuštajući usana i oči koje su plamtele od besa.

- Onda se Doson vratio tebi - podstakao sam je da nastavi.

- Vratio se plaću i - rekla je. - Prvo sam pomislila da mu oprostim. Neprospavane noći, uplakana beba, ovek je malo švrljao i sad se vraća. Ali nisam mogla da pređem preko toga. Ubio je oveka zbog ljubavi. I to ne zbog ljubavi prema meni već prema drugoj ženi. Nisam mogla da mu dozvolim da mi se približi posle toga. Nisam rođena da budem utešna nagrada. I kako sam mogla da budem sigurna da je gotovo?

Pošla sam da mrzim dete koje mi je napravio. I jedne večeri, gledaju i tu fotografiju - i mi smo imali jednu - u meni se rodila ideja.

- Rekala me je ispred kuće - rekao je Kortni. - Iznenadio sam se da uopšte zna gde živim.

- Pisalo je na božićnoj kartici koju si mi poslao kad si se vratio iz Engleske.

- Potpuno me je omanjalo.

- Shvatila sam da sam napravila grešku, da je Keni oduvek bio onaj pravi.

- Nije bilo u redu što sam ostavio ženu i malu, ali nije me zanimalo. Nije me zanimalo.

- Ovde smo ubili Dosona, o taj kamin.

- Ne bukvalno taj, morali smo da napravimo novi.

- Ponovo smo izmalterisali prostoriju, izbacili tepihe i išmirglali pod. Bilo je mnogo krvi, znaš.

Lica su im plamtela od strasti koju su se anjima ponovo oživali, besomu na muzika zajedni kog krvavog zločina zvučala je poput ljubavnog dueta.

- Ti si povratio - nežno je Barbara Doson rekla Kenetu Kortniju.

- Nisam očekivao da će biti toliko krvi. Mislio sam da ću imati petlju. Posebno zato što sam znao da je ubio tvog oca Ejmona. Mislio sam da ću biti

sposoban za to - ali ovek nikad ne zna ima li snage dok se ne na e u konkretnoj situaciji. Ja sam ispalio prvi hitac.

- Ja sam morala da ga dokraj im.

- Zatim smo sve po istili.

- Doson mi je rekao da se Džek Dag pobrinuo za telo tvog oca, pa smo ga zamolili da uradi isto. Keni je pozvao Rorija Daga kako bi mu rekao da mu je potreban njegov brat.

- Bio sam nervozan dok sam razgovarao preko telefona

- rekao je Kortni. - Ali zašto bi išta posumnjali? Ionako su navikli da rade šta im se kaže.

- Gde je beba bila te ve eri? - upitao sam. - Gde je bio Piter?

Barbara se iznervirala zbog mog pitanja.

- Ovde, pretpostavljam.

- Zar nije plakao? Zbog hitaca?

- To dete je neprestano plakalo, nisu mu bili potrebni pucnji iz vatrenog oružja kao izgovor. Ostavljala sam ga, a on bi s vremenom zaspao. Ako podigneš dete svaki put kad zapla e, to mu pre e u naviku.

Barbara je odmahнула glavom, kao da je pokušala da rastera i neprijatnost što uopšte mora da misli na svog sina, i ponovo pogledala u Kortnija.

- Otišli smo na duži odmor u Ameriku. Keni je za to vreme nabacio koji kilogram - sad ih je ponovo izgubio - i otišao na plasti nu operaciju.

Kortni je pokazao fotografiju.

- Malo su mi istanjili usne, uklonili nekoliko bora oko o iju. Ništa posebno. Ali u kombinaciji s nekoliko kilograma više, bio sam isti on. Bio sam Džon Doson.

- Ti *jesi* Džon Doson - ispravila ga je Barbara.

Kortni je odmahnuo glavom.

- Gotovo je, Barbara. Previše je mrtvih.

- Nisi imao petlju onda, nemaš je ni sada - izletelo joj je.

- ula si ovog momka, policija zna.

- Možemo da se izborimo s policijom. Uvek nam je polazilo za rukom. Ima još mnogo njih poput Kejsija. Ko bi uopšte poverovao u pri u koju smo upravo ispri ali? Nikada je ne bi izneli pred sudijom jer bi bili ismejani.

Zahvaljuju i viskiju, Barbara je povratila samopouzdanje. Kortni je ose ao olakšanje što e iza i iz okova zajedni ke prošlosti. Ali Barbara je i dalje

verovala da su slobodni. Trebalo je da je nateram da jasno vidi zatvorske rešetke koje je sama sebi napravila.

- Hajde da pri amo o no i kada je Piter došao ovamo, no i kada je Podž Haligan ubio odbornika Maklijama - rekao sam. - Hteo je da pozove policiju. Uspani io se zbog onoga što se dogodilo Maklijamu, zbog Haliganovih, zbog grešaka koje je napravio u vezi s projektom promene namene zemljišta na Kaslhilu.

- Otišao je poludrogiran - breknula se Barbara. - Nudio je mito ne znaju i ni koliko je sati.

- Samo je sledio o ev primer - rekao je Kortni. - Džon Doson nije zaradio nijedan peni a da nije podmazao pravu osobu. Odbornike, gra evinsku inspekciju, lokalne i državne politi are. Džek Parland je šezdesetih godina napisao pravilnik, koji je Doson sve vreme sledio. Samo što nije koristio Haliganove ni za šta drugo osim za povremenu upotrebu sile.

- Piter je upao u velike kockarske dugove - rekao sam.

- Verovatno je mislio da nema drugog izbora nego da Džordžu Haliganu prepusti deo kompanije. Uvla io se sve dublje i dublje. Te no i, nakon Maklijamovog ubistva, hteo je sve da prizna. Niste mogli to da mu dozvolite, zar ne?

- Mogli smo da ga odgovorimo od toga - Barbara je slegnula ramenima. - Nije to bio problem.

- Problem je bio u tome što je Piter, povrh svega, krenuo na nas - rekao je Kortni. - Džordž Haligan je te no i doneo plavu najlon kesu punu fotografija, koje je pronašao na Piterovom amcu *Ledi Linda*.

- Fotografije koje je ukrao iz ove ku e - pojasnila je Barbara. - Fotografije koje sam krila od njega. Nisu one bile vrst dokaz. Ali plašila sam se da e možda po eti nešto da sumnja u vezi sa svojim ocem - mislim, današnja deca se pitaju o svojim roditeljima ak i kada je sve u redu - zato nisam dozvolila da ih vidi.

- Nema potrebe da napominjem da je bio zainteresovan za svoju prošlost - rekao je Kortni. - Problem je u tome što je sve pogrešno shvatio.

- Mislio je da je Džon Doson moj otac - rekao sam.

- To je rekao te no i - po eo je Kortni. Barbara ga je prekinula.

- Ti ne znaš šta je rekao. Popio si tabletu za smirenje i otišao na spavanje. Ti ne znaš šta se dogodilo te no i. Ne zna niko, osim mene - rekla je Barbara.

Odsjaj u njenim oči ima delovao je zastrašujuće. Od smrti svoga sina napravila je zagonetku. Naizmenično bi otkrivala i zakrivala pištolj, kao da se radi o upaljavajućem. Bilo je krajnje vreme da se igra završi.

- Znam šta se dogodilo, Barbara. Džordž Haligan je trebalo da napusti kućne stvari. Ali nije; ostao je da se vrzma po imanju. Noć je bila topla, prozori su ostali otvoreni. Nije bilo teško igrati scenu koja se odigrala između majke i sina. Posebno kada obe strane urlaju do iznemoglosti.

Barbara je odmahivala glavom, Kortni je svojom klimao.

- Piteru je bilo svega preko glave, zar ne? Bilo mu je muka da sluša tu aroganciju. Znao je koju igru igra njegov otac: podmuklu. Možda bi i uspela da ga ubediš da ne ode u policiju. Možda bi uspeli da ga ubede da je Maklijamova smrt nesrećna slučaj. Ali je dobro znao da su Haliganovi ološ. A ko je predložio da ih iskoristi? Njegova majka. Barbara Doson je rekla da je korisno imati Haliganove pri ruci kad zagusti. Pa, rekao ti je da nisi u pravu, zar ne? Rekao ti je i zašto. "Nije ni čudo što tako misliš", rekao je. "I ti si Haliganova. Svi to znaju. Sve to vodi do Faganovih vila", rekao je.

- Ne - zauralala je Barbara. - Ne, ne, ne, ne!

- "Samo bog zna kako je moj otac izdržao s tobom sve ove godine. Zatrovala si mu život, baš kao što je tvoja prljava haliganska krv zatrovala moj", rekao je tvoj sin, a onda su se začula dva glasna pucnja.

Barbara je sada jecala, tiho ponavljajući i reći "ne" kroz suze.

- Nisam bio siguran do sada - rekao sam. - Piter je ubijen istim glockom 17 kojim je ubijen i čovek u gradskoj skupštini. Da je to bio moj otac ili Kenet Kortni, to ne bi imalo nikakve veze. Ali ako je to bio Džon Doson, onda su otac i sin ubijeni istim pištoljem i velike su šanse da je ista osoba povukla oroz. Velike su šanse da si to bila ti, Barbara.

Oči Barbare Doson prkosno su plamtele, lice joj je posivelo.

Kortni je sipao još jedan viski, ispio je gotovo celu čašu i pokušao da se ljulja, pribrano držeći prst uperen u Barbaru koja se tresla.

- Svog rođbenog sina - izgovorio je drhtavim glasom. - Svoju krv i meso.

Barbara ga nije ni pogledala, nije želela da mu pruži zadovoljštinu u njegovoj iznenadnoj borbi da ispadne moralno bolji.

- Mislio sam da *je izvršio* samoubistvo - rekao je, okrećući se prema meni. Njegove slabe oči molile su za razumevanje, oprostaj, oprost koji mu niko nije mogao pružiti. Ispraznio je čašu, ponovo je napunio i uronio u stolicu. Okrenuo sam se prema Barbari.

- Zašto Linda? - upitao sam. - Zašto si i nju morala da ubiješ?

- Znala je. Ili je bila na korak od saznanja. Ili bi pomogla tebi da saznaš - rekla je Barbara.

- Sve znam, Barbara - rekao sam. -I policija zna. Zna za lažne poruke koje si mi poslala kako bi izgledalo kao da sam to ja uradio. Trenutno tragaju za Lindinim automobilom. Sad sam im rekao gde se nalazi, spremni su da te privedu.

- Nisam imala nameru... - Barbara re e i posrnu.

- Šta? Da je zadaviš?

- Samo sam htela da pri am s njom. Da pokušam da joj objasnim. Urlala je na mene da odem. Okrenula mi je le a, pokušala je da pozove policiju mobilnim telefonom. Nisam znala šta da radim.

- Nisi znala šta da radiš pa si je ubila. To je najsurovije što si mogla da uradiš. Ili nisi primetila? Dozvoli mi da pogodim kako si to uradila. Vrlo jednostavno. Uvek nosiš maramu oko vrata, zar ne? Plasti na operacija tu ne pomaže. Skinula si je i zadavila je njome - rekao sam.

Usne su joj se drhtale, dok su joj ogromne o i ispunile suze.

- Jadna Linda - glasno je izjavio Kortni, kao da se tek probudio. - Mnogo sam je voleo. Bila mi je kao erka.

Govorio je šupljim i promuklim glasom alkoholi ara, pa su mu re i zvu ale kao unapred pripremljene izjave. Suze podstaknute viskijem kotrljale su se niz njegovo pegavo lice.

- Trebalo bi da pla eš zbog Džeme, ro ene erke koju si ostavio - rekao sam.

- Misliš da ne pla em? Misliš da se svakog bogovetnog dana ne kajem zbog izbora koji sam napravio?

- Potrebna joj je tvoja pomo - rekao sam. - Džemi Grand. Da li to zna i da si sve vreme znao da živi u tom paklu pored kanala i da ništa nisi u inio?

- Potrudio sam se da bude zbrinuta kad ja umrem - rekao je Kortni. - Odavno bih joj sve nadoknadio, ali me je u tome spre ila ova žena, Barbara Doson, Barbara Lam - da ne kažem, Barbara Haligan, jer sve što je Piter rekao je istina.

Barbara je podigla glavu i pogledala u Kortnija, vlažno lice joj se iskrivilo od bola. Kortni joj je prešao i obrušio se na nju, re ima probadaju i njeno srce, žele i da je potpuno dotu e.

- *Svi znamo.* Barbara Lam, malo kopile starog Džordža Haligana. Zato se ponašala tako divlje, zato je išla tako daleko. Zato si od nje mogao da dobiješ mnogo više nego od svih onih svetica u okolini Vila zajedno. Ho eš da je zajašeš, ona pristaje, dok nijedna druga ne daje ni pristojan poljubac. Ali duboko unutra, ispod fasade, nalazila se trulež. Koja je i dalje tu. Kad jednom u e u krv, ne možeš joj ute i.

U jednom trenutku sam predosetio šta e da se dogodi pre nego što se dogodilo; u trenutku kada se lice Barbare Doson vratilo u prošlost i ponovo postalo vlažno lice deteta, povre eno i ranjeno od još jednog poniženje; u trenutku kada se Barbarino putovanje od Faganovih vila do vrha Kaslhila kona no završilo, na istom mestu gde je i po elo.

Barbara Doson je upucala Keneta Kortnija tri puta. Prva dva hica su ga pogodila pravo u grudi, tre i mu je prosvirao grlo, potok krv jurnuo mu je niz zadnji deo vrata. Umro je samo nekoliko sekundi nakon što je dotakao pod.

Ustala je i okrenula se prema meni, vatrenih o iju i nabubrelih usana.

- Nisam - rekla je, odmahuju i svojom prelepom glavom.

- Nisam. Nisam. Nisam.

Nastavila je da ponavlja tužbalicu poricanja i srama, negacije - ega? Njenog ro enja? Njenog života? I dalje je odzvanjalo: *nisam, nisam, nisam.*

Drugo jutro zaredom, policijske sirene odzvanjale su padinama Kaslhila. Ustao sam i krenuo prema vratima.

- Kuda eš? - upitala je.

- Idem ku i - odgovorio sam.

Stigao sam do vrata koja su vodila u predvorje.

-Ja sam Barbara Doson. Kod ku e sam - objavila je Barbara Doson ne obra aju i se nikome. - Ja sam Barbara Doson. Ovo je moja ku a.

uo sam pucanj, ali sam nastavio da hodam. Usledio je prigušeni zvuk, kao kad kaput padne na pod. Prošao sam kroz predvorje ukrašeno Barbarinim izmišljenim precima i kroz glavna vrata zakora io u maglu i svetlost dana.

28.

Svi su bili tu: detektiv-inspektor Ridova i detektiv-narednik Doneli iz sifilidske policije, detektiv-inspektor O'Salivan i detektiv-narednik Gerati iz Nacionalnog kriminalističkog biroa i mnoštvo uniformisanih lica. Oni su pregledali kuću, postavljena je policijska traka i obezbeđeno mesto zločinca. Stajali smo u dvorištu ispred kuće i čekali pripadnike Tehničkog biroa policije i državne patologe, dok sam ja iznosio detalje događaja. Izostavio sam susret s Džordžom Haliganom. Gerati me je neprekidno zapitkiavao, pokušavajući da me navede da se upetljam u svojoj priči, dok mu O'Salivan nije rekao da za epilog. Ili to ili bi ga Dejv Doneli udario. Nakon toga, Gerati se zadovoljio time da mračno gleda i preteći i zamahuje u mom pravcu, pokušavajući da me izludi. Sve što je Majls Gerati radio bila je dečija igra spram onoga što sam upravo prošao. Kad sam završio izlaganje, dva uniformisana lica su došla da me vode u policijsku stanicu u Sifildu kako bih dao zvaničnu izjavu. Detektiv-inspektor O'Salivan, oko koga se okupio čitav viši menadžment, uverio me je da ću biti posavetovan o opcijama psihoterapijskog savetovaništva. To je za Majlsa Geratija bilo previše, pa je zafrktao, udaljio se i oholo krenuo niz stazu, otvoreno iskazujući gađenje, ali pre toga je stigao da kaže: - Savetovaništvo? Njemu treba dati nogu u dupe.

To me je, iz nekog razloga, neverovatno razveselilo i vratilo u svet u kome za svaki problem postoji jednostavno rešenje; dok sam u ogromnoj bašti opasanoj drvećem rekao policajci da me pokupe, shvatio sam da se uznem za tim, za mestom i vremenom gde ništa nije toliko ozbiljno da ne može da se reši udarcem nogom u dupe. Dejv Doneli mi je nekoliko puta rekao da moramo da razgovaramo, rekao sam mu da me potraži kasnije. Polako sam gubio osećaj za hitnost. Niko više nije trebalo da umre, zar ne?

Procedura u policijskoj stanici u Sifildu brzo se završila: snimili su moju izjavu, rekao sam da je otkucaju i potpisao je. Zatim su me odvezli kući.

Na prilazu kući stajao je žuti kontejner; naručio sam ga tog jutra, nakon što sam Dejvu predao Desija Delejnika, a pre nego što sam se sastao s Džordžom Haliganom. Prvo sam pomislio da bi trebalo malo da se odmorim, ali u kući nije imalo gde ni da se sedne; znao sam da neću moći da zaspim, pa sam zasukao rukave, otvorio vrata od garaže i počeo da utovarujem polomljeni nameštaj, tapacirung i ostali krš u kontejner. Bilo mi je potrebno nekoliko sati da sve završim. U kontejneru je ostalo još prostora, pa sam se popeo na sprat i izbacio sve krevete; Haliganovi se nisu preterano baktali njima, ali svakako su bili u

lošem stanju: poderani i provaljeni, sa žicama i flekama od budi. Izleteli su napolje zajedno s nameštajem od šperplo e i iverice. Bila je tu i gomila starih igra aka i de jih knjiga koje majka nikad nije bacila: spakovao sam ih u kutije kako bih ih odneo u neku dobrotvornu ustanovu, zajedno s džepnim izdanjima knjiga i magazinima koje je majka skupljala.

Ose ao sam se dobro što sam uradio to, ispraznio itavu ku u; ako ne dobro, onda je to bilo kao, kao da je to bila jedina stvar koju sam mogao da preduzmem. Uzeo sam nešto alata iz garaže i po eo da skidam tepihe. Nije bilo lako kao što sam mislio; osim što su ekser i i kojima su bili pri vrš eni bili zar ali i iskrivljeni, a lajsne koje su ga držale rascepljene i zaglavljene, tepisi i podloga bili su izuzetno prljavi; prsti su mi uskoro bili puni posekotina, a nos i plu a puna prašine. Ali uspeo sam da ih skinem, urolam ispred ku e i bacim ih preko svega ostalog. Gospo a Falon, dama koja je pronašla moju majku na stepeništu, prošla je pored ku e s pekinezerom; klimnula je glavom i nasmešila mi se, mahnuo sam joj i uzvratio osmeh. Magla se digla; iako je i dalje bilo prili no obla no, dan nije delovao onako nestvarno, onako krhko kao pre.

U ku i nije ostalo više ništa da se baci, osim ako bih krenuo i na kupatilo i kuhinju; shvatio sam da je suviše rano da bih razmišljao o tako temeljnom renoviranju. Popeo sam se na sprat, pokupio alat - eki , dleto i uskiju - i odneo ih u garažu. Zatvorio sam vrata garaže. Alatke su visile po zidovima, nekoliko metalnih kutija za alat bilo je nagomilano iza zadnjih vrata. Hteo sam da proverim šta se tamo nalazi, ali nisam dobro video; sijalica nije radila. Otišao sam u ku u i uzeo sijalicu iz ostave u prizemlju. Vratio sam se u garažu, naslagao kutije za alat jednu na drugu, popeo se na njih i stavio novu sijalicu. Upalio sam svetio i poredao kutije za alat po podu. Tre a je bila teža nego što sam mislio, nezgodno sam je uhvatio, pa mi je ispala iz ruku uz snažan tresak. Mogle su da pro u godine dok bih primeti - a i tada, verovatno ništa ne bih povezao. Na mestu gde je kutija pala, pod je napukao, izdvojili su se komadi cementa približno centimetar debljine. Ispod je ležao još jedan sloj. Rasklonio sam još malo cementa: odvajao se u komadima. Pojavio se betonski pod. Odlomio sam još malo cementa, pogledao oko sebe i spazio macolu na zidu.

Otišao sam u ku u, pozvao stara ki dom *Sent Bonaventura* i tražio da razgovaram s Džekom Dagom. Pri ekao sam, javila se sestra Ursula.

- Gospodine Loj, lepo od vas što ste pozvali, ali zakasnili ste nekoliko sati. Jadni Džek je no as preminuo, nije ose ao bolove, samo se ugasio. Mislim da je vaša poseta imala veliki uticaj - i ne mislim samo na to što ste prošvercovali

viski, zbog čega bi trebalo da vas bude stid - kada ste otišli, i kada su ti fini momci iz policije završili ispitivanje, tražio je da mu dovedemo sveštenika. Ispovedio se, dobio blagoslov i zaspao poput spokojnog deteta. Mislim da ste pomogli da njegova duša nađe mir, gospodine Loj - vaše dobro delo je zabeleženo!

- Kada kažete ispovest...

- Pred sveštenikom, naravno, ocem Ajvorijem.

- Sestro Ursula, bojim se da sam, kao katolik, godinama tavorio između grešnika i nekoga ko ne poštuje obrede, ali ne verujem da je Crkva olabavila skrutinu kada je svetost ispovesti u pitanju?

- Klonite se toga, gospodine Loj, vi ste užasan prevarant, gotovo podjednako kao jadni Džek; vidim da vam morati mnogo više da se molim za vas nego što sam mislila. Neka vam je bog u pomoć.

Bilo je jasno da ne mogu saznati ništa od Džeka Daga, bio on živ ili mrtav. Vratio sam se u garažu. Macolom sam razlabavio ostatak cementnog poda, a zatim lopatom razgrnuo delove. Na kraju sam metlom obrisao prašinu. I dalje nisam mogao da vidim ono što sam tražio, pa sam izašao u dvorište. Staro baštensko crevo bilo je namotano i oslonjeno na zadnji deo kuće. Nakačio sam ga na kuhinjsku slavinu, uključio hladnu vodu, razvukao ga kroz hodnik i vodom polio betonski pod. I bio je tu, usred betona, pojas od cementa oko dva i po metra dužine i jedan metar širine. U obliku groba. U obliku čoveka.

Isključio sam crevo, vratio se unutra i uzeo macolu. Počeo sam da razbijam beton po ivicama, budući da nisam znao koja je debljina cementa, a nisam želeo da probijem ploču. Razbio sam beton po periferiji, razlabavio ploču u baštenskim vilama, sakupljajući komadice i bacaju ih na ostatke cementa u uglu, sve dok mi pred očima nije blesnulo zeleno. Počeo sam da podižem cementnu ploču pomoću čekića za vađenje eksera i dleta, sitne i ječme i sve dok je nisam skroz uklonio i ugledao zelenu ceradu nalik mrtvačkom pokrovu.

Dag mi *jeste* rekao. U zelenoj ceradi, rekao je, u garaži. Ne u radionici Ejmona Loja, već u njegovoj garaži u Kvori fildsu. Dejav Doneli je takođe pokušao da mi kaže; mora da je saznao iz Dagove izjave.

Znao sam da treba da pozovem policiju. Ali pripadnici Tehničkog biroa su sigurno imali posla na Kaslhilu. U svakom slučaju, nisam planirao da se tu zaustavim.

Džek Dag je verovatno mislio da živi kremljuni uništavaju leševе. U stvari, u slučaju ajeva, efekat je sasvim suprotan: najpre dolazi do veštačkog paljenja, ali

visoka temperatura isušuje telo i zadržava ga u mumificiranom stanju. Ne miriše baš sjajno, ali ne vonja kao istruleli leš. Ne izgleda savršeno, ali i dalje li i na osobu.

Ubodi noža bili su vidljivi po celom telu, koje je pod uticajem vremena potamnelo; lice ise eno i iskrivljeno od bola; o i utonule. Na smežuranoj levoj ruci sijala je zlatna burma. Lako se skidala, s unutrašnje strane je bilo ugravirano "Dafni". Ime moje majke. Vratio sam burmu na ovekov prst.

Bio je to moj otac.

29.

Pripadnici Tehni kog biroa policije kampovali su u mojoj garaži skoro nedelju dana. Pravili su dijagrame i tabele koji su prikazivali raspored razli itih krvnih otisaka. Upore uju i ih s uglom i dubinom rana koje je utvrdio tim forenzi kih patologa, utvrdili su kako je izgledao napad Džona Dosona na mog oca: raznovrsnost i redosled uboda, trajanje, itd. Jedan forenzi ar koji me je esto vi ao u policijskoj stanici u Sifildu i po mestima zlo ina, i koji me je stoga verovatno doživeo kao posmatra a koga boli uvo, uzbu eno mi je rekao da postoji šest vrsta krvnih otisaka, i da je na mestu zlo ina "Zelena Cerada" (tako su zvali mog oca - "Zelena Cerada") utvr eno svih šest, i pitao me znam li koliko je to retko. Rekao sam mu da ne znam, a on je naglasio da je to veoma retko.

Sve je u dosijeu, budem li ikada poželeo da rekonstruišem ubistvo svog oca, korak po korak.

*

Mnogo vremena sam proveo razgovaraju i s policijom i idu i po sahranama. Jedna od tih je bila sahrana Džeka Daga. Posle sahrane sam otišao njihovoj ku i. Kerolajn Dag mi se bezizrazno osmehivala, kao da sam došao da pokradem srebro. Rori Dag je pio kiselu vodu. Rekao mi je da viši menadžment u *Doson izgradnji* planira neku vrstu smene, i da bi on dobro prošao u toj reorganizaciji. Izrazio je žaljenje što mi nije ranije ispri ao sve što zna. Rekao sam mu da ništa ne bi zna ilo. Ponudio mi je pomo u svakom trenutku. Rekao sam mu da je to izgovorio u pravo vreme.

Odvezli smo se do Kvori fildsa. Tehni ki biro se povukao. Trebalo je još samo da napuste garažu. Dok smo stajali na prilazu ku i, uperio sam prstom prema garaži.

- Želim da je se otarasim - rekao sam.

Pogledao je u garažu - s ravnim betonskim krovom, s jedne strane prilepljenu za ku u, s druge opasanu stazom -okrenuo se prema meni i klimnuo glavom.

- Nema problema. Šta emo s podom?

- Naro ito poda - rekao sam, a on se zarumeneo. - Želim da tu bude zemlja.

- Kada uklonimo beton, a dole je verovatno nešto tvrdo, šta god - skloni emo sve što ostane. Teren je verovatno prili no peskovit, pa emo ga

posuti zemljom kako bi mogao da posadiš travu, ili biljke, šta god da želiš da izraste.

- Koliko će me to koštati? - upitao sam.

- Ništa te neće koštati - odgovorio je. - Trebalo je odmah da ti kažem sve što znam. Ovo je moj način da se ne osećam krivim.

- Da se ne osećam krivim - ponovio sam. - Dobro zvuči. Kako misliš da će tebi i mi sve u svemu?

- Od nekoga se mora poći - rekao je, ušao u svoj olupani crni volvo i odvezao se.

Pogledao sam u garažu i pokušao da zamislim kako će izgledati kad na tom mestu bude samo parcelna zemlja i šta bih tu mogao da posadim. Šta god poželim. Ne znam kako se sade biljke. Moraću da naučim.

*

Na plaži u Bejvjuu, Džordža Haligana je gotovo bilo sramota da priča o navodnoj krvnoj vezi s Barbarom Dosem. Rekao mi je da ga je otac na samrtno pozvao u bolnicu i tražio od njega da se zakune da će bez pogovora obezbediti Barbari sve što joj zatreba. Odatle glog 17 pre mnogo godina. Nikada nije pokušao da iskoristi tu vezu, sve dok Piter nije došao kod njega s predlogom u vezi s golf klubom. Nije bio siguran da li je ona polusestra njegovog oca. I nije imao nikakav stav o tome. Porodica je samo gnjavaža.

Barbara ga je zamolila da uzme na desetine fascikli iz Piterove kancelarije i izbriše sva novija dokumenta s njegovog kompjutera. U jednoj od pomoćnih zgrada na imanju Dosenovih na Kaslhilu postoji hladnjača. U njoj su držali Piterovo telo. Podž je predložio da ga vrata naamac. Džordž mu je rekao da pronađe pištolj i, opet na Barbarin zahtev, uzme sve fotografije koje pronađe u Lojovoj kući. Podž je sam odlučio da pokuša onako trapavo da mi smesti ubistvo. Bolje bi prošli da su telo bacili u šumu. Kad god se Podž napravi pametan, ispadne nevolja.

Džordž je rekao Kolmu Hajlandu da prilepi novac na telo odbornika Maklijama kako bi skrenuo pažnju s onih odbornika koji su zaista uzeli mito i malo proširio krivicu: ako su svi u igri, to je isto kao da niko nije - igra se poništava. Prema Džordžovoj logici.

*

Policija je otkrila Barbarine otiske prstiju svuda po Lindinom audiju. Lindin mobilni telefon, s koga je Barbara poslala poruku, pronađen je u fioci u

njenoj spava oj sobi. U telefonu je tako e bilo zabeleženo kada je Barbara tog jutra pozvala policijsku stanicu u Sifildu i prijavila ubistvo. Barbara Doson sa svojim odvratnim tobože otmenim naglaskom. U još jednoj od bezbrojnih Dosonovih šupa i pomo nih zgrada prona en je sadržaj fascikli koje su nestale iz ku ne kancelarije Pitera Dosona: fotografije iz fascikli "Porodica 1" i "Porodica 2", papiri iz golf kluba, bankovni izveštaji, telefonski ra uni, potvrde o akcijama i hipotekama, kao i sve fotografije moje porodice. Tu je tako e prona eno i pismo, odštampano na belom papiru A4 formata i spakovano u kovertu adresirane na urednike novina, istaknute političare, sve detektive u policijskoj stanici u Sifildu i druge ugledne članove zajednice i javne li nosti:

Onima koji su zainteresovani,

Ja, Piter Doson, sin jedinac Džona Dosona, gra evinskog preduzima a, poslednjih nekoliko nedelja pratim porodi nu tradiciju. Planirao sam da obezbedim promenu namene zemljišta na kome se nalazi Golf klub Kaslhil, koje pripada mojoj porodici, služe i se mitom i korupcijom. Tako je moj otac razvio svoj posao pre mnogo godina, prate i primer uvenog Džeka Parlanda i njegovih drugara iz šezdesetih godina. Do sada sam uspeo da podmitim odbornike Okružnog ve a Sifilda Ejtana Vola i Džona O'Driskola. Svaki od njih me je koštao po 30.000 evra; prema tome, oni e podržati, ili ako je u trenutku itanja glasanje završeno, oni su podržali predlog da se poljoprivredno zemljište iskoristi za izgradnju gustog stambenog naselja. Nadam se da e moju ponudu prihvatiti i ostali odbornici, naro ito odbornik Seosem Maklijam, zet Džeka Parlanda, budu i da je u trenutku dok ovo pišem njegov glas još uvek pod znakom pitanja. U celoj ovoj pri i nisam zanemario ni svoju majku. Kako bih ostvario svoje poslovne ambicije, ona me je posavetovala da u posao uklju im Džordža Haligana, vo u kriminalne porodice Haliganovih. Moja majka ne veruje u te, kako ona kaže, skaredne glasine. Verovatno zato što je nezakonita erka dede Džordža Haligana. Stoga je ona kriminalac po krvi, za razliku od mog oca, koji je kriminalac iz sklonosti i pohlepe. Ne postoji velika razlika izme u to dvoje; može se re i da su samo na korak jedno od drugog. Haliganovi su, naravno, veoma opasni i rade ono što žele, a Džordžov brat je poreme ena i nepredvidiva li nost koju bi trebalo smestiti u neku ustanovu. Nažalost, ne mogu se pohvaliti stepenom razuma ni u sopstvenoj porodici. U svakom slu aju, ukoliko se nešto desi meni ili mojoj porodici, za to e svakako biti zaslužni Haliganovi. Ali može se re i da smo se mi Dosonovi sami u to upetljali.

Setio sam se ra una iz prodavnice kancelarijskog materijala *Ebril* koji sam pronašao u kanti za ubre u Lindinoj ku i. Dejv Doneli mi je rekao da je njegov prijatelj iz informati kog odeljenja sifilidske policije, koji je trebalo da pretraži Piterov hard-disk, otišao na bolovanje; virtuelna verzija gore navedenog pisma, upam ena pod nazivom "oksz", kona no je prona ena, odštampana i poslata Dejvu tri meseca nakon što je prona eno Piterovo telo.

Piterovo pismo je sadržalo primedbu koju je samo nekoliko nas trebalo da primi k znanju, kad kaže da je kriminalac po krvi "samo nekoliko koraka od" kriminalca iz pohlepe. Mislilo je na to da Džon Doson vodi poreklo iz Faganovih vila, koje su se nalazile samo nekoliko koraka od zloglasnog stambenog naselja Somerton, odakle poti u Haliganovi. Barbara je bila negde u sredini, pokupivši ono najgore od oboje. Piterovo pismo nikada nije objavljeno. Bilo je ne eg uzvišenog u njegovoj nesmotrenosti i iskrenosti, ne eg zastrašuju eg u njegovom nihilizmu. Mislim da je želeo da umre, ali samo ako bi njegova porodica bila javno osramo ena tim inom. Ali nekada je teško razgrani iti šta se u Irskoj podrazumeva pod sramotom: finansijski kriminal se o igledno ne ra una. Me utim, ubistvo ro enog sina i snahe sigurno ispunjava uslov. Kada je u pitanju istraga smrtnih slu ajeva, uprkos silnim naporima policije Sifilda, Nacionalnog kriminalisti kog biroa i privatnog detektiva Edvarda Loja, porota nijedan slu aj nije zaklju ila. Niko nije želeo da poveruje da je majka u stanju da uradi tako nešto, pa nije ni poverovao. Novine kojima je upravljao Džek Parland nisu želele da se upli u u slu aj Haligan-Doson iz straha da novine koje nisu pod njegovom kontrolom ne ožive ponovo prijave podignute protiv Džeka Parlanda zbog njegovih avantura u svetu nekretnina. Stoga niko nije ni izveštavao o slu aju, kao da se nikada nije ni dogodio. Šta god rekao, ne reci ništa.

Odeljenje za borbu protiv kriminala i informati ko odeljenje policije uzeli su kompjutere i dokumenta na ispitivanje, dok se Biro zadužen za utvr ivanje i oduzimanje protivpravno ste ene imovine pripremao da pokrene još jednu istragu u vezi s bogatstvom Džordža Haligana. Dejv mi je rekao da ukoliko Biro smatra da neko živi od kriminalnih radnji, a taj ne može da dokaže suprotno, imaju pravo da mu zaplene imovinu.

Kako do toga ne bi došlo, Džordžov advokat je izdao saopštenje da je Džordž spreman na potpunu saradnju tokom policijske istrage, da mu je žao što se njegovi legalni poslovi s *Doson grupom* dovode u sumnju i da je njegov udeo u Golf klubu Kaslhil i drugim nekretninama legalan i transparentan. Neizbežno

je usledilo sledeće: Podžov advokat, koji je "sasvim slučajno" partner Džordžovog advokata, kako u životu tako i u praksi, objavila je da je njen klijent priznati krivicu za ubistvo Seosema Maklijama. Direktor javnog tužilaštva nije imao poverenja u Desija Delejnika kao svedoka u istrazi za ubistvo; na oružju kojim je izvršeno ubistvo svuda su bili Delejnikovi otisci; Delejnik je postao suvišan. Ne može biti ni suđenja, ni javnog iznošenja detalja slučaja, ni sramnog dovođenja u vezu s Džordžom Haliganom. Samo raskalašna zabava na jahti s tragičnim posledicama. Brat Džordža Haligana, crna ovca u porodici. Priča je završena. Dejav mi je rekao da je Leo Haligan, u odnosu na koga Podž deluje razumno, poslao pravu poruku pravim ljudima; u suprotnom, Podž se ne bi tako lako izvukao. Leo izlazi iz zatvora sledeće godine.

Kolm Hajland nije rekao ni reč, samo je zurio u zid. Dobio je pet godina zatvora zbog zavere ometanja istrage. Njegov advokat je podneo žalbu.

*

Odbornik Seosem Maklijam, ili Džozef Vilijamson, kako ga je sveštenik nazivao, sahranjen je nakon službe u katedrali u Marlboro stritu u centru Dablina. Horde aka *Palestrina* izveo je Durufleov *Rekvijem*, svi su bili prisutni. Bar sam pretpostavio da su svi tu; toliko dugo nisam bio kod kuće da više nisam ni znao ko su ti "svi", ali gledaju i po kaputima, odelima i automobilima, delovali su bogato, moćno i zadovoljno sobom, kao taj tip "svih" svugde na svetu. Da nisam prepoznao taj tip ljudi, pomislio bih da je u pitanju meunarodna poseta na visokom nivou, budući da je ulica bila zatvorena za saobraćaj. Katedrala nema dvorište, pa nema ni mesta da se poznanici koji ne planiraju da idu na groblje okupe posle sahrane i izraze žaljenje. Porodica Ejlin Parland zakupila je ulicu baš za te svrhe. Sačekao sam da joj ožalošeni izraze saučešće. Primetila me je i rukom mi dala znak da priđem. Izgledala je isto kao i prvi put kad smo se sreli: sva u crnom, bez šminke (to jest šminkom "bez šminke"), sa srebrnim Isusovim raspećem oko vrata.

- Dugujem vam izvinjenje, gospodine Loj - rekla je.

- Prihvate - rekao sam.

- Ali ne znate zbog čega - rekla je.

- Nije ni bitno - uzvratilo sam. - Sačekajte u garaži, pa u garažu ući kad mi sledeći put bude zatrebalo.

- Nije trebalo da vas otpustim. Trebalo je da verujem vašim metodama, koliko god one bile... neortodoksne. Nisam bila u pravu. Detektiv O'Salivan iz Nacionalnog biroa rekao mi je da ste vi zaslužni za hapšenje ubice mog muža.

- Žao mi je što nismo mogli da podignemo optužnicu za ubistvo.

- Ako ikako mogu da pomognem, biće mi drago.

Mogla je, rekao sam joj i kako. Mislio sam da će se uzjoguniti kad uđe iznos, ali mora da je moj predlog podstakao njen dobro initeljski instinkt.

- Zar to nije osoba kojoj ste polomili ruku? - upitala je.

- Trebalo bi prvo da se sastanem s porodicom, da vidim da li su... i ako zaista jesu, uradiću to.

Sedamdeset pet soma, tek tako.

Baš je lepo biti bogat.

Ako zaista jesu - šta?

Dejv Doneli je organizovao zabavu kako bi proslavio unapređenje u detektiva-inspektora. Prethodne večeri, Fiona Rid je organizovala zabavu kako bi proslavila unapređenje u višeg policijskog inspektora. Na toj nisam bio, kao ni na onoj koju je organizovala cela policijska stanica u Sifildu povodom premeštaja višeg policijskog inspektora Kejsija na izmišljeni posao u direkciji policije, gde je trebalo da odsedi osamnaest meseci do penzije. Ali Dejvovu zabavu nisam propustio. Naleti vetra s pušine uinili su već previše hladnim za sedenje u bašti, roštilj najpre nije hteo da se raspali, a onda se previše razgoreo, većina prisutnih policajaca bila je previše iscrpljena od prethodnih zabava da bi izdržala još jedno veliko večerje, pa su otišli prilično rano. Ostao je najizdržljiviji trio: Dejv, Karmel i ja. Okupili smo se oko velike baštenske grejalice, navalili na nepečeno meso i popili previše piva. Bez posebnog reda, usledili su naleti smeha, plaća i svađa. Smeha se ne sećam. Plać je izbio kada sam počeo da odgovaram na pitanja vezana za moju romantičnu istoriju u Los Angelesu. Čuo sam sebe kako imam priču da sam bio oženjen, da je tu bila i žena, i da je ona umrla. Karmel je briznula u plać. Dejv je ustao i počeo da udara u ogroman bokor ruža u dnu bašte. Vikao je i šutirao ga nogom. Karmel je pokušala da ga smiri budući da su se komšije pomolile na prozorima svojih spavaćih soba.

Tu a je izbila kad smo počeli da pijemo previše viskija kako bismo se oraspoložili. Bilo je to između Dejva i mene, kada je Karmel otišla na spavanje. Ne mogu da se setim povoda, ali izgledalo je otprilike ovako:

Koliko viskija mogu da popiju dva Irca pre nego što se pobiju?

Evo ovoliko, seronjo.

Ne, nego ovoliko, pi ko.

Probudio sam se u bašti. Dejvova deca su tr karala oko mene kad sam se pridigao i otvorio o i.

Uradio sam DNK analize. Jesam sin Ejmona Loja. Bolje je znati.

Dugo sam se pitao da li sam mogao brže da do em do istine. Kortni je ostavljao tragove: nazivaju i firmu koja je kupila zemlju na kojoj se nalazi golf klub *Kortni nekretnine*. Imenuju i Keneta Kortnija i Džemu Grand za direktore. A Barbara je tvrdila da ne poznaje nikoga po imenu Kortni kada me je posetila.

Ali nisam mogao da uspostavim vezu s Džemom Kortni dok nisam pogledao spisak poziva s Piterovog mobilnog telefona, i uporedio njen broj s ciframa naškrabanim na delu fotografije koji sam pronašao na amcu.

A onda se drugi deo fotografije, tek toliko veliki da obuhvati lice Keneta Kortnija, pojavio dok su policajci obavljali završni pregled amca Pitera Dosona, ne bi li pronašli otiske prstiju ili neki trag koji bi ih odveo do Kolma Hajlanda. Bio je uklešten izme u dva jastuka za sedenje i tako izbegao moje ispitivanje i prvu pretragu forenzi ara. Sve vreme je bio tu: tre i musketar. Da sam ga odmah pronašao, Linda bi možda bila živa.

Nije imalo smisla razmišljati o tome. I da mi je Linda odmah rekla sve što zna, možda bi danas bila živa. Da sifilska policija nije bila korumpirana, da se Piter nije udružio s Haliganovima, da moja majka i Džon Doson nisu bili ljubavnici, da nije sve po elo u Faganovim vilama.

Nema smisla o tome razmišljati. Ali u dugim no ima koje su usledile, baš o tome sam razmišljao.

*

O eva sahrana bila je poslednja. Lindina sahrana bila je najteža. Živeo sam me u mrtvima, u crkvi, pored grobova. Miris tamjana mi se uvukao u nos poput štipavca.

Nebesko jutro svanjava, beže zaludne senke zemne;

U životu, u smrti, o Gospode, budi uz mene.

30.

Moja majka je ostavila dovoljno novca za svoju sahranu, ponovo delimično stavljaju i kuću pod hipoteku. O igledno je imala novih problema. Nikad mi to nije rekla. Ili mi možda i jeste rekla, ali sam bio previše pijan da bih to primio na znanju. Nije potrošila sav novac koji je pozajmila, pa kada sam otplatio grobno mesto i spomenik, ostatak novca sam vratio u banku i uzeo hipoteku na svoje ime. Dejvid Makarti me je brižljivo usmeravao tokom celitave procedure, kao da sam nekakav hemijski eksperiment koji svakog časa pretili da eksplodira. Na kraju je ispalo da narednih dvadeset godina treba da uplaćujem šest stotina mesečno na račun banke, dakle trebao mi je posao što pre. Zamolio sam Ejlin Parland da me preporuči svojim bogatim prijateljima. Mislila je da je zafrkavam. Nisam; ko bi drugi mogao mene da priušti? Rekla je kako je mislila da imam previše integriteta da bi mi prešlo u naviku da uzimam novac od bogatih. Rekao sam da moj integritet preferira da ima krov nad glavom, i uostalom, od koga bi drugog trebalo uzimati novac nego od onih koji ga imaju previše?

*

Doson/Kortni nekretnine doživele su fujasko i postale predmet interesovanja celitave horde advokata; jedva uspevaju i da prikrije oduševljenje, Dejvid Makarti mi je rekao da će se proći i dvadeset godina pre nego što iko vidi ijedan peni, a do tada će sav novac preći i u ruke advokata. Još uvek sam kod sebe imao osamnaest od ukupno dvadeset soma koliko mi je Barbara dala. Razliku sam potrošio prilikom potrage za telom Pitera Dosona i otkrivanja njegovog ubistva. Preostali novac sam po kuriru poslao Džemi Kortni u naselju Čarnvud, s detaljnim izveštajem šta se dogodilo. Pozvala me je i dogovorili smo se da ostanemo u kontaktu. To je ono što rođaci uvek kažu.

Tomi me je pozvao jedne večeri iz Velsa, unezveren od alkohola, da mi kaže da se ranije te večeri setio gde se nalazi automobil koji sam iznajmio, ali da je u me uvremenu ponovo zaboravio. Prekinuo sam vezu, a on je ponovo pozvao i ponovio ono što je prethodni put rekao, reći po reći, kao da prvog poziva nije ni bilo. Ponovo sam prekinuo vezu i ostavio slušalicu pored telefona. Sledećeg dana sam prijavio da mi je automobil ukraden ispred kuće. Što nije bilo daleko od istine.

*

Ejlin Parland je odletela u Golvej kod Šeron Delejni, koja je odsela kod sestre Kolet. Ispostavilo se da je, kao posledica kratkotrajne op injenosti egalitarizmom u vreme Ejlininog detinjstva, ili stoga što ju je Džek Parland napustio, majka poslala Ejlin na dve godine u besplatnu školu u okviru ženskog manastira - istu školu koju je Šeron poha ala petnaest godina kasnije. Zajedni ke su im bile asne sestre. Baš kao i odsustvo ose ajnosti. I tako je Desi Delejni dobio svoju rehabilitaciju, njegova porodica je dobila svojih pedeset posto akcija u restoranu njegovog brata, a ja sam dobio razglednicu s gr kog ostrva za koje još nisam uo, i neko je u svemu ovome imao pri u sa sre nim krajem.

Groblje se nalazi na obali, nekoliko kilometara južno od Bejvjua, okruženo morem s jedne i brdima Vikloua s druge strane. O ev kov eg je spušten pored maj inog, na oba groba je nabacana sveža zemlja, i postavljen drveni krst. Naru io sam peskirani ovalni granitni spomenik, i kad bude gotov, izvadi e krst i postaviti kamen.

Bila je to jedna od onih vedrih, hladnih no i koje nagoveštavaju da je leto na izmaku. Bacio sam cigaretu, udaljio se od groba svojih roditelja i krenuo niz stazu koja se s groblja spušta do mora. Svež povetarac je uneo nemir u tamnoplavu morsku vodu, dok su galebovi digli galamu koja je podse ala na jadikovanje.

Kora ao sam šljunkovitom obalom prema Bejvjuu i razmišljao o mrtvima: o Barbari Dason i Kenetu Kortniju, o Lindi i Piteru Dasonu, o Seosemu Maklijamu, Džonu Dasonu i Džeku Dagu. O ocu i majci, Dafni i Ejmonu Loju. Lilo je na molepstvi je koje se ita s oltara na nedeljnoj misi, kada se sveštenik moli za spokoj svake duše pojedina no, a zatim "za sve mrtve":

Za sve mrtve.

Dag je umro od leukemije. Krv mu je sva pogrešna, tako je rekao. Možda su svi koji su imali veze s Faganovim vilama imali nekakvu pogrešnu krv, po ev od Barbare, malog kopileta starog Džordža Haligana. Ili im je krv bila pokvarena, ili nisu bili ono što su tvrdili, to jest mislili da jesu.

Ali tu nije bio kraj razmišljanju o mrtvima.

Setio sam se kako smo otišli na odmor na planinu, moja žena, erka i ja, i kako je moja mala devoj ica Lili, tako se zvala, rukom proletela kroz staklo koje joj je preseklo arteriju, kako sam joj iscepanim delovima svoje košulje stegao ruku iznad rane dok smo se vozili prema bolnici, kako su nam na intenzivnoj nezi rekli da ima izuzetno retku krvnu grupu, kako nemaju njen tip krvi za

transfuziju, kako sam im rekao da provere da li moja odgovara i kako je moja žena odmah rekla ne, da ne gubimo vreme jer ne odgovara, kako sam pokušao da je razuverim, kako smo vikali, uplašivši jedno drugo, uplašivši sve oko nas.

- Proverite moju krv - rekao sam. - Vredi pokušati.

- Sigurno ne odgovara - uzvratila je.

- Kako znaš? - upitao sam.

- Zato što ona ima nultu krvnu grupu, a ti AB.

Medicinska sestra je brzo pogledala u moju ženu, a zatim napustila prostoriju.

- Ne razumem šta to zna i. Šta to zna i? - upitao sam.

- To zna i da ti nisi njen otac - rekla je moja žena. - Ti joj nisi... krvni srodnik, Ede.

To nije ni bilo važno, više ne tada, jer je toliko drugih faktora zakomplikovalo krv moje devojice, da moja krv možda ne bi odgovarala ak i da sam joj bio otac. Ali nisu mogli da prona u njenog pravog oca, niti su mogli da prona u krv koja bi joj odgovarala. Pokušali su s transfuzijom krvi najpribližnije nulte krvne grupe koju su uspeli da prona u, ali ni to nije odgovaralo. Ve je izgubila previše krvi, njeno malo srce nije moglo da izdrži sav taj napor. Umrla je pre nego što smo shvatili šta se uopšte dešava. Se am se kako smo supruga i ja prosuli njen pepeo u okean u Santa Moniki, kako u svem tom bespomo nom, beznadežnom bolu nismo mogli da se zagrlimo, ak ni da jedno drugo pogledamo u o i, i kako mi ništa što sam od tada uradio nije zna ilo prokleta ništa, niti je sve dosad.

Jesam joj bio otac. Krv nije jedino što se ra una.

Prošlost se ne može prevazi i. Proveo sam dvadeset godina kriju i se u zemlji posve enoj upravo toj ideji. Nije uspelo. Možda vam krv može biti pogrešna, ali je vaša. Prošlost vas uvek eka, i što duže bežite od nje, manje ete biti spremni da je prihvatite. Predugo sam bežao.

Verao sam se uz liticu obraslu štipavcem i šipražjem dok nisam stigao do samog kraja stare borove šume. Dablin je ležao preda mnom i ekao me. Video sam svetla grada, me usobno povezana u mraku, nalik kratkom dahu živih me u dušama mrtvih.

Pogledavši malo bolje, razaznao sam i ogromnu luk u Sifildu, sagra enu od granita iz kamenoloma na Kaslhilu. Izme u se nalazi Kvori filds.

Okrenuo sam se u pravcu vetra, i po eo da se spuštam nizbrdo prema svojoj kući.

Crowarez.org

Avada Kedavra

Ziki

Beleška o autoru

Deklen Hjuze je rođen 1963. godine u Dublinu. Diplomirao je engleski jezik i filozofiju na Triniti koledžu u Dublinu.

Tokom dvadeset godina rada u pozorištu, proslavio se kao reditelj, scenarista i dramski pisac. Hjuze je 1984. godine učestvovao u osnivanju prve nezavisne pozorišne trupe u Irskoj *Raf medžik*, čiji je umetnički direktor bio do 1992. godine. Pored stalnog angažmana u *Raf medžiku*, dosta sarađuje i sa Irskim nacionalnim pozorištem. Njegova dela izvođena su na pozorišnim scenama širom Velike Britanije, Evrope i Severne Amerike.

Hjuzeov prvi roman *Pogrešna krvna grupa*, objavljen 2006. godine, nominovan je za nagradu *Zlatni bodež*, koju dodeljuje Udruženja pisaca kriminalističkih romana, i osvojio je nagradu *Šejmus* za najbolji debitantski roman. Nakon toga je usledila serija detektivskih romana s Edom Lojom kao glavnim junakom.

Hjuze živi sa suprugom i dve ćerke u Južnom Dublinu, u Irskoj.